

រូប្ទៈ
វិទ្យុ វិទិកា ជា អ្វី
នឹង
សេចក្តី វិវឌ្ឍ បំណាច់ ខ្មែរ
សុទ្ធា វិទិកា
អង្គការ វិទ្យា វិទ្យា វិទ្យា
វិទ្យា វិទ្យា វិទ្យា

៤៩

ពេល ១៩៩៩

ស្ថាប័ន វិទ្យា វិទ្យា វិទ្យា

ព. ស. ២០០៨

ស្ថាប័ន វិទ្យា វិទ្យា វិទ្យា

អង្គការ វិទ្យា វិទ្យា វិទ្យា

ស្ថាប័ន វិទ្យា វិទ្យា វិទ្យា

៤៩

ព. ស. ២០០៨

សុត្តន្តបិដក
អង្គធួនកាយស្យ និកាមិបាតោ
ទសមោ ភាគោ

ឧមោ ឥស្ស កកវតោ អរហនោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្យ ។

បណ្ណាសកេ
បរិយោ សម្ពោធិវគ្គោ

(១) ឯកេ ឥស្ស ។ ឯកេ សមយំ កកវតោ សាវត្ថិយំ
 វិហារតិ ជេតវនេ អនាជមិណ្ឌិកស្យ អារាមេ ។
 គត្រ ទោ កកវតោ កំក្ខ អាមន្តេសំ កំក្ខវេតំ ។
 កន្តេតិ តេ កំក្ខ កកវតោ ចទ្ទាស្សសុំ ។ កកវតោ
 ឯតនេវេច សចេ កំក្ខវេ អញ្ញតិភ្និយា បរិព្វាជនា ឯវិ
 បុច្ឆយ្យុំ សម្ពោធបដ្ឋកាចំ អារុសោ ធម្មានំ កា
 ទេចំសា កាវនាយាតិ ឯវិ បុច្ឆា ឧម្មេ កំក្ខវេ តេសំ
 អញ្ញតិភ្និយានំ បរិព្វាជនានំ តំនុំ ព្យាគេយ្យជាតិ ។

សុត្តន្តបិដក
អង្គធួនកាយ និកាមិបាត
ទសមភាគ

សូមមេស្ត្រព្រះបាទព្រះករុណា អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ។

បណ្ណាសកេ
សម្ពោធិវគ្គ ទី ១

(១) ឯកេ ឥស្ស បមភយាជនេ ។ សមយម្មយ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ព្រះដ៏គង់នៅក្នុងវត្តជេតវន បេសំតនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ខៀវ
 ព្រះសាវត្ថី ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះត្រាស់ហៅកំក្ខតាំងឡាយ
 ក្នុងទីនោះថា ហ្គាលកំក្ខតាំងឡាយ ។ កំក្ខតាំងនោះ ចម្បូលស្តាប់
 ព្រះត្រាស់ហៅកំក្ខតាំងឡាយ ព្រះកុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ព្រះត្រាស់ដូច្នេះថា ហ្គាលកំក្ខតាំងឡាយ ប្រសិនបើ
 ពួកបរិព្វាជិត ជាអន្យតិយ ឬស្វយោជនេថា ហ្គាលកំក្ខតាំងឡាយ
 ហេតុនៃសចក្ខីវេទី ឬពួកធម៌ជាចំណែកនៃការត្រាស់ដឹង តើដូចម្តេច
 ហ្គាលកំក្ខតាំងឡាយ បើពួកអន្យតិយស្វយោជនេហើយ ពួកតាំងឡាយ
 ឬប្បិវេសាយ ដល់ពួកបរិព្វាជិតជាអន្យតិយតាំងនោះដូចម្តេច ។

កកវម្ភលកា ឆោ កន្លេ ធម្មា ។ បេ ។ កកវគោ
 សុត្វា កិក្ខុ ជាស្សន្តិកំ ។ តេជហិ កិក្ខុវេ សុណាថ
 សាទុកំ ឧបសិ កាហថ កាសិស្សមិកំ ។ ឯវុត្តន្តេតិ
 ចោ តេ កិក្ខុ កកវគោ បច្ចុស្សោសំ ។ កកវ
 ឯកគភោច សេថ កិក្ខុវេ អញ្ញតិក្ខុយា បរិច្ឆាជកា
 ឯវំ បុត្តេយ្យំ សង្កោធមត្ថកាជំ អាវុសា ធម្មានំ
 កា ឧបសិសា ភាវនាយាតិ ឯវំ បុត្តា ឧត្តេ កិក្ខុវេ
 តេសំ អញ្ញតិក្ខុយានំ បរិច្ឆាជកានំ ឯវំ ព្យាការយ្យាថ
 ឥតាវុសោ កិក្ខុ កាល្យាណមិត្តោ ហោតិ កាល្យាណ-
 សមារយោ កាល្យាណសម្បវត្តោ ។ សង្កោធមត្ថ-
 កាជំ អាវុសោ ធម្មានំ អយំ ធម៌មា ឧបសិសា
 ភាវនាយ ។ បុគ ច បរិ អាវុសោ កិក្ខុ
 សីលវា ហោតិ ចាតិមោក្ខសំវាសំវុតោ វិហាតិ

បរិទ្រព្វអង្គជំរំរំ ធម៌ទាំងឡាយរបស់យើងខ្ញុំព្រះអង្គ មានព្រះគំនាល
 ព្រះភាគជាមូល ។ បេ ។ ពួកកិក្ខុបានស្តាប់ចំពោះព្រះអង្គព្រះភាគ
 ហើយ ក៏នឹកចាំទុក ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំង
 ឡាយចូរចាំស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យប្រាកដ តថាអត្ថនិសីដេនី
 ប្រាប់ ។ កិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះអង្គព្រះភាគថា
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គព្រះភាគ ជ្រើសរើសដូច្នេះថា
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើ ពួកបរិច្ឆាជក ជាអន្យតិយ ធម៌ស្វា
 យាំងនេះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ហេតុនៃសេចក្តីចំរើន ខ្លួនពួកធម៌
 ជាចំណែកនៃការត្រាស់ដឹង កើតឡើង ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ពាល
 បើពួកអន្យតិយស្វយាំងនេះ អ្នកទាំងឡាយ ធម៌រំពោះស្រាយដល់
 ពួកបរិច្ឆាជក ជាអន្យតិយទាំងនោះយាំងនេះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ
 ក៏អត្ថនិសាសនានេះ ជាអ្នកមានមិត្តល្អ មានសិទ្ធិញ្ញ័យ សមគម្ព
 នីមិត្តល្អ ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ នេះថាហេតុនៃសេចក្តីចំរើន
 ខ្លួនពួកធម៌ជាចំណែកនៃការត្រាស់ដឹង ទី ១ ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំង
 ឡាយ មួយទៀត ក៏គឺជាអ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបាតិមាសុស្សវៈ

អាចារ្យតាចរសម្បជ្ជោ អណុមត្តេសុ វង្ខេសុ ភយនស្សវី
 សមាធាយេ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ។ សម្ពោធបក្ខិកានំ
 អារុសោ ធម្មានំ អយំ ធុតិយា ឧបនិសា ភាវនាយ ។
 ចុន ច បរំ អារុសោ ភិក្ខុ យាយំ កថា អភិសាស្សនិកា
 ចេតោវិវេណសម្បយា សេយ្យជំនំ អប្បច្ចកថា សន្តិដ្ឋិ
 កថា បរិវេកកថា អសំសក្កកថា វិយាម្កកថា
 សីលកថា សមាធិកថា បញ្ញាកថា វិមុត្តិកថា
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា វិជ្ជាបិយា កថាយ ធិកាម-
 លាភិ ហោតិ អក្កច្ឆលាភិ អកសិរលាភិ ។ សម្ពោធបក្ខិកានំ
 អារុសោ ធម្មានំ អយំ ធុតិយា ឧបនិសា ភាវនាយ ។
 ចុន ច បរំ អារុសោ ភិក្ខុ អារុវិរិយោ វិហាតិ អកុសលានំ ធម្មានំ បហាវាយ កុសលានំ
 ធម្មានំ ឧបសម្បតាយ ជាមក ធម្មបរិក្ខមោ អនំក្ខា-
 ត្តុតុហ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ សម្ពោធបក្ខិកានំ
 អារុសោ ធម្មានំ អយំ ធុតុត្តា ឧបនិសា ភាវនាយ ។

បរិមូលិវេយកាចារ្យនីតិភាវៈ យេញ្ញន្ទវិក័យក្នុងវេសាវនំឡាយ
 សូម្បីបន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សក្នុងសំគុបទតាំងឡាយ ។ ម្ចាស់
 កុរុសោតាំងឡាយ នេះជាហេតុនៃសេចក្តីចំរើន ខ្លវត្ថុធម៌ជាចំណែក
 នៃការត្រាស់ដឹងទី២ ។ ម្ចាស់កុរុសោតាំងឡាយ មួយទៀត គិតថាអ្នក
 បាទនាមប្រាជ្ញ បាទដោយមិនលំបាក បាទដោយសីល ខ្លវត្ថុ
 មានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលជាភពផ្លូវផង ជាទីសប្បាយទូលាយចិត្ត
 អិស្សត្ថកថា សន្តិដ្ឋកថា បរិវេកកថា អសំសក្កកថា វិយាម្កកថា
 សីលកថា សមាធិកថា បញ្ញាកថា វិមុត្តិកថា វិមុត្តិញ្ញាណទស្ស-
 នកថា ។ ម្ចាស់កុរុសោតាំងឡាយ នេះជាហេតុនៃសេចក្តីចំរើន
 ខ្លវត្ថុធម៌ជាចំណែកនៃការត្រាស់ដឹង ទី៣ ។ ម្ចាស់កុរុសោតាំង
 ឡាយ មួយទៀត គិតប្រារព្ធខ្លវសេចក្តីត្បូងយាម ដើម្បីលះបង់ខ្លវ
 ត្ថុធម៌កុសលធម៌ចេញ ដើម្បីញ៉ាំងត្ថុតុសលធម៌ច្យុត្តរភ័ក្ត្រច្រើន ជាអ្នក
 មានកម្លាំង មានសេចក្តីប្រឹងប្រែងខ្លាប៉ងខ្លួន មិនដាក់ចុះចោល ក្នុង
 ធម៌តាំងឡាយ ជាតុសល ។ ម្ចាស់កុរុសោតាំងឡាយ នេះជា
 ហេតុនៃសេចក្តីចំរើន ខ្លវត្ថុធម៌ជាចំណែកនៃការត្រាស់ដឹង ទី៤ ។

បុគ្គល ច បរិ អាវុសោ ភិក្ខុ បញ្ញា ហោតិ ឧទ-
 យត្ថុតាមិច្ឆិយា បញ្ញាយ សមន្តាគតោ អរិយាយ
 នំព្វេនិកាយ សម្មាទុក្ខក្កាយតាមិច្ឆិយា ។ សម្ពោ-
 បត្តិកានំ អាវុសោ នឆានំ អយំ បញ្ញមី ឧបសិសា
 ការាយ ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុចោ
 ចានិកត្ថំ កល្យាណសហាយស្ស កល្យាណសម្ម-
 វត្តស្ស សីលវា ភវិស្សតំ ចាតិមោក្ខសិវសិវុតោ
 វិហរិស្សតិ អាចារកោនសម្មន្ទោ អណ្តមន្តេសុ វដ្ឋេសុ
 កយនស្សវី សមាធាយ សិក្ខិស្សតិ សិក្ខាបនេសុ ។
 កល្យាណមិត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុចោ ចានិកត្ថំ កល្យា-
 ណសហាយស្ស កល្យាណសម្មវត្តស្ស យាយំ កថា
 អភិសល្យទំតោ ចេតោវិវលាសប្បាយា សេយ្យមីនិ
 អប្បិទ្ធកថា សន្តិកថា បរិវេកកថា អសំសន្តកថា
 វិយាម្កកថា សីលកថា សមាធិកថា បញ្ញាកថា
 វិមុត្តកថា វិមុត្តញ្ញាណនស្សនកថា ឯវុបិយា កថាយ
 និកាយណភី ភវិស្សតំ អតិច្ចលាភី អតសិលាភី ។

ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានបញ្ញា (ចកប
 ដោយបញ្ញាដែលអាចកំណត់ ឲ្យការកើតឡើងនឹងការវិនាសវេ
 (នៃឧបត្ថានៈ) ជាគ្រឿងដែលឲ្យកិលេសដ៏ប្រសើរ ជាធម្មជាតិ
 ដល់ខ្លួនវិយាមស្ថិតនៅទុក្ខដោយប្រៃស ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ
 នេះជាហេតុនៃសេចក្តីចម្រើន ឲ្យភូតមមិ ជាចំណែកនៃការព្រាស់ដឹង
 ទី៧ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះមែនកើតបានដល់ភិក្ខុអ្នក
 មានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ សមគប្បនឹងមិត្តល្អ គឺភិក្ខុនោះ
 នឹងបានជាអ្នកមានសីល សង្រួមគង់បានច្រើន បរិច្ចលាដោយ
 អាចារៈនិងគាថាៈ ជាអ្នកយញ្ញក៏យកសីលទាំងឡាយ សូម្បី
 បន្តិចបន្តួច សមាធានសិក្សានូវសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ហេតុនេះមែនកើតបានដល់ភិក្ខុអ្នកមានមិត្តល្អ មាន
 សំឡាញ់ល្អ សមគប្បនឹងមិត្តល្អ គឺភិក្ខុនោះនឹងបានជាអ្នកបានភាវ
 ព្រាជ្ញា បានដោយមិមលំបាន បានដោយនិយមន្ត្រីកថាមានសភាពយ៉ាង
 នេះ ដែលដាក់ថាផ្លូវដ៏ ជាទីសប្បាយទូលាយចិត្ត គឺអប្បិទ្ធកថា
 សន្តិកថា បរិវេកកថា អសំសន្តកថា វិយាម្កកថា សីលកថា
 សមាធិកថា បញ្ញាកថា វិមុត្តកថា វិមុត្តញ្ញាណនស្សនកថា ។

កល្បណមិត្តស្បែក កំភូរ កំភូរ ចាង់កង់
 កល្បណសហាយស្ប កល្បណសម្បវង្គស្ប អា-
 រុវិយា វិហរស្ប អកុសលាន់ ធម្មាន់ មហាបាយ
 កុសលាន់ ធម្មាន់ ឧបសម្បធាយ ជាមក ធម្ម-
 បក្កមោ អនិក្ខត្តុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។
 កល្បណមិត្តស្បែក កំភូរ កំភូរ ចាង់កង់
 កល្បណសហាយស្ប កល្បណសម្បវង្គស្ប មញ្ញា
 ភវស្ប ឧបយុត្តាមិយា បញ្ញាយ សមន្តាភោ
 អវយាយ ធិត្វនិកាយ សម្មាទុក្ខក្យាយកាមិយោ ។
 តេន ច មន កំភូរ កំភូរ ឥមេសុ បព្វសុ
 ធម្មេសុ បត់ដាយ ធម្មារោ ធម្មា ឧត្តរី ភាវេត្វា
 អសុភា ភាវេត្វា ភកស្ស មហាបាយ មេត្តា
 ភាវេត្វា ឡាបាធស្ស មហាបាយ អាធាបាធស្សតិ
 ភាវេត្វា វត្តក្ខបធម្មធាយ អនិច្ចសញ្ញា ភាវេត្វា
 អស្មិមានសមុក្សកាយ ។ អនិច្ចសញ្ញានោ កំភូរ
 កំភូរ អនុត្តសញ្ញា សណ្ឋិតិ អនុត្តសញ្ញី អស្ម-
 មានសមុក្សតំ បាបុណតំ ធម្មេ ធម្មេ ធិត្វនិកាយ ។

ម្នាលគិត្តចង់ឲ្យយ ហេតុនេះវេយ្យាករណ៍ដែលកំភូរមានមិត្តល្អ
 មានសំឡេងល្អ សមគម្ពន្ធមិត្តល្អ គិត្តនោះនឹងបានជាអ្នកប្រាជ្ញ
 ខ្លះសេចក្តីឲ្យយាម ដើម្បីលះបង់ខ្លះកុសលេសុធម្មេ ដើម្បីញ៉ាំង
 កុសលេសុធម្មេឲ្យកើតឡើង ជាអ្នកមានកំឡាំង មានសេចក្តីប្រឹងប្រែង
 ខ្លាំងខ្លួន មិនដាក់ចុះចោល ក្នុងកុសលេសុចង់ឲ្យយ ។ ម្នាល
 គិត្តចង់ឲ្យយ ហេតុនេះ វេយ្យាករណ៍ដែលកំភូរមានមិត្តល្អ
 មានសំឡេងល្អ សមគម្ពន្ធមិត្តល្អ គិត្តនោះនឹងបានជាអ្នកមានបញ្ញា
 ប្រកបដោយបញ្ញា ដែលអាចគំណត់ខ្លះការកើតឡើងនឹងការវិនាសទៅ
 (វិនាសបញ្ចកៈ) ជាង្រៀនចំហាយខ្លះកុសលេសុប្រសើរ ជាធម្មជាតិ
 ដែលខ្លះកុសលេសុទៅវិនាសដោយប្រពៃ ។ ម្នាលគិត្តចង់ឲ្យយ មួយ
 ទៀត គិត្តនោះនឹងខ្លះកុសលេសុចង់ឲ្យយ ហើយប្រើចំរើន ខ្លះកុសលេសុ
 យ៉ាងនោះទៀត គិត្តនោះនឹងខ្លះកុសលេសុ ដើម្បីលះបង់ ចំរើនបញ្ច ដើម្បី
 លះបង់ខ្លះ ចំរើនមានបាធស្សតិ ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ខ្លះកុសលេសុ ចំរើនអនិច្ច-
 សញ្ញា ដើម្បីដកចោលខ្លះកុសលេសុនោះ ។ ម្នាលគិត្តចង់ឲ្យយ សេចក្តី
 សំគាល់ថា មិនមែនខ្លួន វេយ្យាករណ៍ដែលកំភូរមានសេចក្តីសំគាល់ថា
 មិនមែន គិត្តមានសេចក្តីសំគាល់ថា មិនមែនខ្លួន វេយ្យាករណ៍ដែលខ្លះ
 បាននិយាយជាង្រៀនដកចោលខ្លះកុសលេសុនោះ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

[៦] អដទោ អញ្ញាតកោ ភិក្ខុ យេន ភគវា
 តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា ភគវន្តំ ។ បេ ។ ឯក-
 មន្តំ ឯសំឆោ ទោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតនកោច
 ឯស្សយសម្បឆោ ឯស្សយសម្បឆោតិ កន្ថេ វុត្តតិ
 កត្តាវតា ទុ ទោ កន្ថេ ភិក្ខុ ឯស្សយសម្បឆោ
 ហោតិ ។ សទ្ធាត្វេ ភិក្ខុ ឯស្សយ អកុសលំ
 បដហតិ កុសលំ ភាវេតិ បហំនមេវស្ស តំ
 អកុសលំ ហោតិ ។ ហិវត្វេ ភិក្ខុ ឯស្សយ
 ឱត្តប្បត្វេ ភិក្ខុ ឯស្សយ វិវិយត្វេ ភិក្ខុ
 ឯស្សយ បញ្ញត្វេ ភិក្ខុ ឯស្សយ អកុសលំ
 បដហតិ កុសលំ ភាវេតិ បហំនមេវស្ស តំ
 អកុសលំ ហោតិ តញ្ញាស្ស ភិក្ខុនោ អកុសលំ
 បហំនំ ហោតិ សុប្បហំនំ យស្ស អវិយាយ
 បញ្ញាយ ឯស្វា បហំនំ ។ តេន ច មន
 ភិក្ខុនេ ភិក្ខុនា ឧមេសុ បព្វសុ ឧមេសុ
 បតិជ្ជាយ ចត្តារោ ឧបទិស្សយា វិហារិក្ខត្វា^(៦) ។

៦ ១. ចត្តារោ ឧម្មា ឧបទិស្សយា វិហារិក្ខត្វា ។

[៦] ត្រាខោ ភិក្ខុ ទ បេ ចូលទៅគាល់ព្រះដំរីមានព្រះកោដ
 លុះចូលទៅដល់ក្រោយថ្វាយបង្គំព្រះដំរីមានព្រះកោដ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះ
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ គឺក្រោមចង្កូលស្នូព្រះដំរីមានព្រះកោដដូច្នេះ
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គេវិនិច្ឆ័យថា ភិក្ខុអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
 ឧស្ស័យ (ទី៣) អ្នកបរិបូណ៌ដោយឧស្ស័យដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ចុះភិក្ខុអ្នកបរិបូណ៌ដោយឧស្ស័យ គេដោយហេតុដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 បើភិក្ខុអស្រ័យសង្ខារហើយលះបង់គួរអកុសល ចំរើនគួរកុសលបាន
 អកុសលនោះ ឈ្មោះថាភិក្ខុនោះបានលះបង់ហើយ ។ បើភិក្ខុអស្រ័យ
 ហិរិ បើភិក្ខុអស្រ័យឧត្តប្បៈ បើភិក្ខុអស្រ័យវិវិយៈ បើភិក្ខុអស្រ័យ
 បញ្ញា ហើយលះបង់គួរអកុសល ចំរើនគួរកុសលបាន អកុសលនោះ
 ឈ្មោះថាភិក្ខុនោះបានលះបង់ហើយ ព្រោះថា អកុសលដែលភិក្ខុលក
 ឃើញដោយបញ្ញាដ៏ប្រសើរហើយលា អកុសលនោះឈ្មោះថាភិក្ខុនោះ
 លះបង់ហើយ លះស្រឡះហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុនាំឱ្យឮ ឬឃើញ ភិក្ខុនោះ
 តាំងនៅក្នុងទីចាំដំរីនេះហើយ ត្រូវប្រកបដោយឧបទិស្សយ ៤ យ៉ាង ។

ដង្កុតាម ចំណាយ ចរិត្តា បញ្ញាកុត្តំ បិណ្ឌចា-
 កប្បដិក្ខុត្តា យេន កំមិកាឡាយ ននិយា
 តិវំ តេនុបសង្កមិ ។ អនុសា ទោ អាយស្មា
 មេយិយោ កំមិកាឡាយ ននិយា តិវេ ដង្កុតាហរំ
 អនុច្ឆន្តមាហោ អនុវិចារោ អន្តរំ ចាសានិកំ
 រមណីយំ ជិស្វានស្ស ឯតនោសំ ចាសានិកំ
 វតិធំ អន្តរំ រមណីយំ អលំ វតិធំ កុលបុត្តស្ស
 បដានត្ថិតស្ស បដាបាយ សចេ មំ ភគវំ អនុ-
 ជារេយ្យ អាគន្ធម្យហំ វបំ អន្តរំ បដាបាយាតំ ។
 អថទោ អាយស្មា មេយិយោ យេន ភគវំ តេនុប-
 សង្កមិ ឧបសង្កមិថា ភគវន្តំ អគិវនេត្តា ឯតមន្តំ
 ឯសិធំ ។ ឯតមន្តំ ឯសិធំ ទោ អាយស្មា មេយិយោ
 ភគវន្តំ ឯតនោសំ វតាហំ វត្ថុ បុព្វហ្គ្លាសមយំ
 ឯវសេត្វា បន្តិចារោនាយ ដង្កុតាម ចំណាយ ចាវសី

លុះត្រូវបានបំណុលក្នុងផ្នែកនេះហើយ ក៏ត្រូវបំណុលបំណុលក្នុង
 កាលវេលាដែលក្រោយនៃក្នុង ក៏ចូលទៅក្នុងស្ថិតិកិច្ចការ ។ ព្រះ
 មេឃៈដ៏មានអាយុ កំពុងតែត្រូវបានបំណុល ត្រូវបានបំណុល
 ដើម្បីសំរាប់ក្នុង ទៀបនោះស្ថិតិកិច្ចការ ។ បានឃើញត្រូវបាន
 ជាទីជ្រះថ្លា ជាទីក្រអៅ លុះឃើញហើយលោកក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ដូច្នេះថា ឡើយ ត្រូវបាននេះ ជាទីជ្រះថ្លា ជាទីក្រអៅ ឡើយ
 ត្រូវបាននេះ គួរដល់ការកំណត់ព្យាយាមរបស់កុលបុត្ត អ្នកត្រូវការដោយ
 ការកំណត់ព្យាយាម ប្រសិនបើ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យ
 អនុញ្ញាត អនុញ្ញាតនឹងមកកាន់ត្រូវបាននេះ ដើម្បីនាំនាំសេចក្តី
 ព្យាយាម ។ បំណុលនោះ ព្រះមេឃៈ ដ៏មានអាយុចូលទៅកាលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងសមាគម ។ លុះព្រះមេឃៈ ដ៏មានអាយុ អង្គុយ
 ក្នុងសមាគមហើយ ក៏ក្រាបបង្គំចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងចំណោម ព្រះអង្គស្វ័យស្សន៍ប្រដាប់ប្រាស្រ័យ
 ក្នុងបុព្វហ្គ្លាសមយ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នែកនេះ ដើម្បីបំណុល

ជំនួញមេ ចំណាយ ជំនួញ បន្ទាត់ ចំណាយ.
 តម្លៃដ៏ត្រូវ យើង ក៏មិនកាណ្យាយ ទំនិយា ភ័រ
 កេតុបស្ស័មី អន្ទសំ ទោ អហំ កន្តេ ក៏មិនកាណ្យាយ
 ទំនិយា ភ័រ ជន្មវិហារំ អនុបស្ស័មមាទោ អនុវិចារមាទោ
 អម្ពវំ ចាសាទំគំ រមណីយំ និស្វាទ មេ ឯតនហោសិ
 ចាសាទំគំ រតិទំ អម្ពវំ រមណីយំ អលំ រតិទំ
 កុលពុត្តស្ស បទានត្ថិតស្ស បទានាយ សេ មំ
 កកា អនុជានេយ្យ អាគន្ធយ្យាហំ ឥមំ អម្ពវំ
 បទានាយាតិ ។ សេ មំ កកា អនុជានេយ្យ
 កន្ធយ្យាហំ នំ អម្ពវំ បទានាយាតិ ។ ឯវំ
 វុត្ត កកា អាយស្មន្តំ មេយិយំ ឯតនភោច
 អាគមេហំ តា មេយិយ ឯតកក្ខំ តា យា
 អញ្ញាមំ កោចំ កំត្តុ និស្សត្តិ ។ ទុតិយម្ប
 ទោ អាយស្មា មេយិយោ កកវន្តំ ឯតនភោច

លុបត្រចៅបំណុល ក្នុងជំនួញមេយ ត្រចៀបមកដំបំណុល
 ក្នុងកាលជាគាត់ក្រោយនៃកក្ខ រួចក៏ចូលទៅកេស្មីកិមិកាឡា បតិព្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គកុំពុំនិមេចត្រឹមតាមលំដាប់ ត្រចៅតាម
 លំដាប់ ដើម្បីសម្រាកស្និទ្ធិប្រទេស្មីកិមិកាឡា បានឃើញត្រសាយ
 ជាទីជ្រេថ្លា ជាទីត្រកអរ លុបឃើញហើយខ្ញុំព្រះអង្គក៏មានសេចក្តី
 ត្រិះរម្មៀងថា ឡើ ត្រសាយនេះ ជាទីជ្រេថ្លា ជាទីត្រកអរ ឡើ
 ត្រសាយនេះ គួរដល់ការគាំទ្រយាមរបស់កុលបុត្រ អ្នកត្រូវការដោយ
 ការគាំទ្រយាម ប្រសិនបើ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យភាគ
 អញ អាត្មាអញទ័យកតាន្ត្រីត្រសាយនេះ ដើម្បីគាំទ្រសេចក្តីព្យាយាម ។
 ប្រសិនបើ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 នឹងទៅកាន់ត្រសាយនេះ ដើម្បីគាំទ្រសេចក្តីព្យាយាម ។ កាលបើ
 ព្រះមេយិយៈដ៏មានអាយុ រោលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះមេយិយៈដ៏មានអាយុផ្សេងៗ ខ្មោលមេយិយៈ
 អ្នកចូលបង្កើនសំនុះ កុំកាល ផ្សិតកថាភាគម្នាក់ឯង ទម្រង់ទុក្ខណា
 មួយឯទៀត មកប្រាកដសំនុះ (សិរអ្នកទៅទុះ) ។ ព្រះមេយិយៈ
 ដ៏មានអាយុ ត្រាបបង្កើនសំនុះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាតំរប់ ២ ដងផ្សេងៗ

កកវតោ កណ្ត ទន្ធិ កំភូ ឧត្តរ កាលាយំ ទន្ធិ
 កតស្ស បដិច្ចយោ មយ្ហំ ទោ ចទ កណ្ត អត្ថ
 ឧត្តរ កាលាយំ អត្ថ កតស្ស បដិច្ចយោ សាទ
 មំ កកវ អនុជាធម្មេ តន្ត្រយ្យាហំ តំ អម្ពវំ
 បដាធាយាតិ ។ អាគមេហំ ភាវ មេយ័យ ឯកកម្ម
 ភាវ យាវ អន្តរាមិ កោចំ កំភូ ទិស្សត្ថតិ ។
 តតិយម្យំ ទោ អាយស្មា មេយ័យ កកវន្តំ ឯក-
 ណាច កកវតោ កណ្ត ទន្ធិ កំភូ ឧត្តរ កាលាយំ
 ទន្ធិ កតស្ស បដិច្ចយោ មយ្ហំ ទោ ចទ កណ្ត អត្ថ
 ឧត្តរ កាលាយំ អត្ថ កតស្ស បដិច្ចយោ សាទ មំ
 កកវ អនុជាធម្មេ តន្ត្រយ្យាហំ តំ អម្ពវំ បដាធា-
 យាតិ ។ បដានន្តំ ទោ មេយ័យ វទនាចំ កំភូ វទ-
 យ្យាប យស្សនាចំ ទិ មេយ័យ កាលំ មញ្ញសីតិ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក៏ដូចដែលត្រូវបានដឹងទៅទៀតបន្តិចបន្តួច បេស
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនមាន ការសន្យាទុកក្នុងវេលាធ្វើហើយមិនមានទេ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គ នៅមានកាលយកក្នុងការទៅ
 ទៀត នៅមានការសន្យាទុកក្នុង វេលាធ្វើហើយ ប្រសិនបើ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទៅកាន់ព្រៃ
 ស្វាយនោះ ដើម្បីកាត់ដីព្យាយាម ។ ម្ចាស់មេឃឹមៈ អ្នកចូរបង្កើន
 សំនង្គៈ កុំពេល ឲ្យកត់ថាគតតែម្នាក់ឯង ទម្រង់មានភិក្ខុណាមួយ
 ឯទៀត មកប្រាកដសំនង (សំនងអ្នកទៅចុះ) ។ ព្រះមេឃឹមៈដ៏មានការបុ
 ប្ផាបក្របបង្កើនព្រះដ៏មានព្រះភាគដ៏តម្រូវ ដ៏ស្មោះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលយកក្នុងការទៅទៀតបន្តិចបន្តួចបេសព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ មិនមាន ការសន្យាទុកក្នុងវេលាធ្វើហើយមិនមាន បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គ នៅមានកាលយកក្នុងការទៅទៀត នៅមាន
 ការសន្យាទុកក្នុងវេលាធ្វើហើយ ប្រសិនបើ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 អនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គប្បទៅកាន់ព្រៃស្វាយនោះ ដើម្បី
 កាត់ដីព្យាយាម ។ ម្ចាស់មេឃឹមៈ គង់ជាអ្នកប្បវិទ្យាយុទ្ធប្រមូល
 ទ្រង់អ្នក ដែលទៅកាន់យាយថា ការកាត់ដីព្យាយាមដូច្នេះ ម្ចាស់មេ-
 ឃឹមៈ អ្នកចូរសំគាល់ក្នុងកាល ដែលគូរទិសទៅក្នុងកាលស្បៀងចុះ ។

អដ្ឋាង្គ អាយស្មន មេឃយោ ឧដ្ឋាយាសនា កក្កដំ
 អភិវឌ្ឍនា បទក្កំណំ កក្កា យេន តំ អម្ពរំ
 តេនុបស្ថំ ឧបស្ថំមិត្តា តំ អម្ពរំ អដ្ឋោ-
 កាលោ អញ្ញាតស្មី ក្រុមលេ ធិវិហារំ ធិសីនំ ។
 អដ្ឋាង្គ អាយស្មន មេឃយស្ស តស្មី អម្ពរំ
 វិហារនុស្ស យេនុយ្យេន តាយោ ចារកា វាសនា
 វិគ្គា សមុទាចរំ លេយ្យេនីនំ កាមវិគ្គា
 ព្យាចរំវិគ្គា វិហិតវិគ្គា ។ អដ្ឋាង្គ អាយស្មន
 មេឃយស្ស ឯកគោលាសំ អច្ឆរិយំ វត ភោ អត្ថតំ
 វត ភោ សទ្ធាយ តត្ថា អតាស្មា អនតរិយំ
 ចត្វជិត អដ ច បទិមេហិ តិហិ ចារកេហំ
 អតុសលេហិ វិគ្គេហំ អនាសត្តា កាមវិគ្គេន
 ព្យាចរំវិគ្គេន វិហិតវិគ្គេនាតិ ។ អដ្ឋាង្គ
 អាយស្មន មេឃយោ យេន កក្កា តេនុបស្ថំ
 ឧបស្ថំមិត្តា កក្កដំ អភិវឌ្ឍនា ឯកមន្តំ ធិសីនំ ។
 ឯកមន្តំ ធិសីនោ ទោ អាយស្មន មេឃយោ

ក្រោនាង ព្រះមហេស្វរៈ ដ៏មានអាយុ ក្រោនាងភាសនៈ
 ក្របដាយបង្ខំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រសូត្រហើយចូលៈព្រះក្រៃ
 ស្វាយនោះ លុះពេលរំលឹក កំពុងនៅកាន់ព្រះស្វាយនោះ អង្គុយ
 សម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ទៀបគល់រោង ដើម ។ លំដាប់នោះ កាល
 ព្រះមហេស្វរៈដ៏មានអាយុនៅក្នុងព្រះស្វាយនោះ អកុសលវិគត្តៈដ៏លាមក
 ពាយ័ន គឺកាមវិគត្តៈ ព្យាចរំវិគត្តៈ វិហិតវិគត្តៈ កំពុង
 គោរពឡើងរឿយៗ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមហេស្វរៈដ៏មានអាយុ
 ក៏មានសេចក្តីត្រង់ដូច្នេះ ឃើញ អស្ចារ្យណាស់ ឃើញ ចំពែក
 ណាស់ បុគ្គលទាំងឡាយចេញចាកផ្ទះនោះ ចូលកាន់ផ្ទះសោយ
 សន្តា ក៏នៅតែមានអកុសលវិគត្តៈដ៏លាមក ព្រះករុណា គឺកាម-
 វិគត្តៈ ព្យាចរំវិគត្តៈ វិហិតវិគត្តៈ កាមរូបរាង ។ លំដាប់
 នេះ ព្រះមហេស្វរៈដ៏មានអាយុ ចូលពេលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 លុះចូលពេលរំលឹក ក្របដាយបង្ខំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុង
 សមគួរ ។ លុះព្រះមហេស្វរៈដ៏មានអាយុអង្គុយ ក្នុងសមគួរហើយ

កកវន្តំ ឯកទេវេន វេទ មយ្ហំ កន្ត្ថ តស្មំ អម្ពវិទ
 វិហារន្តស្ស យេកុយ្យេន តយោ ចាបកោ អកុសលា
 វិកត្តា សមុទាទន្តិ សេយ្យមីទំ កាមវតតត្តោ
 ឡាបាទវតត្តោ វិហិតាវតតត្តោ តស្ស មយ្ហំ កន្ត្ថ
 ឯកទេវេសិ អន្តរិយំ វគ កោ អកុតំ វគ កោ
 សទ្ធាយ តត្ថា អតោស្មា អនកាវយំ បព្វជិតា អន ច
 បនមេហំ តីហិ ចាបកេហិ អកុសលេហំ វតត្តោហិ
 អទ្ធាសត្តា កាមវតតត្តោ ឡាបាទវតតត្តោ វិហិតា-
 វតតត្តោចាតិ ។ អចរិបត្តាយ មេយិយ ចេតោវិមុត្តិយា
 បញ្ច ឧម្មា ចរិបត្តាយ សំវត្តន្តិ ។ តាតមេ បញ្ច ។
 វេទ មេយិយ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ ហោតិ កល្យា-
 ណសហាយោ កល្យាណសម្បវត្តោ ។ អចរិបត្តាយ
 មេយិយ ចេតោវិមុត្តិយា អយំ បរមោ ឧដ្ឋោ ចរិបត្តាយ
 សំវត្តន្តិ ។ ឫទ ច បរំ មេយិយ ភិក្ខុ សីលកំ ហោតិ
 ចាតិមោក្ខសំវស្សុតោ វិហារតំ អាចារេតោសម្បត្តោ

ភិក្ខុបបន្តិទូលព្រះជំនាន់ព្រះគោតម្យថា បតិគ្រិព្វាអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងទី
 ឯរោចនៈ កាលខ្ញុំព្រះអង្គនៅក្នុងព្រះឆាយោនា អកុសលវិកត្តៈដ៏លាមក
 ពុំប្រកាស គឺកាលវិកត្តៈ ១ ឡាបាទវិកត្តៈ ១ វិហិតាវិកត្តៈ ១ តែង
 កុមការឡើងឡើយ ។ បតិគ្រិព្វាអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ ចាប
 សេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះ យំអើ អស្ចារ្យណាស់ យំអើ ចំរើនកុសល
 កុសម្ពុតទាំងឡាយ ចេញចាកផ្ទះនោះ ចូលកាន់ផ្ទះដោយសង្ខារហើយ
 ក៏នៅតែមានអកុសលវិកត្តៈដ៏លាមក ពុំប្រកាសនេះ គឺកាលវិកត្តៈ ១
 ឡាបាទវិកត្តៈ ១ វិហិតាវិកត្តៈ ១ ភាមបរិករឡើយ ។ ឆ្ងល
 មេយិយៈ ធម៌ទាំងឡាយ ៨ យ៉ាងតែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីចេតោវិមុត្តិ
 ដែលកុំទាន់ចាស់ក្លា ឱ្យចាស់ក្លាឡើងបាន ។ ធម៌៨ យ៉ាង គឺ
 ដូចម្តេចខ្លះ ។ ឆ្ងលមេយិយៈ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ជាអ្នកមានបំណង
 មានសំឡាញ់ល្អ សមគម្ពីរនឹងបំណង ។ ឆ្ងលមេយិយៈ នេះជាធម៌
 ទី ១ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីចេតោវិមុត្តិ ដែលកុំទាន់ចាស់ក្លា ឱ្យចាស់
 ក្លាឡើងបាន ។ ឆ្ងលមេយិយៈ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានសីល សង្ឃឹម
 ហើយដោយការសង្ឃឹមក្នុងមាត់មាត់ បរិបូណ៌ដោយភាពចេះចឹងតាមៈ

អណ្តមត្តសុ វិជ្ជេសុ កយនស្សវី សមាទាយ
 សិទ្ធិតំ សិទ្ធិបទេសុ ។ អចរិចក្កាយ មេយ័យ
 ទោតាវិមុត្តិយា អយំ ធុតំយោ ធម្មោ ចរិចក្កាយ
 សំវត្ថុតំ ។ ឬទ ច ចរិ មេយ័យ កំត្តុ យាយំ
 កតា អគិសល្លេខេតា ទោតាវិវណសប្បាយា
 សេយ្យចំនំ អប្បច្ចកតា សន្តច្ចកតា បរិវេកកតា
 អសំសត្តកតា វិរិយាម្ពកតា សីលកតា សមាទិ-
 កតា បញ្ញាកតា វិមុត្តិកតា វិមុត្តិញ្ញាណធម្មស្សនកតា
 វិវុច្ចយោ កតាយ ឯតាមលាភី ហោតំ អតំច្ចលាភី
 អកសរលាភី ។ អចរិចក្កាយ មេយ័យ ទោតាវិមុត្តិយា
 អយំ ធុតំយោ ធម្មោ ចរិចក្កាយ សំវត្ថុតំ ។ ឬទ
 ច ចរិ មេយ័យ កំត្តុ អាទិវិរិយោ វិហារតំ អកុសលានំ
 ធម្មានំ ចហោតាយ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បទាយ
 ជាមក ធម្មចក្កោ អចិត្តត្ថុទុកោ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ។ អចរិចក្កាយ មេយ័យ ទោតាវិមុត្តិយា
 អយំ ចកុត្តោ ធម្មោ ចរិចក្កាយ សំវត្ថុតំ ។

យេញ្ញក្សយ ក្នុងទោសទាំងឡាយសូម្បីបង្កិចបង្កិច សមាទានសិក្សា
 ក្នុងសិទ្ធិបទទាំងឡាយ ។ ឆ្ងល់មេយ័យៈ នេះជាធម៌ទី ៤
 តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទោតាវិមុត្តិ ដែលពុំទាន់ចាស់ក្លា ឲ្យចាស់ក្លា
 ឡើងបាន ។ ឆ្ងល់មេយ័យៈ មួយទៀត គិតជាអ្នកបានតបប្រាជ្ញា
 បានបំផុសប៉ាយ បានដោយសិទ្ធិរកជាមាសភាគយ៉ាងនេះ ដែល
 ដាក់ជាដំបូរផង ជាទីសម្បូរឲ្យឈាយចំក្តី គឺអប្បច្ចកតា សន្តច្ចកតា
 បរិវេកកតា អសំសត្តកតា វិរិយាម្ពកតា សីលកតា សមាទិកតា
 បញ្ញាកតា វិមុត្តិកតា វិមុត្តិញ្ញាណធម្មស្សនកតា ។ ឆ្ងល់
 មេយ័យៈ នេះជាធម៌ទី ៥ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទោតាវិមុត្តិ ដែល
 ពុំទាន់ចាស់ក្លា ឲ្យចាស់ក្លាឡើងបាន ។ ឆ្ងល់មេយ័យៈ មួយទៀត
 គិតជាអ្នកប្រាជ្ញស្មោះស្មើក្នុងសម្បទាយ ដើម្បីលេបផលកុសលធម៌
 រចនា ដើម្បីញ៉ាំងកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើង ជាអសមាទានក្នុង
 ហានសេចក្តីច្រើនប្រើដំណើរ មិនដាក់ចុះចោលក្នុងកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយ ។ ឆ្ងល់មេយ័យៈ នេះជាធម៌ទី ៦ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីទោតាវិមុត្តិ ដែលពុំទាន់ចាស់ក្លា ឲ្យចាស់ក្លាឡើងបាន ។

ខុទ្ទ ៥ បរិ មេឃិយ ភិក្ខុ បញ្ចក ហោតិ ឧទយន្តតា មិច្ឆិយា បញ្ចាយ សមន្តាគតោ អរិយាយ ជំព្វនិកាយ សម្មាទុក្ខក្ខយកាមិច្ឆិយា ។ អបរិបញ្ចាយ មេឃិយ ចេតោវិមុត្តិយា អយំ បញ្ចមោ ធម្មោ បរិបញ្ចាយ សំវត្ថុតំ ។ កល្យាណមិត្តស្សតំ មេឃិយ ភិក្ខុនោ បាដិកម្ពំ កល្យាណសហាយស្ស កល្យាណសម្បវត្តស្ស សីលភំ ភវិស្សតំ ។ ថេ ។ សមាធាយ សិក្ខុស្សតំ សិក្ខាបទេសុ ។ កល្យាណមិត្តស្សតំ មេឃិយ ភិក្ខុនោ បាដិកម្ពំ កល្យាណសហាយស្ស កល្យាណសម្បវត្តស្ស យាយិ កាថា អភិសល្យទំកា ចេតោវិវាណសម្បាយា សេយ្យដំនំ អប្បិច្ឆកថា ។ ថេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា វិវុទ្ធិយា កាថាយ ជំកាមលាភី ភវិស្សតំ អតិច្ឆលាភី អតាសីរលាភី ។ កល្យាណមិត្តស្សតំ មេឃិយ ភិក្ខុនោ បាដិកម្ពំ កល្យាណសហាយស្ស កល្យាណសម្បវត្តស្ស ភាវទុរិយោ វិហរិស្សតំ ។ ថេ ។ អជំតុត្តពុក កុសលេសុ ធម្មេសុ ។

ម្ចាស់មេឃិយៈ ឬយាទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានប្រាជ្ញាប្រកបដោយប្រាជ្ញា ដែលតំណត់នូវការកើតឡើង វិនិច្ឆ័យនូវ ជាង្រៀនចំណាយនូវ កំលេសនៃប្រាសា ជាធម្មជាតិដល់នូវកិរិយាតសៅវិទុក្ខដោយប្រពៃ ។

ម្ចាស់មេឃិយៈ នេះជាធម៌ ៨ កែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីចេតោវិមុត្តិ ដែល ពុំទាន់ចាស់វ័យ ឲ្យចាស់វ័យឡើងបាន ។ ម្ចាស់មេឃិយៈ ហេតុនេះ វេទកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុអ្នកមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ សមគប្បីនឹង មិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងបានជាអ្នកមានសីល ។ បើ ។ សមាធាយសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទចំនួនៗ ។ ម្ចាស់មេឃិយៈ ហេតុនេះវេទកើតប្រាកដ ដល់ភិក្ខុអ្នកមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ សមគប្បីនឹងមិត្តល្អ ភិក្ខុ នោះនឹងបានជាអ្នកមានការប្រាជ្ញា បានដោយមិនរំលោភ បានដោយ ភិរិយ ឲ្យកថាបានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលជាកថាដ៏ជ្រៅជ្រះ ជាទីសប្បាយ ទូលាយចិត្ត គឺអប្បិច្ឆកថា ។ បើ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា ។ ម្ចាស់ មេឃិយៈ ហេតុនេះ វេទកើតប្រាកដដល់ភិក្ខុអ្នកមានមិត្តល្អ មាន សំឡាញ់ល្អ សមគប្បីនឹងមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងបានជាអ្នកប្រាជ្ញទូលំទូលាយ ។ បើ ។ ជាអ្នកមិនដាក់ចុះហោស ក្នុងកុសលធម៌ចំនួនៗ ។

កល្យាណមិត្តស្បៀត មេឃឹម កិត្តុភោ ចាតិកុដ្ឋ
 កល្យាណសហាយស្ស កល្យាណសម្បជ្ឈស្ស ចញ្ញក
 ភវិស្សតិ ។ បេ ។ សង្កាទុក្ខត្វាយតាមិធិយា ។
 គេន ច បេ មេឃឹម កិត្តុភោ ឥមេសុ ចក្កសុ
 ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ ចក្ការោ ធម្មា ធម្មវិ ការេត្វា
 អស្ករំ ការេត្វា ភកស្ស បហាបាយ មេត្តា
 ការេត្វា ឡាបាទស្ស បហាបាយ កាតាតាទស្សតិ
 ការេត្វា កិត្តុបដ្ឋោយ អនិច្ចសញ្ញា ការេត្វា
 អស្មិមានសម្បក្កាភាយ ។ អនិច្ចសញ្ញា មេឃឹម
 អនត្តសញ្ញា សណ្ឋាតិ អនត្តសញ្ញា អស្មិមាន-
 សម្បក្កតំ តាមុណាតិ ធិដ្ឋោ ធម្មេ ធិញ្ចាធន្តំ ។

(៤) វិជ្ជា សមយំ ភកកំ សាវត្ថយំ វិហាតិ
 ជេតវិទំ អនាមិច្ឆាភកស្ស អារាមេ ។ គេន
 ចោ បេ សមាយនំ អាយស្មា ធន្តោ
 ឧបដ្ឋានសាលាយំ កិត្តុ ធម្មិយា កតាយ សទ្ធុ
 ស្បៀតិ សមាទមេតិ សមុត្តរជេតិ សម្បវាសេតិ ។

ម្ចាស់មេឃឹម ហេតុនេះវេទិក៍ត្រាភវិជ្ជាភវិជ្ជាភវិជ្ជា
 ហេតុសម្បក្កតំ សមគម្ពន្ធិមិត្តុភោ ធិត្តុភោ ធិត្តុភោ
 ហេតុបញ្ញា ។ បេ ។ ជាបញ្ញាភវិជ្ជាភវិជ្ជាភវិជ្ជា វិជ្ជាភវិជ្ជា
 ប្រិក ។ ម្ចាស់មេឃឹម មួយទៀត ធិត្តុភោភវិជ្ជាភវិជ្ជា
 មេឃឹម ធិត្តុភោភវិជ្ជាភវិជ្ជា ធិត្តុភោភវិជ្ជាភវិជ្ជា ធិត្តុភោ
 ភកៈ ធិត្តុភោ ធិត្តុភោភវិជ្ជាភវិជ្ជា ធិត្តុភោភវិជ្ជាភវិជ្ជា ធិត្តុភោ
 ធិត្តុភោ ធិត្តុភោភវិជ្ជាភវិជ្ជា ធិត្តុភោភវិជ្ជាភវិជ្ជា ធិត្តុភោ
 មេឃឹម សេចក្តីសំគាល់ថា មិនមែនខ្លួន វេទិក៍ត្រាភវិជ្ជាភវិជ្ជា
 សេចក្តីសំគាល់ថា មិនមែនខ្លួន ធិត្តុភោភវិជ្ជាភវិជ្ជាភវិជ្ជា
 វេទិក៍ត្រាភវិជ្ជាភវិជ្ជាភវិជ្ជា ធិត្តុភោភវិជ្ជាភវិជ្ជា ធិត្តុភោ
 វេទិក៍ត្រាភវិជ្ជាភវិជ្ជាភវិជ្ជា ធិត្តុភោភវិជ្ជាភវិជ្ជា ធិត្តុភោ

(៤) សមយម្មយ ព្រះមហាព្រះភក្ត ព្រះមហាព្រះភក្ត
 បេសមាទមេតិសេដ្ឋី ប្រិក្រតិសាវត្ថិ ។ សមយម្មយ ព្រះ
 ធិត្តុភោភវិជ្ជាភវិជ្ជាភវិជ្ជា ធិត្តុភោភវិជ្ជាភវិជ្ជា ធិត្តុភោ
 យក ធិត្តុភោភវិជ្ជាភវិជ្ជាភវិជ្ជា ធិត្តុភោភវិជ្ជាភវិជ្ជា ធិត្តុភោ

អដិចា កកក សាយស្លាសមយំ បដិសល្លាធា វុដ្ឋិតោ
 យេនុបដ្ឋានសាលា តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា តមា-
 ត្វារកោដ្ឋកោ អដ្ឋាសំ កាដាបរិយោសានំ អាគម-
 យមាធា ។ អដិចា កកក កាដាបរិយោសានំ វុដ្ឋិត្វា
 ឧត្តរសេត្វា អត្តរុជំ អាគោដេសិ ។ វិវិសុ ចោ
 តេ ភិក្ខុ កកកតា ទ្វារំ ។ អដិចា កកក ឧបដ្ឋាន-
 សាលំ បរិសំ បញ្ញត្ត អាសានេ និសីទិ ។ និសដ្ឋ
 ចោ កកក កាយស្មន្តំ នន្ទតំ ឯតទរោទ ធីយោ ចោ
 ត្បាយំ នន្ទតា នឌ្ឍបរិយាយោ ភិក្ខុនំ បដិភាសំ
 អមំ មេ បិដ្ឋ អាតំលាយតិ តមាត្វារកោដ្ឋកោ
 បុតស្ស កាដា រិយោសានំ អាគមយមាធាស្សតិ ។
 ឯវំ វុត្ត កាយស្មា នន្ទកោ សារដ្ឋមាទ្វារោ
 ទុត្តប្បមាធា^(១) កកក ឯតទរោទ ន ចោបទ មយំ
 កន្តេ ដានាម កកក តមាត្វារកោដ្ឋកោ វិវាតតិ
 សេ ហំ មយំ កន្តេ ដាននយ្យម កកក តមាត្វារ-
 កោដ្ឋកោ បុតោតំ ឯតទរោទ ចោ ឧប្បជិកាសោយ្យាតំ ។

១. ឧប្បមាធាតិ. ឈ្មោះ ធារោ ១ វិស្សតិ ។

ត្រាតារា ព្រះដំរីមានព្រះភាគ ចេញតំពីទីត្នូសម្ងំ ក្នុងសាយស្លា-
 សម័យ ចូលទៅឧបដ្ឋានសាលា លុះស្តេចចូលទៅជលរំហើយ ក៏
 ប្រថាប់ទៅទៀបក្រោងទ្វារភាគក្រៅ តើចាំបំប៉កថា ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះដំរីមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់បញ្ជូនដំរីចាប់កង់រំហើយ ក៏ត្រូវហែប
 រំហើយគោសន្តរៈ ។ ក្នុងកំឡុងនោះ តំបើកទ្វារក្រោយព្រះ
 ដំរីមានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដំរីមានព្រះភាគ ស្តេចចូលទៅ
 ក្នុងឧបដ្ឋានសាលារំហើយ ទ្រង់នាំស្រីមាសនៈដែលគេក្រែលក្រាយ ។
 លុះព្រះដំរីមានព្រះភាគ គង់រំហើយ ទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះនន្ទកៈដំរីមាន
 កាយថា នន្ទកៈ ឧប្បរិយាយរបស់អ្នកនេះ វេទនាកណ្តាស់ប្រាកដ
 ដល់ភិក្ខុចាំទីឡាយរំហើយ ប៉ុនអប្បល កថាគណៈទៀបក្រោងទ្វារភាគ
 ក្រៅ តើចាំបំប៉កថាចាស់តែរោយន្ត ។ កាលបើព្រះដំរីមាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យាងទៅរំហើយ ព្រះនន្ទកៈដំរីមានកាយ ក៏អៀន
 អន់ខ្លាច បាទក្រាបបង្គំចូលព្រះដំរីមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំមិនដឹងថាព្រះដំរីមានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រថាប់ទៅទៀប
 ក្រោងទ្វារភាគក្រៅទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បើប្រសិនបើ ខ្ញុំព្រះ
 អង្គដឹងថា ព្រះដំរីមានព្រះភាគ ទ្រង់សណ្តិតទៅទៀបក្រោងទ្វារភាគក្រៅ
 ដូច្នេះ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏មិនគួរឃ្លីស្រីដឹងទូរតាមទាំងប្រមាណប៉ុណ្ណោះទេ ។

អថ ខោ ភគវា អាយស្មន្តំ ទទួតំ កាវត្ថុមាឡយំ
 វិនិត្យា អាយស្មន្តំ ទទួតំ ឯតេកេន សាទុ សាទុ
 ទទួតា ឯតំ ខោ ទទួតា ត្រហ្មតំ បដ្ឋបំ តុល្យត្រាតំ
 សម្ភាយ អតាស្មា អនតាវយំ បដ្ឋជំតាតំ យំ តុត្រេ
 ធម្ម័យា កថាយ សន្និសីទេយ្យាជ សន្និបត៌តាតំ
 រោ ទទួតា ទ្វយំ តេរេណីយំ ធម្មំ វា តតថា អវិយោ
 វំ តុល្លិតាភោ ។ សាទ្វោ ទទួតា ភិក្ខុ យោតិ ខោ
 សីលវា ឯវំ សោ តេនត្ថេន អវិប្បហេ យោតិ តេន
 តំ អន្តំ បរិបូរេត្ថំ តំញាហំ^(១) សាទ្វោ ច អស្ស
 សីលវា យោតិ ។ យតោ ច ខោ ទទួតា ភិក្ខុ
 សាទ្វោ ច យោតិ សីលវា ច ឯវំ សោ តេនត្ថេន
 បរិបូរេត្ថំ យោតិ សាទ្វោ ច ទទួតា ភិក្ខុ យោតិ
 សីលវា ច ខោ ច លាភី អជ្ឈត្ថំ ទេតោស
 មាធិស្ស^(២) ឯវំ សោ តេនត្ថេន អវិប្បហេ យោតិ
 តេន តំ អន្តំ បរិបូរេត្ថំ តំញាហំ សាទ្វោ ច អស្ស
 សីលវា ច លាភី ច អជ្ឈត្ថំ ទេតោសមាធិស្សតិ ។

១ ឧ. តំញាហំ ។ ២ ឧ. ទេតោសមាធិស្ស ។

សំដៅនោះ ព្រះដំរីមានព្រះកាត ទ្រង់ប្រាប់ប្រសូត្រព្រះទទួតៈ
 ដ៏មានអាយុ ជាអ្នកមានសភាពអៀនអន ហើយទ្រង់ត្រាស់នឹង
 ព្រះទទួតៈ ដ៏មានអាយុវែងថា ម្ចាស់ទទួតៈ ប្រពៃហើយ ។
 ម្ចាស់ទទួតៈ អ្នកចាំឱ្យយ គប្បីអន្ទុយប្រជុំគ្នា ដោយធម៌ថា
 ណា ការអន្ទុយប្រជុំគ្នាដោយធម៌ថាខ្លះ សម្រួលដល់អ្នកចាំឱ្យយ
 ដែលជាតុល្យបុគ្គលចេញចាកផ្ទះ ចូលកាន់ផ្ទះ ដោយសព្វហើយ ម្ចាស់
 ទទួតៈ អ្នកចាំឱ្យយដែលប្រជុំគ្នាហើយ គប្បីធ្វើកិច្ចការយ៉ាងគឺ បដ្ឋ-
 ភថា ១ អវិប្បហេតា ១ ។ ម្ចាស់ទទួតៈ ភិក្ខុជាអ្នកមានសព្វគ្រាន់
 សីល កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាមិនពេញដោយអង្គនោះទេ
 ភិក្ខុនោះ ត្រូវបំពេញអង្គនោះដោយគិតថា ពេញអញ្ចប់ដ៏ជាអ្នកមាន
 សព្វផង មានសីលផង មិនផ្ទុះច្រើន ។ ម្ចាស់ទទួតៈ កាលណា
 ភិក្ខុជាអ្នកមានសព្វផង មានសីលផង កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ
 ឈ្មោះថាជាអ្នកពេញដោយអង្គនោះ ម្ចាស់ទទួតៈ ភិក្ខុមានសព្វផង
 មានសីលផង តែមិនទាន់ទូទៅគោសមាធិទាំងក្នុងសព្វាន កាលបើ
 យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាមិនពេញដោយអង្គនោះទេ ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
 បំពេញអង្គនោះដោយគិតថា ពេញអញ្ចប់ដ៏ជាអ្នកមានសព្វផង មាន
 សីលផង ទាន់ទូទៅគោសមាធិទាំងក្នុងសព្វានផង មិនផ្ទុះច្រើន ។

យេតោ ច ខោ ទទួតា ភិក្ខុ សុត្វា ច ហោតិ សីលវា
 ច លាភី ច អជ្ឈត្ថំ ចេតោសមាធិស្ស ឯវំ សោ
 ភេទន្តេន អបរិច្ចរោ ហោតិ សុត្វា ច ទទួតា ភិក្ខុ
 ហោតិ សីលវា ច លាភី ច អជ្ឈត្ថំ ចេតោសមា-
 ធិស្ស ន លាភី អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ឯវំ សោ
 ភេទន្តេន អបរិច្ចរោ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ទទួតា
 ភ្នំនាគកោ ចកុប្បនកោ ភស្ស ភស្ស ឯតោ
 ទាសា ឧមកោ លាមកោ ឯវំ សោ ភេទន្តេន
 អបរិច្ចរោ វស្ស ឯវមរ ចោ ទទួតា ភិក្ខុ សុត្វា ច
 ហោតិ សីលវា ច លាភី ច អជ្ឈត្ថំ ចេតោស-
 មាធិស្ស ន លាភី អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ឯវំ សោ
 ភេទន្តេន អបរិច្ចរោ ហោតិ ភេទ តំ អង្គំ អបរិច្ចរោត្ថំ
 តិក្ខាហំ សុត្វា ច អស្សំ សីលវា ច លាភី ច
 អជ្ឈត្ថំ ចេតោសមាធិស្ស លាភី ច អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្ស-
 នាហោតិ ។ យេតោ ច ខោ ទទួតា ភិក្ខុ សុត្វា ច
 ហោតិ សីលវា ច លាភី ច អជ្ឈត្ថំ ចេតោ-
 សមាធិស្ស លាភី ច អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ឯវំ

ម្ចាស់ទទួតា កាលណាភិក្ខុជាអ្នកមានសទ្ធាផល មានសីលផល បានទូរ
 ចេតោសមាធិវាចនាសម្ពាធិ កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា
 ជាអ្នកពេញដោយអង្គនោះ ម្ចាស់ទទួតា ភិក្ខុជាអ្នកមានសទ្ធាផល មាន
 សីលផល បានទូរចេតោសមាធិ វាចនាសម្ពាធិ តែមិនបានទូរ
 អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា កាលបើយ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាមិន
 ពេញដោយអង្គនោះ ។ ម្ចាស់ទទួតា ដូចសក្ការៈ ៦ សក្ការៈ ៦
 តែឆើត ១ របស់សក្ការៈនោះ ។ ថោកថយ គង់ កាលបើយ៉ាងនេះ សក្ក-
 នោះឈ្មោះថា មិនពេញដោយអង្គនោះ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ទទួតា
 ភិក្ខុជាអ្នកមានសទ្ធាផល មានសីលផល បានទូរចេតោសមាធិ
 វាចនាសម្ពាធិ តែមិនបានទូរអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា កាលបើ
 យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាមិនពេញដោយអង្គនោះ ភិក្ខុនោះក្រៃ
 បំរាញអង្គនោះ ដោយគិតថា អាត្មាអញ គប្បីជាអ្នកមានសទ្ធាផល
 មានសីលផល បានទូរចេតោសមាធិ វាចនាសម្ពាធិ បានទូរអធិ-
 ប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាផល មិនដូច្នោះឬ គិតយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ទទួតា
 កាលណា ភិក្ខុជាអ្នកមានសទ្ធាផល មានសីលផល បានទូរចេតោសមាធិ
 វាចនាសម្ពាធិ បានទូរអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាផល កាលបើយ៉ាងនេះ

សោ តេជោ បរិច្ឆេទ ហោតិ ។ វេទមន្ត កត្តា
 វេទ វគ្គាទ សុគតោ ឧដ្ឋាយសនា វិហារំ ចារិសំ ។
 អថោ អាយស្មា នន្ទតោ អថិប្បត្តាន្តស្ស កត្តា
 កិក្ខុ អាមន្តសំ វេទាចារិសោ កត្តា ភត្តបំ បទេវិ
 តេរលវិប្បត្តំ បរិសុទ្ធំ ព្រិញ្ញវិយំ បកាសេនា
 ឧដ្ឋាយសនា វិហារំ បរិដ្ឋោ សន្ធា នន្ទតោ កិក្ខុ
 ហោតិ តោ សីលវា ឯវំ សោ តេជោ អបរិច្ឆេទ
 ហោតិ តេជ តំ វេទំ បរិច្ឆេទត្ថំ តំច្ឆារំ សន្ធា
 ច អស្សំ សីលវា ចាតិ ។ យតោ ច ចោ នន្ទតោ
 កិក្ខុ សន្ធា ច ហោតិ សីលវា ច ឯវំ សោ
 តេជោ បរិច្ឆេទ ហោតិ សន្ធា ច នន្ទតោ
 កិក្ខុ ហោតិ សីលវា ច ចោ ច លាភី អដ្ឋតំ
 វេតាសមាជិស្ស ។ បេ ។ លាភី ច អដ្ឋតំ
 វេតាសមាជិស្ស ច លាភី អជិប្បញ្ញាធម្មវិបស្ស-
 នាយ ឯវំ សោ តេជោ អបរិច្ឆេទ ហោតិ

កិក្ខុនាវេនា ឯវំ អនុគតញ្ញោ អនុគតោ ។ ព្រះវេទព្រះភាគ
 ក្រសំ កាត្យានេច ឯវំ ហាយ លុះព្រះសុគតទ្រង់ កាល កាត្យានេច ហើយ
 កំព្រឹក ចាក ភាសនៈ ចូល ទៅ កាន់ វិហារ ។ គ្រានោះ ព្រះនន្ទៈ
 ដ៏មាន ឆាយ កាល ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ច្រៀស ចេញ ទៅ មិន យូរ ប៉ុន្មាន
 ក៏ ហៅ កិក្ខុ ទាំង ឡាយ មក ថា ចូល មក រៀន ចំណេះ ឥឡូវ នេះ
 ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគ ទ្រង់ ប្រកាស ព្រិញ្ញ វិយ ធម៌ ដ៏ បរិសុទ្ធ ក្របំ ទាំង
 អស់ ដោយ បទ ទាំង ឡាយ ២ ហើយ ទ្រង់ ស្តេច ក្រោក ចាក កេស ចុះ ចូល
 ទៅ កាន់ វិហារ ក្រសំ ថា ចូល នន្ទៈ កិក្ខុ ជា អ្នក មាន សង្ខារ តែ គ្មាន
 សីល កាល បើ យ៉ាង នេះ កិក្ខុ នោះ ឈ្មោះ ថា មិន ត្រូវ ដោយ អង្គ នោះ
 កិក្ខុ នោះ ត្រូវ តែ បំពេញ អង្គ នោះ ដោយ គិត ថា ពាក្យ អញ គប្បី ជា អ្នក មាន
 សង្ខារ វេទ សីល វេទ មិន ម្ល៉េង ឡើយ ។ ចូល នន្ទៈ កាល ណា
 កិក្ខុ ជា អ្នក មាន សង្ខារ វេទ មាន សីល វេទ កាល បើ យ៉ាង នេះ កិក្ខុ នោះ
 ឈ្មោះ ថា ពេញ ដោយ អង្គ នោះ ចូល នន្ទៈ កិក្ខុ ជា អ្នក មាន សង្ខារ វេទ
 មាន សីល វេទ តែ មិន បាន ទូរ ចក្ខុ សមាធិ ទាំង ក្នុង សង្ខារ វេទ ។ បេ ។
 បាន ទូរ ចក្ខុ សមាធិ ទាំង ក្នុង សង្ខារ វេទ តែ មិន បាន ទូរ អធិប្បញ្ញាធម្ម-
 វិបស្សនា កាល បើ យ៉ាង នេះ កិក្ខុ នោះ ឈ្មោះ ថា មិន ត្រូវ ដោយ អង្គ នោះ

សេយ្យថាចំ ទទួក ទ្វិបាធិកោ ចតុប្បាធិកោ ឧស្ស
 តស្ស ឯកោ ចាធា ឱមតោ លាមតោ ឯវ សោ
 តេនឡើង អប្បិច្ចរោ អស្ស ឯវាយ ទោ ទទួក កំត្តុ
 សត្វោ ច ហោតិ សីលវា ច លាភី ច អដ្ឋង្គំ ចេតា-
 សមាធិស្ស ច លាភី អនិប្បត្តាន្តរុបស្សនាយ ឯវ សោ
 តេនឡើង អប្បិច្ចរោ ហោតិ តេន តំ អង្គ
 ប្បិច្ចរេត្តំ កំត្តាហំ សត្វោ ច អស្ស សីលវា ច លាភី
 ច អដ្ឋង្គំ ចេតាសមាធិស្ស លាភី ច អនិប្បត្តាន្តរុ-
 ប្បស្សនាយាតំ ។ យតោ ច ទោ ទទួក កំត្តុ សត្វោ
 ច ហោតិ សីលវា ច លាភី ច អដ្ឋង្គំ ចេតាសមា-
 ធិស្ស លាភី ច អនិប្បត្តាន្តរុប្បស្សនាយ ឯវ សោ
 តេនឡើង ប្បិច្ចរោ ហោតិ ។ ចត្តមេ អាវុសា
 អាធិសំសា កាលេន ចម្មស្សវន កាលេន ចម្មសា-
 កាត្រាយ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធាវុសោ កំត្តុ
 កំក្កំ ចម្មំ ទេសេតិ អាធិកល្យាណំ មាជ្ឈ-
 កល្យាណំ បរិយាសាធិកល្យាណំ សាត្តំ សត្វត្ថង់
 កោវលយបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិតំ ឯកាសេតិ

មាលនន្តកៈ ដូចសត្វផង ២ សត្វផង ២ កែវដ៏មួយរបស់សត្វនោះ ។
 ថោគថយ អតំ កាលបើយ៉ាងនេះសត្វនោះឈ្នះថាមិនពេញដោយអង្គ
 នោះ យ៉ាងណាមិញ មាលនន្តកៈ កំត្តុជាអ្នកមានសត្វផង មាន
 សីលផង បាននូវចោតាសមាធិតាំងក្នុងសត្វផង កែវដ៏បាននូវអនិ-
 ប្បត្តាន្តរុប្បស្សនា កាលបើយ៉ាងនេះ កំត្តុនោះឈ្នះថាមិនពេញដោយ
 អង្គនោះ កំត្តុនោះ ត្រូវបំពេញអង្គនោះ ដោយគិតថា កាក្កអញ
 អញជាអ្នកមានសត្វផង មានសីលផង បាននូវចោតាសមាធិតាំងក្នុង
 សត្វផង បាននូវអនិប្បត្តាន្តរុប្បស្សនាផង បំពេញនូវ កំរែដ៏
 នោះដែរ ។ មាលនន្តកៈ កាលណា កំត្តុជាអ្នកមានសត្វផង មាន
 សីលផង បាននូវចោតាសមាធិតាំងក្នុងសត្វផង បាននូវអនិប្បត្តាន្តរុ-
 ប្បស្សនាផង កាលបើយ៉ាងនេះ កំត្តុនោះ ឈ្នះថាពេញដោយ
 អង្គនោះ ។ មាលកាវុសាតាំងឡាយ កាន់សិទ្ធិក្នុងការស្តាប់បំពេញ
 តាមតាមគួរ ក្នុងការសាកល្បងតាមតាមគួរនេះ មាន៨ យ៉ាង ។
 កាន់សិទ្ធិ៨ យ៉ាងរើស្អែកចេញនេះ ។ មាលកាវុសាតាំងឡាយ កំត្តុ
 ក្នុងសាសនានេះ សំដែងធម៌ដល់កំត្តុតាំងឡាយ ជាធម៌តែរបរ
 រើម គឺរោះបទគណ្តាល គឺរោះបទចុត ប្រកបដោយកំត្តុ ប្រកប
 ដោយព្យាបាទៈ ប្រកាស នូវព្រហ្មចរិតដ៏បរិសុទ្ធ បរិសុទ្ធតាំងអស់

យថា យថាវុសា ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ធម្មំ ធមេសេតិ
 អាធិកកល្យាណំ មជ្ឈេកកល្យាណំ បរិយោសាទក-
 ល្យាណំ សាត្វំ សឡញ្ញនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ
 ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ ឥតា ឥតា កស្ស កស្ស
 សត្វំ បំយោ ហោតិ មនាបោ ច កុ ច
 ការិយោ ។ អយំ អាវុសា បបទោ អាធិសំសោ
 ការលេន ធម្មស្សវិន ការលេន ធម្មសាធានាយ ។
 បុច ច បរិ អាវុសា ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ធម្មំ ធមេសេតិ
 អាធិកកល្យាណំ មជ្ឈេកកល្យាណំ បរិយោសាទក-
 ល្យាណំ សាត្វំ សឡញ្ញនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ
 ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ យថា យថាវុសា ភិក្ខុ
 ភិក្ខុនំ ធម្មំ ធមេសេតិ អាធិកកល្យាណំ ។ យេ ។
 ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ ឥតា ឥតា សោ កស្ស
 ធារេ អគ្គប្បជិសំវេទី ច ហោតិ ធម្មប្បជិសំវេទី
 ច ។ អយំ អាវុសា ធុតំយោ អាធិសំសោ
 ការលេន ធម្មស្សវិន ការលេន ធម្មសាធានាយ ។

បាលអាវុសា ចាន់ឡាយ ភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុចាន់ឡាយ ជាធម៌
 ពិរោមទេវីម ពិរោមទកក្កុកាល ពិរោមទចុតិ ប្រកបដោយ
 អត្ត ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌
 ចាន់អស់ ដោយប្រការណាៗ ភិក្ខុនោះ ជាទីស្រឡាញ់ផង ជាទី
 គាប់ចិត្តផង ជាទីគោរពផង ជាទីសរសើរផង របស់គ្រូនោះៗ ដោយ
 ប្រការដូច្នេះៗ ។ បាលអាវុសា ចាន់ឡាយ នេះជាអាធិសន្សំទី ១ ក្នុង
 ការស្តាប់ធម៌តាមកាលគួរ ក្នុងការសាកល្បងធម៌តាមកាលគួរ ។ បាល
 អាវុសា ចាន់ឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុចាន់ឡាយ ជាធម៌
 ពិរោមទេវីម ពិរោមទកក្កុកាល ពិរោមទចុតិ ប្រកបដោយអត្ត ប្រកប
 ដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ចាន់អស់
 បាលអាវុសា ចាន់ឡាយ ភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុចាន់ឡាយ ជាធម៌ពិរោ
 មទេវីម ។ យេ ។ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ដោយប្រការណាៗ ភិក្ខុ
 នោះ ជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវត្ថុផង ដឹងច្បាស់នូវធម៌ផង ក្នុងធម៌នោះ
 ដោយប្រការដូច្នេះៗ ។ បាលអាវុសា ចាន់ឡាយ នេះជាអាធិសន្សំ
 ទី ២ ក្នុងការស្តាប់ធម៌តាមកាលគួរ ក្នុងការសាកល្បងធម៌តាមកាលគួរ ។

បុរ ៥ បរិ អាវុសោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ធម្មំ ទេសេតិ
 អាធិកក្សណំ មជ្ឈិកក្សណំ បរិយោសានក-
 ក្សណំ សាត្រំ សត្យញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធី
 ព្រហ្មចរិយំ មគាសេតិ យថា យថាវុសោ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុនំ ធម្មំ ទេសេតិ អាធិកក្សណំ ។ បេ ។
 ព្រហ្មចរិយំ មគាសេតិ តថា តថា សោ ធម្មំ ធម្ម
 តម្ហី អត្ថបទំ បញ្ញាយ បដិវដ្ឋិ បស្សតិ ។ អយំ
 អាវុសោ តតិយោ អាធិសំសោ កាលេន ធម្មស្សនំ
 កាលេន ធម្មសាគញ្ញាយ ។ បុរ ៥ បរិ អាវុសោ
 ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ធម្មំ ទេសេតិ អាធិកក្សណំ ។ បេ ។
 ព្រហ្មចរិយំ មគាសេតិ តថា តថា នំ សព្វិញ្ញាវី
 ឧត្តរិ សម្មាសេដ្ឋំ អន្តា អយមាយស្មា បត្តោ វា
 កច្ចតិ វាតិ ។ អយំ អាវុសោ ធម្មតោ អាធិសំសោ
 កាលេន ធម្មស្សនំ កាលេន ធម្មសាគញ្ញាយ ។
 បុរ ៥ បរិ អាវុសោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ធម្មំ ទេសេតិ

បាលកាវុសោ ចាំនិទ្យាយ មួយទៀត ភិក្ខុសំដែនធម៌ដល់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 ជាធម៌កិរេយទេវីម កិរេយបទកណ្តាល កិរេយបទចុង ប្រែបដោយ
 អន្ត ប្រែបដោយព្យញ្ជន ប្រែកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌
 ចាំនិទ្យាយ បាលកាវុសោ ចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុសំដែនធម៌ដល់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 ជាធម៌កិរេយទេវីម ។ បេ ។ ប្រែកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ដោយ
 ប្រែការណ៍ ។ ភិក្ខុនោះ រមែងឃើញច្បាស់នូវអត្ថន័យបទដ៏ប្រាកដ
 ក្នុងធម៌នោះ ដែលខ្លួនចាត់ផ្ទុះ ដោយបញ្ញាដោយប្រការផ្សេងៗ ។
 បាលកាវុសោ ចាំនិទ្យាយ នេះជាធម៌សន្សំ ៣ ក្នុងការស្តាប់
 ធម៌តាមកាលន្ត ក្នុងការសាកល្បងធម៌តាមកាលន្ត ។ បាលកាវុសោ
 ចាំនិទ្យាយ មួយទៀត ភិក្ខុសំដែនធម៌ដល់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ជាធម៌
 កិរេយបទទេវីម ។ បេ ។ ប្រែកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ សព្វិញ្ញាវី
 បុគ្គលចាំនិទ្យាយ វេនសរសើរនូវភិក្ខុនោះទៅ ដោយប្រការផ្សេងៗ
 ថា ភិក្ខុដ៏មានកាយនេះ ដល់រោងយថា នឹងដល់ (នូវព្រះអរហត្ត
 មិនខាន) ។ បាលកាវុសោ ចាំនិទ្យាយ នេះជាធម៌សន្សំ ៤ ក្នុង
 ការស្តាប់ធម៌តាមកាលន្ត ក្នុងការសាកល្បងធម៌តាមកាលន្ត ។ បាល
 កាវុសោ ចាំនិទ្យាយ មួយទៀត ភិក្ខុសំដែនធម៌ដល់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ

អាទិកល្យាណំ មជ្ឈកល្យាណំ បរិយោសាទក-
 ល្យាណំ សាត្វំ សព្វញ្ញំ កេវលបរមុណ្ឌំ បរិសុទ្ធំ
 ត្រៃឫជ័យំ បកាសេតំ យថា យថាវុសា ភិក្ខុ ភិក្ខុន្ធ
 ធម្មំ ធមេសតំ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈកល្យាណំ បរិ-
 យោសាទកល្យាណំ សាត្វំ សព្វញ្ញំ កេវលបរមុណ្ឌំ
 បរិសុទ្ធំ ត្រៃឫជ័យំ បកាសេតំ ភត្ត យេ ភេ ភិក្ខុ
 សេត្វា អប្បត្តហានសា អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ ធម្មយមាបា-
 វហរន្តំ ភេ តំ ធម្មំ សុត្វា វិរិយំ អារាមន្តំ អប្បត្តស្ស
 បត្តិយា អនិច្ចតស្ស អនិច្ចតាយ អសច្ចតស្ស
 សច្ចករិយាយ យេ បន ភត្ត ភិក្ខុ អរហន្តោ ទីលា-
 សា វុសិតោ កាតកាណិយា ឱហិតកាវា អនុប្បត្ត-
 សុត្វា បរិសុទ្ធាតវសញ្ញាជនា សម្មទត្វា វិមុត្តា ភេ
 តំ ធម្មំ សុត្វា ធម្មធម្មសុខវហរំ យេវ អនុយុត្តា វិហរន្តំ ។

ជាធម៌ពិភពបទដើម គឺពេរបទកណ្ណាល គឺពេរបទបុគ្គ ប្រកបដោយ
 អត្ត ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវត្រៃឫជ័យធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធ
 បរិបូណ៌ ចំនួនអស់ ម្ចាស់កុរុសាចំនួន ភិក្ខុសំដែងធម៌វេលកិក្ខុ
 ចំនួន ជាធម៌ពិភពបទដើម គឺពេរបទកណ្ណាល គឺពេរបទបុគ្គ
 ប្រកបដោយអត្ត ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវត្រៃឫជ័យធម៌ ដ៏
 បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ចំនួនអស់ ដោយប្រការណា ។ បណ្ណាភិក្ខុចំនួននោះ
 ពួកភិក្ខុណា ជាស្មុគ្រ មានសេចក្តីប្រាជ្ញាក្នុងវិស្វកម្មនៃសាមគ្គីភាព
 ប្រាជ្ញាចម្រើនព្យាបាទយោគវិប្រសើរ ពួកភិក្ខុចំនួននោះ បានស្តាប់
 ធម៌នោះហើយ ក៏រំលឹកប្រាសនក្ខត្តិយាម ដើម្បីដល់ខ្លួនឯងដែល
 ខ្លួនមិនបានដល់ ដើម្បីត្រាស់ដឹងខ្លួនឯង ដែលខ្លួនមិនបានត្រាស់ដឹង
 ដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ខ្លួនឯងដែលខ្លួនមិនបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ឬយោង
 បណ្ណាភិក្ខុចំនួននោះ ពួកភិក្ខុណា ជាអរហន្តទីលាស្រី ប្រព្រឹត្ត
 ត្រៃឫជ័យធម៌ចប់ហើយ មានសាធារណភាពស្របច្រើនហើយ មានការ
 ដាក់ចុះហើយ បានសម្របសម្រួលដល់ខ្លួនដោយលំដាប់ហើយ
 មានជំនាញប្រសើរប្រសព្វក្នុងវិស្វកម្មនោះហើយ មានចំណុះស្រឡា
 ហើយ ព្រោះដឹងដោយប្រាកដ ភិក្ខុចំនួននោះ បានស្តាប់ធម៌នោះ
 ហើយ រំលឹកព្រឹត្តិយាម ។ ខ្លួនបំប៉នដ្បីនោះជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

អយំ អកុសោ បញ្ចមោ អានិសំសោ កាលេន
ធម្មស្សវនេ កាលេន ធម្មសាគត្វាយ ។ ឥមេ ចោ
អកុសោ បញ្ច អានិសំសោ កាលេន ធម្មស្សវនេ
កាលេន ធម្មសាគត្វាយាតិ ។

[៥] ចត្តារិមាធិ កិច្ចវេ ពលានិ ។ កតមាធិ
ចត្តារិ ។ បញ្ញាពលំ វិរិយពលំ អនុវត្តពលំ សន្តិមា-
ពលំ ។ កតមេវ កិច្ចវេ បញ្ញាពលំ ។ យេ ធម្មា
កុសលា កុសលសង្ខាតា យេ ធម្មា អកុសលា
អកុសលសង្ខាតា យេ ធម្មា សាវជ្ជា សាវជ្ជសង្ខាតា
យេ ធម្មា អនុវត្តា អនុវត្តសង្ខាតា យេ ធម្មា កណ្តា
កណ្តសង្ខាតា យេ ធម្មា សុត្តា សុត្តសង្ខាតា
យេ ធម្មា អសេវិត្វា អសេវិត្វសង្ខាតា យេ
ធម្មា សេវិត្វា សេវិត្វសង្ខាតា យេ ធម្មា ចាល-
មវិយា ចាលមវិយសង្ខាតា យេ ធម្មា អលមវិយា
អលមវិយសង្ខាតា ត្បស្សុ ធម្មា បញ្ញាយ វោធិដ្ឋា
ហោត្តំ វោធិតា ឥធិ វុច្ចនិ កិច្ចវេ បញ្ញាពលំ ។

មាសត្បុរសាតំនិទ្យាយ នេរោតាមិសន្តិទ្ធ ៥ ក្នុងការស្តាប់ធម៌តាម
កាលគួរ ក្នុងការសាក្សីធម៌តាមកាលគួរ ។ មាសត្បុរសាតំនិទ្យាយ
នេរោតាមិសន្តិទ្ធ ៥ ប្រការ ក្នុងការស្តាប់ធម៌តាមកាលគួរ ក្នុងការ
សាក្សីធម៌តាមកាលគួរ ។

[៥] មាសត្បុរសាតំនិទ្យាយ ពលៈនេរោតាមិសន្តិទ្ធ ៥ យ៉ាង ។
ពលៈ ៥ យ៉ាងនីមួយៗ គឺ បញ្ញាពលៈ ១ វិរិយពលៈ ១ អនុវត្ត-
ពលៈ ១ សន្តិមាពលៈ ១ ។ មាសត្បុរសាតំនិទ្យាយ ចុះបញ្ញាពលៈ
តើដូចម្តេច ។ ធម៌តំនិទ្យាយណា ជាអកុសល រាប់ថាជាអកុសល ធម៌
តំនិទ្យាយណា ជាអកុសល រាប់ថាជាអកុសល ធម៌តំនិទ្យាយណា
មានទោស រាប់ថាមានទោស ធម៌តំនិទ្យាយណា មិនមានទោស
រាប់ថាមិនមានទោស ធម៌តំនិទ្យាយណា ជាធម៌ខ្មៅ រាប់ថាជាធម៌ខ្មៅ
ធម៌តំនិទ្យាយណា ជាធម៌ស រាប់ថាជាធម៌ស ធម៌តំនិទ្យាយណាមិន
គួរសេច រាប់ថាជាធម៌មិនគួរសេច ធម៌តំនិទ្យាយណាគួរសេច រាប់
ថាជាធម៌គួរសេច ធម៌តំនិទ្យាយណា មិនគួរផលព្រះអរិយៈ រាប់ថាជា
ធម៌មិនគួរផលព្រះអរិយៈ ធម៌តំនិទ្យាយណាគួរផលព្រះអរិយៈ រាប់ថា
ជាធម៌គួរផលព្រះអរិយៈ ធម៌តំនិទ្យាយ ឬក្តីលឃើញច្បាស់ ស្តីពីចុះ
ដោយបញ្ញាតាមធម៌ មាសត្បុរសាតំនិទ្យាយ នេរោតាមិសន្តិទ្ធ ៥ បញ្ញាពលៈ ។

កតបញ្ច កំត្វាវ វិរិយពលំ ។ យេ ធម្មា អកុសលា
 អកុសលសង្ខាតា យេ ធម្មា សាវជ្ជា សាវ្យសង្ខាតា
 យេ ធម្មា កល្យាណ កល្យាណសង្ខាតា យេ ធម្មា
 អសេវិតត្វា អសេវិតត្វសង្ខាតា យេ ធម្មា ជាលមវិយា
 ជាលមវិយសង្ខាតា តេសំ ធម្មានំ បដិលាភាយេ ធម្មំ
 ជនេតំ វាយមតំ វិរិយំ អារាគតំ ចំត្តំ បក្កល្ហាតំ
 បទហតំ ។ យេ ធម្មា កុសលា កុសល-
 សង្ខាតា យេ ធម្មា អនវជ្ជា អនវជ្ជសង្ខាតា
 យេ ធម្មា សុត្តា សុត្តសង្ខាតា យេ ធម្មា
 សេវិតត្វា សេវិតត្វសង្ខាតា យេ ធម្មា អលមវិយា
 អលមវិយសង្ខាតា តេសំ ធម្មានំ បដិលាភាយេ ធម្មំ
 ជនេតំ វាយមតំ វិរិយំ អារាគតំ ចំត្តំ បក្កល្ហាតំ
 បទហតំ វង្សំ វុទ្ធាតំ កំត្វាវ វិរិយពលំ ។ កតបញ្ច
 កំត្វាវ អនវជ្ជពលំ ។ វង្សំ កំត្វាវ អវិយ-
 ស្សាវតោ អនវជ្ជនំ កាយកម្មេន សមធម្មាភតោ
 ហោតំ អនវជ្ជនំ វចីកម្មេន សមធម្មាភតោ ហោតំ

ម្នាលភិក្ខុចំនុច្យាយ ចុះវិរិយពលៈតើដូចម្តេច ។ ធម៌ចំនុច្យាយ
 ណា ជាអកុសល រាប់ថាជាអកុសល ធម៌ចំនុច្យាយណា មានទោស
 រាប់ថាជាធម៌ មានទោស ធម៌ចំនុច្យាយណា ជាធម៌ទៅ រាប់ថាជា
 ធម៌ទៅ ធម៌ចំនុច្យាយណា មិនគួរសេច រាប់ថាជាធម៌ មិនគួរសេច
 ធម៌ចំនុច្យាយណា បិទគួរដល់ព្រះអរិយៈ រាប់ថាជាធម៌ មិនគួរដល់
 ព្រះអរិយៈ បុគ្គលកំបានញ្ចាត់នេះឱ្យកើត ប្រឹងប្រែងប្រាព្វព្យាយាម
 ផ្តុំវិចិត្ត ដកលំចិត្ត ដើម្បីលះបង់ឱ្យធម៌ចំនុច្យាយនោះ ។ ធម៌ចំនុច្យាយ
 ណា ជាកុសល រាប់ថាជាកុសល ធម៌ចំនុច្យាយណា មិនមាន
 ទោស រាប់ថាជាធម៌ មិនមានទោស ធម៌ចំនុច្យាយណា ជាធម៌ស
 រាប់ថាជាធម៌ស ធម៌ចំនុច្យាយណា គួរសេច រាប់ថាជាធម៌ គួរសេច
 ធម៌ចំនុច្យាយណា គួរដល់ព្រះអរិយៈ រាប់ថាជាធម៌គួរដល់ព្រះអរិយៈ
 បុគ្គលកំបានញ្ចាត់នេះឱ្យកើត ប្រឹងប្រែងប្រាព្វព្យាយាម ផ្តុំវិចិត្ត
 ដកលំចិត្ត ដើម្បីឱ្យបានធម៌ចំនុច្យាយនោះ ម្នាលភិក្ខុចំនុច្យាយ នេះ
 ហៅថា វិរិយពលៈ ។ ម្នាលភិក្ខុចំនុច្យាយ ចុះអនវជ្ជពលៈ តើដូច
 ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុចំនុច្យាយ អរិយសាវកកុសលានោះ ជាអ្នក
 ប្រកបដោយកាយកម្មបិទមានទោស ប្រកបដោយវចីកម្មបិទមានទោស

អនុវត្តន៍ មនោគាត្មេន សមន្តាគតោ ហោតំ ផង វុច្ចតំ
 កិក្ខុវេ អនុវត្តន៍ ។ កាតមន្ទ កិក្ខុវេ សង្កហ-
 ណំ ។ ចក្កាវមាធិ កិក្ខុវេ សង្កហវត្ថុនំ ធានំ
 មេឃ្យវដ្ឋំ អនុវេយា សមាធិត្តតា ឯកជនំ កិក្ខុវេ
 ធានាធិ យនិធំ ធម្មធានំ ឯកជនំ កិក្ខុវេ មេឃ្យ-
 វដ្ឋានំ យនិធំ អត្ថកាស្ស ឱប័តសោគស្ស ចុធម្មនំ
 ធម្មំ ធនេសតិ ឯកជនំ កិក្ខុវេ អនុវេយានំ យនិធំ
 អស្សនំ សម្មាសម្បទាយ សមាធិបេតិ ធិវេសេតិ
 បត់ដ្ឋាបេតិ ធុស្សីលំ សីលសម្បទាយ បញ្ញវិ
 ចាតសម្បទាយ ធុច្យត្តំ បញ្ញាសម្បទាយ សមាធិវេតិ
 ធិវេសេតិ បត់ដ្ឋាបេតិ ឯកជនំ កិក្ខុវេ សមាធិត្តតាធិ
 យនិធំ សោភាចន្នេន^(១) សោភាចន្នស្ស សមាធិត្តតា

១ ១. ឃ. សោភាចន្នេន ។

ប្រកបដោយមនោគម្មន៍មនោគាស ម្នាលភិក្ខុចាំឯងឡាយ នេះហៅថា
 អនុវត្តន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឯងឡាយ ចុះសង្កហណៈ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុចាំឯងឡាយ សង្កហវត្ថុនេះមាន ៤ យ៉ាង គឺ ការឱ្យបាន ១ ការ
 គោលការណ៍ជាទីស្រឡាញ់ ១ ការប្រព្រឹត្តិអំពើឱ្យជាប្រយោជន៍ ១ កាត
 ជាអ្នកតាំងខ្លួនស្មើ ១ ម្នាលភិក្ខុចាំឯងឡាយ បណ្តាបានចាំឯងឡាយ បាន
 ដែលប្រសើរបំផុតទុំ គឺធម្មធាន ម្នាលភិក្ខុចាំឯងឡាយ បណ្តាភាវណា
 ពាក្យជាទីស្រឡាញ់ចាំឯងឡាយ ភាវណាពាក្យជាទីស្រឡាញ់ដ៏ប្រសើរ
 បំផុតទុំ គឺធម្មកថា សំដែងធម៌រឿយ ។ ដល់អ្នកត្រូវការស្តាប់ អ្នក
 ផ្សំឆ្លើយត្រូវត្រូវស្តាប់ ម្នាលភិក្ខុចាំឯងឡាយ បណ្តាភាវណាប្រព្រឹត្តិអំពើឱ្យ
 ជាប្រយោជន៍ចាំឯងឡាយ ការប្រព្រឹត្តិអំពើឱ្យជាប្រយោជន៍ដ៏ប្រសើរទុំ
 គឺបុគ្គលអ្នកញ៉ាំងជនមិនមានសទ្ធា ឱ្យកាន់យក ឱ្យកាន់នូវ ឱ្យដកលំ
 សំបក់និស្សាសប្បទា ញ៉ាំងជនទ្រុស្តសីល ឱ្យកាន់យក ឱ្យកាន់នូវ
 ឱ្យដកលំសំបក់និស្សាសប្បទា ញ៉ាំងជនអ្នកមានសេចក្តីភិក្ខុញ់ឱ្យកាន់
 យក ឱ្យកាន់នូវ ឱ្យដកលំសំបក់និស្សាសប្បទា ញ៉ាំងជនអ្នកមិនមាន
 បញ្ញាឱ្យកាន់យក ឱ្យកាន់នូវ ឱ្យដកលំសំបក់ ក្នុងបញ្ញាសប្បទា ម្នាល
 ភិក្ខុចាំឯងឡាយ បណ្តាភាវណាជាអ្នកតាំងខ្លួនស្មើចាំឯងឡាយ កាតជាអ្នកតាំង
 ខ្លួនស្មើប្រសើរទុំ គឺសោភាចន្នបុគ្គល មានខ្លួនស្មើនឹងសោភាចន្នបុគ្គល

សកតាតាមិណ្ឌ(១) សកតាតាមិស្ស សមាធាត្ថា
 អនាតាមិណ្ឌ(២) អនាតាមិស្ស សមាធាត្ថា អរហតា
 អរហតា សមាធាត្ថា ឥន្ទ វុទ្ធចំ កំត្វាវេ សន្តិ-
 ហតលំ ។ ឥមាធិ ទោ កំត្វាវេ ចត្តាវិ
 តលាធិ ។ ឥមេហំ ទោ កំត្វាវេ ចត្វាហំ តលេហំ
 សមញ្ញតតោ អរិយស្សាវតោ បញ្ច កយាធិ
 សមតំញាត្តោ យោតិ ។ កតតមាធិ បញ្ច ។ អាជីវិតកយំ
 អសំលោកកយំ បរិសំ សារដ្ឋកយំ មរណកយំ
 ទុក្ខតិកយំ ។ សោ ទោ កំត្វាវេ អរិយស្សាវតោ
 ឥតំ បដិសត្វិត្វតំ ទាហំ អាជីវិតកយស្ស កាយាបិ
 កាស្សាហំ អាជីវិតកយស្ស កាយស្សមិ អន្តំ មេ
 ចត្តាវ តលាធិ បញ្ញាតលំ វិរិយតលំ អនុវដ្ឋតលំ
 សន្តិហតលំ ។ ទុច្ចរញ្ញោ ទោ អាជីវិតកយស្ស
 កាយេយ្យ កុសីតោ អាជីវិតកយស្ស កាយេយ្យ
 សារដ្ឋកាយកម្មន្តវជីកា ឬត្តមនោកម្មន្តអាជីវិតកយស្ស
 កាយេយ្យ អសន្តិហតោ អាជីវិតកយស្ស កាយេយ្យ

១ ឱ. ម. សកតាមិ ។ ២ ឱ. ម. អនាតាមិ ។

សកតាតាមិបុគ្គល មានខ្លួនស្មើនឹងសកតាតាមិបុគ្គល អនាតាមិបុគ្គល
 មានខ្លួនស្មើនឹងអនាតាមិបុគ្គល អរហន្ត មានខ្លួនស្មើនឹងអរហន្ត ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សន្តិហតលៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពលៈមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក (ប្រកប
 ដោយពលៈ ៤ យ៉ាងនេះហើយ រមែងជួយដល់ផុតភ័យ ៩ យ៉ាង ។ ភ័យ
 ៩ យ៉ាង តែមួយប្រការ ។ គឺ កេរ្តិ៍ឈ្មោះ (ភ័យអំពីការបំផ្លាញកេរ្តិ៍) ១
 អសំលោកកមៈ (ភ័យអំពីការមិនសរសើរ) ១ បរិសំសារដ្ឋកមៈ
 (ភ័យអំពីការកាត់ឱ្យត្រូវតាមច្បាប់) ១ មរណកមៈ (ភ័យអំពី
 សម្បត្តិស្លាប់) ១ ទុក្ខតិកមៈ (ភ័យអំពីទុក្ខ) ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អរិយសាវកនោះ តំលាភោជនៈដូចជា កាតាអញ្ញបិទខ្លួន ចំពោះអាជីវិត
 ភ័យ កាតាអញ្ញបិទខ្លួនកេរ្តិ៍ភ័យដូចម្តេច បើពលៈទាំង ៤ តំបញ្ចពលៈ
 វិរិយពលៈ អនុវដ្ឋពលៈ សន្តិហតលៈ របស់កាតាអញ្ញ មានស្រប
 ហើយ ។ ឯបុគ្គលគ្មានប្រាថ្នា គប្បីខ្លាចអាជីវិតភ័យ បុគ្គលទ្វិល គប្បី
 ខ្លាចអាជីវិតភ័យ គប្បីខ្លាចអាជីវិតភ័យដោយកាយកម្ម វចីកម្ម មហោកម្ម
 ដែលមានទោស បុគ្គលដ៏ឆ្លងមិនសង្រួត គប្បីខ្លាច កេរ្តិ៍ភ័យ

នាហំ អសំលោកយស្ស កាយាមំ ។ មេ ។
 នាហំ បរិសំ សារដ្ឋកយស្ស កាយាមំ នាហំ មរណ-
 កយស្ស កាយាមំ នាហំ ទុក្ខតំកយស្ស កាយាមំ
 កំស្សាហំ ទុក្ខតំកយស្ស កាយស្សាមំ អត្ថំ មេ ចត្តាវិ
 កលានំ បញ្ញាតសំ វិយាតសំ អនុវត្តតសំ សង្កម្មា-
 តសំ ។ ទុយ្យតោ ទោ ទុក្ខតំកយស្ស កាយេយ្យ
 កុសីនោ ទុក្ខតំកយស្ស កាយេយ្យ សាវ្រ្មកាយ-
 កម្មន្តវដិកម្មន្តវដិកម្មន្តទុក្ខតំកយស្ស កាយេយ្យ
 អសង្កម្មាតោ ទុក្ខតំកយស្ស កាយេយ្យ ។ នវេហំ
 ទោ កិក្ខុវេ ចត្វាហំ កលេហំ សមញ្ញតោ អរិយស្សា-
 វតោ នមាមំ បញ្ច កយានំ សមគុត្តន្តោ ហោតីតំ ។

[៦] ឆត្រ ទោ អាយស្មា សាវីរុត្តោ ភិក្ខុ
 អាមាធនំ ។ មេ ។ អាយស្មា សាវីរុត្តោ ឯតតកេច
 ទុក្ខលោមំ អាវុសោ ទុរិទេន វេទិតោ សេវិតោមំ
 អសេវិតោមំ ចរិម្បំ អាវុសោ ទុរិទេន វេទិតាមំ
 សេវិតាម្បំ អសេវិតាម្បំ បិណ្ឌកាតាមំ អាវុសោ
 ទុរិទេន វេទិតោ សេវិតោមំ អសេវិតោមំ

កក្កាអញ មិនខ្លាចអសំលោកភ័យទេ ។ រប ។ កក្កាអញមិនខ្លាច
 បរិសំសារដ្ឋភ័យទេ កក្កាអញ មិនខ្លាចមរណភ័យទេ កក្កាអញ
 មិនខ្លាចទុក្ខភ័យទេ កក្កាអញមិនខ្លាចទុក្ខភ័យដូចម្តេច បើ ពលៈ
 ពំនឹងគឺ បញ្ញាពលៈ វិយាពលៈ អនុវត្តពលៈ សង្កម្មាពលៈ
 របស់កក្កាអញ មានស្រេចហើយ ។ ឯបុគ្គលគ្មានប្រាជ្ញា ឬប្រាជ្ញា
 ខ្លាចទុក្ខភ័យ បុគ្គលខ្ជិល ឬប្រាជ្ញាខ្លាចទុក្ខភ័យ ឬប្រាជ្ញាខ្លាចទុក្ខភ័យ
 ដោយកាយកម្ម វចកកម្ម មនោកម្ម ដែលមានការស បុគ្គលមិន
 មានសេចក្តីសង្ឃឹម ឬប្រាជ្ញាខ្លាចទុក្ខភ័យ ។ ម្នាលភិក្ខុពិនិត្យឲ្យយ
 អរិយសាវ្រ្ម ប្រកបដោយពលៈ ៤ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកម្នងមុនផ្លូវភ័យ
 ពំនឹងទីនេះប៉ុន្មាន ។

[៦] កុនិទិវតារាង ព្រះសាវ្រ្មបុគ្គលនិមន្តអាយុ ហៅភិក្ខុ
 ពំនឹងឲ្យយថា ។ រប ។ ព្រះសាវ្រ្មបុគ្គលនិមន្តអាយុ ទានពាក្យថាដូច្នេះថា
 ម្នាលភាវុសាពំនឹងឲ្យយ អ្នកពំនឹងឲ្យយ ឬប្រាជ្ញាបុគ្គលពិភាក្សា គឺ
 បុគ្គលគួរសេពគប់ ១ បុគ្គលមិនគួរសេពគប់ ១ ម្នាលភាវុសាពំនឹង
 ឲ្យយ អ្នកពំនឹងឲ្យយ ឬប្រាជ្ញាបុគ្គលពិភាក្សា គឺបុគ្គលប្រើប្រាស់ ១
 មិនគួរប្រើប្រាស់ ១ ម្នាលភាវុសាពំនឹងឲ្យយ អ្នកពំនឹងឲ្យយ ឬប្រាជ្ញា
 ស្គាល់ បំណុលពិភាក្សា គឺបំណុលពិភាក្សាគួរសេព ១ មិនគួរសេព ១

សេនាសន្និធាន្យ អាវុសា ធុរ្ម័នេន វេទិត្យំ សេវិត្យ្យង្គំ
 អសេវិត្យ្យង្គំ កាមន័តមោចំ អាវុសា ធុរ្ម័នេន វេទិ-
 តញ្ចោ សេវិត្យោចំ អសេវិត្យោចំ ដេបេនប្បទេសោចំ
 អាវុសា ធុរ្ម័នេន វេទិត្យោ សេវិត្យោចំ អសេវិ-
 ត្យោចំ ។ បុគ្គលោចំ អាវុសា ធុរ្ម័នេន វេទិត្យោ
 សេវិត្យោចំ អសេវិត្យោចំ ឥតិ ។ ទា ចានតំ វត្ថុ
 កវិព្យាតំ មជ្ជិម្ភ វត្ថុ ។ តត្ថ យំ ដញ្ញា បុគ្គលំ
 ឥមំ ។ មេ បុគ្គលំ សេវិតោ អកុសលា ធម្មា
 អកំវឌ្ឍន្តំ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តំ យេ ច
 ទោ មេ បព្វជិនេន ដិតបរិច្ឆាក សមុធានេត្យា
 ជីវបំណ្ឌនាសេនាសន្និធាន្យង្គយកេសដូបរិច្ឆាក
 កេ ច កាសិរេន សមុធាហរន្តំ(១) យស្ស
 ចម្ព្រំ អក្កាយ អក្កាស្យា អនកាវយំ បព្វជិតោ

១. ឧ. ម. សមុទាន្ត. ។

ម្ចាស់អាវុសាចំនិទ្យាយ អ្នកចំនិទ្យាយ ឥប្បិស្ថាវ សេនាសន្និ-
 ធាន្យោ ឥសេនាសន្និធាន្យសេនា ។ មិនកុសេនា ។ ម្ចាស់អាវុសា
 ចំនិទ្យាយ អ្នកចំនិទ្យាយ ឥប្បិស្ថាវស្រុកនិទ្រិកបតិយាវិ
 តិស្រុកនិទ្រិកម កុសេនា ។ មិនកុសេនា ។ ម្ចាស់អាវុសា
 ចំនិទ្យាយ អ្នកចំនិទ្យាយ ឥប្បិស្ថាវដេបេនប្បទេសោចំនិទ្រិកបតិយាវិ
 ដេបេនប្បទេសោចំនិទ្រិកបតិយាវិសេនា ។ មិនកុសេនា ។ ។ កំតាស្យា
 ម្ចាស់អាវុសាចំនិទ្យាយ អ្នកចំនិទ្យាយ ឥប្បិស្ថាវបុគ្គលកិច្ចក
 តិបុគ្គលកុសេនា ។ មិនកុសេនា ។ ដូច្នេះនេះ ដែលប្រែប្រួលហើយ
 ពាក្យដែលប្រែប្រួលហើយនេះ ក៏ត្រូវបានស្រាយហេតុដូចម្តេច ។
 បណ្ណាបុគ្គលចំនិទ្រិកនោះ បើបុគ្គលស្គាល់បុគ្គលណាថា កាលបើ
 ពាក្យសេនាសន្និធាន្យនេះ បុគ្គលធម៌ចំនិទ្យាយ តែងចំរើនឡើង
 កុសលធម៌ចំនិទ្យាយ តែងវិនាសទៅ មួយទៀត ត្រូវប្រើប្រាស់
 ចំនិទ្យាយណា ឥតិវិ បំណុលន សេនាសន្និ គឺមានប្បប្បយកេសដូ-
 បរិច្ឆាក ដែលពាក្យនោះ ជាបព្វជិតត្រូវប្រែប្រួលមក ក៏ត្រូវប្រើប្រាស់
 ចំនិទ្រិកនោះ តែងមូលមកបានដោយត្រឹម មួយទៀត ពាក្យនោះចេញពីកម្ម
 ចូលទៅកាន់ផ្ទុក ក៏ប្រើប្រាស់ដល់ប្រយោជន៍សមណៈពោ

សោ ច មេ សាមញ្ញត្ថោ ន ភាវនាចារិយ្យំ ត្បច្ចតីតិ
 តេជានុសោ បុគ្គលេន សោ បុគ្គលោ សង្ខាបំ^(១)
 ត្បោតាភំ វា និវេសនាភំ វា អនាបុត្តា វា បញ្ញាមិតតោ
 ជាទុតទ្វិតតោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា បុគ្គលំ វេទំ ទោ មេ
 បុគ្គលំ សេវតោ អកុសលា នឡា វេហាយន្តិ
 កុសលា នឡា អវាច្យន្តិ យេ ច ទោ មេ បទ្បដេតេន
 ជីវិតបរិស្វាទ សមុទានេតត្ថ ជីវិតបរិស្វាទសេនា-
 សនគលានប្បទូយកេសន្តបរិស្វាទ តេ ច អប្បត-
 សំវេន សមុទាហាន្តិ យស្ស ចន្ទិ អន្តាយ អតាស្មា
 អនកាវយំ បទ្បដេតោ សោ ច មេ សាមញ្ញត្ថោ ភាវនា-
 ចារិយ្យំ ត្បច្ចតីតិ តេជានុសោ បុគ្គលេន សោ បុគ្គលោ
 សង្ខាបំ យាវជីវំ^(២) អទុតទ្វិតតោ ន បញ្ញាមិតតោ ។

១ ឧ. សង្ខាបិដ្ឋំ អយំ ធារា នង្គំ ។ ២ ឧ. ម. យាវជីវិទ្ធំ ធារា នង្គំ ។

ប្រយោជន៍នៃសមណៈនោះ មិនដល់ការបរិបូណ៌ ដោយការងារដល់
 អាក្ខរក្សាដូច្នេះ ម្ចាស់គាត់សាទាំងឡាយ បុគ្គលអនុសាសនាដល់នោះ
 លុះត្រឹមត្រូវតែប៉ុណ្ណោះ ក្នុងចំណោមត្រៃភិក្ខុ ក្នុងចំណោមត្រៃភិក្ខុ មិនប្បវេណីហើយច្រៀស
 ចេញទៅ ប្រតិបត្តិការដូចជាបុគ្គលមិនគួរសាសនាដល់នោះឡើយ ។
 បុគ្គលបុគ្គលទាំងពីរពួកនោះ បុគ្គលស្គាល់បុគ្គលណាថា គាត់បើ
 អាក្ខរក្សាសេនាបុគ្គលនេះ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងវិនាសទៅ
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងចំរើនឡើង មួយទៀត ត្រៀមប្រែប្រួលពីរ
 ទាំងឡាយណា គឺពីរ បំណុល មេនាសនៈ គំនាទប្បទូយកេសន្ត
 បរិស្វា ដែលអាក្ខរក្សា ជាបុគ្គលត្រូវប្រមូលមក គឺត្រៀមប្រែប្រួលពីរ
 ទាំងនោះតែងប្រែប្រួលទៅដោយដោយ មួយទៀត អាក្ខរក្សាចេញចាក
 ផ្ទះលូលទៅកាន់ផ្ទះ បើប្រយោជន៍ដល់ប្រយោជន៍នៃសមណៈណា
 ប្រយោជន៍នៃសមណៈនោះ ដល់ការបរិបូណ៌ដោយការងារ ដល់អាក្ខរ-
 ក្សា ដូច្នេះ ម្ចាស់គាត់សាទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ បើស្គាល់ហើយ គប្ប
 ដល់តាមបុគ្គលនោះ បំណងច្រៀសចេញទៅដល់បុគ្គលដល់ជីវិតឡើយ ។

បណ្ណាសក សង្កេតវិញ

តត្ថ យំ ជញ្ញា បុគ្គលំ ឥមំ ទោ មេ បុគ្គលំ
 សេវតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តំ កុសលា
 ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ ឃេ ច ទោ មេ បព្វជំតេន ជីវត-
 បរិក្ខារា កសមុទានេតត្ថា ជីវបិណ្ឌាចាតសេនាសន-
 កំលានប្បព្វយកេសេន្ទបរិក្ខារា តេ ច អប្បកាសិវេន
 សមុទាហរន្តំ ឃេស្ស ចម្ពី អន្តាយ អការស្មា
 អនកាវយំ បព្វជំតោ សោ ច មេ សាមញ្ញត្ថោ
 ការាចារិយ្យំ កធូតីតំ តេចាសោ បុគ្គលេន សោ
 បុគ្គលា យាវជីវំ(១) អនុតត្តិកត្ថោ ច បញ្ញាមិ-
 តត្ថោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា បុគ្គលំ ឥមំ ទោ មេ បុគ្គលំ
 សេវតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តំ កុសលា
 ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ ឃេ ច មេ បព្វជំតេន ជីវតបរិក្ខារា
 កសមុទានេតត្ថា ជីវបិណ្ឌាចាតសេនាសនកំលានប្បព្វយកេសេន្ទ
 បរិក្ខារា តេ ច អប្បកាសិវេន សមុទាហរន្តំ ឃេស្ស
 ចម្ពី អន្តាយ អការស្មា អនកាវយំ បព្វជំតោ

១ ឧ. ប. យាវជីវំ បាវេ ចម្ពី ។

បណ្ណាសក សង្កេតវិញ

បណ្ណាបុគ្គលំ តាំងពីឆ្នាំនោះ បុគ្គលស្គាល់បុគ្គលណាថា កាលណា
 អញសេនាបុគ្គលនេះ អកុសលធម៌តាំងឡើយ តែងវិនាសទៅ កុសល-
 ធម៌តាំងឡើយ តែងចំរើនឡើង ឬយេច្យេត គ្រឿងបម្រុងពីរតាំង
 ឡើយណា គឺបិវ បិណ្ឌុបាត សេនាសនៈ គឺលានប្បព្វយកេសេន្ទបរិក្ខារ
 ដែលគាត់អញ ជាមនុស្សត្រូវប្រែប្រួលមក ក៏គ្រឿងបម្រុងពីរតាំងនោះ
 ម្ខាងមកទាន់ដោយវិញ ឬយេច្យេត គាត់អញចេញទាន់ពេលទៅ
 កាន់ផ្ទះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ប្រយោជន៍នៃសមណៈណា ប្រយោជន៍
 នៃសមណៈនោះ តែងដល់នូវការបរិព្វណ៍ ដោយគាត់ដល់ហេតុអញ
 ដូច្នេះ ហេតុអ្វីសាតាំងឡើយ បុគ្គលនោះឆ្លើយដល់នាមបុគ្គលនោះ
 មិនឆ្លើយសំឡេងទៅដល់ដល់សំដីឡើយ ។ បណ្ណាបុគ្គលតាំង
 ពីឆ្នាំនោះ បុគ្គលស្គាល់បុគ្គលណាថា កាលណាអញសេនាបុ-
 គ្គលនេះ អកុសលធម៌តាំងឡើយ តែងសាបសូន្យទៅ កុសលធម៌
 តាំងឡើយ តែងចំរើនឡើង ឬយេច្យេត គ្រឿងបម្រុងពីរតាំង
 ឡើយណា គឺបិវ បិណ្ឌុបាត សេនាសនៈ គឺលានប្បព្វយកេសេន្ទបរិក្ខារ
 ដែលគាត់អញ ជាមនុស្សត្រូវប្រែប្រួលមក ក៏គ្រឿងបម្រុងពីរតាំង
 នោះ ម្ខាងមកទាន់ដោយវិញ ឬយេច្យេត គាត់អញចេញទាន់ពេល
 ទៅកាន់ផ្ទះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ប្រយោជន៍នៃសមណៈណា

សោ ច មេ សាមញ្ញត្ថោ កាវតាមាវិម្ពី ភព្វតិក
 ភេតាវិសា បុគ្គលេន សោ បុគ្គលោ យាវជីវី
 អនុតត្ថំតត្ថោ ធម្មត្ថមិតត្ថោ អចំ បនុជ្ជនាទេន ។
 បុគ្គលោបំ អាវុសា ធុរិនេ វេទិតត្ថោ សេវិតត្ថោចំ
 អសេវិតត្ថោមិតិ ឥតិ យន្តំ ត្រងំ ឥនេមេតំ បដិច្ច
 ត្រងំ ។ ជីវម្បំ អាវុសោ ធុរិនេ វេទិតត្ថំ សេវិ-
 ភត្ថម្បំ អសេវិតត្ថម្បិតិ ឥតិ ទោ បនេតំ ត្រងំ
 កំពោតំ បដិច្ច ត្រងំ ។ ភត្ថ យំ ជញ្ញា ជីវំ ឥទំ ទោ
 មេ ជីវំ សេវិតា អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ
 កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិកំ ឃរុបំ ជីវំ ធម្មេវ-
 តត្ថំ ។ ភត្ថ យំ ជញ្ញា ជីវំ ឥទំ ទោ មេ ជីវំ
 សេវិតា អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា
 ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិកំ ឃរុបំ ជីវំ សេវិតត្ថំ ។

ប្រយោជន៍នៃសមណនោះ តែងដល់នូវការបរិច្ចសា ដោយការងារសម្រាប់
ភាគអញ ដូច្នេះ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ បុគ្គលនោះបានបំភ្លឺ
គេបណ្តេញចេញ ឆប្បីជាប់នាមបុគ្គលនោះ មិនឆប្បីច្រឡំសោះ
ទៅដល់បងប្អូនអស់ពីរឡើយ ។ ភាគរូបកថា ម្ចាស់អាវុសាទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ឆប្បីស្គាល់បុគ្គលពីរពួក គឺបុគ្គលគួរសោត ១
មិនគួរសោត ១ ដូច្នេះដែលខ្ញុំពោលហើយ ភាគរូបកថា
ហើយខ្ញុំ ព្រោះការស្រឡាត់នេះ ។ ក៏ភាគរូបកថា ម្ចាស់អាវុសា
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយឆប្បីស្គាល់ពីរឈ្មោះ គឺចិវរាជ្ជប្រិទ្ធាសំ ១
មិនគួរប្រិទ្ធាសំ ១ ដូច្នេះនេះ ដែលខ្ញុំពោលហើយ ភាគរូបកថា
ហើយខ្ញុំ ព្រោះការស្រឡាត់ ហេតុដូចម្តេច ។ បណ្តាចិវរាជ្ជប្រិទ្ធាសំ
នោះ គឺកុស្តាល់ចិវរាជ្ជប្រិទ្ធាសំ កាលភាគអញប្រិទ្ធាសំចិវរាជ្ជប្រិទ្ធាសំ
អកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងចិវរាជ្ជប្រិទ្ធាសំ កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែង
សាបសូន្យទៅដូច្នេះ ចិវរាជ្ជប្រិទ្ធាសំ គឺកុស្តាល់ចិវរាជ្ជប្រិទ្ធាសំ ឡើយ ។ បណ្តា
ចិវរាជ្ជ ២ ឈ្មោះនោះ គឺកុស្តាល់ចិវរាជ្ជប្រិទ្ធាសំ កាលបើភាគអញប្រិទ្ធាសំ
ចិវរាជ្ជ ២ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ កុសលធម៌
ទាំងឡាយ តែងចិវរាជ្ជប្រិទ្ធាសំ ដូច្នេះ ចិវរាជ្ជប្រិទ្ធាសំ គឺកុស្តាល់ចិវរាជ្ជប្រិទ្ធាសំ ។

ចំរើន អាវុសា ធុរិទេន វេទិត្យំ ។ សេវិត្យម្យំ
 អសេវិត្យម្យំ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥន្ទេន វេទិត្យំ
 វុត្តំ ។ បំណុលតាម អាវុសា ធុរិទេន វេទិត្យំ
 សេវិត្យម្យំ អសេវិត្យម្យំ ឥតិ ទោ បនេតិ វុត្តំ
 តាម្យំ បដិព្វ វុត្តំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា បំណុល
 ឥតិ ទោ មេ បំណុល ឥតិ សេវិត្យ អកុសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា ធម្មា ចរិយាយន្តិកំ ឯវុត្តោ
 បំណុលតា ទ សេវិត្យោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា
 បំណុល ឥតិ ទោ មេ បំណុល ឥតិ សេវិត្យ អកុ-
 សលា ធម្មា ចរិយាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិកំ
 ឯវុត្តោ បំណុលតា សេវិត្យោ ។ បំណុលតាម
 អាវុសា ធុរិទេន វេទិត្យំ សេវិត្យម្យំ អសេវ-
 ិត្យម្យំ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥន្ទេន បដិព្វ វុត្តំ ។

ពាក្យណាថា ប្រាសាទព័ន្ធម្យ គិតត្រូវស្គាល់ពីរដង យ៉ាង
 គឺពីរដងប្រើប្រាស់ ១ មិនគួរប្រើប្រាស់ ១ ដូច្នេះ ដែលខ្ញុំកាលហើយ
 ពាក្យដែលខ្ញុំកាលហើយខ្ញុំ ព្រោះគាត់ស្រីយេនុនោះ ។ គឺពាក្យថា
 ប្រាសាទព័ន្ធម្យ អត្ថបទព័ន្ធម្យ ឬស្រីស្គាល់បំណុល យ៉ាង
 គឺបំណុលសេនា ១ មិនគួរសេនា ១ ដូច្នេះនោះ ដែលខ្ញុំកាលហើយ
 ពាក្យដែលខ្ញុំកាលហើយខ្ញុំ គឺព្រោះគាត់ស្រីយេនុនោះ ។ បណ្តា
 បំណុលសេនា យ៉ាងនោះ គិតត្រូវស្គាល់បំណុលណាថា កាលបើ
 កាតាអញសេនាបំណុលនោះ អកុសលធម៌ព័ន្ធម្យ តែងចំរើន
 ឡើង កុសលធម៌ព័ន្ធម្យ តែងសាបសូន្យដូច្នេះ បំណុលបែប
 នេះ គិតមិនគួរប្រើប្រាស់ ។ បណ្តាបំណុលសេនា យ៉ាងនោះ គិត
 ស្គាល់បំណុលណាថា កាលបើកាតាអញ សេនាបំណុលនោះ
 អកុសលធម៌ព័ន្ធម្យ តែងសាបសូន្យដូច្នេះ កុសលធម៌ព័ន្ធម្យ
 តែងចំរើនឡើងដូច្នេះ បំណុលបែបនេះ គិតត្រូវសេនា ។ ពាក្យ
 ណាថា ប្រាសាទព័ន្ធម្យ អត្ថបទព័ន្ធម្យ ឬស្រីស្គាល់បំណុល
 សេនា យ៉ាង គឺបំណុលសេនា ១ មិនគួរសេនា ១ ដូច្នេះ ដែលខ្ញុំ
 កាលហើយ ពាក្យដែលខ្ញុំកាលហើយខ្ញុំ ព្រោះគាត់ស្រីយេនុនោះ ។

តតុ យំ ជញ្ញា កាមនំគមំ ឥមំ ទោ មេ កាមនំគមំ
 សេវតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា
 ធម្មា បរិហាយន្តិកំ វរាហោ កាមនំគមោ ន
 សេវតោ ។ តតុ យំ ជញ្ញា កាមនំគមំ ឥមំ
 ទោ មេ កាមនំគមំ សេវតោ អកុសលា ធម្មា
 បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិកំ វរាហោ
 កាមនំគមោ សេវតោ ។ កាមនំគមោ អកុសល
 ធម្មនំ វេទិតោ សេវតោ អសេវតោមិត្ត
 ឥតំ យន្តំ វុត្តំ ឥន្ទ្រ មន្ត្រ វុត្តំ ។ ជនបទធម្មនំ
 សោមំ អកុសល ធម្មនំ វេទិតោ សេវតោមិត្ត
 អសេវតោមិត្ត ឥតំ ទោ បនេតំ វុត្តំ កំភោគំ
 បនេតុ វុត្តំ ។ តតុ យំ ជញ្ញា ជនបទធម្មនំ
 ឥមំ ទោ មេ ជនបទធម្មនំ សេវតោ អកុសលា
 ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិកំ

បណ្ណាស្រុកនឹងនិមន្ត យ៉ាងនោះ ក៏ក្នុងក្រុងនៃស្រុកនឹងនិមន្ត
 ថា កាលបើក្រុងនៃស្រុកនឹងនិមន្ត អកុសលធម៌នៃស្រុក
 តែងចំរើនឡើង កុសលធម៌នៃស្រុក តែងសាបសូន្យនៅដូច្នេះ ស្រុក
 នឹងនិមន្តបែបនេះ ក៏ក្នុងក្រុងនៃស្រុកនឹងនិមន្ត ។ បណ្ណាស្រុកនឹងនិមន្ត យ៉ាង
 នោះ ក៏ក្នុងក្រុងនៃស្រុកនឹងនិមន្ត ថា កាលបើក្រុងនៃស្រុក
 នឹងនិមន្ត អកុសលធម៌នៃស្រុក តែងសាបសូន្យនៅ កុសលធម៌
 នៃស្រុក តែងចំរើនឡើងដូច្នេះ ស្រុកនឹងនិមន្តបែបនេះ ក៏ក្នុងក្រុងនៃស្រុក
 បាន ។ ក៏ពាក្យនោះថា ម្ចាស់ក្រុងនៃស្រុក ឬក៏ក្នុងក្រុងនៃស្រុក
 ធម្មនឹងស្រុកនឹងនិមន្ត យ៉ាង ក៏ស្រុកនឹងនិមន្តក្នុងស្រុក ១ ប៉ុន្មាន
 សេនា ដូច្នេះ ដែលខ្ញុំកាលហើយ ពាក្យនេះ ដែលខ្ញុំកាលហើយ
 ព្រះករុណាស្រីយោគីនេះ ។ ក៏ពាក្យថា ម្ចាស់ក្រុងនៃស្រុក ឬក៏
 ក្នុងក្រុងនៃស្រុក ធម្មនឹងស្រុកនឹងនិមន្តបែបនេះ យ៉ាង ក៏ ធម្មនឹងស្រុក
 ដែលក្នុងស្រុក ១ ប៉ុន្មាននេះ ដែលខ្ញុំកាលហើយ ពាក្យ
 ដែលខ្ញុំកាលហើយនេះ ក៏ព្រះករុណាស្រីយោគីនេះ ។ បណ្ណា
 ធម្មនឹងស្រុកនឹងនិមន្ត យ៉ាងនោះ ក៏ក្នុងក្រុងនៃស្រុកនឹងនិមន្ត
 ថា កាលបើក្រុងនៃស្រុកនឹងនិមន្តបែបនេះ អកុសលធម៌នៃស្រុក
 តែងចំរើនឡើង កុសលធម៌នៃស្រុក តែងសាបសូន្យនៅដូច្នេះ

ឯវេទនា ជនបទធម្មទេសោ ន សេវិតតោ ។ តត្ថ
 យំ ជញ្ញា ជនបទធម្មទេសំ ឥមំ ទោ មេ ជនបទធម្ម-
 ទេសំ សេវិតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តំ
 កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិតំ ឯវេទនា ជនបទធម្ម-
 ទេសោ សេវិតតោ ។ ជនបទធម្មទេសោមិ អាវុសា
 ឧវិទេន វេទិតតោ សេវិតតោមិ អសេវិតតោមិតិ
 ឥតំ យន្តំ វុត្តំ ឥទេមេតំ បដិកុ វុត្តន្តិ ។

(៧) ឯតំ សមយំ កកវា វាជនហោ វិហរតិ
 តិជ្ឈក្កដេ ចត្វតេ ។ អដិទោ សុត្តវា បរិច្ឆាជនោ
 យេន កកវា តេនុបសង្កមំ នេសង្កមិតោ កកវតា
 សន្និ សង្ខានំ សង្ខានិយំ ភាតំ សារាណិយំ
 វិតិសាបត្តា ឯកាមន្តំ ចិសីនិ ។ ឯកាមន្តំ ចិសីនោ
 ទោ សុត្តវា បរិច្ឆាជនោ កកវន្តំ ឯកាមន្តំ

ជនបទនីវប្រទេសបែបនេះ ក៏កុម្មុយន្តរសពាឡើយ ។ បណ្តាជនបទនីវ
 ប្រទេសទាំង២ យ៉ាងនោះ ក៏កុស្តាល់ជនបទនីវប្រទេសណាថា កាល
 បើភាគអញ សេពគូវជនបទនីវប្រទេសនេះ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 តែងសាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងចំរើមឡើងដូច្នេះ
 ជនបទនីវប្រទេសបែបនេះ ក៏កុស្តរសពទាន ។ ក៏ភាគណាថា ឆ្នាល
 កាវុសាទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីស្តាប់ជនបទនីវប្រទេស២ យ៉ាង
 គឺជនបទនីវប្រទេសដែលគួរសេពទ មិនគួរសេពទ ដូច្នេះ ដែលខ្ញុំ
 គោលហើយ ភាគដែលខ្ញុំគោលហើយនេះ ព្រោះពាស្រ័យហេតុនេះ ។

(៧) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ច្រើននឹងលើក្នុងវិជ្ជាស្វដ្ឋ
 ទៀបគ្រឿងវិភិក្ខុ ។ ព្រោះមានឯង បរិច្ឆាជន ឈ្មោះសុត្តវន្ត ចូលទៅ
 កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ
 ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបន្ទាប់ភាគដែលគួររីករាយនឹងភាគ
 ដែលគួរលំបាកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសប្បុរស ។ លុះសុត្តវន្តបរិច្ឆាជន
 អង្គុយក្នុងទីសប្បុរសហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា

ឯកាមិយាមំ កន្ត្រេ សមយំ កកវា ឥនេវ រាជគហេ
 វិហារមំ គិរិព្វដេ(១) ។ តត្រ ទោ(២) មេ កន្ត្រេ កកវា
 សម្មទា សុតំ សម្មទា បដិក្កហំតំ យោ សោ សុតវា
 កិក្ខុ អហំ ចិណ្ឌាសវេ វុសិតវា កាតកាណិយោ
 ឱហិតកាវេ អនុប្បត្តសនាថា បរិក្ខិណាភវសញ្ញា
 ជនោ សម្មទញ្ញាវមុតោ អកាច្ចោ សោ បក្សដ្ឋាបាទំ
 អដ្ឋាបរិក្ខុំ អកាច្ចោ ចិណ្ឌាសវេ កិក្ខុ សត្វិទ្ធ ចាណំ
 ដិវិគា វេហេបេតុំ អកាច្ចោ ចិណ្ឌាសវេ កិក្ខុ អនិច្ចំ
 ដេយ្យសង្កាមំ អាទាតុំ អកាច្ចោ ចិណ្ឌាសវេ កិក្ខុ
 មេធុរំ ធម្មំ ចដិសេវិតុំ អកាច្ចោ ចិណ្ឌាសវេ កិក្ខុ
 សម្មជាទុសា កាសំតុំ អកាច្ចោ ចិណ្ឌាសវេ កិក្ខុ
 សង្ខិដំការកំ(៣) កាមេ បរិក្ខញ្ចំតុំ សេយ្យជាមំ បុព្វ
 អការិយក្ខតោ(៤) កាច្ចំ មេតំ កន្ត្រេ កកវា កា
 សុស្សុតំ សុត្តហំតំ សុមនសំតាតំ សុមនាវតន្តំ ។

១ ខ. ឯកមិទំ កន្ត្រេ សមយំ កកវា ឥនេវ រាជគហេ វិហារិ គិរិព្វដេ ។ ២ ខ. ប.
 កេសយា ឆន្ទំ ។ ៣ ខ. ប. សង្ខិដំការកេ ។ ៤ ខ. ឯកវិយាហិតំ ។

បតិក្រិព្វេដំហានព្រះភាគដំបំរើន សម័យប្បយ ខ្ញុំព្រះអង្គនៅក្នុងក្រុង
 រាជគ្រិះ ដែលហេតុ (តំខ្ញុំដុំវិញ) ដូចជាគ្រិលានខ្មែរ ។
 បតិក្រិព្វេអង្គដំបំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ បានស្តាប់ចំពោះព្រះកត្រិ បាន
 ទទួលយកចំពោះព្រះកត្រិព្រះដំហានព្រះភាគ ក្នុងចំនោម ម្ចាស់
 សុតវុទ្ធ កិក្ខុណា ជាអរហន្តទិណាស្រព ហេតុព្រះហឫទ័យអប់ បាន
 ប្រព្រឹត្តចេញហើយ មានសោចសកិច្ច បានធ្វើស្រេចហើយ ហេតុ
 ជាតំបុរេហើយ ហេតុប្រយោជន៍ របស់ខ្លួនស្រេចហើយ ហេតុ
 ជាគ្រឿងប្រកបសក្ខីក្នុងគណៈហើយ ជាអក្ខរៈស្រឡះ ព្រៃឆើង
 ដោយប្រិវា កិក្ខុចាន់ មិនគួរប្រព្រឹត្តក្នុងខ្លួនហេតុ ៥ យ៉ាង គឺ កិក្ខុ
 ជាទិណាស្រព មិនគួរក្នុងផ្ទះបំរើនសក្ខី ១ កិក្ខុជាទិណាស្រព
 មិនគួរកាត់យកខ្លួន ដែលគេមិនបានឱ្យ ដែលហៅហ៊ាន ១ កិក្ខុ
 ជាទិណាស្រព មិនគួរសេពមេដុនធម្ម ១ កិក្ខុជាទិណាស្រព មិនគួរ
 ពោលពាក្យក្នុងហេតុចំរើនដំបំរើន ១ កិក្ខុជាទិណាស្រព មិនគួរធ្វើ
 នូវការសន្យាទុក ហើយបរិភោគនូវកាមចំរើនឡាយ ដូចជានៅជា
 គ្រិហស្តក្នុងការមុន ១ បតិក្រិព្វេអង្គដំបំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានស្តាប់
 ល្អហើយ បានទទួលល្អហើយ បានធ្វើទុកក្នុងចិត្តល្អហើយ ចាំ
 បានល្អហើយខ្ញុំព្រះកត្រិដ៏តា របស់ព្រះដំហានព្រះភាគដំបំរើន ។

តត្ថ ភេ ឯតំ សុស្ស័តំ សុត្តហិកំ សុបបសំគតំ
 សុបបាវតំ បុព្វេ ចាហំ សុត្ត ឯតាហំ ច ឯវំ វនាមិ
 យោ សោ កំត្តុ អរហំ ទីណាសរោ វុសិតោ
 កកកាណិយោ ឱហំតកាហ អនុប្បន្តសនន្តោ
 ចរិត្តិណាភស្តោជនោ សន្មន្តាវបុត្តោ អកត្វោ
 សោ ជវដ្ឋានាមំ អន្តរាវតំ អកត្វោ ទីណាសរោ
 កំត្តុ សត្វច្ច ចាហំ ជីវិតា វេហេយេតុំ អកត្វោ
 ទីណាសរោ កំត្តុ អន្តរំ ថេយ្យសន្តានំ អាទាតុំ
 អកត្វោ ទីណាសរោ កំត្តុ មេដ្ឋំ ធម្មំ បដិសេវិតុំ
 អកត្វោ ទីណាសរោ កំត្តុ សម្មជាទុសា កាសិតុំ
 អកត្វោ ទីណាសរោ កំត្តុ សន្និធិការកំ កាមេ
 យវុត្តិតុំ សេយ្យជាមំ បុព្វេ អកាវយគ្គកោ អកត្វោ
 ទីណាសរោ កំត្តុ ធនាភតិ គន្ធី អកត្វោ ទីណាសរោ
 កំត្តុ ធាសាភតិ គន្ធី អកត្វោ ទីណាសរោ កំត្តុ
 មោហាភតិ គន្ធី អកត្វោ ទីណាសរោ កំត្តុ វាយាភតិ
 គន្ធី បុព្វេ ចាហំ សុត្ត ឯតាហំ ច ឯវំ វនាមិ

អេតាក្សត្រំ អនុស្សាបន្តហើយ រៀនឈ្នើហើយ ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តល្អហើយ
 ចាំឈ្នើហើយ ឃ្លាលសុត្ត ក្នុងកាលពីរដំបូង ក្នុងកាលដទៃទៀត
 គង់គត វិនិច្ឆ័យហើយនេះថា កំត្តុណា ជាអហត្តទីណាស្រី
 មានព្រហ្មចរិយមិទានប្រព្រឹត្តឈ្នើហើយ មានសោធន៍សក្ខី បានធ្វើ
 ស្រេចហើយ មានការងារកំចុះហើយ មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនស្រេច
 ហើយ មានធម៌ជាង្រៀនប្រកបសក្ខីក្នុងគតហើយ ជាអហត្តប្រឡូក
 ត្រូវជំនួយប្រព្រឹត្ត កំត្តុនោះ មិនគួរប្រព្រឹត្តក្នុងចិត្តហេតុ ៥ យ៉ាង
 គឺកំត្តុជាទីណាស្រី មិនគួរក្លែងផ្កាប់បំបង់ជីវិតសត្វ ១ កំត្តុជាទីណាស្រី
 មិនគួរកាត់យកចិត្តវិកលវេទនាមិនបានឱ្យ ដែលហៅថាសត្វ ១ កំត្តុជា
 ទីណាស្រី មិនគួរសពបេដ្ឋន៍ធម្ម ១ កំត្តុជាទីណាស្រី មិនគួរ
 គោលពាក្យកុហកនាំជំនុំខ្លួន ១ កំត្តុជាទីណាស្រី មិនគួរធ្វើខ្លាច
 សុខ្យុទ្ធករហើយបរិភោគស្លាប់ក្នុងខ្យល់ ដូចជាដៅជាត្រហស្តក្នុងកាល
 មុន ១ កំត្តុជាទីណាស្រីមិនគួរលុះក្នុងន្ទានគតិ ១ កំត្តុជាទីណាស្រី
 មិនគួរលុះក្នុងន្ទានគតិ ១ កំត្តុជាទីណាស្រី មិនគួរលុះក្នុងហេតុ
 គតិ ១ កំត្តុជាទីណាស្រី មិនគួរលុះក្នុងហេតុគតិ ១ ឃ្លាលសុត្ត
 ក្នុងកាលពីរដំបូង ក្នុងកាលដទៃទៀត គង់គតវិនិច្ឆ័យហើយនេះថា

យោ សោ ភិក្ខុ អរហំ វិណាសកំ វុសិតំ
កកកកកកយោ ឱហំកកក អនុប្បត្តសនិក្ខា
ចរិត្តិណកកសញ្ញាជនោ សម្មនញ្ញាវិមុត្តោ អនិច្ចោ
សោ ឥនានិ នវដ្ឋានាចំ អដ្ឋាចរិត្តន្តំ ។

[៨] ឯកំ សមយំ កកក រាជគយោ វិហារមិ
តិជ្ឈក្កដេ ចព្វតេ ។ អថតោ សដ្ឋោ ចរិត្តាជនោ
យេន កកក តេនុបសន្តមំ ឱបសន្តមិត្វា កកកតា
សន្តិ សង្ខារំ សង្ខារនិយំ កតំ សារាណិយំ វិគ៌-
សារត្វា ឯកមន្តំ និសីទំ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្គោ ទោ
សដ្ឋោ ចរិត្តាជនោ កកកន្តំ ឯតនកេច ឯកមិទាហំ
កន្តេ សមយំ កកក ឥនេវ រាជគយោ វិហារមិ
តិវិទូដេ^(១) ។ តត្រិ មេ កកក កកកតោ សម្មទា
សុតំ សម្មទា បដិច្ចហំតំ យោ សោ សដ្ឋ
ភិក្ខុ អរហំ វិណាសកំ វុសិតំ កកកកកកយោ

១. ឯកមិវ រាជ្ជ សមយំ កកក ឥនេវ រាជគយោ វិហារមិ តិវិទូដេ ។

ភិក្ខុណាជាអហេតុនិកាស្រា ដែលមានព្រហ្មចរិយធម៌ បានប្រព្រឹត្ត
ចេហឹយ មានសាឡសកិច្ច បានធ្វើស្រចហឹយ មានការងារកុះ
ហឹយ មានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនសម្រេចហឹយ មានធម៌ជាគ្រឿងប្រកប
សក្ខុភាពកកសហឹយ ជាអក្ខប្រស្រស្រះ ព្រោះដឹងដោយប្រពៃ ភិក្ខុ
នោះ មិនគួរប្រព្រឹត្តកិច្ចការហេតុផលនេះ ។

[៨] សមយម្ហយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគកាលគង់លើភីក្ខុក្នុង ទៀប
ក្រុងរាជធានី ។ ត្រាចារ្យនិង បរិព្វាជនក្នុងសង្ឃៈ ចូលទៅកាលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសចក្កិករាយជាមួយខ្លួនព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលត្រូវរកពាយ នឹងពាក្យដែលត្រូវលើក
ហើយ ក៏អន្តិយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសង្ឃបរិព្វាជន អន្តិយក្នុងទីសមគួរ
ហើយ ក៏ត្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បត់ត្រព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគដ៏ចម្រើន សម័យអួយ ថ្មព្រះអង្គនៅក្នុងក្រុងរាជធានី ដែលមានបាត់
(ក្នុងដុំវិញ្ញា) ដូចជាគោលនេះនិង ។ បត់ត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ថ្មព្រះអង្គបាន
ស្តាប់ចំពោះព្រះគ្រូ បានទទួលយកចំពោះព្រះគ្រូព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ក្នុងទីនោះថា អាលសង្ឃៈ ភិក្ខុណាជាអហេតុនិកាស្រា មានព្រហ្ម-
ចរិយធម៌បានប្រព្រឹត្តចេហឹយ មានសាឡសកិច្ចបានធ្វើស្រចហឹយ

ឱហិតកាកោ អនុប្បត្តសនា បរិក្ខិណាភវសញ្ញាជនោ
 សធម្មញ្ញាវិមុត្តោ អកលោ គោ បព្វដ្ឋានាមំ អដ្ឋាបរិក្ខំ
 អកលោ ចំណាសភេ ភិក្ខុ សត្វិច្ច ចាណំ ជីវិតា
 កេរោបេតំ អកលោ ចំណាសភេ ភិក្ខុ អនិច្ច
 ធម្មេយ្យសង្ខតំ អាធាតុំ អកលោ ចំណាសភេ
 ភិក្ខុ មេត្តំ ចម្មំ បដិសេវិតំ អកលោ ចំណាសភេ
 ភិក្ខុ សឃ្យជាធម្មសា កាសិតំ អកលោ ចំណាសភេ
 ភិក្ខុ សង្ខតំការតំ ការមេ បេក្ខញ្ញតំ សេយ្យជាធម៌
 បុត្វេ អការិយក្ខតោ កត្វិ មេតំ កត្តេ ភក្កតោ សុស្សតិ
 សុត្តហិតំ សុមនសិកតំ សុបដាវត្ថិ ។ ភក្ក
 តេ ឯតំ សជ្ឈ សុស្សតំ សុត្តហិតំ សុមនសិកតិ
 សុបដាវតិ ។ បុត្វេ ចាហំ សជ្ឈ ឯតវហិ ច ឯវ
 វិធាមំ យោ គោ ភិក្ខុ អហំ ចំណាសភេ វុសិតវា
 កតករណីយោ ឱហិតកាកោ អនុប្បត្តសនា

ហនការេវាតំចុះហើយ ហនប្រិយោជន៍របស់ខ្លួនសម្រេចហើយ ហន
 ធម៌ជាគ្រឿងប្រកបសព្វគ្រប់អស់ហើយ ជាអកលស្រឡះ ព្រោះដឹង
 ហើយប្រៃ កុំគ្មានមិននូវប្រព្រឹត្តកន្លងទៅហេតុ ៥ យ៉ាង អីកុំជា
 ទិណស្រព មិនគួរក្លែងប្លែងបំផ្លាញសព្វ ១ កុំជាទិណស្រពមិនគួរ
 កាន់យកទ្រព្យវត្ថុដែលគេមិនបានឱ្យដល់ហៅថាស្លូត ១ កុំជាទិណស្រព
 មិនគួរសេចក្តីបបួលបង្ខំ ១ កុំជាទិណស្រព មិនគួរពាលនូវធាតុ
 កុហកចំងើងខ្លួន ១ កុំជាទិណស្រព មិនគួរធ្វើនូវការសម្បជុំ
 ហើយហៅគេនូវកាមចង់ខ្លាញ ដូចជាទៅជាត្រៃសក្កនីកាលមុន ១
 បង្កើតព្រះអង្គដំបូង ចំពោះអង្គបានស្តាប់ល្អហើយ បានទទួលល្អហើយ
 បានធ្វើទុកក្នុងចិត្តល្អហើយ ចាំបានល្អហើយនូវព្រះពុទ្ធដីតាគុះ របស់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគវិមល ។ ហួសសព្វៈ ឃើញស្តី អ្នកបានស្តាប់
 ល្អហើយ បានទទួលល្អហើយ បានធ្វើទុកក្នុងចិត្តល្អហើយ បានចាំទុក
 ល្អហើយ ។ ហួសសព្វៈ ក្នុងកាលពិធីមក្តី អង្គរវិនិច្ឆ័យ គេកត
 តិកាលយ៉ាងនេះថា កុំណា ជាអរហន្តទិណស្រព ជាអរហន្ត
 គ្រហឈឹងធម៌ បានប្រព្រឹត្តទៅហើយ ហនសោឡសកិច្ចបានធ្វើស្រេច
 ហើយ ហនការេវាតំចុះហើយ ហនប្រិយោជន៍របស់ខ្លួនសម្រេចហើយ

បរិក្ខុណ្ឌាភវសញ្ញាដោយ សង្កត្តាវិមុត្តា អកតោ
 សោ វេជ្ជាធានំ អជ្ឈាចរិតុំ អកតោ ចំណាសកេ
 ភិក្ខុ សក្កុទ្ធ ចាណំ ជីវិតា វេហេមេតុំ ។ មេ ។
 អកតោ ចំណាសកេ ភិក្ខុ សង្កត្តាវិមុត្តា កាមេ
 ឃរិក្កុតុំ សេយ្យដាមំ បុទ្ធ អភរិយក្ខតោ
 អកតោ ចំណាសកេ ភិក្ខុ តុទ្ធ បទ្ធក្ខាតុំ អកតោ
 ចំណាសកេ ភិក្ខុ ធម្មំ បទ្ធក្ខាតុំ អកតោ ចំណា-
 សកេ ភិក្ខុ សង្កត្តាវិមុត្តា អកតោ ចំណាសកេ
 ភិក្ខុ សង្កត្តាវិមុត្តា បុទ្ធ ចាហំ សង្កត្តា ឯតាហំ
 ច ឯវ វដាមំ យោ សោ ភិក្ខុ អរហំ ចំណាសកេ
 សុត្តន្ត កាតកាណិយោ ឱហិតកាណ អនុច្ឆន្តស-
 ធនោ បរិក្ខុណ្ឌាភវសញ្ញាដោយ សង្កត្តាវិមុត្តា
 អកតោ សោ វេជ្ជាធានំ អជ្ឈាចរិតុំ ។

(៩) ធម៌មេ ភិក្ខុវេ បុគ្គលា សញ្ញា
 សំវិជ្ជាមាណ លោកស្មី ។ កតមេ ធម៌ ។ អរហោ

ហននិវិជ្ជាវិមុត្តិប្រកបសក្កុត្តន្តកតាសំហើយ ជាអក្ខរៈស្រឡះ
 ព្រោះជីវិតដោយប្រពៃ ភិក្ខុនោះមិនត្រូវប្រព្រឹត្តកម្មនូវហេតុ ។ យ៉ាង
 នីភក្កុជាចំណាស្រព មិនត្រូវក្នុងផ្លូវចំពឹងជីវិតសត្វ ១ ។ មេ ។ ភិក្ខុជា
 ចំណាស្រព មិនត្រូវធ្វើការសង្ឃុត ហើយបរិភោគត្រូវការ
 ទាំងឡាយ ដូចជាអាវាស្រីហេតុក្នុងកាលមុន ១ ភិក្ខុជាចំណាស្រព
 មិនត្រូវលាបដីព្រះពុទ្ធ ១ ភិក្ខុជាចំណាស្រព មិនត្រូវលាបដីព្រះពុទ្ធិ ១
 ភិក្ខុជាចំណាស្រព មិនត្រូវលាបដីព្រះសង្ឃ ១ ភិក្ខុជាចំណាស្រព មិន
 ត្រូវលាបដីសត្វ ១ ហេតុសង្ឃៈ ក្នុងកាលពិធីមក្ខី វេទ្យាននៃដី
 នៅតាមកំណាលយ៉ាងនេះ ភិក្ខុណា ជាអហេតុចំណាស្រព មាន
 ព្រហ្មចរិយមមំ បានប្រព្រឹត្តចេញហើយ មានសោឡសក្ខិក្ខុបាទស្រព
 ហើយ មានការដាក់ចុះហើយ បានប្រយោជន៍របស់ខ្លួនសម្រេចហើយ
 ហននិវិជ្ជាវិមុត្តិប្រកបសក្កុត្តន្តកតាសំហើយ ជាអក្ខរៈស្រឡះ ព្រោះ
 ជីវិតដោយប្រពៃ ភិក្ខុនោះ មិនត្រូវប្រព្រឹត្តកម្មនូវហេតុ ។ យ៉ាងនេះ ។

(៩) អរហន្តភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៩ ពួកនេះ តែងមាន
 ប្រាស ក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៩ ពួកនេះដូចម្តេច ។ គឺអហេតុ ១

អរហន្តាយ បដិបន្នោ អនាគាមី អនាគាមិជល-
 សន្និករិយាយ បដិបន្នោ សកធាតាមី សកធា-
 តាមិជលសន្និករិយាយ បដិបន្នោ សោតាបន្នោ
 សោតាបន្និជលសន្និករិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ។
 ឥមេ ទោ កំត្វាវេ ឈ បុគ្គលា សន្នោ សិវិជ្ជាមាតា
 លោកាស្ម័ន្តំ ។

[១១] ឈរិមេ កំត្វាវេ បុគ្គលា អាហុនេយ្យ
 អាហុនេយ្យ ធម្មាណេយ្យ អញ្ញាសិកាណិយា អនុត្តរំ
 បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកាស្ស ។ កតមេ ឈ ។ អរហា
 អរហន្តាយ បដិបន្នោ អនាគាមី អនាគាមិជលសន្និករិ-
 យាយ បដិបន្នោ សកធាតាមី សកធាតាមិជល-
 សន្និករិយាយ បដិបន្នោ សោតាបន្នោ សោតាបន្និជល-
 សន្និករិយាយ បដិបន្នោ កោត្រក្ខ ។ ឥមេ ទោ
 កំត្វាវេ ឈ បុគ្គលា អាហុនេយ្យ ។ បេ ។ អនុត្តរំ
 បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកាស្សនិ ។

ឈរិមេ ឃរោ ។

បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីអរហន្ត ។ អនាគាមិបុគ្គល ។ បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បី
 ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់សន្តវន្តវិសោធន៍ ។ សកធាតាមិបុគ្គល ។ បុគ្គលប្រតិបត្តិ
 ដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់សន្តវន្តវិសោធន៍ ។ សោតាបន្តបុគ្គល ។ បុគ្គល
 ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់សន្តវន្តវិសោធន៍ ។ បុគ្គល ។ ។ បុគ្គល
 កិត្តិកិច្ច ។ បុគ្គល ។ ពួកនេះឯង តែងមានប្រាកដក្នុងលោក ។

[១១] បុគ្គលកិត្តិកិច្ច ។ បុគ្គល ។ ពួកនេះ ជាអ្នកអនុវត្ត
 ឱ្យចុះបញ្ជីយ ដែលអនាមិកបូជា អនុវត្តឱ្យចុះបញ្ជីយ ដែលអនាមិក
 បុគ្គលប្រតិបត្តិ ។ អនុវត្តឱ្យចុះបញ្ជីយ ដែលអនាមិក ។ បុគ្គល
 ប្រតិបត្តិដើម្បីអរហន្ត ។ អនាគាមិបុគ្គល ។ បុគ្គលប្រតិបត្តិ
 ដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់សន្តវន្តវិសោធន៍ ។ សកធាតាមិបុគ្គល ។ បុគ្គល
 ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់សន្តវន្តវិសោធន៍ ។ សោតាបន្តបុគ្គល ។
 បុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់សន្តវន្តវិសោធន៍ ។ កោត្រក្ខ-
 បុគ្គល ។ ។ បុគ្គលកិត្តិកិច្ច ។ បុគ្គល ។ ពួកនេះឯង ជាអ្នក
 អនុវត្តឱ្យចុះបញ្ជីយ ដែលអនាមិកបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្ត
 ដ៏ប្រសើរបស់សក្ការោគ ។

ឈរិមេ ឃរោ ។

ចន្ទវាសនា សម្ភោធិវិញ្ញា

តុប្បត្តានំ ភវីតិ

សម្ពោធិំ ធិស្សយោ ពេវ មេឃីយំ នន្ទតំ តល
សេវនា សុតវំ សង្ឃោ បុគ្គលោ អាហុនេយ្យោ ភាគំ ។

ចន្ទវាសនា សម្ភោធិវិញ្ញា

វិទ្យាធិបតីសម្ភោធិវិញ្ញាធិ

ធិយាយអំពីការគ្រប់ដឹង ។ អំពីធិស្សយ ។ អំពីមេឃី-
យក្ខេវ ។ អំពីនន្ទតក្ខេវ អំពីតលៈ ។ អំពីការសេព ។
អំពីសុតវុទ្ធិបរិក្ខេប ។ អំពីសង្ឃបរិក្ខេប ។ អំពីបុគ្គល ។
អំពីអាហុនេយ្យបុគ្គល ។ ។

បណ្ណាល័យ សីហនុវិគ្គ

(១១) ដក់ សមយំ កកក សាវត្ថុយំ វិហារតំ
 ជេតវនេ អនាថប្លង្គិកាស្ស អារមេ ។ អថទោ
 អាយស្មា សាវីបុត្តោ យេន កកក កេតុបសន្តមិ
 ឧបសន្តមិ កកកំ អតំវនេត្វា ឯសិទំ ។
 ឯសិទំ ឯសិទ្ធិ ទោ អាយស្មា សាវីបុត្តោ កកកំ
 ឯសិទំ ឯសិទ្ធិ មេ កកក សាវត្ថុយំ វស្សាសោ
 កកកមហំ កកក ជនបទទាវតំ បក្កមិកុន្តំ ។
 យស្សនាទំ កំ សាវីបុត្ត កាលំ មញ្ញសិទំ ។
 អថទោ សោ អាយស្មា សាវីបុត្តោ ឧដ្ឋា-
 យាសថា កកកំ អតំវនេត្វា បទត្ថិណំ កកក
 បក្កមិ ។ អថទោ អញ្ញតរោ កិក្ខុ អតំ-
 ញ្ញតរោ អាយស្មន្ត សាវីបុត្តោ កកកំ ឯសិទំ

បណ្ណាល័យ សីហនុវិគ្គ

(១១) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតវន
 របស់អនាថប្លង្គិកសេដ្ឋី ដ៏ត្រង់សាវត្ថុ ។ គ្រានោះ ព្រះសាវីបុត្ត
 ដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
 ក្របថ្កុយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
 ព្រះសាវីបុត្តដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្របបង្គំចូល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការនៅចាំវស្សា
 ក្នុងត្រង់សាវត្ថុ ខ្ញុំព្រះអង្គនៅចាំហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឧប្បន្ទ
 ខ្ញុំព្រះអង្គប្រាថ្នា ដើម្បីទៅកាន់ចាំកក្កដាឧបស ។ ព្រះអង្គក្រាស់ថា
 ចូលសាវីបុត្ត អ្នកចូលសំគាល់ខ្ញុំកាលគួរ ក្នុងកាលឧប្បន្ទនេះ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះសាវីបុត្តដ៏មានអាយុនោះ ក្រោកចាកអាសនៈ
 ថ្វាយបង្គំលាព្រះដ៏មានព្រះភាគធ្វើប្រទត្សរណ៍ហើយច្រៀសចេញទៅ ។
 លំដាប់នោះ កាលព្រះសាវីបុត្តដ៏មានអាយុ ច្រៀសចេញទៅមិន
 យូរប៉ុន្មាន ក៏គូ ១ រូប បានក្របបង្គំចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា

អាយស្មា មំ កន្តេ សាវីបុត្តោ អាសន្ន៍^(១) អប្ប-
 ដិទ្ធស្សនំ ចារឹកំ បញ្ញត្តោតំ ។ អដទោ កកវា
 អញ្ញតវំ ភិក្ខុំ អាមន្តេសិ ឯហិ ភំ ភិក្ខុ មម
 វចនេន សាវីបុត្តំ អាមន្តេសិ សន្តា តំ អាវុសោ
 សាវីបុត្ត អាមន្តេតីតំ ។ ឯវំ កន្តេតំ ទោ សោ
 ភិក្ខុ កកវេតោ បដិស្សន្តា យេនាយស្មា សាវីបុត្តោ
 តេនុបសន្តិមំ ឧបសន្តិមីត្វា អាយស្មន្នំ សាវីបុត្តំ
 ឯតនវោច សន្តា តំ អាវុសោ សាវីបុត្ត អាម-
 ន្តេតីតំ ។ ឯវំ អាវុសោតំ ទោ អាយស្មា សាវីបុត្តោ
 កស្ស ភិក្ខុនោ បច្ឆុស្សន្តសំ ។ តេន ទោ
 បទ សមយេន អាយស្មា ច មហាមាគ្គល្លាសោ
 អាយស្មា ច អាទន្តោ អនាថុរាណំ អាតាយ វិហារំ
 អាហំណ្តាត្ថំ អភិក្ខុមថាយស្មន្តោ អភិក្ខុមថាយស្មន្តោ

^១ អាមន្តេតីតិ យាហិ ទិស្សតិ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះសាវីបុត្តដ៏មានអាយុ បានប៉ះ (១) ខ្ញុំព្រះ
 អង្គ បំរុងបាទាហោស ហើយចៀសចេញទៅកាន់ចារឹក ។
 លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះសំហៅភិក្ខុ ទទួល បរាថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកចូលអាយុ ចូរទៅហៅសាវីបុត្តតាមពាក្យនេះថា
 ខ្លាចអាវុសោសាវីបុត្ត ព្រះសាស្ត្រាច្រ័ត្រសំហៅលោក ។ ភិក្ខុនោះ
 ទទួលព្រះពុទ្ធដ៏ពិត តែព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ
 ហើយក៏ចូលទៅគេព្រះសាវីបុត្តដ៏មានអាយុ កុះចូលទៅដល់ហើយ
 បានឱ្យយាយនិព្វិនព្រះសាវីបុត្តដ៏មានអាយុ ប្តូរថា ខ្លាចអាវុសោសាវីបុត្ត
 ព្រះសាស្ត្រាច្រ័ត្រសំហៅលោក ។ ព្រះសាវីបុត្តដ៏មានអាយុ ទទួល
 ពាក្យភិក្ខុនោះថា ករុណាករុសោ ។ សម័យនោះឯង ព្រះមហា-
 រោងក្បាច់ដ៏មានអាយុ នឹងព្រះបាទនុ ដ៏មានអាយុ កាន់យកគូវ
 កូនសោ ដើរចូលទៅកាន់វិហារហើយឱ្យយាយថា លោកដ៏មានអាយុ
 ចាំឯខ្សោយ ចូរទៅទាប លោកដ៏មានអាយុចាំឯខ្សោយ ចូរទៅទាប

* មានដំណាលថា កាលព្រះសាវីបុត្តថ្វាយបង្គំលា ព្រះសេនាបតីលា ហើយមួយ
 រាត្រីនោះទៅ តាមដំរីលោតបំប៉នទៅប៉ះសំរឹតនោះបង្គំធំ ប្រាសាទនោះ បានជា
 ដំរីនោះឯងដុំ កុះឈឺធ្មេចព្រះសាវីបុត្ត ក៏ត្រូវរងរបេមឈឺធ្មេច ហើយសេចក្តីព្រះ
 ក្រមបង្គំស្រឡា ដើម្បីត្រូវរាត់ទាន់ដំរីនោះ ហើយសេចក្តីប្រាស ។ ឧទ្ទិសថា ។

នាហាយស្មា សាវិបុត្តោ កកវតោ សម្មាសាសនា-
 ចានំ និស្សតីតិ ។ អថោ អាយស្មា សាវិបុត្តោ
 យេន កកវ តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា កកវន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ចំសីទិ ។ ឯកមន្តំ ចំសំន្តំ
 ទោ អាយស្មន្តំ សាវិបុត្តំ កកវ ឯកវេទ វេទ កេ
 សាវិបុត្ត អញ្ញាតោ សព្វិហុចារី ទិយនម្មំ អាចារ្យោ
 អាយស្មា មំ កន្តេ សាវិបុត្តោ អាសន្នំ អប្បដិ-
 ដិស្សន្តំ ចារិកំ បក្កន្តោតិ ។ យស្ម ទូន កន្តេ
 កាយ កាយភកា សតិ អនុបដ្ឋិតា អស្ស លោ-
 ភន អញ្ញាតំ សព្វិហុចារី អាសន្នំ អប្បដិស្សន្តំ
 ចារិកំ បក្កន្តោតិ យស្ម យាយាមំ កន្តេ បរិយំ សុចិម្បំ
 ចំក្ខំបន្តំ អសុចិម្បំ ចំក្ខំបន្តំ ក្នុងកតម្បំ ចំក្ខំបន្តំ
 ធម្មកតម្បំ ចំក្ខំបន្តំ ទេស្យកតម្បំ ចំក្ខំបន្តំ បុព្វកតម្បំ
 ចំក្ខំបន្តំ លោហកតម្បំ ចំក្ខំបន្តំ ន ច កេន បរិ
 អន្តិយតិ វា ហាយតំ វា ជីក្ខុន្តតិ វា ឯកវេទ ទោ
 អហំ កន្តេ បរិសមេន ចេតសា វិហារមំ វិបុលេន
 មហាភូតេន អប្បមាលោន អវេរេន អក្ករេជ្ឈេន ។

ដ្បិតត្រៃសាវិបុត្តដ៏មានអាយុ ចំណង់ច្រើនស្រីហោរា ចំពោះព្រះក្រិ
 ត្រៃសាវិបុត្តដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាលវេទ្យាន ។ ព្រោះនោះ ព្រះសាវិបុត្ត
 ដ៏មានអាយុ ចូលទៅកាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រែប
 ថ្វាយបង្គំ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអន្តិយក្នុងវិសមគួរ ។ លុះ
 ព្រះសាវិបុត្តដ៏មានអាយុ អន្តិយក្នុងវិសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 បានត្រាស់ដូច្នេះថា ឆ្ងល់សាវិបុត្ត ក្នុងទីនេះ មានសព្វិហុចារីទូលំ
 រាត់អន្តិយក្នុងកាល បត់ត្រៃព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះសាវិបុត្តដ៏មានអាយុ
 បានប៉ះខ្ញុំព្រះអង្គ មិនបានទោះទោស ហើយចៀសចេញទៅកាន់
 ចារិក ។ ព្រះសាវិបុត្តក្រែបបង្គំចូលថា បត់ត្រៃព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាយ-
 ភកាសតិ ដែលបុគ្គលណាមិនបានកាន់ទុកក្នុងកាលហើយ បុគ្គលនោះ
 ប៉ះ សព្វិហុចារីណាមួយក្នុងកាលនោះ មិនបានទោះទោស ហើយ
 ចៀសចេញទៅកាន់ចារិក បត់ត្រៃព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកអ្នកដឹងដាក់ក្នុ
 ស្កាតក្តី ដាក់ក្នុងស្កាតក្តី ដាក់លាមកក្តី ដាក់ម្មត្រក្តី ដាក់ទឹកមាត់ក្តី
 ដាក់ក្នុក្តី ដាក់ឈាមក្តី លើដៃដី ដៃដីមិនចុញច្រាន មិនឡើយ
 ណាយ មិនឡើយហើយ ដោយក្រនោះទេ យ៉ាងណាមិញ ដ៏ត្រៃ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានចិត្តស្មើដោយដៃដី ជាចិត្តចូលរា
 ប្រមាណមិនបាន មិនមានភ្លើង មិនមានព្យាបាវ យ៉ាងនោះឯង ។

យស្ស ទូន កន្ត្រៃ កាយេ កាយេកតា សតិ
អនុមជ្ជិតា អស្ស សោ ឥធិ អញ្ញាតវ សត្រិហ្មបាវ
អាសន្ន អប្បដិធិស្សន្ន ចារិកំ បញ្ញមេយ្យ ។
សេយ្យថាបំ កន្ត្រៃ អាបស្មី សុចម្យំ ឆោវន្តំ អសុ-
ចម្យំ ឆោវន្តំ ក្វជកតម្យំ អុត្តកតម្យំ ទេឡកតម្យំ
បុព្វកតម្យំ លោហិតកតម្យំ ឆោវន្តំ ទ ច តេន
អាចា អដ្ឋយតិ វា ហរាយតិ វា ជិត្យន្តតំ វា
ឯវមេវ ទោ អហំ កន្ត្រៃ អាចាសមេន ទេតសា
វិហរមិ វិបុលេន មហាគ្គតេន អប្បមាណេន អវេរេន
អន្យបឡេន ។ យស្ស ទូន កន្ត្រៃ កាយេ កាយ-
កតា សតិ អនុមជ្ជិតា អស្ស សោ ឥធិ អញ្ញាតវ
សត្រិហ្មបាវ អាសន្ន អប្បដិធិស្សន្ន ចារិកំ បញ្ញ-
មេយ្យ ។ សេយ្យថាបំ កន្ត្រៃ តេជោ សុចម្យំ
ឧបាតំ អសុចម្យំ ឧបាតំ ក្វជកតម្យំ អុត្តកតម្យំ
ទេឡកតម្យំ បុព្វកតម្យំ លោហិតកតម្យំ ឧបាតំ ទ
ច តេន តេជោ អដ្ឋយតិ វា ហរាយតិ វា ជិត្យន្តតំ វា

បតិគ្រិច្ចអន្តរិមិចារិកំ កាយេកតាសតិ ដែលបុគ្គលណាមិនបានគាំទ្រ
ទុកហើយ ក្នុងការយោងយតិក បុគ្គលនោះប៉ះ សត្រិហ្មបាវណាមួយ
ក្នុងលោកនេះ មិនបានទទួលបាន គប្បីចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ។
បតិគ្រិច្ចអន្តរិមិចារិកំ ក្នុងអក្ខរក្ស លាងវត្ថុស្អាតក្តី លាងវត្ថុមិនស្អាតក្តី
លាងឈាមក្តី ឫក្សក្តី ចំណែកក្តី ខ្លះក្តី ឈាមក្តី ក្នុងទឹក ទំហំមែន
ចិន្តុត្រាង ឬឡើយណាយ ឬក៏ត្រូវមករើមាដោយវត្ថុនោះទេ យ៉ាង
ណាបិញ បតិគ្រិច្ចអន្តរិមិចារិកំ ឡើងក្នុងមានបំណងដោយទឹក យ៉ាងគួរ
ដំណើរ ប្រហែលមិនបាន មិនមានច្រើន មិនមានព្យាបាទ ក៏យ៉ាង
នោះដែរ ។ បតិគ្រិច្ចអន្តរិមិចារិកំ កាយេកតាសតិ ដែលបុគ្គលណា
មិនបានគាំទ្រទុកហើយ ក្នុងការយោងយតិក បុគ្គលនោះប៉ះ សត្រិហ្ម-
បាវណាមួយក្នុងលោកនេះ មិនបានទទួលបាន គប្បីចៀសចេញទៅកាន់
ចារិក ។ បតិគ្រិច្ចអន្តរិមិចារិកំ ក្នុងត្រង់នេះវត្ថុស្អាតក្តី ទេវវត្ថុមិនស្អាតក្តី
នេះឈាមក្តី ឫក្សក្តី ចំណែកក្តី ខ្លះក្តី ឈាមក្តី ក្នុងទឹកមែនមិនច្បាញ
ច្រាង ឬឡើយណាយ ឬក៏ត្រូវមករើមាដោយវត្ថុនោះ យ៉ាងណាបិញ

ឯវេលា ទោ អហំ កន្តោ តេជោសមេន ចេតសា
 វិហារមិ វិបុលេន មហាគុតេន អប្បមាណេន អវេរេន
 អត្យបរដ្ឋេន ។ យស្ស នូន កន្តោ កាយេ កាយ-
 កតា សតិ អនុបដ្ឋិតា អស្ស សោ វេន អញ្ញាតវំ
 សត្រិហ្មចារិ អាសន្នំ អប្បនិធិស្សន្នំ ចារិកំ បន្ត-
 មេយ្យ ។ សេយ្យជាមិ កន្តោ វិហារេ សុច្ឆម្យំ ឧបវាយតំ
 អនុច្ឆម្យំ ឧបវាយតំ ភូជកតម្យំ មុត្តកតម្យំ ទេឡុតតម្យំ
 បុត្តកតម្យំ លាហំកតតម្យំ ឧបវាយតំ ន ច តេន
 វិហារេ អន្តរាយតំ វិហារាយតំ វិ ធិកុច្ឆតំ វិ ឯវេលា
 ទោ អហំ កន្តោ វិហារេន ចេតសា វិហារមិ
 វិបុលេន មហាគុតេន អប្បមាណេន អវេរេន អត្យ-
 បរដ្ឋេន ។ យស្ស នូន កន្តោ កាយេ កាយកតា
 សតិ អនុបដ្ឋិតា អស្ស សោ វេន អញ្ញាតវំ សត្រិ-
 ហ្មចារិ អាសន្នំ អប្បនិធិស្សន្នំ ចារិកំ បន្តមេយ្យ ។

បតិព្រិព្វេអន្តរិច្ឆិកេន ច្នៃព្រិព្វេអន្តរិច្ឆិកេន ឆាយោភិវាទំ ជាច្បង
 ទូលាយ ប្រមាណមិនបាន មិនមានក្លៀវ មិនមានព្យាបាទ
 កំយាតិទោរង្សី ។ បតិព្រិព្វេអន្តរិច្ឆិកេន កាយនកាសតំ ដែល
 បុគ្គលណា មិនបានតាំងទុកហើយ ក្នុងកាយដោយភិក បុគ្គល
 នោះប៉ុន្មាន សត្រិហ្មចារិណាមួយ ក្នុងលោកនេះ ហើយមិនបាន
 រហោតាស គប្បីចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ។ បតិព្រិព្វេអន្តរិ-
 ច្ឆិកេន ឡូកបតិព្វេអន្តរិច្ឆិកេន បតិព្វេអន្តរិច្ឆិកេន បតិព្វេអន្តរិ-
 ច្ឆិកេន ចិត្តភាគក្តី ខន្តក្តី ឈាបក្តី ឡូកបតិព្វេអន្តរិច្ឆិកេន ឬឡើយ
 ណាយ បុគ្គលណាដែលដោយវត្ថុនោះ យ៉ាងណាមិញ បតិព្រិព្វេ
 អន្តរិច្ឆិកេន ច្នៃព្រិព្វេអន្តរិច្ឆិកេន ឆាយោភិវាទំ ជាច្បងទូលាយ
 ប្រមាណមិនបាន មិនមានក្លៀវ មិនមានព្យាបាទ កំយាតិទោរង្សី ។
 បតិព្រិព្វេអន្តរិច្ឆិកេន កាយនកាសតំ ដែលបុគ្គលណា មិនបាន
 តាំងទុកក្នុងកាយដោយភិក បុគ្គលនោះប៉ុន្មាន សត្រិហ្មចារិណាមួយក្នុង
 លោកនេះ មិនបានរហោតាស គប្បីចៀសចេញទៅកាន់ចារិក ។

ចល្លាសាស្ត្រ សំហេងវង្ស

សេយ្យជាម៉ែ កន្ត្រៃ រដាហារណា សុចម្យំ មុញ្ចតំ
អសុចម្យំ មុញ្ចតំ កូដកកម្យំ មុត្តកកម្យំ ទេឡកកម្យំ
មុត្តកកម្យំ លោហ៍កកម្យំ មុញ្ចតំ ឆ ច គេង
រដាហារណា អដ្ឋយតំ វា ហារយតំ វា មិកុច្ឆតិ
វា ឯវមេវ ទោ អហំ កន្ត្រៃ រដាហារណាសមេន
ចេតសា វិហារមំ វិបុលេន មហាគុតេន អប្បមា-
ណេន អវេរេន អប្បចជ្ឈេន ។ យស្ស ទូន កន្ត្រៃ
កាយេ កាយកតា សតំ អនុបដ្ឋិតា អស្ស សោ
វេន អញ្ញាតំ សត្រិយ្យាតំ កាសន្តិ អប្បដិដ្ឋិស្សន្តិ
កាវកំ ចក្កមេយ្យ ។ សេយ្យជាម៉ែ កន្ត្រៃ ចល្លាល-
កុមារកោ វា ចល្លាលកុមារកោ វា កាឡោចិ-
ហន្តោ នន្តិកាវសំ តាមំ វា ជិកមំ វា មវិសន្តោ
ធិនចំកុំយេវ ឧបដ្ឋិយេត្វា បរិសាតំ ឯវមេវ ទោ អហំ កន្ត្រៃ
ចល្លាលកុមារកោសមេន ចេតសា វិហារមំ វិបុលេន
មហាគុតេន អប្បមាណេន អវេរេន អប្បចជ្ឈេន ។

ចល្លាសាស្ត្រ សំហេងវង្ស

បតិទ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលដ្ឋតវក្ក ស្លាតក្កិ ផ្សវក្កមុខស្លាតក្កិ
ដូកលមកក្កិ ប្រៀតក្កិ ជំកមាតក្កិ ខ្ពុក្កិ ឈាមក្កិ ដោយសំគត់
សម្រាប់ដូកឆ្ងល់ វែមន៍មិនចុញច្រាន់ ឬខ្សឹបណាយ ឬក៏រង្គម
អតីមន៍វិក្កុធានេ យ៉ាងណាមិញ បតិទ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
មានចិត្តស្មើដោយសំគត់សម្រាប់ដូកឆ្ងល់ ជាចិត្តធំ ទូលាយ ប្រមាណ
មិនបាន មិនមានព្រៀវ មិនមានព្យាបាទ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បតិទ្រ
ព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាយនគរសតិ ដែលបុគ្គលណា មិនបានកាន់
ទុក្ខក្នុងកាយដោយពិត បុគ្គលនោះប៉ុន្មានព្រហ្មចារិកមួយ ក្នុង
លោកនេះ មិនបានទាមទារស គប្បីចៀសចេញទៅកាន់បារិក ។
បតិទ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចល្លាលកុមារក្កិ ចល្លាលកុមារក្កិ មានវែ
កាន់កញ្ជី ស្បែកកាន់សំគត់រោងដោយ ចូលទៅកាន់ស្រុកក្កិ ឱកមក្កិ
វែមន៍ជាតិចិត្តទ្យាប ហើយចូលទៅ យ៉ាងណាមិញ បតិទ្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានចិត្តស្មើដោយចល្លាលកុមារ ជាចិត្តធំ ទូលាយ
ប្រមាណមិនបាន មិនមានព្រៀវ មិនមានព្យាបាទ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

យស្ស ទូន កន្ត្រ កាយេ កាយេកតា សតំ
 អនុបដ្ឋិតា អស្ស សោ ឥន អញ្ញាតំ សត្រេហ្មតា
 កាស្មី អប្បដិទ្ធស្ស ចារឹកំ ចក្កមេយ្យ ។
 សេយ្យជាមិ កន្ត្រ ឧសភោ ជំនួវិសាលោ សុភោ
 ភុតតោ សុសំគុតោ(១) រមិយាយ រមិយំ សំដ្ឋាដកោន
 សំដ្ឋាដកំ អនាហិណ្ឌោ ធន កំព្វំ ហិសតំ ចានេន
 វា វិសាលោន វា ឯវមេ ចោ អហំ កន្ត្រ ឧសភជំនួ-
 វិសាលាសមេន ចេតសា វិហាមិ វិបុលេន មហាគុកេន
 អប្បមាណេន អវេរេន អព្យាបជ្ឈេន ។ យស្ស ទូន
 កន្ត្រ កាយេ កាយេកតា សតំ អនុបដ្ឋិតា អស្ស
 សោ ឥន អញ្ញាតំ សត្រេហ្មតា កាស្មី អប្បដិទ្ធស្ស
 ចារឹកំ ចក្កមេយ្យ ។ សេយ្យជាមិ កន្ត្រ ឥន្ទំ វា
 បុរិសោ វា ធម្មារោ វា យុវា វា មណ្ឌលកេនាទិកោ(២)
 អហំកុណាបេន វា កុញ្ញកុណាបេន ក(៣) កណ្ណោ
 កាសក្កេន(៤) អន្តិយេយ្យ មាណយេយ្យ ជិក្ខុធម្មេយ្យ

១ ១. ម សុត្តន្ត ១ ២ ១. ឧត្តរា សិលំ ហោតោនិ ជាហិ អន្ទំ ។ ៣ ២.
 ២. ឧត្តរា ឧត្តរាបេន វាហិ ជាហិ អន្ទំ ។ ៤ ១. ប. អាល្លោក ។

បតិក្រិត្រអន្តជីវិកេន កាយេកតាសត វេលបុគ្គលណា មិនបាន
 តាំងទុក ក្នុងកាយដោយពិត បុគ្គលនោះប៉ះសត្រេហ្មតាណាមួយ
 ក្នុងលោកនេះ មិនបានទទាហស ឆប្បិទ្យេសចេញទៅកាន់ចារឹក ។
 បតិក្រិត្រអន្តជីវិកេន គោសត បាតិស្មិយសក្ខស្មុត វេលេន
 បុត្តានហើយ បង្កាត់ល្អហើយ ដើរទៅកាន់ច្រកតាច្រក ដើរទៅកាន់
 ផ្លូវបេក កាមវេបេក មិនដែលបៀតបៀនអ្វីៗ ដោយជើងក្តី ដោយ
 វៃស្មិក្តី យ៉ាងណាមិញ បតិក្រិត្រអន្តជីវិកេន ប្តីក្រីក្រមានចិត្ត
 ស្មើដោយគោសតបាតិស្មិយ ជាចិត្តធំ ទូលាយ ប្រមាណមិនបាន
 មិនមានទៀត មិនមានព្យាបាទ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ បតិក្រិត្រអន្ត
 ជីវិកេន កាយេកតាសត វេលបុគ្គលណា មិនបានតាំងទុកហើយ
 ក្នុងកាយដោយពិត បុគ្គលនោះប៉ះសត្រេហ្មតាណាមួយ ក្នុងលោកនេះ
 មិនបានទទាហស ឆប្បិទ្យេសចេញទៅកាន់ចារឹក ។ បតិក្រិត្រ
 អន្តជីវិកេន ស្ត្រី ឬបុរសកំឡោះ ឬជំនុំ ប្រកបដោយជាន់ជាអ្នក
 ស្ម័គ្រស្ម័គ្រ ឆប្បិទ្យេត្រាន់ ឡើយណា ឡើយអើម ទីនិសាគ-
 សកពស ឬសាគសភក្ខុសុខ វេលជាបតិក្រិត យ៉ាងណាមិញ

ឯកោ ទេ អហំ កន្តេ វេទិកា ឬតិ កាយេន អដ្ឋិយាមិ
 ហរាយាមិ ជំកុញ្ញាមិ ។ យស្ស ទ្វេន កន្តេ កាយេ
 កាយភកា សតិ អនុបដ្ឋិតា អស្ស សោ វេន អញ្ញាតំ
 សត្រិញ្ញាតំ អាសន្នំ អប្បដំស្សន្នំ ចារិតំ បក្កា-
 មេយ្យ ។ សេយ្យជាមំ កន្តេ ឬរិសា មេនកាសាសំតំ
 ចរិយាយ្យ ជំន្នាវជំន្នំ ឧក្សរន្នំ បក្សរន្នំ ឯកោ ទេ
 អហំ កន្តេ វេទិកា យំ ចរិយាមិ ជំន្នាវជំន្នំ ឧក្សរន្នំ
 បក្សរន្នំ ។ យស្ស ទ្វេន កន្តេ កាយេ កាយភកា
 សតិ អនុបដ្ឋិតា អស្ស សោ វេន អញ្ញាតំ
 សត្រិញ្ញាតំ អាសន្នំ អប្បដំស្សន្នំ ចារិតំ
 បក្កមេយ្យតំ ។ អដ្ឋិទេ សោ កិកុ ឧដ្ឋាយាសនា
 ឯកំសំ ឧត្តរាសន្នំ កាវិកា កកាតោ ចានេសុ សំសា
 ជំបតិកា កកាតំ ឯឧទរោច អទ្ធកយោ មំ កន្តេ
 អទ្ធកមា យជាតាលំ យជាម្ពន្ធា យជាអតុសលំ

បតិក្រិព្វអន្តិដំបំរើន ឱក្រិព្វអន្តិ វេទិកាត្រាមំ ឡើយណាយ ភ្លើម
 អើម ទើបកាយស្អុយនេះ កំយ៉ាងនោះឯង ។ បតិក្រិព្វអន្តិដំបំរើន
 កាយភកាសតិ ដែលបុគ្គលណា បាននាំទុកក្នុងកាយដោយពិត បុគ្គល
 នោះបំរើសត្រិញ្ញាតិណាមួយ ក្នុងរណនេះ មិនបានទេមាថាស ឆប្បិ
 ចៀសចេញទៅកាន់ចារិត ។ បតិក្រិព្វអន្តិដំបំរើន បុសោក្សាភវនៈ
 សម្រាប់ដាក់ទ្វារ ដែលមានទ្វារចុះ-ចំ ហូរចេញចូល យ៉ាងណាមិញ
 បតិក្រិព្វអន្តិដំបំរើន ឱក្រិព្វអន្តិក្សាភវនៈកាយនេះ ដែលមានទ្វារចុះ-ចំ
 ហូរចេញចូល កំយ៉ាងនោះឯង ។ បតិក្រិព្វអន្តិដំបំរើន កាយភកា-
 សតិ ដែលបុគ្គលណាបាននាំទុកក្នុងកាយដោយពិត បុគ្គលនោះបំរើ
 សត្រិញ្ញាតិណាមួយក្នុងរណនេះ មិនបានទេមាថាស ឆប្បិចៀសចេញ
 ទៅកាន់ចារិត ។ ឯដំបំរើនោះ កិកុនោះ ក្រែកចាកភកាសនេះ ធ្វើសំគាត់
 ឧត្តរាសន្តិៈធ្វើស្មាមាត់ ក្រែកចុះទៀបព្រះបាទម៉ាងតូ របស់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាព ដោយក្បាល ហើយក្រែកបង្កើតព្រះដ៏មានព្រះភាពដូច្នេះថា
 បតិក្រិព្វអន្តិដំបំរើន ទោសដែលប្រព្រឹត្តក្នុងហើយ ឡើងឱក្រិព្វអន្តិ
 ក្រែកដោយទុស្សតាល ជាមនុស្សវិន័យ ជាមនុស្សមិនល្អាស យ៉ាងណា

យោ អហំ អាយស្មន្តំ សារីរុត្តំ អសតា ឧត្តា
 ឧសា អក្ខតោ អត្តាចិក្ខុំ ឥស្ស មេ កន្តេ
 កតវា អទ្ធយំ អទ្ធយតោ បដិក្កណ្ឌតុ អាយតិ
 សំវរយោតិ ។ ឥក្សតំ កិក្ខុ អទ្ធយោ អទ្ធកតា យថា-
 ពាលំ យថាធម្មំ យថាអកុសលំ យោ ភំ សារីរុត្តំ
 អសតា ឧត្តា ឧសា អក្ខតោ អត្តាចិក្ខុ យតោ
 ច ទោ ភំ កិក្ខុ អទ្ធយំ អទ្ធយតោ ឧស្វា យថាធម្មំ
 បដិក្ករោសំ តន្តំ មយំ បដិក្កណ្ឌម វុត្តំ ហេសា
 កិក្ខុ អវយស្ស វិធមេ យោ អទ្ធយំ អទ្ធយតោ ឧស្វា
 យថាធម្មំ បដិក្ករោតិ អាយតិ សំវំ អាបដ្ឋតិកំ ។
 អធិទោ កតវា អាយស្មន្តំ សារីរុត្តំ អាបន្តេសំ ទម
 សារីរុត្តំ វេស្ស ខោយមុវិសស្ស មុធាយំ ឥន្ទេវ
 សត្តោ មុត្តា វេសិស្សតិកំ ។ ទមាធមំ កន្តេ ឥស្ស
 អាយស្មតោ សុចេ មមំ សោ អាយស្មា វិវាហា
 ទមតុ ច មេ សោ អាយស្មតំ ។

ខ្ញុំព្រះអង្គណា និយាយដល់ព្រះសាវ័បុត្តនីមានអាយុ ដោយពាក្យ
 មិនមែន ជាពាក្យទេ ជាពាក្យកុហក មិនពិត បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន សូមព្រះបិតាព្រះភាគ អត់ទោសតាមទោស ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ
 ដើម្បីសង្ខេបទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុ អើទោសកុហក ដែលប្រព្រឹត្តក្នុង
 នូវអ្នកព្រោះ ជាមនុស្សពាល ជាមនុស្សល្ងង់ ជាមនុស្សមិនឈ្លាស
 យ៉ាងណា អ្នកពាលបង្គាប់សាវ័បុត្ត ដោយពាក្យមិនមែន ជាពាក្យ
 ទេ កុហកមិនពិត ម្នាលភិក្ខុ កាលណាបើអ្នក ឃើញទោសតាម
 ទោស ដែលប្រព្រឹត្តក្នុងហើយ ត្រឡប់ធ្វើឱ្យត្រូវតាមធម៌វិញ គឺជាគត
 កំអត់ទោសអ្នក បើបុគ្គលណាឃើញទោសតាមទោស ដែលប្រព្រឹត្ត
 ក្នុងហើយ ត្រឡប់ធ្វើឱ្យត្រូវតាមធម៌វិញ ដល់នូវការសង្ខេបទៅ
 ម្នាលភិក្ខុ នេះជាសេចក្តីចម្រើន ក្នុងវិន័យរបស់ព្រះអរិយៈ ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះនីមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ទៅព្រះសាវ័បុត្តនីមានអាយុថា ម្នាល
 សាវ័បុត្ត លោកចូរអត់ទោសដល់យាយបុរសនេះចុះ ច្បែកមាយបុរស
 នេះ នឹងវិបកក្បាលជា ៧ ភាគ ក្នុងទំនោងឯង ។ ព្រះសាវ័បុត្តក្រាប
 បង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គអត់ទោសដល់លោកនីមាន
 អាយុនោះ បើលោកនីមានអាយុនោះ និយាយនឹងខ្ញុំព្រះអង្គយ៉ាងនេះ
 សូមលោកនីមានអាយុនោះ អត់ទោសដល់ខ្ញុំព្រះអង្គវិញ ។

(១៥) ឯកំ សមយំ កកវំ សាវត្ថុយំ
 វិហាតំ ជេតវនេ អនាថបំណុំកាស្ស អារាមេ ។
 អដទោ អាយស្មា សាវិមុត្តោ បុព្វបុរាណសមយំ
 និកសេត្វា បន្តិច្ឆិមាទាយ សាវត្ថុ បំណុយ
 នាវសំ ។ អដទោ អាយស្មតោ សាវិមុត្តក្ស ឯក-
 នយោសិ អតិប្បកោ ទោ តាវ សាវត្ថុយំ បំណុយ
 ចរិតុ យទ្ធាហំ យេន អញ្ញត្ថិយោនំ បរិព្វាជកានំ
 អារាមោ តេនុបសង្កម្មេយ្យន្តំ ។ អដទោ អាយស្មា
 សាវិមុត្តោ យេន អញ្ញត្ថិយោនំ បរិព្វាជកានំ
 អារាមោ តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា តេហំ
 អញ្ញត្ថិយោហំ បរិព្វាជកោហំ សន្និ សន្នោនំ
 សន្នោននិយំ កានំ សារាណិយំ វិគិសារាត្វា ឯកមន្តំ
 នំសិទិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន តេសំ
 អញ្ញត្ថិយោនំ បរិព្វាជកានំ សន្តិសិញ្ញនំ សន្តិបត្ត-
 កានំ អយមន្តរកាថា ឧទទានំ យោ វា កោចំ
 អារុសោ សុទ្ធាធិសេសោ កាលំ កាហតំ សព្វោ
 សោ អបរិមុត្តោ នំយោ អបរិមុត្តោ តំប្បាទយោនិយោ

(១៦) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះកាគ កាលគង់នៅក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបំណុំកាស្មី ឯកក្រុងសាវត្ថុ ។ គ្រានោះ ព្រះ
 សាវិមុត្តដ៏មានអាយុ ស្ងៀកស្ងៀមប្រាប់បង្គំត្រង់នឹងបង្គំបុព្វបុរាណសម័យ
 កូលទៅបំណុលក្នុងក្រុងសាវត្ថុ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសាវិមុត្តដ៏
 មានអាយុ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ការក្រាបទៅបំណុលក្នុងក្រុង
 សាវត្ថុ នៅត្រឹមទៅរៀប បើដូច្នេះនូវអាណាញ ឈ្មៀងចូលទៅ
 ឯកាកមណ្ឌកអនុវត្តិយបរិព្វាជកសិទ្ធ ។ ទើបព្រះសាវិមុត្តដ៏មានអាយុ
 ឈ្មៀងចូលទៅឯកាកម របស់កូនអនុវត្តិយបរិព្វាជក សុទ្ធផលទៅ
 ដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីកែតម្រូវទៅក្នុងកូនអនុវត្តិយបរិព្វាជក លុះ
 បញ្ចប់ការក្ស ដែលដូចនេះយើងបានឮនូវនូវអំណាចហើយ ក៏ក្នុងមេ
 ត្រង់នឹងបង្គំ ។ សម័យនោះឯង អន្តរកថានេះ តើគង់ដល់កូន
 អនុវត្តិយបរិព្វាជក ដែលកំពុងបង្កើនប្រជុំនាទាំងនោះថា ហួសអស់សា
 ទាំងឡាយ បុគ្គលណាទីប្រយោ ជាសាវត្ថុសេស ធ្វើមរណភាពទៅ
 ក្នុងលំដាប់នោះ ប៉ុន្តែដែលដុះរើតែមក ចំនែករើតែរើតែរើតែរើតែរើ

អបរិមុត្តោ បំភ័ន្តិសយា អបរិមុត្តោ អនាមិកុត្តតិវិជិតា-
 ភាតិ ។ អនេហោ អាយស្មា សារីរុត្តោ តេសំ អញ្ញតិវុ-
 យាធំ បរិព្វាជកាធំ ភាសិតំ នេវ អភិទន្ធិ ធម្មជ-
 ញ្ញោសំ អភិទន្ធិត្វា អប្បជញ្ញោសិក្ខា ឧដ្ឋាយាសនា
 បញ្ញាបំ កកវតោ សន្តិកោ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អត្ថំ
 អាថាធិស្សមីតិ ។ អនេហោ អាយស្មា សារីរុត្តោ
 សារិក្ខយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បក្កាភត្ថំ បិណ្ឌាទាតញ្ញ-
 ជញ្ញោ យេន កកវា តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមំត្វា
 កកវត្ថំ អភិវាទេត្វា ឯតមត្ថំ ឯសិរិធំ ។ ឯតមត្ថំ
 ឯសិន្នោ ទោ អាយស្មា សារីរុត្តោ កកវត្ថំ ឯត-
 ទកេច ឯតាហំ កន្តំ បុព្វស្រាសបយំ ឯកសេត្វា
 បក្កចិវរមាទាយ សាវត្ថំ បិណ្ឌាយ ចារិសំ ។ តស្ស
 មញ្ញំ កន្តំ ឯតទហោសំ អត្ថប្បតោ ទោ នេវ
 សារិក្ខយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វំ យន្តធាហំ យេន អញ្ញតិវុ-
 យាធំ បរិព្វាជកាធំ អាភមោ តេនុបសន្តិមេយ្យត្ថំ ។

បិទុក្ខំអំពីបិក្ខុវិស័យ បិទុក្ខំអំពីកុហុយ ទុក្ខតិ និវិទិបាតេ ។ ព្រាតោ
 ព្រះសារីរុត្តបិមាទាយ បិទាត្រកាអ បិទដំបាសំនិវិកាសំភ របស់
 អន្យតិវិយបរិព្វាជកាធំនោះ លុះមិនត្រកាអ មិនដំបាសំហើយ ទើប
 ត្រកាចាកកសនៈ ចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា ពាក្យព្យាប្បនិវិទី
 ម្ចាស់ចក្ខុវិស័យនោះ ក្នុងសំណាគនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ លំដាប់
 នោះ ព្រះសារីរុត្តដ៏មានអាយុ ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី លុះ
 ត្រឡប់ចាកបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាខាងត្រាយភស្តុហើយ ក៏ចូលទៅតាម
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះសារីរុត្តដ៏មានអាយុ អង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជូនថ្លែង
 បង្គំត្រឡប់ចាកបិណ្ឌបាត ក្នុងបិណ្ឌបាត បង្គំព្រះអង្គស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់បាត្រ
 និវិទិវា ក្នុងបុព្វស្រាសបយ ដើម្បីចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។
 បង្គំត្រឡប់ចាកបិណ្ឌបាត បង្គំព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នេះថា ការចូល
 ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថី នៅព្រឹកនោះឡើយ បើម្ចាស់ខ្លួនត្រឡប់
 ពាក្យព្យាប្បនិវិទីចូលទៅឯកេហ របស់ពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជកាធំ ។

អដ្ឋកថា កន្លែង យេន អញ្ញត្តិយានំ បរិព្វាជិតានំ
 អាកាសោ តេជុបសន្តិមី ឧបសន្តិមី តេហំ អញ្ញត្តិ-
 យេហំ បរិព្វាជិតេហំ សន្តិ សន្តិ សន្តិ យេន យេន
 កាតំ សាកលំយំ វិភីសារេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីមី ។
 តេន ទោ បន សមាយេន តេសំ អញ្ញត្តិយានំ បរិព្វា-
 ជិតានំ សន្តិសីទានំ សន្តិបត្តិកានំ អយេមន្តរកាថា
 ឧទាទិ យោ ហិ កោតំ ពាតុសា សុទទានិសេសោ
 កាលំ ករោតិ សត្វោ សោ អបរិមុត្តោ ឯវយា
 អបរិមុត្តោ តំរាជយោឯវយា អបរិមុត្តោ បំពុំវិសយា
 អបរិមុត្តោ អថាយទុក្ខតិវិធាកានិ ។ អដ្ឋកថា
 កន្លែង តេសំ អញ្ញត្តិយានំ បរិព្វាជិតានំ កាសតំ នេ
 អភិទន្ធិ ឧប្បជិត្តាសំ អនតំឧទ្ទិទា អប្បជិត្តាសំ
 ឧដ្ឋាយាសនា បញ្ញាមី កតវេនា សន្តិកោ ឯតស្ស
 កាសតស្ស អន្តំ អនាឯស្សមីតំ ។ កោតំ សាវិបុត្ត
 អញ្ញត្តិយា បរិព្វាជិតា ពាលា អប្បត្តា កោតិ
 សុទទានិសេសំ វា សុទទានិសេសោតំ ជាឯស្សន្តំ

បតិគ្រិក្ខេន្តិមីចរិមេ ទើបខ្ញុំត្រឡប់មកវិញ រៀនចូលទៅក្នុងក្រុង របស់ពួក
 អប្បត្តិយបរិព្វាជិត លុះចូលទៅដល់ហើយ គឺធ្វើសេចក្តីរីករាយទៅ
 រកអប្បត្តិយបរិព្វាជិតទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹង
 ពាក្យដែលគួររីករាយ គឺអន្តិយក្នុងសមគ្គ ។ សម័យនោះឯង
 អន្តរកាលនេះ តើប្រើប្រាស់ពាក្យអប្បត្តិយបរិព្វាជិត ដែលតែងតែប្រើ
 ប្រើដូច្នោះ ម្ចាស់សាសនាវិទូរាយ បុគ្គលណាមួយ ជាសុទ្ធាទិ-
 សេស ធ្វើមហាកាយទៅ បុគ្គលទាំងអស់នោះ មិនដែលដឹងអំពីនរក មិន
 ដឹងអំពីករណីតន្ត្រីនោះ មិនដឹងអំពីបុគ្គលិក មិនដឹងអំពីអន្តរាយ បុគ្គល
 នឹងរឹតប៉ុន្មាន ។ បតិគ្រិក្ខេន្តិមីចរិមេ ចំណេះនោះ ខ្ញុំត្រឡប់មក
 ត្រឡប់មក មិនដឹងសាសនាសិក របស់ពួកអប្បត្តិយបរិព្វាជិត ទាំងនោះ
 លុះខ្ញុំត្រឡប់មកត្រឡប់មក មិនដឹងសាសនាសិក ទើបត្រឡប់មកវិញ
 រៀនចូលទៅ ដោយគិតថា ពាក្យអញ្ញត្តិយានំឧបសន្តិកានំកាលនោះ
 ក្នុងសំណាងនៃព្រះជីវិតព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់សាសនា
 ពួកអប្បត្តិយបរិព្វាជិតមួយ ជាបុគ្គលម្នាក់ ជាបុគ្គលម្នាក់ ជាបុគ្គលម្នាក់
 ពួកណា ចេះដឹងអំពីនរកនោះ ជាសុទ្ធាទិសេសបុគ្គល ជាសុទ្ធាទិសេសបុគ្គល

សោ ភិណ្ឌំ សំយោជនាធំ បរិក្ខុយា ឯកភីដិ
 ហោតិ ឯកំយេវ មាទុសកំ ករំ ឯត្វត្ថេនា
 ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ ។ អយំ សារីបុត្ត សត្តមោ
 បុត្តលោ សឧបាទិសេសោ កាលំ កក្កមាទោ បរិមុត្តោ
 ជិវយា ។ មេ ។ បរិមុត្តោ អនាមទុក្ខតិវិជិតាតា ។
 បុន ចបរំ សារីបុត្ត និទេកក្ខោ បុត្តលោ សីលេសុ
 បរិម្ហីការី ហោតិ សមាជិស្មំ មត្តសោការី មញ្ញាយ
 មត្តសោការី សោ ភិណ្ឌំ សំយោជនាធំ បរិក្ខុយា
 កាលំកោលោ ហោតិ ទ្វេ កំ តីណិ កំ កុលាធិ
 សមាវិក្ខា សំសវិក្ខា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ ។ អយំ សារីបុត្ត
 អដ្ឋមោ បុត្តលោ សឧបាទិសេសោ កាលំ កក្កមាទោ
 បរិមុត្តោ ជិវយា ។ មេ ។ បរិមុត្តោ អនាមទុក្ខ-
 តិវិជិតាតា ។ បុន ចបរំ សារីបុត្ត និទេកក្ខោ
 បុត្តលោ សីលេសុ បរិម្ហីការី ហោតិ សមាជិស្មំ
 មត្តសោការី មញ្ញាយ មត្តសោការី សោ ភិណ្ឌំ
 សំយោជនាធំ បរិក្ខុយា សត្តក្កុមរោ(១) ហោតិ

១ ឯ. ប. សុត្តន្តបិដក ។

បុត្តលោ ជាឯកភីដិ ព្រោះអស់សំយោជនៈ ពុ
 មុស្សុភព ម្តងទៀត ទើបធ្វើចិប្បុត្តទុក្ខបាន ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត
 នេះជាសឧបាទិសេសបុត្តលទី៧ កាលធ្វើមរណកាលទៅ ផុតចាក
 នរក ។ មេ ។ ផុតចាកអបាយ ទុក្ខតិវិជិតាតាហើយ ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត
 មួយទៀត បុត្តលទ្ធុ ក្នុងលោកនេះ ធ្វើឱ្យបរិបូណ៌ភិក្ខុសីល នៃធ្វើឱ្យ
 ល្មមប្រមាណក្នុងសមាធិ ធ្វើឱ្យល្មមប្រមាណក្នុងបញ្ញា បុត្តលោ
 ជាគោលការណៈ ព្រោះអស់សំយោជនៈ ពុ ព្រាច់ផ្គត់ វាចាល
 ទៅកាន់ត្រកូលពីរ ឬបីទៀត ទើបធ្វើចិប្បុត្តទុក្ខបាន ។ ម្ចាស់
 សារីបុត្ត នេះជាសឧបាទិសេសបុត្តលទី៨ កាលធ្វើមរណកាលទៅ
 ផុតចាកនរក ។ មេ ។ ផុតចាកអបាយ ទុក្ខតិវិជិតាតាហើយ ។
 ម្ចាស់សារីបុត្ត មួយទៀត បុត្តលទ្ធុ ក្នុងលោកនេះ ធ្វើឱ្យបរិបូណ៌
 ភិក្ខុសីល នៃធ្វើឱ្យល្មមប្រមាណក្នុងសមាធិ ធ្វើឱ្យល្មមប្រមាណក្នុង
 បញ្ញា បុត្តលោ ជាសត្តក្កុមរោ ព្រោះអស់សំយោជនៈ ពុ

សត្វតូចៗបំផុត ទេវ ៨ មនុស្ស ៨ សត្វវិបាក
 សំសរិត្តា ឧត្តស្សន្តំ កក្កដា ។ អយំ សាវ័បុត្ត
 ធម៌សា ឬត្តលា សឧបាធិសេសា កាលំ ក្បុរមាបា
 បរិមុត្តា ជិយា បរិមុត្តា វិប្បាធយោជិយា បរិមុត្តា
 វិប្បាធយោជិយា បរិមុត្តា អបាយឧត្តតិវិជិតា ។ កេច
 សាវ័បុត្ត អញ្ញតិវិជិតា បរិមុត្តា ជិយា អញ្ញតា
 កេច សឧបាធិសេសំ វា សឧបាធិសេសាតិ
 ជាតិស្សន្តំ អធិបាធិសេសំ វា អធិបាធិសេសាតិ
 ជាតិស្សន្តំ ។ ឧបា ឧបា សាវ័បុត្ត ធម៌ ឬត្តលា
 សឧបាធិសេសា កាលំ ក្បុរមាបា បរិមុត្តា ជិយា
 បរិមុត្តា វិប្បាធយោជិយា បរិមុត្តា វិប្បាធយោជិយា
 បរិមុត្តា អបាយឧត្តតិវិជិតា ។ ឧ តាវាយំ សាវ័បុត្ត
 ធម៌បរិយាយោ មតិកាសំ កំភូតំ កំភូតំ ឧបាស-
 កាតំ ឧបាសកាតំ ។ តំ កំភូតំ ហេតុ ។ ឧ ឧប
 ធម៌បរិយាយំ សុត្តា បរិមុត្តា អាហិស្វតិ អបិ ៨
 បយា យោ បញ្ញាជិយាយោ កាសិចាតិ ។

ត្រាស់ដឹង អត្ថបទ កាលំ ក្បុរមាបា ឧបាសកាតំ ៨ បរិមុត្ត
 ដោយច្រើន ទើបធ្វើបំផុតឧត្តបា ។ មាសសាវ័បុត្ត នេះជា
 សឧបាធិសេសបុត្តលទី ៩ កាលធ្វើបរិយាយកាលំ ផុតចាកនាគ ផុត
 ចាកសំណត់ច្បាប់ ផុតចាកបំភ្លឺស័យ ផុតចាកអបាយ ឧត្តតិវិជិត
 វិជិតាហើយ ។ មាសសាវ័បុត្ត ក្នុងអន្តរាយបរិមុត្តាធម៌មួយ ជា
 មនុស្សលទី មិនល្អាស ក្នុងកាលនេះនឹងដឹងឲ្យសឧបាធិសេសបុត្តល
 ជាសឧបាធិសេសបុត្តលទី ៩ នឹងដឹងឲ្យសឧបាធិសេសបុត្តល ជា
 សឧបាធិសេសបុត្តលទី ៩ ។ មាសសាវ័បុត្ត មឧបាធិសេសបុត្តលទី ៩
 ក្នុងនាមនៃ កាលធ្វើបរិយាយកាលំ ផុតចាកនាគ ផុតចាកសំណត់
 ច្បាប់ ផុតចាកបំភ្លឺស័យ ផុតចាកអបាយ ឧត្តតិវិជិតាហើយ ។
 មាសសាវ័បុត្ត ធម៌បរិយាយនេះ មិនទាន់ក្លាយជាសំណត់ច្បាប់ ក្នុង
 មាសក មាសក នៅឡើយទេ ។ ដំណើរនោះ ព្រាហ្មណ៍ ។
 ព្រាហ្មណ៍ ធម៌បរិយាយណា ដែលគេចាកសំណត់ច្បាប់ ដោយបញ្ញា-
 ជិយាយ ក្នុងនាមស្តាប់ធម៌បរិយាយនោះហើយ ឬក្នុងនាមស្តាប់
 ព្រាហ្មណ៍ ។

[១៣] អថ ទោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិនោ យេ ទា-
 យស្មា សាវីរុត្តោ តេ ទុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិតោ អាយ-
 ស្មតា សាវីរុត្តេន សង្ខំ សម្មោទំ សម្មោទន្តរំ កតំ
 សារាណិយំ វិកសារេត្វា ឯកមន្តំ ឯសីទំ ។ ឯកមន្តំ
 ឯសំខ្លោ ទោ អាយស្មា មហាកោដ្ឋិនោ អាយស្មន្តំ
 សាវីរុត្តំ ឯកនរោថ កំច្ចុទោ អារុសោ សាវីរុត្តំ យំ
 កម្មំ ទំដ្ឋន្តរេន្ទរំ តំ មេ កម្មំ សម្បរាយេន្ទរំ យោគូតំ
 ឯកស្ស អន្តាយ កកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតំ ។ នោ ហំ ទំ អារុសោ ។ កំ បទារុសោ
 សាវីរុត្តំ យំ កម្មំ សម្បរាយេន្ទរំ តំ មេ កម្មំ
 ទំដ្ឋន្តរេន្ទរំ យោគូតំ ឯកស្ស អន្តាយ កកវតិ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតំ ។ នោ ហំ ទំ អារុសោ ។ កំ ច្ចុ-
 ទោ អារុសោ សាវីរុត្តំ យំ កម្មំ សុទេន្ទរំ តំ មេ
 កម្មំ ទុក្ខេន្ទរំ យោគូតំ ឯកស្ស អន្តាយ កកវតិ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតំ ។ នោ ហំ ទំ អារុសោ ។ កំ

(១៣) ត្រាវោ ព្រះមហាកោដ្ឋិនៈដ៏មានកាយ ចូលទៅក្នុង
 សាវីរុត្តដ៏មានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយ
 ដ៏ព្រះសាវីរុត្តដ៏មានកាយ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគូររីករាយ ទិវិតាក្ស
 ដែលគូររីករាយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះមហាកោដ្ឋិនៈដ៏មាន
 កាយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានសួរព្រះសាវីរុត្តដ៏មានកាយដូច្នេះ
 ថា ម្ចាស់គាត់សាវីរុត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា កម្មណាដែលទិវ
 ផល ក្នុងបច្ចុប្បន្ន សូមឱ្យកម្មនោះឱ្យផល ក្នុងបរលោកដល់អាត្មាអញ
 វិញ បានឬ ។ ម្ចាស់គាត់សា មិនបានទេ ។ ម្ចាស់គាត់សាសាវីរុត្ត
 ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា កម្មណាឱ្យផល ក្នុងបរលោក សូមឱ្យ
 កម្មនោះឱ្យផល ក្នុងបច្ចុប្បន្នដល់អាត្មាអញវិញ បានដែរឬ ។ ម្ចាស់
 គាត់សា មិនបានទេ ។ ម្ចាស់គាត់សាសាវីរុត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុ
 នេះថា កម្មណាដែលទិវផលជាសុខ សូមឱ្យកម្មនោះឱ្យផលជាទុក្ខ
 ដល់អាត្មាអញវិញ បានដែរឬ ។ ម្ចាស់គាត់សា មិនបានទេ ។

បន្ទាត់រោង ឆ័យតាវត្ត យំ តាម្នំ ធុត្តរោងយំ តំ មេ
 តាម្នំ សុទ្ធរោងយំ ហេតុតំ ឯតស្ស អន្តាយ កតតំ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។ ដោ ហំនំ អានុសោ ។
 តំនុ ទោ អានុសោ ឆ័យតាវត្ត យំ តាម្នំ បរិបត្តរោងយំ
 តំ មេ តាម្នំ អបរិបត្តរោងយំ ហេតុតំ ឯតស្ស
 អន្តាយ កតតំ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។ ដោ ហំនំ
 អានុសោ ។ តំ បន្ទាត់រោង ឆ័យតាវត្ត យំ តាម្នំ អបរិ-
 បត្តរោងយំ តំ មេ តាម្នំ បរិបត្តរោងយំ ហេតុតំ
 ឯតស្ស អន្តាយ កតតំ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។
 ដោ ហំនំ អានុសោ ។ តំនុ ទោ អានុសោ
 ឆ័យតាវត្ត យំ តាម្នំ ធុត្តរោងយំ តំ មេ តាម្នំ
 អបរិបត្តរោងយំ ហេតុតំ ឯតស្ស អន្តាយ កតតំ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។ ដោ ហំនំ អានុសោ ។

បន្ទាត់រោង ឆ័យតាវត្ត បុប្ផលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា កម្មណាឱ្យ
 ផលជាទុក្ខ សូមឱ្យកម្មនោះឱ្យផល ជាសុខផលកត្តាអញ្ជើញ បាន
 ដែរឬ ។ បន្ទាត់រោង ឆ័យតាវត្ត ។ បន្ទាត់រោង ឆ័យតាវត្ត
 បុប្ផលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា កម្មណាដែលមានវារៈឱ្យផល សូម
 ឱ្យកម្មនោះទៅជាមានវារៈ មិនឱ្យផលផលកត្តាអញ្ជើញ បានដែរឬ ។
 បន្ទាត់រោង ឆ័យតាវត្ត ។ បន្ទាត់រោង ឆ័យតាវត្ត បុប្ផលប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
 ហេតុនេះថា កម្មណាដែលមានវារៈមិនឱ្យផល សូមឱ្យកម្មនោះ ទៅ
 ជាមានវារៈ ឱ្យផលផលកត្តាអញ្ជើញ បានដែរឬ ។ បន្ទាត់រោង
 ឆ័យតាវត្ត ។ បន្ទាត់រោង ឆ័យតាវត្ត បុប្ផលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយ
 ធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុ
 នេះថា កម្មណាឱ្យផលច្រើន សូមឱ្យកម្មនោះ ត្រឡប់ទៅជាឱ្យផលតិច
 ដល់កត្តាអញ្ជើញ បានដែរឬ ។ បន្ទាត់រោង ឆ័យតាវត្ត ។

ក៏ បដាវសោ សាវ័ច្ឆត្ត យំ កក្កំ អវេទន័យំ តំ មេ
 កក្កំ ពហុវេទន័យំ ហោត្វតំ ឯតស្ស អត្តាយ ភកវតំ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ នោ ហំនំ អាវុសោ ។
 កំនុ ទោ អាវុសោ សាវ័ច្ឆត្ត យំ កក្កំ វេទន័យំ តំ
 មេ កក្កំ អវេទន័យំ ហោត្វតំ ឯតស្ស អត្តាយ
 ភកវតំ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ នោ ហំនំ អាវុសោ ។
 ក៏ បដាវសោ សាវ័ច្ឆត្ត យំ កក្កំ អវេទន័យំ តំ
 មេ កក្កំ វេទន័យំ ហោត្វតំ ឯតស្ស អត្តាយ
 ភកវតំ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ នោ ហំនំ អាវុសោ ។

តំនុ ទោ អាវុសោ សាវ័ច្ឆត្ត យំ កក្កំ វិជ្ជាធម្ម-
 វេទន័យំ តំ មេ កក្កំ សម្មាសម្ពុទ្ធហវេទន័យំ ហោត្វតំ
 ឯតស្ស អត្តាយ ភកវតំ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ តំ
 វុស្សា សមាសោ នោ ហំនំ អាវុសោតិ វិទេសិ ។

មាសភាវុសោសាវ័ច្ឆត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់
 ព្រះវិហារព្រះភារ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា កម្មណាឱ្យ
 ផលនិង សូមឱ្យកម្មនោះ ត្រឡប់ជាឱ្យផលប្រឆាំងកត្តាអញវិញ
 បានដែរឬ ។ មាលភាវុសោ មិនបានទេ ។ មាលភាវុសោសាវ័ច្ឆត្ត
 ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះវិហារព្រះភារ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា កម្មណា ដែលឱ្យផល សូមឱ្យកម្មនោះ
 ត្រឡប់ជាឱ្យផលដល់កត្តាអញវិញ បានដែរឬ ។ មាលភាវុសោ
 មិនបានទេ ។ មាលភាវុសោសាវ័ច្ឆត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយ
 ធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះវិហារព្រះភារ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា
 កម្មណាដែលមិនឱ្យផល សូមឱ្យកម្មនោះ ត្រឡប់ជាឱ្យផលដល់កត្តា
 អញវិញ បានដែរឬ ។ មាលភាវុសោ មិនបានទេ ។

ព្រះមហាកេរ្តិ៍នៈវិហារព្រះភារថា កាលដែលខ្ញុំសូមឱ្យដឹង
 មាលភាវុសោសាវ័ច្ឆត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់
 ព្រះវិហារព្រះភារ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា កម្មណាដែល
 ឱ្យផល ក្នុងបុព្វបុរ្ត សូមឱ្យកម្មនោះឱ្យផល ក្នុងបរិលោកដល់កត្តា
 អញវិញ បានដែរឬ លោកឆ្លើយថា មាលភាវុសោ មិនបានទេ ។

បណ្ណាល័យ សីហនុវិហារ

ក៏ បដាវសោ សាវីមុត្ត យំ កង្ខំ សម្បទយវេន-
 ជ័យំ តំ មេ កង្ខំ ធិដ្ឋនម្បវេនជ័យំ ហោត្វតំ ឯតស្ស
 អន្តាយ កកវតំ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតំ វតំ ឬដ្ឋោ
 សមាធា ធា មាធិ អាវុសាតិ វេនសិ ។ កង្ខំ ចោ
 អាវុសា សាវីមុត្ត យំ កង្ខំ សុទ្ធវេនជ័យំ តំ មេ កង្ខំ
 ធិត្វវេនជ័យំ ហោត្វតំ ឯតស្ស អន្តាយ កកវតំ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតំ វតំ ឬដ្ឋោ សមាធា ធា មាធិ
 អាវុសាតិ វេនសិ ។ ក៏ បដាវសោ សាវីមុត្ត យំ កង្ខំ
 ធិត្វវេនជ័យំ តំ មេ កង្ខំ សុទ្ធវេនជ័យំ ហោត្វតំ
 ឯតស្ស អន្តាយ កកវតំ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតំ
 វតំ ឬដ្ឋោ សមាធា ធា មាធិ អាវុសាតិ វេនសិ ។

បណ្ណាល័យ សីហនុវិហារ

កាលវេលាខ្ញុំស្រឡាញ់នេះ ខ្ញុំស្រឡាតាសាវីមុត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះជីមានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់ហេតុនេះ កម្មណាដែលឱ្យផល ក្នុងបរិយាកាស សូមឱ្យកម្មនោះ
 ឱ្យផល ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះដល់អាក្ខរក្សាវិញ បានវេលា លោកឆ្លើយថា
 ខ្ញុំស្រឡាតា មិនបានទេ ។ កាលវេលាខ្ញុំស្រឡាញ់នេះ ខ្ញុំស្រឡាតា
 សាវីមុត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះជីមាន
 ព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះ កម្មណាឱ្យផលជាសុខ
 សូមឱ្យកម្មនោះ ឱ្យផលជាទុក្ខដល់អាក្ខរក្សាវិញ បានវេលា លោក
 ឆ្លើយថា ខ្ញុំស្រឡាតា មិនបានទេ ។ កាលវេលាខ្ញុំស្រឡាញ់នេះ
 ខ្ញុំស្រឡាតាសាវីមុត្ត ចុះបុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់
 ព្រះជីមានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះ កម្មណា
 ដែលឱ្យផលជាទុក្ខ សូមឱ្យកម្មនោះ ត្រឡប់ឱ្យផលជាសុខដល់អាក្ខរ
 ក្សាវិញ បានវេលា លោកឆ្លើយថា ខ្ញុំស្រឡាតា មិនបានទេ ។

កង្កែប ទៅ អាវុសា សាវីបុត្ត យំ កង្កែប បរិបក្កវេ-
 ទន្តិយំ តំ មេ កង្កែប អបរិបក្កវេទន្តិយំ ហោត្វតំ
 ឯតស្ស អន្តាយ កកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតំ ឥតិ
 បុដ្ឋា សមាធា នោ ហំនំ អាវុសាតំ វទេសំ ។
 កី បទាវុសា សាវីបុត្ត យំ កង្កែប អបរិបក្កវេទន្តិយំ
 តំ មេ កង្កែប បរិបក្កវេទន្តិយំ ហោត្វតំ ឯតស្ស អន្តាយ
 កកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតំ ឥតិ បុដ្ឋា សមាធា
 នោ ហំនំ អាវុសាតំ វទេសំ ។ កង្កែប ទៅ អាវុសា
 សាវីបុត្ត យំ កង្កែប ឥហវេទន្តិយំ តំ មេ កង្កែប អបរិ-
 បក្កវេទន្តិយំ ហោត្វតំ ឯតស្ស អន្តាយ កកវតិ ព្រហ្មចរិយំ
 វុស្សតីតំ ឥតិ បុដ្ឋា សមាធា នោ ហំនំ អាវុសាតំ
 វទេសំ ។ កី បទាវុសា សាវីបុត្ត យំ កង្កែប
 អបរិបក្កវេទន្តិយំ តំ មេ កង្កែប ឥហវេទន្តិយំ ហោត្វតំ
 ឯតស្ស អន្តាយ កកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតំ ឥតិ
 បុដ្ឋា សមាធា នោ ហំនំ អាវុសាតំ វទេសំ ។

កាលដែលខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់ ខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់ ខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់ ខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់
 ព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
 ហេតុនេះ ក្នុងកាលដែលមានក្នុងស្វបិន្យក្នុងនោះ មានក្នុង
 មុខឱ្យផលដល់អត្តាអញវិញ បានដែរឬ លោកឆ្លើយថា ខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់
 មុខនោះ ។ កាលដែលខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់ ខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់ ខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់
 ខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់ ព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះ ក្នុងកាលដែលមានក្នុងស្វបិន្យក្នុងនោះ
 មានក្នុងមុខឱ្យផលដល់អត្តាអញវិញ បានដែរឬ លោកឆ្លើយថា
 ខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់ មុខនោះ ។ កាលដែលខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់ ខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់
 ខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់ ខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់ ព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះ ក្នុងកាលដែលមាន
 ក្នុងស្វបិន្យក្នុងនោះ គឺច្បាប់ឱ្យផលដល់អត្តាអញវិញ បាន
 ដែរឬ លោកឆ្លើយថា ខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់ មុខនោះ ។ កាលដែលខ្ញុំស្ទូច
 រួចរាល់ ខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់ ខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់ ព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុង
 សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះ ក្នុងកាល
 ដែលមានក្នុងស្វបិន្យក្នុងនោះ គឺច្បាប់ឱ្យផលដល់អត្តា
 អញវិញ បានដែរឬ លោកឆ្លើយថា ខ្ញុំស្ទូចរួចរាល់ មុខនោះ ។

កង្ខំ ទោ អាវុសោ សាវ័បុត្ត យំ កង្ខំ វេទន័យំ
 តំ មេ កង្ខំ អវេទន័យំ ហោត្វតិ វតស្ស អន្តាយ
 កកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ នតំ ធុដ្ឋោ សមាធា
 ឆោ ហំ អាវុសោតំ វេទនំ ។ ភី មចាវុសោ
 សាវ័បុត្ត យំ កង្ខំ អវេទន័យំ តំ មេ កង្ខំ វេទន័យំ
 ហោត្វតិ វតស្ស អន្តាយ កកវតិ ព្រហ្មចរិយំ
 វុស្សតីតិ នតំ ធុដ្ឋោ សមាធា ឆោ ហំ អាវុសោតំ
 វេទនំ អថ កំមត្តំ ចរាវុសោ^(១) កកវតិ ព្រហ្មចរិយំ
 វុស្សតីតិ ។ យំ ទោស្ស អាវុសោ អញ្ញតំ អនិដ្ឋំ អប្បន្តំ
 អសង្ខតំ អនកំសមេតំ វតស្ស ញាណាយ ទស្សនាយ
 ចត្តិយា សង្ខតំវិហាយ អកំសមយាយ កកវតិ
 ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ននំ ធុត្តន្តំ ទោស្ស អាវុសោ អយំ
 ធុត្តសមុទយោតិ ទោស្ស អាវុសោ អយំ ធុត្តនិរោចោតិ

១ វ. មហាវគ្គ ។

កាលវេលាខ្ញុំស្អប់ខ្ពើមថា ហួសអាវុសោសាវ័បុត្ត ចុះបុគ្គល ប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
 ហេតុនេះថា កម្មណា ដែលឱ្យផល សូមឱ្យកម្មនោះ ត្រឡប់
 ជាមិនឱ្យផល ដល់ភាគអញវិញ បានដែរ លោកឆ្លើយថា ហួស
 អាវុសោ មិនបានទេ ។ កាលវេលាខ្ញុំស្អប់ខ្ពើមថា ហួសអាវុសោ
 សាវ័បុត្ត ចុះបុគ្គល ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ហេតុនេះថា កម្មណា ដែល
 មិនឱ្យផល សូមឱ្យកម្មនោះ ត្រឡប់ជាឱ្យផល ដល់ភាគអញវិញ
 បានដែរ លោកឆ្លើយថា ហួសអាវុសោ មិនបានទេ ហួសអាវុសោ
 កាលបើដូច្នេះ ចុះបុគ្គល ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ តើប្រព្រឹត្តដើម្បីអ្វី ។ ហួសអាវុសោ គុណជាគណា
 ដែលបុគ្គលមិនបានដឹង មិនបានឃើញ មិនបានដល់ មិនបានធ្វើឱ្យ
 ដាក់ច្បាស់ មិនបានត្រាស់ដឹងទៅឡើយ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
 ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ដើម្បីដល់ ដើម្បី
 ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ឱ្យគុណជាគណា ហួសអាវុសោ នេះ
 ជាទុក្ខ ហួសអាវុសោ នេះជាទុក្ខសមុប្បាយ ហួសអាវុសោ នេះជាទុក្ខនិរោធ

ទោស្ស អកុសោ អយំ ទុក្ខានុភពនាមិទំ បដិបទានតិ
 ទោស្ស អកុសោ អញ្ញាតំ អនិច្ចំ អប្បត្តំ អសង្ខតំ
 អនតិសមេតំ ឥស្ស ញាណាយ នស្សនាយ បត្តិយា
 សង្ខតិកាយាយ អតិសមយាយ ភកវតំ ព្រហ្មចរិយំ
 វុស្សតិ នំ ទោស្ស អកុសោ អញ្ញាតំ អនិច្ចំ
 អប្បត្តំ អសង្ខតំ អនតិសមេតំ ឥស្ស ញាណាយ
 នស្សនាយ បត្តិយា សង្ខតិកាយាយ អតិសមយាយ
 ភកវតំ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។

[១៤] អថទោ អាយស្មា សមិទ្ធិ យេនាយស្មា
 សាវ័ច្ចត្តោ តេនុបសន្តមិ ទបសន្តបិទ្វា អាយស្មន្តំ
 សាវ័ច្ចត្តំ អតំពទេច្ឆា ឯកមន្តំ និសិទំ ។ ឯក-
 មន្តំ និសិទ្ធិ ទោ អាយស្មន្តំ សមិទ្ធិ អាយស្មា
 សាវ័ច្ចត្តោ ឯកមន្តំ តំមាធូណា សមិទ្ធិ
 ពុរិសស្ស សន្តប្បវិគត្តា ទប្បជ្ឈន្តិ ។ នាមរាមាធូណា
 ភក្ខតិ ។ តេ មទុ សមិទ្ធិ ឥន្ទ នាមត្ថំ ភក្ខន្តិ ។

ម្នាលអកុសោ នេះជាទុក្ខានុភពនាមិទំ បដិបទា ដែលបុគ្គល
 មិនបានដឹង មិនបានឃើញ មិនបានដល់ មិនបានធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់ មិនបានត្រាស់ដឹង បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
 ក្នុងសំណាគ់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ដើម្បីដល់
 ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹងខ្លួនកុណាជាគរោះ ម្នាលអកុសោ
 នេះឯង ជាបុគ្គលជាតិ ដែលបុគ្គល មិនបានដឹង មិនបានឃើញ
 មិនបានដល់ មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ មិនបានត្រាស់ដឹង បុគ្គល
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាគ់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីដឹង
 ដើម្បីឃើញ ដើម្បីដល់ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹងខ្លួន
 កុណាជាគរោះ ។

[១៥] សិនោះ ព្រះសមិទ្ធិដ៏មានអាយុ ចូលទៅក្នុងព្រះ
 សាវ័ច្ចត្តដ៏មានអាយុ សុខចូលទៅដល់ ដោយបង្ខំព្រះសាវ័ច្ចត្តដ៏មានអាយុ
 ហើយអន្លើយក្នុងវិសមគូ ។ សុខព្រះសមិទ្ធិដ៏មានអាយុ អន្លើយក្នុងវិសម
 គូហើយ ព្រះសាវ័ច្ចត្តដ៏មានអាយុ សូរដូច្នេះថា ម្នាលសមិទ្ធិ វិភក្កៈ
 ជាសន្តិញ្ចៈ របស់មុន បានរួច ជាគារម្មណ៍ ទើបកើតឡើង ព្រះសមិទ្ធិ
 ឆ្លើយតបថា បពិត្រសាវ័ច្ចត្តដ៏មានអាយុ បាននាមនឹងប្រែ ជាគារម្មណ៍ ។
 ម្នាលសមិទ្ធិ ធម៌ទាំងនោះ ដល់ខ្លួនភាពឲ្យរឹងក្លា ក្នុងទីដូចប្តូរ ។

នាគុស្ត កន្លែង ។ តេ បទ សមិទ្ធិ ក៏សមុទយាតិ ។
 ជស្សសមុទយា កន្លែង ។ តេ បទ សមិទ្ធិ
 ក៏សមាសរណាតិ ។ វេទនាសមាសរណា កន្លែង ។
 តេ បទ សមិទ្ធិ ក៏បធុទាតិ ។ សមាជឃ្មុគ្គា
 កន្លែង ។ តេ បទ សមិទ្ធិ ក៏អាជិបតេយ្យាតិ ។
 សកាជិបតេយ្យា កន្លែង ។ តេ បទ សមិទ្ធិ
 ក៏ឧត្តរាតិ ។ បញ្ញត្តរា កន្លែង ។ តេ បទ
 សមិទ្ធិ ក៏សារាតិ ។ វិមុត្តិសារា កន្លែង ។ តេ
 បទ សមិទ្ធិ ក៏ឧត្តនាតិ ។ អមតោចរា កន្លែង ។
 កំមារាធុណា សមិទ្ធិ បុរិសស្ស សង្កប្បវិនិច្ឆ័យ
 ឲ្យដង្ហើម ឥតិ បុរាណ សមាបោ នាមរាធុណា
 កន្លែង វេទនា ។ តេ បទ សមិទ្ធិ គួរ ចានត្ថំ ភក្កដ្ឋតិ
 ឥតិ បុរាណ សមាបោ នាគុស្ត កន្លែង វេទនា ។

បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ក្នុងពួកនាគ ។ ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ទាំង
 រោង មានអ្វី ជាដៃគូកើត ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មាន
 ផស្សៈ ជាដៃគូកើត ។ ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ទាំងរោង មានអ្វី ជា
 ទីប្រជុំចុះ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានវេទនា ជាទីប្រជុំចុះ ។
 ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ទាំងរោងមានអ្វី ជាប្រធាន ។ បពិត្រលោកម្ចាស់
 ដ៏ចម្រើន មានសហគម៌ ជាប្រធាន ។ ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ទាំងរោង មាន
 អ្វី ជាអធិបតី ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានសតិ ជាអធិបតី ។
 ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ទាំងរោង មានអ្វី ជាចេស្ត្រន័ទ្ធសំ ។ បពិត្រលោក
 ម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានបញ្ញា ជាចេស្ត្រន័ទ្ធសំ ។ ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ទាំង
 រោង មានអ្វី ជាភ្នំ ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានវិមុត្តិ ជាភ្នំ ។
 ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ទាំងរោង មានអ្វី ជាទីតាំងនៅស្ងប់ ។ បពិត្រលោក
 ម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានរបតៈ ជាទីតាំងនៅស្ងប់ ។ កាលដែលខ្ញុំសួរថា ម្ចាស់
 សមិទ្ធិ តែក្នុង ជាសង្កប្បៈ របស់បុរសមានអ្វី ជាពារម្នាក់ ទើបកើតឡើង
 លោកឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មាននាមនិម្មុប ជាអារម្មណ៍ ។
 កាលដែលខ្ញុំសួរថា ម្ចាស់សមិទ្ធិ ធម៌ទាំងរោងដល់នូវភាពឲ្យផ្សេងគ្នា ក្នុងទី
 ផ្ទុកម្តង លោកឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ក្នុងពួកនាគ ។

តេ បទ សម្មំទ្ធិ ក៏សមុទយាតិ ឥតិ បុដ្ឋោ
 សមាធា ឧស្សសមុទយា កន្តេតិ វិទេសំ ។ តេ
 បទ សម្មំទ្ធិ ក៏សមាសារណាតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាធា
 វេទនាសមាសារណា កន្តេតិ វិទេសំ ។ តេ បទ សម្មំទ្ធិ
 ក៏បមុទាតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាធា សមាធិប្បុរុទា
 កន្តេតិ វិទេសំ ។ តេ បទ សម្មំទ្ធិ ក៏អាជិបតេយ្យាតិ
 ឥតិ បុដ្ឋោ សមាធា សតាធិបាតយ្យា កន្តេតិ
 វិទេសំ ។ តេ បទ សម្មំទ្ធិ ក៏ឡត្តាតិ ឥតិ បុដ្ឋោ
 សមាធា ចញ្ញត្តា កន្តេតិ វិទេសំ ។ តេ បទ
 សម្មំទ្ធិ ក៏សាវាតិ ឥតិ បុដ្ឋោ សមាធា វិបុត្តសាវា
 កន្តេតិ វិទេសំ ។ តេ បទ សម្មំទ្ធិ ក៏ឡត្តនាតិ
 ឥតិ បុដ្ឋោ សមាធា អមាតាគនា កន្តេតិ វិទេសំ ។
 សាធុ សាធុ សម្មំទ្ធិ សាធុ ចោ ត្វំ សម្មំទ្ធិ បញ្ចំ
 បុដ្ឋោ វិស្សជ្ជេសិ តេន វិ មា មញ្ញតិ ។

កាលដែលខ្ញុំសួរថា ហ្នាលសម្មិទ្ធ ធម៌តាំងនោះ មានអ្វី ជាដែនកើត លោក
ឆ្លើយថា បពិត្រលោកហ្នាសដ៏ចម្រើន មានសព្វៈ ជាដែនកើត ។ កាល
ដែលខ្ញុំសួរថា ហ្នាលសម្មិទ្ធ ធម៌តាំងនោះ មានអ្វី ជាចីបដ្ឋាន លោក
ឆ្លើយថា បពិត្រលោកហ្នាសដ៏ចម្រើន មានវេទនា ជាចីបដ្ឋាន ។ កាល
ដែលខ្ញុំសួរថា ហ្នាលសម្មិទ្ធ ធម៌តាំងនោះ មានអ្វី ជាប្រធាន លោក
ឆ្លើយថា បពិត្រលោកហ្នាសដ៏ចម្រើន មានសច្ចា ជាប្រធាន ។ កាល
ដែលខ្ញុំសួរថា ហ្នាលសម្មិទ្ធ ធម៌តាំងនោះ មានអ្វី ជាធម៌ត លោកឆ្លើយ
ថា បពិត្រលោកហ្នាសដ៏ចម្រើន មានសតិ ជាធម៌ត ។ កាលដែលខ្ញុំ
សួរថា ហ្នាលសម្មិទ្ធ ធម៌តាំងនោះ មានអ្វី ជាបេសក្ខន្ធឧស្ថ លោក
ឆ្លើយថា បពិត្រលោកហ្នាសដ៏ចម្រើន មានបញ្ញា ជាបេសក្ខន្ធឧស្ថ ។
កាលដែលខ្ញុំសួរថា ហ្នាលសម្មិទ្ធ ធម៌តាំងនោះ មានអ្វី ជាភូមិ លោក
ឆ្លើយថា បពិត្រលោកហ្នាសដ៏ចម្រើន មានវិមុត្តិ ជាភូមិ ។ កាលដែល
ខ្ញុំសួរថា ហ្នាលសម្មិទ្ធ ធម៌តាំងនោះ មានអ្វី ជាចីតាំងនេសាប លោកឆ្លើយ
ថា បពិត្រលោកហ្នាសដ៏ចម្រើន មានអមតៈ ជាចីតាំងនេសាប ។ ហ្នាល
សម្មិទ្ធ ប្រែឈ្មោះ ហ្នាលសម្មិទ្ធ អត្ថវិស្វនាប្រសាសន៍ ហ្នាលសម្មិទ្ធ ហើយត្រូវ
លាស់ មួយរោង អត្ថវិស្វនាប្រែឈ្មោះ ហ្នាលសម្មិទ្ធ ហើយ ។

(១៤) សេយ្យដាច់ កំត្វាវ គណ្ណា អនេក-
 ស្សគណៈកោ តស្សស្ស ឈ វណ្ណមុខាចំ ឈ
 អគេនមុខាចំ តតោ យំ តំត្បំ មធួរេយ្យ
 អសុចំយេវ មធួរេយ្យ ធុក្កន្ធិយេវ មធួរេយ្យ
 ជេតុន្ធិយំយេវ មធួរេយ្យ យំ តំត្បំ មសវេយ្យ
 អសុចំយេវ មសវេយ្យ ធុក្កន្ធិយេវ មសវេយ្យ
 ជេតុន្ធិយំយេវ មសវេយ្យ ។ កល្យាណតិ ទោ កំត្វាវ
 សមស្សេតំ ចាតុឌ្ឍោភាវិតេស្ស កាយស្ស អធៈ
 វចំ មាតាបេតិកសម្ពុស្ស ឱននក្កម្មាសុបធម៌ស្ស
 អនិច្ចត្តាននបរិមន្តនកេននវិជ្ជិសននម្មស្ស តស្ស ឈ
 វណ្ណមុខាចំ ឈ អគេនមុខាចំ តតោ យំ តំត្បំ
 មធួរេតិ អសុចំយេវ មធួរេតិ ធុក្កន្ធិយេវ
 មធួរេតិ ជេតុន្ធិយំយេវ មធួរេតិ យំ តំត្បំ
 មសវេតិ អសុចំយេវ មសវេតិ ធុក្កន្ធិយេវ មសវេតិ
 ជេតុន្ធិយំយេវ មសវេតិ តស្មាតិយា កំត្វាវ សមស្ស
 កាយេ និព្វិទ្ធិនាតិ ។

(១៥) ម្ចាស់កំត្វាវខ្សោយ ឆ្លុះបញ្ចូលរាប់ដោយដាច់មិនតែមួយ
 មុខដើម្បីមាន ៩ គឺមុខដើម្បីដែលមិនមានអ្នករកទំលាយទាំង ៩ របស់
 បូសានាមៈ ក្នុងមួយឆ្នាំហូរចេញ របស់មិនស្អាតក៏ឆ្លងហូរចេញ ក្នុង
 អាត្រា ក៏ឆ្លងហូរចេញ របស់គួរឱ្យមិនឆ្លងហូរចេញ ក្នុងមួយកំឡុង
 ជ្រាបចេញ របស់មិនស្អាតក៏ឆ្លងហូរចេញ ក្នុងអាត្រាក៏ឆ្លងហូរ
 ចេញ របស់ដែលគួរឱ្យមិនឆ្លងហូរចេញក៏មុខដើម្បីនោះ ។ ម្ចាស់
 កំត្វាវខ្សោយ ពាក្យថា បូសានៈ ជារឿងរបស់កាយ ដែលប្រកប
 ដោយមហាភូត៤ នេះ មានមាតាបិតា ផ្កាផែនភីន ចំរើមរោង
 បាយនិងឧត្តម្ភស មានសេចក្តីមិនរឿង មានភិយាច្រោះព្រិ ដក់ច្របាច់
 បែកខ្ចាយ វិភាសខ្លាចខ្លាញ់ដូចម្តេច មុខដើម្បីមាន ៩ គឺមុខដើម្បី
 ដែលមិនមានអ្នករកទំលាយទាំង ៩ របស់កាយនោះ៖ ក្នុងមួយកំឡុង
 ចេញ របស់មិនស្អាតក៏ឆ្លងហូរចេញ ក្នុងអាត្រាក៏ឆ្លងហូរចេញ របស់
 គួរឱ្យមិនឆ្លងហូរចេញ ក្នុងមួយកំឡុងជ្រាបចេញ របស់មិនស្អាតក៏ឆ្លង
 ចេញ ក្នុងអាត្រាក៏ឆ្លងហូរចេញ របស់គួរឱ្យមិនឆ្លងហូរចេញ ក៏មុខ
 ដើម្បីនោះ ម្ចាស់កំត្វាវខ្សោយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ
 អ្នកទាំងឡាយ ចូរឱ្យយកកាយក្នុងកាយនេះ ។

[១៦] ឧវយេមា កិក្ខុវេ សញ្ញា កាវិកា ធិហ្មលី-
 កកា មហាប្បលា ហោត្តំ មហាធិសំសា អមតោគតា
 អមតបរិយោសាតា ។ កកាមា ឧវ ។ អសុកសញ្ញា
 មាណសញ្ញា អាហារេ មជ្ជិក្កលសញ្ញា សាទ្ធិលាភេ
 អនតិរុសញ្ញា អនិច្ចសញ្ញា អនិច្ច ធុត្តសញ្ញា ធុត្ត
 អនត្តសញ្ញា មហានសញ្ញា វិភកសញ្ញា ។ ឧមា ទោ
 កិក្ខុវេ ឧវ សញ្ញា កាវិកា ធិហ្មលីកកា មហាប្បលា
 ហោត្តំ មហាធិសំសា អមតោគតា អមតបរិយោ-
 សាតាតំ ។

[១៧] ឧវហិ កិក្ខុវេ អន្តេហិ សមន្តាគតំ កុលំ
 អនុមគ្គា វា ជាលំ ឧបកន្តំ ឧបកន្តា វា ជាលំ
 ធិសិទិកុំ ។ កកាមេហិ ឧវហិ ។ ឧ មនាមេន
 បន្ទុដ្ឋេន្តំ ឧ មនាមេន អភិវាធន្តំ ឧ មនាមេន អាសនំ
 ធន្តំ សន្តមស្ស បរិកុយន្តំ ធិហ្មកម្មំ យោគនំ ធន្តំ
 បណ្ឌិតម្យំ ល្អទំ ធន្តំ អសក្កន្តំ ធន្តំ ធនា សក្កន្តំ

[១៦] មាលក្កុតាំងឡាយ សញ្ញា ៧យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គល
 ចំរើន ធ្វើឱ្យច្រើនហើយ វេជ្ជមានផលច្រើន មានការងារសង្ឃ្រឹម
 មានអមតៈ ជាទីកំរើននៅសិបំ មានអមតៈ ជាបរិយោសាន ។ សញ្ញា
 ៧យ៉ាងកើតឡើងច្បុះ ។ គឺ អសុកសញ្ញា ១ មាណសញ្ញា ១ កាហារេ
 មជ្ជិក្កលសញ្ញា ១ សាទ្ធិលាភេ អនតិរុសញ្ញា ១ អនិច្ចសញ្ញា ១
 អនត្តសញ្ញា ១ ធុត្តអនត្តសញ្ញា ១ មហានសញ្ញា ១ វិភកសញ្ញា ១ ។
 មាលក្កុតាំងឡាយ សញ្ញា ៧យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលចំរើន
 ធ្វើឱ្យច្រើនហើយ វេជ្ជមានផលច្រើន មានការងារសង្ឃ្រឹម មានអមតៈ
 ជាទីកំរើននៅសិបំ មានអមតៈជាបរិយោសាន ។

[១៧] មាលក្កុតាំងឡាយ ក្រិក្ខុលប្រកបដោយអង្គ ៧
 ដែលគិតចំរើនបានចូលទៅ ក៏មិនគួរចូលទៅ បើគិតចូលដែលទៅហើយ
 ក៏មិនគួរអង្គុយ ។ ក្រិក្ខុលប្រកបដោយអង្គ ៧ កើតឡើងច្បុះ ។
 គឺ អមតៈក្រិក្ខុល ដោយសេចក្តីឆ្ងល់ចិត្ត ១ មិនថ្វាយអង្គ ដោយ
 សេចក្តីឆ្ងល់ចិត្ត ១ មិនឱ្យសេចក្តីឆ្ងល់ចិត្ត ១ លាភ
 របស់ដែលមាន ១ របស់មានច្រើនឱ្យតិច ១ មានរបស់ដែលម្តេច
 ឱ្យរបស់ស្រឡាត់ ១ ឱ្យដោយមិនតាមពេល មិនឱ្យ ដោយតាមពេល ១

ន ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត កាលកម្មស្ស ឧ
 រម៌ស្សន្ត ។ ឥឡូវនេះ គេ កំពុង រៀនសូត្រ ឧបនិស្សិត
 កាល អនុបក្ស ក យល់ ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ក
 យល់ ឧបនិស្សិត ។ ឥឡូវនេះ គេ កំពុង រៀនសូត្រ ឧបនិស្សិត
 កាល អនុបក្ស ក យល់ ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ក យល់
 ឧបនិស្សិត ។ ឥឡូវនេះ គេ កំពុង រៀនសូត្រ ឧបនិស្សិត
 មនាបេន អភិវឌ្ឍន៍ មនាបេន អភិវឌ្ឍន៍ ឧបនិស្សិត
 សន្តមស្ស ឧ បក្សស្រី ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត
 បណ្ឌិត ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត
 ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ។
 ឥឡូវនេះ គេ កំពុង រៀនសូត្រ ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត
 អនុបក្ស ក យល់ ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ក យល់
 ឧបនិស្សិត ។

ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត
 កាល អនុបក្ស ក យល់ ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ក
 យល់ ឧបនិស្សិត ។ ឥឡូវនេះ គេ កំពុង រៀនសូត្រ ឧបនិស្សិត
 អនុបក្ស ក យល់ ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ក យល់
 ឧបនិស្សិត ។ ឥឡូវនេះ គេ កំពុង រៀនសូត្រ ឧបនិស្សិត
 មនាបេន អភិវឌ្ឍន៍ មនាបេន អភិវឌ្ឍន៍ ឧបនិស្សិត
 សន្តមស្ស ឧ បក្សស្រី ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត
 បណ្ឌិត ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត
 ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ។
 ឥឡូវនេះ គេ កំពុង រៀនសូត្រ ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត
 អនុបក្ស ក យល់ ឧបនិស្សិត ឧបនិស្សិត ក យល់
 ឧបនិស្សិត ។

[១៨] វេរហន្ត្រេហំ សមន្នាគតោ កំត្វាវេ ឧបោ-
 សថោ ឧបវុត្តោ មហាច្ឆណោ ហោតិ មហាជំសំសោ
 មហាជុតិកោ មហាវិញ្ញាណ ។ កាមំ ឧបវុត្តោ ច កំត្វាវេ
 វេរហន្ត្រេហំ សមន្នាគតោ ឧបោសថោ មហាច្ឆណោ
 ហោតិ មហាជំសំសោ មហាជុតិកោ មហាវិញ្ញាណ ។
 ឥធិ កំត្វាវេ អរិយស្សាវកោ ឥតិ មជ្ជិមភ័ក្ត្រកំ យាវ-
 ជីវំ អរហន្តោ ចាណាតិចាតំ បហាយ ចាណាតិចាតា
 បដិវរតា ធិហំននណ្ឌោ ធិហំតសន្តា សដ្ឋិ នយោបន្នោ
 សព្វប្បណាភូតហិតាទុក្ខម្យុទោ វិហារន្តិ អហម្បដ្ឋិ
 ឥមញ្ច រក្ខិ ឥមញ្ច ជិវសំ ចាណាតិចាតំ បហាយ
 ចាណាតិចាតា បដិវរតោ ធិហំននណ្ឌោ ធិហំត-
 សន្តោ សដ្ឋិ នយោបន្នោ សព្វប្បណាភូតហិតាទុក្ខម្យុ-
 ទោ វិហារមិ ឥមីទាបដ្ឋេន អរហតំ អទុក្ខារោមិ ឧបា-
 សថោ ច មេ ឧបវុត្តោ ករិស្សតិចិ ឥមីទា
 មហាមន ចរន្តេន សមន្នាគតោ ហោតិ ។ បេ ។

[១៨] ម្នាលកំត្វាវេ ឧបោសថប្រកបដោយអង្គ ៨
 ប្រការ ដែលបុគ្គលចាំរក្សាហើយ វេរិមានផលច្រើន មាន
 កាមិសង្ឃច្រើន មានសេចក្តីរឿងច្រើន មានការផ្សាយទៅច្រើន ។
 ម្នាលកំត្វាវេ ឧបោសថប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ ដែលបុគ្គល
 ចាំរក្សាហើយ វេរិមានផលច្រើន មានកាមិសង្ឃច្រើន មានសេចក្តី
 រឿងច្រើន មានការផ្សាយទៅច្រើន គឺដោយប្រការដូចម្តេច ។
 ម្នាលកំត្វាវេ អរិយសាវក កុសិសាសនានេះ ពុំបាណាថ្វីឈ្មោះ
 ព្រះអរហន្តចាំឲ្យឈ្មោះ លះបង់បាណាតិចាត វៀរចាកបាណាតិចាត
 មានកាច្វាងកំចុះហើយ មានស្រ្តីស្រាវជ្រាវកំចុះហើយ មានសេចក្តី
 គ្មានដល់សូន្យសេចក្តីពោលនិយាយ អនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ដល់សត្វ
 តាំងអស់ដល់អស់ជីវិត ក្នុងវិថីនេះ ចិល្បកកាតាមញ្ញកិលេបដ៏ស្តីបាណា-
 តិចាត វៀរចាកបាណាតិចាត មានកាច្វាងកំចុះហើយ មានស្រ្តី
 ស្រាវជ្រាវកំចុះហើយ មានសេចក្តីគ្មាន ដល់សូន្យសេចក្តីពោលនិយាយ
 អនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ដល់សត្វតាំងអស់ អស់យប់នេះ ក្នុងវិថីនេះ
 ដែរ កាតាមញ្ញយកព្រមព្រៀងព្រះអរហន្តផង កាតាមញ្ញនឹងចាំរក្សាឧបា-
 សថដោយអង្គនេះធើរ ឧបោសថប្រកបដោយអង្គ ៩ នេះ ចូរឆ្លើយ ។ បេ ។

យាវជីវី អមាត្យោ ឧត្តាសយនមហាសយនំ បហាយ
 ឧត្តាសយនមហាសយនា បដិវរតោ ធិនេសយ្យំ កាឃ្យន្តំ
 មញ្ចកោ វា តិណសន្តរោ វា អហម្បន្តំ នមញ្ច
 រត្តំ នមញ្ច ធិវសំ ឧត្តាសយនមហាសយនំ បហាយ
 ឧត្តាសយនមហាសយនា បដិវរតោ ធិនេសយ្យំ
 កាឃ្យន្តំ មញ្ចកោ វា តិណសន្តរោ វា នមិទានផ្តែង
 អហតំ អនុកហមំ ឧបាសដោ ច មេ ឧបុត្តា
 ភវិស្សត្តិ ឥមំ ឆា អដ្ឋមេន ចផ្តែង សមន្តាគតោ
 ហោតំ មេត្តាសហគតេន មេតសា ឯតិ ធិសំ
 ជវិត្វា វិហរតិ គថា ធុតំយំ តថា តតំយំ តថា ចតុត្ថំ
 នតំ ឧទ្ទមេនា វិវិយំ សព្វនំ សព្វត្ថតាយ សព្វាវុធំ
 លោកំ មេត្តាសហគតេន មេតសា វិបុលេន មហាត្ថ-
 តេន អប្បមាណេន អវេរេន អត្យបដ្ឋេន ជវិត្វា
 វិហរតិ នតំ នមិទា ឆាមេន ចផ្តែង សមន្តាគតោ
 ហោតំ ។ ឯវញ្ច ឧបុត្តោ ចោ តិក្កុវេ ឆាផ្តុសមន្តា-
 គតោ ឧបាសដោ មហាបូលោ ហោតិ មហានិសំសោ
 មហាជុតិកោ បហាវិញ្ញាហោតិ ។

ព្រាហ្មណ្ឌ លះបន់ចំផែកដ៏ខ្ពស់ នឹងចំផែកដ៏ប្រសើរ វៀរចាកចំ
 ផែកដ៏ខ្ពស់ នឹងចំផែកដ៏ប្រសើរ សម្រែចត្តវិជ្ជាជំពាប ឆិលី
 ត្រៃតូចក្តី លើកប្រាសស្មៅក្តី ដកបស្សន៍ជីវិត ក្នុងវិច្ឆារ ចំណែក
 កាត្មាអញ គំលះបន់ចំផែកដ៏ខ្ពស់ នឹងចំផែកដ៏ប្រសើរ វៀរចាកចំផែក
 ដ៏ខ្ពស់ នឹងចំផែកដ៏ប្រសើរ សម្រែចត្តវិជ្ជាជំពាប ឆិលីត្រៃតូចក្តី
 លើកប្រាសស្មៅក្តី អស់យប់នេះនឹងវិច្ឆារវិជ្ជា កាត្មាអញយកកម្រាប់
 ព្រាហ្មណ្ឌផង កាត្មាអញចំណែកឧបាសដោយអន្តនេះឯង ឧបាសដោ
 ប្រកបដោយអន្តចំ ៨ នេះដូច្នេះ បុគ្គលមានចំក្របបដោយបេត្តា ផ្សាយ
 ទៅតាន់ចំសទី១ ទី២ ទី៣ ទី៤ ក៏ដូចៗគ្នា ផ្សាយទៅតាន់ចំស
 វាធិលី វាធិក្រាម នឹងចំសទី១ មានចំក្របបដោយមន្តចំ
 ខ្ពស់ាយ ប្រហោណមិនបាន មិនហេត្យោ មិនបានព្យាបាទ ផ្សាយទៅ
 កាន់សក្កលោកចំពូង ដោយយកខ្លួនប្រៀបផ្ទឹមនឹងសក្កចំពូង ក្នុងវិ
 ចំនីត្ថន៍ ឧបាសដោប្រកបដោយអន្តចំ ៨ នេះដូច្នេះ ។ ហួសក៏ត្រូវ
 ផ្សាយ ឧបាសដោប្រកបដោយអន្តចំ ៨ ប្រការ ដែលបុគ្គលចាំក្បាលយ
 វេសន៍មានផលច្រើន មានការមិនច្រើន មានគេជម្រើន មានការ
 ផ្សាយទៅច្រើន យ៉ាងនេះឯង ។

[១៧] កមត្តា កំក្ការេ វត្ថុ សុត្តហុលា ទេវតា
អកំក្កន្តាយ វត្ថុយា អកំក្កន្តវណ្ណា កោវលកឃ្យំ
ជេតវនំ ឱកាសត្វា យេនាហំ តេនុបសង្កមីសុ
ឧបសង្កមីត្វា មំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋសុ ។
ឯកមន្តំ បំភា ទោ កំក្ការេ តា មំ ឯកទេវេតុំ
ឧបសង្កមីសុ នោ កន្តេ បុត្វេ មនុស្សក្ខតានំ
ចព្វជំតា អតារាជំ តេ មយំ កន្តេ ចដ្ឋដ្ឋន្តំ នោ ច
ទោ អភិវាទន្តំ តេ មយំ កន្តេ អបរិបុណ្ណកម្មន្តា
វិប្បដំសាវនំយោ បដ្ឋានុតាមិនំយោ ហិនំ កាយំ
ឧបបន្នាតិ ។ អបរាមំ មំ កំក្ការេ សុត្តហុលា
ទេវតា ឧបសង្កមីត្វា ឯកទេវេតុំ ឧបសង្កមីសុ
ទោ កន្តេ បុត្វេ មនុស្សក្ខតានំ ចព្វជំតា អតារាជំ
តេ មយំ កន្តេ ចដ្ឋដ្ឋន្តំ ច អភិវាទន្តំ ច
នោ ច ទោ អភិវាទនំ អន្តម្ហំ តេ មយំ កន្តេ
អបរិបុណ្ណកម្មន្តា វិប្បដំសាវនំយោ បដ្ឋានុតាមិនំយោ

[១៧] មាលកំក្កតំវិទុយ ក្នុងវេលាយប់ៗ ពួកទេវតាដោះច្រម
កាលដែលក្រិបបមយាម កន្លងទៅហើយ បានស្នើសុំឱ្យដំណើរក្នុង
ដេតនាទាំងអស់នូវរូបរាស់ ចូលមកកេតថាគត លុះចូលមកដល់ហើយ
ក៏ថ្វាយបង្គំគេថាគត ហើយបិទនៅក្នុងវិសមន្តរ ។ មាលកំក្ក
តំវិទុយ លុះពួកទេវតាទាំងនោះ បិទនៅក្នុងវិសមន្តរហើយ
បានរោលនឹងគេថាគេដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកបព្វជិត
បានមកកាន់ផ្ទះយើងនូវព្រះអង្គ កាលដែលកេតថាមនុស្ស ក្នុងកាលមុន
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងនូវព្រះអង្គទាំងនោះ បានក្រោកទទួល
ហើយ តែមិនបានថ្វាយបង្គំ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងនូវព្រះអង្គ
ទាំងនោះ ជាអ្នកមានបុញ្ញកម្ម មិនបរិបូណ៌ គួរឱ្យមានរសបក្តិស្តាយ
ក្តៅក្រហាយជាទាំងក្រោយ ទើបបានទៅកើត ក្នុងពួកថោកថាប ។
មាលកំក្កតំវិទុយ ពួកទេវតាដោះច្រមពួកទៀត ចូលមកកេតថាគត
ហើយរោលដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកបព្វជិតចូលមកកាន់ផ្ទះ
របស់យើងនូវព្រះអង្គ កាលដែលកេតថាមនុស្ស ក្នុងកាលមុន យើងនូវព្រះ
អង្គទាំងនោះបានក្រោកទទួលផង បានថ្វាយបង្គំផង ហើយតែមិនបាន
ប្រគេនកាសនៈ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងនូវព្រះអង្គទាំងនោះ ជាអ្នក
មានបុញ្ញកម្ម មិនបរិបូណ៌ មានរសបក្តិស្តាយ ក្តៅក្រហាយជាទាំងក្រោយ

ហ៊ុំ កាយ ឧបបញ្ចតិ ។ អបរាជី មំ អំកុវេ
 សង្កហ្មលា ទេវតា ឧបសង្កត្តិមិកា ឯតទេវតំ ឧបសង្កត្តិ-
 មីសុ ទោ កន្ត ឬទ្ធ ឧបស្សក្ខតានំ បព្វជិតា
 អតារាជំ តេ មយំ កន្ត បព្វជិម្ព ច អភិវជិម្ព
 ច អាសនេ អជិម្ព ទោ ច ទោ យថាសត្តំ
 យថាពលំ សំរិកជិម្ព ។ បេ ។ យថាសត្តំ យថាពលំ
 សំរិកជិម្ព ទោ ច ទោ ឧបសំជិម្ព ធម្មស្សវាយ
 ឧបសំជិម្ព ធម្មស្សវាយ ទោ ច ទោ ឱបាគ-
 ស្សោតា ធម្មំ សុណិម្ព ឱបាគស្សោតា ធម្មំ សុណិម្ព
 ទោ ច ទោ សុត្វា ធម្មំ ទារយិម្ព សុត្វា ច ធម្ម
 ទារយិម្ព ទោ ច ទោ ធានំ ធម្មានំ អត្ថំ
 ឧបបាតិម្ព ធានេ ធម្មានំ អត្ថំ ឧបបាតិម្ព ទោ
 ច ទោ អត្ថមញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មប្បនិមជ្ជិម
 តេ មយំ កន្ត អបរិបុណ្ណាត្ថម្ភា វិប្បនិសាវិជិយេ
 បន្ទាទុតាជិយោ ហ៊ុំ កាយ ឧបបញ្ចតិ ។

ទើបបានទៅដល់ ក្នុងពួកដោតាប ។ ម្ចាស់កុំប៉ាន់ឱ្យយ ពួក
 ទេវតាជាច្រើនផ្សេងៗ ទៀត ចូលមករកថាគត បានគោលដូចជា
 បព៌ត្រិះអង្គដំបំរើ ពួកបុរាណបិដកកាន់ផ្លូវរបស់យើងខ្ញុំ
 ព្រះអង្គ កាលដែលរក្សាជាមនុស្ស ក្នុងកាលមុន បព៌ត្រិះព្រះអង្គ
 ដំបំរើ យើងខ្ញុំទាំងនោះបានក្រោកចូលផង ថ្វាយបង្គំផង បាន
 ព្រះគោរពសន្តិវង្ស ក៏មិនបានចាត់ចែង តាមសមត្ថភាពរបស់សិក្ខ
 តាមសមត្ថភាពរបស់កម្លាំង ។ បេ ។ ចាត់ចែងតាមសមត្ថភាពរបស់
 យសសិក្ខ តាមសមត្ថភាពរបស់កម្លាំងហើយ ក៏មិនបានចូលទៅក្នុងយន្ត
 ដើម្បីស្តាប់ធម៌ បានចូលទៅក្នុងយន្ត ដើម្បីស្តាប់ធម៌ហើយ ក៏មិន
 បានផ្លូវត្រចៀកស្តាប់ធម៌ បានផ្លូវត្រចៀកស្តាប់ធម៌ហើយ តែថា
 ស្តាប់ធម៌ហើយមិនបានចំណុច បានស្តាប់ធម៌ចំណុចហើយ តែថា
 មិនបានចំណុចសេចក្តីនៃធម៌ដែលចំណុច ចំណុចសេចក្តីនៃធម៌
 ដែលចំណុចហើយ តែថាយល់អត្ថ យល់ធម៌ហើយ មិនបាន
 ច្រកបក្តិធម៌ តាមសមត្ថភាពរបស់ធម៌ បព៌ត្រិះអង្គដំបំរើ យើងខ្ញុំព្រះ
 អង្គទាំងនោះ ជាអ្នកមានខ្មោចខ្មាញ់ មិនបរិបូណ៌ គួរឱ្យមានសេចក្តី
 ក្លាយ ក្តៅក្រហាយទាំងក្រាយ ទើបទៅដល់ ក្នុងពួកដោតាប ។

អបរាមិ មំ ភិក្ខុវេ សម្ពហុលា ទេវតា ឧបសង្កម្ភា
 ឯតទេវតំ ឧបសង្កម្ភីសុ នោ កន្ថេ បុត្រេ មនុស្ស
 ភូតានំ មច្ឆជិតា អតារាទំ ភេ មយំ កន្ថេ បច្ចុជ្ជម្ហ
 ច អភិវឌ្ឍនំ ច ភាសនញ្ច អនិម្ហ យថាសត្តំ
 យថាពលំ សវំវឌ្ឍនំ ឧបនំសីនិម្ហ ច ធម្មស្សវាយ
 ឧបាសន្តោ ច ធម្មំ សុណិម្ហ សុត្វា ធម្មំ ជារយិម្ហ
 ធនាទញ្ច ធម្មានំ អត្ថំ ឧបបរិម្ហន្ត អន្តមញ្ញាយ
 ធម្មមញ្ញាយ ធម្មាទុធម្មប្បជម្ពន្ត ភេ មយំ កន្ថេ
 បរិបុណ្ណាធម្មតា អវិប្បជំសារិទិយោ អប្បាទតានិទិយោ
 បណ្ឌិតំ តាយំ ឧបបន្ទាតំ ។ ឯតានំ ភិក្ខុវេ វុត្តាម្ហ-
 លានំ ឯតានំ សុញ្ញាតារាទំ ឈាយនំ ភិក្ខុវេ មា
 បមាទនំ មា បញ្ញាវិប្បជំសារិទោ អហរត្ថ សេយ្យថាទិ
 តា បុរិមតា ទេវតាតំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកទេវតាជាច្រើនផ្សេងៗគ្នា ចូលមករកគេ
 ហើយគោរពបង្គំថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកបច្ចុជ្ជម្ហកាន់ផ្ទះ
 ទេស្តយើងខ្ញុំព្រះអង្គ កាលដែលរកគេជាមនុស្ស ក្នុងកាលមុន យើងខ្ញុំព្រះ
 អង្គទាំងនោះ បានព្រាតទទួលផង បានថ្វាយបង្គំផង បានប្រគេន
 ភាសនាផង បានចាត់ចែង ភាសនាមគ្គផលយសសក្តិ ភាសនាមគ្គផល
 កំច្បាតផង ចូលទៅអង្គុយជិតស្តាប់ធម៌ផង ផ្ទង់គ្រឿងស្តាប់ធម៌ផង
 ស្តាប់ធម៌ហើយ បានចាំទុកផង បានពិចារណាសេចក្តីនៃធម៌ដែលចាំ
 ទុកផង យល់អត្ថ យល់ធម៌ ហើយប្រតិបត្តិធម៌ភាសនាមគ្គផលធម៌ផង
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំព្រះអង្គទាំងនោះ ជាអ្នកមានបុញ្ញកម្ម
 បរិបុណ្ណ មិនមានសេចក្តីស្តាយ ក្បែរត្រឈាយខាងក្រិយ ទើបបាន
 ទៅកើត ក្នុងពួកខ្ពង់ខ្ពស់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ខ្ញុំជារក្ខម្ភ ខ្ញុំជា
 សុញ្ញាតាជាតិ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចម្រើនឈាន
 ចូរក្រីប្រមាទ ចូរកុំមានសេចក្តីស្តាយ ក្នុងកាលខាងក្រិយ ដូចជាពួក
 ទេវតា ម្យ៉ាងនោះឡើយ ។

[២០] ឯកំ សមយំ កកវា សាវត្ថុយំ វិហរតំ
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស រាហមេ ។ អថទោ
 អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតិ យេន កកវា តេនុបសន្តមំ
 ឧបសន្តមិញ កកវន្តំ អកំវនេញ ឯកំមន្តំ ឯសិដំ ។
 ឯកំមន្តំ ឯសិដ្ឋំ ទោ អនាថបិណ្ឌិកំ កហមតិ
 កកវា ឯតនេវេន អបិ ទុ តេ កហមតំ កុលេ
 ឆានំ ឯយ្យតិកំ ។ ឯយ្យតិ មេ កន្តំ កុលេ
 ឆានំ ឧក្ខ ទោ ល្ងទំ កាលាជិតំ តំលន្តឧត្តយន្តំ ។
 ល្ងទំ វាមំ កហមតំ ឆានំ ឆេតិ មណីតំ វា ឧក្ខ
 អសញ្ញន្តំ ឆេតិ អបចន្តំ កក្ខា ឆេតិ អសហន្តា
 ឆេតិ អបវដ្ឋំ ឆេតិ អនាកមនន្តិដ្ឋិតា ឆេតិ
 យត្ថ យត្ថ កស្ស កស្ស ឆានស្ស វិគាតោ
 ចំព្វត្ថនំ ន ឧឡារាយ កត្តាកាយ ចិត្តំ ធមតិ
 ន ឧឡារាយ កត្តាកាយ ចិត្តំ ធមតិ ន ឧឡារាយ
 យារាកាយ ចិត្តំ ធមតិ ន ឧឡារាយ បញ្ចសុ
 កាមគុណសុ កោតាយ ចិត្តំ ធមតិ យេចស្ស
 តេ ហោន្តិ ឬត្តាតំ វា ឆានតំ វា ឆានាតំ វា

[២១] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់ក្នុងវត្តជេតវន
 របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ត្រាខោ អនាថបិណ្ឌិក
 អហមតិ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក៏ក្រាបថ្វាយ
 បង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិក
 អហមតិ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រង់ក្រាស់
 សួរដូច្នេះថា ឆាលភហមតិ ទានក្នុងត្រកូលអ្នកនៅតែឱ្យដែរឬ ។
 បង្គំព្រះអង្គដ៏បំរើន ទានក្នុងត្រកូលខ្ញុំព្រះអង្គនៅតែឱ្យដែរ តែទាន
 នោះឯងសៅហ្មង គឺបាយចុងអង្គីនឹងទឹកជ្រក់ដាច់បំរើ ។ ឆាល
 អហមតិ បុគ្គលឱ្យទានសៅហ្មងក្តី ឱ្យទានវិញ្ញាណក្តី តែឱ្យទាន
 នោះមិនទាន ធ្វើសេចក្តីមិនទានក្រែងហើយឱ្យ មិនឱ្យដោយវេ
 ទូន្មាន បោះឱ្យ យល់ថាមិនមានផលហើយឱ្យ វិបាករបស់ទាននោះ
 រកឥតក្នុងត្រកូលណា ។ ចំក្តីមិនទានទេ ដើម្បីប្រើប្រាស់ទូរក្តីដ៏វិញ្ញាណ
 ចំក្តីមិនទានទេ ដើម្បីប្រើប្រាស់ទូរក្តីដ៏វិញ្ញាណ ចំក្តីមិនទានទេ ដើម្បី
 ប្រើប្រាស់យានដ៏វិញ្ញាណ ចំក្តីមិនទានទេ ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងកាមគុណ ។
 ដ៏វិញ្ញាណ មួយទៀត ក្នុងអនាមិកា ដែលជាតួនក្នុង ប្រពន្ធក្តី ទាសក្តី

បេស្សនិ វា កម្មករតិ វា តេបិ ន សុស្សសន្តិ
 ន សោតំ ឧទហន្តិ អញ្ញាចិត្តំ ឧបដ្ឋហន្តិ ។ តំ
 កំស្ស ហេតុ ។ ឯវញ្ជនំ កហមតំ ហោតំ អសក្កា
 កកានំ កម្មានំ វិចារោ ល្ងងំ វាចិ កហមតំ
 ធានំ ធនំ មណីតំ វា កក្ក សក្កាច្ចំ ធនំ មច័ក្កំ
 កក្កា ធនំ សហក្កា ធនំ អនបវិជ្ជំ ធនំ អាគម-
 នន្ទិដ្ឋិតោ ធនំ យត្ថ យត្ថ តស្ស តស្ស នាធស្ស
 វិចារោ ចិព្វត្ថតំ ឧទ្យោរាយ ភត្តភោគាយ ចិត្តំ នមតិ
 ឧទ្យោរាយ វត្ថុភោគាយ ចិត្តំ នមតិ ឧទ្យោរាយ យា-
 ភោគាយ ចិត្តំ នមតិ ឧទ្យោរេសុ មញ្ញសុ កាមគុ-
 ណេសុ ភោគាយ ចិត្តំ នមតិ យេចិស្ស តេ ហោន្តិ
 បុត្តាតិ វា ធារតិ វា ធាសាតិ វា បេស្សនិ វា
 កម្មករតិ វា តេបិ សុស្សសន្តិ សោតំ ឧទហន្តិ ន
 អញ្ញាចិត្តំ ឧបដ្ឋហន្តិ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ ឯវញ្ជនំ
 កហមតំ ហោតំ សក្កាច្ចកកានំ កម្មានំ វិចារោ ។
 ក្កតម្យំ កហមតំ វេលាមោ បាម ព្រាហ្មណោ
 អហោសំ សោ ឯវរ្យំ ធានំ អធាសំ មហាធានំ

អ្នកបំរើក្តី កម្មករក្តី របស់បុគ្គលនោះ ដល់ទាំងនោះមិនស្តាប់ មិនផ្តល់
 គ្រឿងស្តាប់ មែនបញ្ចូលចិត្តទៅក្នុងការម្នាក់ដទៃ ។ ដំណើរនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់គហបតី ព្រោះថា វិបាកនៃកម្មទាំងឡាយ
 ដែលបុគ្គលធ្វើដោយគោរព មែនមានយ៉ាងនេះឯង ម្ចាស់គហបតី
 បុគ្គលឱ្យបានសេរីហ្មឺនក្តី វិជ្ជាភ័យ ឱ្យបាននោះដោយគោរព ធ្វើសេចក្តី
 កោសិក្រិះហើយឱ្យ ឱ្យដោយវិជ្ជាភ័យ ចំនេះឱ្យ យល់ថាមានវេលា
 ហើយឱ្យ វិបាករបស់ទាននោះ។ កើតក្នុងត្រៃលុលោក ។ ចំក្នុងមែនឧទេ
 ទៅ ដើម្បីប្រើប្រាស់កត្តាដ៏វិជ្ជា ចំក្នុងមែនឧទេទៅ ដើម្បីប្រើប្រាស់
 សំភារដ៏វិជ្ជា ចំក្នុងមែនឧទេទៅ ដើម្បីប្រើប្រាស់យានដ៏វិជ្ជា ចំក្នុងមែន
 ឧទេទៅ ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងកាមគុណ ៥ វិជ្ជា មួយទៀត ក្នុងផល
 ដែលជាគុណក្តី ប្រធានក្តី ភាសក្តី អ្នកបំរើក្តី កម្មករក្តី របស់បុគ្គលនោះ
 ដល់ទាំងនោះ មែនស្តាប់ ផ្តល់គ្រឿងស្តាប់ មិនបញ្ចូលចិត្ត ទៅក្នុង
 ការម្នាក់ដទៃឡើយ ។ ដំណើរនោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់គហបតី
 ព្រោះថាវិបាករបស់កម្មទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលធ្វើដោយគោរព មែន
 មានយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់គហបតី កាលពីព្រឹទ្ធិនាយ មានព្រាហ្មណ៍
 ឈ្មោះវេលាប លោកទានឱ្យទាន ដល់ហោតាន មានសភាពយ៉ាងនេះ

ចេតុកសីតិ សុវណ្ណចាតិសហស្សនិ អនាសិ រូបិយ-
 ច្យានិ ចេតុកសីតិ រូបិយចាតិសហស្សនិ អនាសិ
 សុវណ្ណច្យានិ ចេតុកសីតិ កំសចាតិសហស្សនិ អនាសិ
 ហិរញ្ញច្យានិ ចេតុកសីតិ ហត្ថិសហស្សនិ អនាសិ
 សោវណ្ណលង្កានិ សោវណ្ណទ្វជានិ ហេមជាលឃ្វ-
 ដិច្ចដ្ឋានិ ចេតុកសីតិ វេសហស្សនិ អនាសិ សីហ-
 ចម្មបរិវារនិ ឡក្សចម្មបរិវារនិ ដ៏បចម្មបរិវារនិ បណ្ណ-
 កប្បលបរិវារនិ សោវណ្ណលង្កានិ សោវណ្ណទ្វជានិ
 ហេមជាលឃ្វដិច្ចដ្ឋានិ ចេតុកសីតិ ទេតុសហស្សនិ
 អនាសិ ធុក្កុលសណ្ឋានិ កំស្វបដាវណានិ ចេតុកសីតិ
 កញ្ញាសហស្សនិ អនាសិ អនុត្តមសិក្ខាណាយោ
 ចេតុកសីតិ បល្ល័សហស្សនិ អនាសិ គោធកត្តានិ
 បដិកត្តានិ បដលិកត្តានិ កន្តលិមិកឃ្វវប្បទូត្ត-
 វណានិ សឧត្តទ្វជានិ ឧកតោលោហិតក្វបដានានិ
 ចេតុកសីតិ វត្ថុតោដិសហស្សនិ អនាសិ ខោមសុ-
 ខុមាទំ កោសេយ្យសុខុមាទំ កប្បាសិកសុខុមាទំ

និពន្ធទិកាជន៍ហស ៨៤.០០០ ដែលពេញដោយប្រាក់ បានឱ្យកាជន៍
 ប្រាក់ ៨៤.០០០ ដែលពេញដោយហស បានឱ្យកាជន៍សិរិ ៨៤.០០០
 ដែលពេញដោយប្រាក់ បានឱ្យដំរី ៨៤.០០០ ដែលមានគ្រឿងលេង
 ហស មានទង្គិយហស ព្រមទាំងបំផ្លាស់ដោយបណ្ណញ្ញហស បានឱ្យ ៨៤.០០០
 ដែលពេញដោយស្បែកស៊ីហៈ ដែលពេញដោយស្បែកក្នុង
 ពាសដោយស្បែកក្នុងបង ពាសដោយសំពត់កម្ពុជ មានពាសស្បែក
 មានគ្រឿងអនុវិហស មានទង្គិយហស បំផ្លាស់ដោយបណ្ណញ្ញ
 ហស បានឱ្យបេតា ៨៤.០០០ សម្រាប់បង្កើត (ចិត្តវេទ) ហេ
 កាជន៍សិរិសម្រាប់បង្កើត បានឱ្យមានកញ្ញា ៨៤.០០០ ដែលពាក់
 កែវលើនីតិកម្ពុជ បានឱ្យបង្កើត ៨៤.០០០ ដែលគ្រាលដោយព្រំ
 គ្រាលដោយកម្រាលកេម មានពាស គ្រាលដោយកម្រាលកេម
 មានផ្កាដាច់ភ្លើង គ្រាលដោយកម្រាល ដ៏ស្រស់ស្អាតរាបប្រឹក
 ឈ្នស់ មានខ្លឹមមានពាសគ្រាល ទាំងពីរខាង ព្រមទាំងពិធាន
 មានពាសគ្រាល បានឱ្យកាជន៍(*) ១៩សំពត់ ៨៤.០០០ គឺ សំពត់ថ្មីមាន
 សាច់ល្អិត សំពត់ស្បែកមានសាច់ល្អិត សំពត់ពេញមានសាច់ល្អិត

* កាជន៍ក្នុងនេះសំណាង សំពត់លាង ១១ ហៅថាឃ្វដាច់ ។ អង្គរថា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយស្ស ឥរិយបកោ

កោ បទ វាដោ អន្ធស្ស ទានស្ស ទិដ្ឋស្ស កោជនស្ស
 លេបនស្ស សេយ្យស្ស ឧដ្ឋោ មញ្ញោ វិសន្ធន្តិ សិយា
 ចោ បទ តេ កហមតំ ឯវមស្ស អញ្ញោ ទូទ តេទ
 សមយេន វេលាមោ ព្រាហ្មណោ អហោសំ សោ
 តំ ធានំ អធាសំ មហាធានន្តិ ។ ច ចោ បទេតំ
 កហមតំ ឯវំ នដ្ឋតំ អហំ តេទ សមយេន វេលាមោ
 ព្រាហ្មណោ អហោសំ អហំ តំ ធានំ អធាសំ
 មហាធានំ ។ ភស្មី ចោ បទ កហមតំ ធានេ ន
 កោជិ នក្ខុណ្ឌេយ្យោ អហោសំ ន តំ កោជិ
 នក្ខុណ្ឌំ វិសោទេតិ ។ យំ កហមតំ វេលាមោ
 ព្រាហ្មណោ ធានំ អធាសំ មហាធានំ យោ ទេតំ
 និដ្ឋិសម្បន្នំ កោដេយ្យ ឥនំ កតោ មហាប្បលតិ យោ
 ច សតំ និដ្ឋិសម្បន្នានំ កោដេយ្យ យោ ទេតំ
 សកតាភាមី កោដេយ្យ ។ មេ ។ យោ ច សតំ
 សកតាភាមីនំ កោដេយ្យ យោ ទេតំ អធាតាមី
 កោដេយ្យ យោ ច សតំ អធាតាមី កោដេយ្យ

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ ឥរិយបកោ

តាមនិយាយថ្វី ដល់បាយ ទឹក បង្កើត គោជន ត្រៀមលាប
 ទំដេក ដូចជាស្ទឹងតែងហូរទៅ ម្ចាស់ភហមតិ អ្នកប្រពៃលាបជាមាន
 សេចក្តីសំគាល់ខ្ញុំវេលាមព្រាហ្មណ៍ខ្លះ យ៉ាងនេះថា ក្នុងសម័យនោះ
 វេលាមព្រាហ្មណ៍ជាបុគ្គលដទៃដោយធិត (គ្រីស្ទីយ៉ាគត) លោក
 បានឱ្យទានខាងមហាទាន ។ ម្ចាស់ភហមតិ ហេតុនេះ អ្នកមិនត្រូវ
 យល់យ៉ាងនេះឡើយ ក្នុងសម័យនោះ វេលាមព្រាហ្មណ៍ គឺធិតថាគត
 ទានដែលធិតត្រូវបានបោះ ជាមហាទាន ។ ម្ចាស់ភហមតិ មិនបាន
 ទទួលបានបុគ្គលណាមួយ ក្នុងទាននោះទេ មិនទាន់ចូលណាមួយ
 សំគាល់កុំណា ទាននោះទេ ។ ម្ចាស់ភហមតិ វេលាមព្រាហ្មណ៍បាន
 ឱ្យទានណា ដែលរលោះជាមហាទាន នឹងបុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គលដែល
 មានទិដ្ឋិល្អ ១០០ (សោតាបន្ធបុគ្គល) ឱ្យបរិភោគ ទាននោះ ជាទាន
 មានផលច្រើនជាងមហាទាន បុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គល ដែលមានទិដ្ឋិ
 ល្អ ១០០ ប្រឱ្យបរិភោគ នឹងបុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គល ជាសកតាភាមី
 ១០០ ប្រឱ្យបរិភោគ ។ មេ ។ បុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គល ជាសកតាភាមី ១០០
 ប្រឱ្យបរិភោគ នឹងបុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គល ជាអធាតាមី ១០០ ប្រឱ្យ
 បរិភោគ បើបុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គល ជាអធាតាមី ១០០ ប្រឱ្យបរិភោគ

យោ បេក អរហន្តំ កោដេយ្យ យោ ច សតំ
 អរហន្តំ កោដេយ្យ យោ បេក បរុកាតុន្តំ
 កោដេយ្យ យោ ច សតំ បរុកាតុន្តំ កោដេយ្យ
 យោ ច តថាគតំ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ កោដេយ្យ
 យោ ច តុទ្ធម្មមុច្ចំ វិក្កុសង្ឃំ កោដេយ្យ យោ ច
 ចាតុដ្ឋិសំ សង្ឃំ ធម្មស្ស វិហារំ តាការេយ្យ
 យោ ច បសន្នចិត្តោ តុទ្ធកុ ធម្មកុ សង្ឃកុ
 សាលំ កច្ឆេយ្យ យោ ច បសន្នចិត្តោ សិក្ខាបនាមិ
 សមាធិយេយ្យ ចាណាតិចាតា វេរមណី អនិច្ចាធានា
 វេរមណី តារមេសុ មិច្ឆាចារា វេរមណី មុសាវាណា
 វេរមណី សុរាមេយេមជ្ឈម្បានាធម្មាធា វេរមណី យោ
 ច បសន្នចិត្តោ សិក្ខាបនាមិ សមាធិយេយ្យ
 ចាណាតិចាតា វេរមណី ។ បេ ។ សុរាមេយេមជ្ឈម្ប-
 ានាធម្មាធា វេរមណី យោ ច អន្តរេសោ តុទ្ធមាធម្ម-
 មគ្គឡ្យ^(១) មេត្តចិត្តំ កោដេយ្យ ឥនំ កតោ អហន្តុលកំ ។

១ ម. ធម្មាមគ្គឡ្យ ។ អដ្ឋិកាយំ បទ ឥន្ទ្រមគ្គំ កោដេយ្យេន្តំ វិនិ វិស្សនំ ។

និវបុគ្គលណា ញ៉ាវបុគ្គលជាព្រះអរហន្តទូបទ្យបរិភោគ បុគ្គលណា
 ញ៉ាវបុគ្គលជាព្រះអរហន្ត ១០០ រូបទ្យបរិភោគ និវបុគ្គលណា ញ៉ាវ
 ព្រះបុគ្គល ១ អន្តរទ្យបរិភោគ បុគ្គលណា ញ៉ាវព្រះបុគ្គល ១០០
 អន្តរទ្យបរិភោគ និវបុគ្គលណា ញ៉ាវព្រះបុគ្គល អរហន្ត
 សម្មាសម្ពុទ្ធយបរិភោគ បុគ្គលណា ញ៉ាវនិសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជា
 ព្រះបុគ្គល ១ អន្តរទ្យបរិភោគ និវបុគ្គលណា ទ្យានុភិក្ខុ ទុក្ខសម្បត្តិ
 សង្ឃមកពីទិសទាំង ៤ បុគ្គលណា មានចិត្តជ្រះថ្លាដល់នូវព្រះពុទ្ធជា
 ព្រះបុគ្គល ព្រះសង្ឃដ៏ ជាចិត្ត និវបុគ្គលណា មានចិត្តជ្រះថ្លា
 សមាគារ ខ្លួនសិក្ខាបទទាំង ៣២ គឺចេតនាវៀរចោតបាណាតិបាត
 វៀរចោតអនិច្ចាតន វៀរចោតការបសុប្បិដ្ឋាន វៀរចោតកុសាលា
 វៀរចោតហេតុជាទីកំណើនសេចក្តីប្រមាទ ដោយការផឹក ខ្លួនស្រវឹង
 គឺសុភវិនិច្ឆ័យ បុគ្គលណា មានចិត្តជ្រះថ្លា សមាគារ ខ្លួនសិក្ខាបទទាំង
 ៣២ គឺចេតនាវៀរចោតបាណាតិបាត ។ បេ ។ វៀរចោតហេតុ
 ជាទីកំណើនសេចក្តីប្រមាទ ដោយការផឹក ខ្លួនស្រវឹងគឺសុភវិនិច្ឆ័យ
 ដោយហេតុ ៧ បុគ្គលណា ចំរើននូវមេត្តាចិត្ត សូម្បីរាសីកាល
 ត្រឹមតែមួយរូបទឹកដោះគាប៉ុណ្ណោះ កាលចំរើនមេត្តាចិត្តនេះ របស់
 បុគ្គលទាំងនោះ មានផលច្រើន ពាន់នាឆ្នាំនោះទៅទៀត ។

យេត្ត កថាបតិ វេលាមោ ត្រាហ្មណោ ឆានំ អធាសិ
 មហាឆានំ យោ ទេតំ ធិដ្ឋសម្បត្តំ កោដេយ្យ យោ
 ច សតំ ធិដ្ឋសម្បត្តានំ កោដេយ្យ យោ ទេតំ សកា-
 ធាតាមី កោដេយ្យ យោ ច សតំ សកាធាតាមីនំ
 កោដេយ្យ យោ ទេតំ អធាតាមី កោដេយ្យ យោ ច
 សតំ អធាតាមីនំ កោដេយ្យ យោ ទេតំ អវហន្តំ
 កោដេយ្យ យោ ច សតំ អវហន្តានំ កោដេយ្យ
 យោ ទេតំ បរេកកុដ្ឋំ កោដេយ្យ យោ ច សតំ
 បរេកកុដ្ឋានំ កោដេយ្យ យោ ច តថាគតំ អវហន្តំ
 សម្មាសម្ពុត្តំ កោដេយ្យ យោ ច កុដ្ឋប្បមុទំ កំកុសធឿ
 កោដេយ្យ យោ ច តាតុទ្ធិសំ សធឿ ទុទ្ធិស្ស វិហារំ
 កាពលេយ្យ យោ ច បសទ្ធចំតោ កុដ្ឋញ្ច ធម្មញ្ច
 សធឿញ្ច សវណំ កថេយ្យ យោ ច បសទ្ធចំតោ
 សំត្រាបនាទិ សមាធិយេយ្យ ចាណាតំចាតា
 វេរមណី ។ បេ ។ សុភមេវយមធម្មដ្ឋានោដ្ឋានា វេរមណី

មាសគហមតិ វេលាមត្រាហ្មណំ បានឱ្យទាន ជាមហាទានណា
 ធិដ្ឋបុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គលមានទិដ្ឋិល្អ បូជឱ្យបរិភោគ បុគ្គលណា
 ញ៉ាំងបុគ្គលមានទិដ្ឋិល្អ ១០០ បូជឱ្យបរិភោគ ធិដ្ឋបុគ្គលណា ញ៉ាំង
 បុគ្គល ជាសកទាតាមី បូជឱ្យបរិភោគ បុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គល ជា
 សកទាតាមី ១០០ បូជឱ្យបរិភោគ ធិដ្ឋបុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គល ជាអធា-
 តាមី បូជឱ្យបរិភោគ បុគ្គលណា ញ៉ាំងបុគ្គល ជាអធាតាមី ១០០ បូ-
 ជឱ្យបរិភោគ ធិដ្ឋបុគ្គលណា ញ៉ាំងព្រះអរហន្ត ១ អន្តឱ្យបរិភោគ បុគ្គល
 ណា ញ៉ាំងព្រះអរហន្ត ១០០ អន្តឱ្យបរិភោគ ធិដ្ឋបុគ្គលណា ញ៉ាំង
 ព្រះបរមកត្ម ១ អន្តឱ្យបរិភោគ បុគ្គលណា ញ៉ាំងព្រះបរមកត្ម
 ១០០ អន្តឱ្យបរិភោគ ធិដ្ឋបុគ្គលណា ញ៉ាំងព្រះឥសាន អរហន្ត សហ-
 សម្ពុទ្ធឱ្យបរិភោគ បុគ្គលណា ញ៉ាំងភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន
 ឱ្យបរិភោគ ធិដ្ឋបុគ្គលណា ឱ្យគេធ្វើហោរ ទុំសំប៉ែនសង្ឃមកអំពី
 ទិសទាំង ៤ បុគ្គលណា មានចំនួនព្រះថ្វាដល់នូវព្រះពុទ្ធទ័វ ព្រះធម៌ទ័វ
 ព្រះសង្ឃទ័វ ជាទ័វទាំង ៣ ធិដ្ឋបុគ្គលណា មានចំនួនព្រះថ្វា សមាគមនូវ
 សំត្រាបទាំងឡាយ គឺចតុនារៀវចានបាណាតិបាត វិជេវ វៀរចានហេតុ
 ជាទ័វទាំង ៥ សេចក្តីប្រយោជ ដោយការជើក ខ្លាំងក្លាស្រីនិងស្តេចនិងមេវេ

យោ ៥ អន្តរសោ ឧទ្ធចរាធម៌ត្ថម្យំ មេត្តចំត្ថំ ការវេយ្យ
 យោ ៥ អន្តរសង្កាតមត្ថម្យំ អនិច្ចសញ្ញំ ការវេយ្យ
 ឥទំ ភតោ មហាប្បលកវន្តំ ។

សីហនុវត្ត ទុតិយោ ។

តត្រឡាង្គិ

វុត្តោ សទទាទិសេសោ ៥ កោដ្ឋិភេទ សមិទ្ធិនា
 ឧទ្ធចរាសញ្ញា កុលេ សត្វា^(១) ធម្មតា វេលាមេន ជាតិ ។

១ ទ. ប. ធម្មតា ។

ដោយហេតុវេ ឆីន៍បុគ្គលណា ចំរើនទូរមេត្តចំត្ថំ សូម្បីអស់-
 កាលត្រឹមតែប្អូនប្អូនភិកដោយគាប្បិណ្ឌកះ ឆីន៍បុគ្គលណា ចំរើនទូរ
 ឧទ្ធចរសញ្ញា សូម្បីអស់កាលត្រាន់តែថ្នាំតម្រាមដៃប្បិណ្ឌកះ ការចំរើនទុះ
 មានវេលាច្រើនជាងទាននោះទៅទៀត ។

ចប់ សីហនុវត្តទី ២ ។

ខ្នាតសិលាចារឹកនោះអី

និយាយអំពីការចំរើនទូរមេត្តចំត្ថំ សទទាទិសេស ឆីន៍
 អនុបាទិសេស ១ ព្រះកោដ្ឋិភក្ក ១ ព្រះសមិទ្ធិភក្ក ១
 កាយវេយ្យជាប្អូន ១ សញ្ញា ១ ត្រៃកូល ១ មេត្តា ១
 វេលា ១ វេលាច្រើនជាង ១ ។

ឆ្លើយ សន្តិវិធី

(២០) ភីកូរ ហេង ឧត្តរក្សតក មនុស្ស ទេវ ច ភាវត្តិសេ អធិប្បត្តិ ជម្ពូជីយកេ ច មនុស្ស ។ កតមេហំ ភីហំ ។ អបមា អបេត្តហា ឈិយតាយុកា វិសេសកុដា ។ វេមេហំ ទោ ភីកូរ ភីហំ ហេង ឧត្តរក្សតក មនុស្ស ទេវ ច ភាវត្តិសេ អធិប្បត្តិ ជម្ពូជីយកេ ច មនុស្ស ។ ភីហំ ភីកូរ ហេង ទេវ ភាវត្តិសា ឧត្តរក្សតក ច មនុស្ស អធិប្បត្តិ ជម្ពូជីយកេ ច មនុស្ស ។ កតមេហំ ភីហំ ។ ធិត្វេន អាឡេន ធិត្វេន វណ្ណេន ធិត្វេន សុទេន ។ វេមេហំ ទោ ភីកូរ ភីហំ ហេង ទេវ ភាវត្តិសា ឧត្តរក្សតក ច មនុស្ស អធិប្បត្តិ ជម្ពូជីយកេ ច មនុស្ស ។ ភីហំ ភីកូរ ហេង ជម្ពូជីយកា មនុស្ស ឧត្តរក្សតក ច មនុស្ស អធិប្បត្តិ ទេវ ច ភាវត្តិសេ ។ កតមេហំ ភីហំ ។

សន្តិវិធី ទី ៣

(២១) ម្ចាស់ភីកូរ ម្ចាស់ ពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងក្រុងក្រុង ខ្ពង់ខ្ពស់ ហួសពួកទៅកាន់ភាវត្តិផ្សេង ទៀតមនុស្សអ្នកនៅក្នុងដង្កូវ ដង ដោយស្មោះ យ៉ាង ។ ស្មោះ យ៉ាង តែដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺមិន មានសេចក្តីអន្ទះសា ច មិនមានសេចក្តីហ្វូង មិនមានយុទ្ធិ មានការណ៍សិរសេស ។ ម្ចាស់ភីកូរ ម្ចាស់ ពួកមនុស្សនៅ ក្នុងក្រុងក្រុង ខ្ពង់ខ្ពស់ ហួសពួកទៅកាន់ភាវត្តិផ្សេង ទៀតមនុស្សអ្នកនៅក្នុងដង្កូវ ដង ដោយស្មោះ យ៉ាង ។ ម្ចាស់ ភីកូរ ម្ចាស់ ពួកទៅកាន់ភាវត្តិផ្សេង ខ្ពង់ខ្ពស់ ហួសពួកមនុស្សអ្នក នៅក្នុងក្រុងក្រុង ទៀតមនុស្សអ្នកនៅក្នុងដង្កូវ ដង ដោយ ស្មោះ យ៉ាង ។ ស្មោះ យ៉ាង តែដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺមិន ជាទីពឹង សម្បជាន់ទីពឹង សេចក្តីសុខជាទីពឹង ។ ម្ចាស់ភីកូរ ម្ចាស់ ពួកទៅកាន់ភាវត្តិផ្សេង ខ្ពង់ខ្ពស់ ហួសពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងក្រុងក្រុង ខ្ពង់ខ្ពស់ ហួសពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងដង្កូវ ដង ដោយស្មោះ យ៉ាង ។ ម្ចាស់ភីកូរ ម្ចាស់ ពួកទៅកាន់ភាវត្តិផ្សេង ខ្ពង់ខ្ពស់ ហួសពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងដង្កូវ ដង ដោយស្មោះ យ៉ាង ។ ស្មោះ យ៉ាង តែដូចម្តេចខ្លះ ។

សុភ សន្តិមន្តោ អង្គព្រឹទ្ធបរិយោគីណា^(១) ។ ឥមេរា
ទោ កំគូរេ តីហិ ហិលេហិ ធម្មនិបតោ មនុស្ស
ទុក្ខកុក្កោ ច មនុស្ស អង្គកុក្កានិ ទេវេ ច
តាវត្តិស្រេតិ ។

[២២] តយោ ច កំគូរេ អស្សទឡង្គ័(២)
នេសេស្សាមិ តយោ ច បុរិសទឡង្គ័ តយោ ម
អស្សសនាស្ស តយោ ច បុរិសសនាស្ស តយោ
ច ភន្តេ អស្សជាធិយេ តយោ ច ភន្តេ បុរិសាជា
ធិយេ តំ សុណាមី ។ តាតមេ ច កំគូរេ តយោ
អស្សទឡង្គា ។ វេទ កំគូរេ ឯតាទ្វា អស្សទឡង្គា
ជវសម្បន្នោ ហោតិ ច វណ្ណសម្បន្នោ ច អាហ
ហាបរិណាហសម្បន្នោ ។ វេទ បទ កំគូរេ ឯតាទ្វា
អស្សទឡង្គា ជវសម្បន្នោ ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច
អាហហាបរិណាហសម្បន្នោ ។ វេទ បទ កំគូរេ
ឯតាទ្វា អស្សទឡង្គា ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ

១ ឧ. ប. វេទព្រហ្មចរិយវគោ ។ ២ ឧ. ប. អស្សទឡង្គ័ ។ អដ្ឋកថាយា ឡិទិសោ
យោតិ ។

ធិតាសេដក្ក័ត្រៃវា ១ ហាស្មាតិ (ខ្ជាប់ខ្ជួន) ១ ហាតាវិរាញ
ព្រហ្មវេយធម៌វេសស ១ ។ ហាសក្កុតាំងខ្យាយ ពួកមនុស្ស
ទៅក្នុងដំបូរីប តែងខ្លួនខ្លួន ហួសពួកមនុស្សទៅក្នុងក្រុមវិចារ
នឹងពួកទៅកាន់ការក្លិនផង ដោយស្មាន ព យ៉ាងនឹង ។

[២២] ហាសក្កុតាំងខ្យាយ គឺតាតនឹងសាវែងខ្លួនសេចក្តី(១)
ព ពួកដង ខ្លួនសេចក្តី(២) ព ពួកដង ខ្លួនសេចក្តី(២) សេចក្តី ព
ពួកដង ខ្លួនសេចក្តី(២) ព ពួកដង ខ្លួនសេចក្តី(២) ព ពួកដង ខ្លួនសេចក្តី(២)
ដំប្រសើ ព ពួកដង ខ្លួនសេចក្តី(២) ព ពួកដង ខ្លួនសេចក្តី(២) ព ពួកដង ខ្លួនសេចក្តី(២)
តាំងខ្យាយ ស្តាប់ខ្លួនវិចារ ។ ហាសក្កុតាំងខ្យាយ ចុះសេចក្តី(២)
ព ពួកដង ខ្លួនសេចក្តី(២) ។ ហាសក្កុតាំងខ្យាយ សេចក្តី(២) ក្នុង
លោកនេះ ជាសក្កុបិប្បណិវេយសន្ត តែបិប្បណិវេយសេចក្តី(២)
បិប្បណិវេយសក្កុបិប្បណិវេយសន្ត ។ ហាសក្កុតាំងខ្យាយ សេ
ចក្តី(២) ក្នុងលោកនេះ ជាសក្កុបិប្បណិវេយសន្ត បិប្បណិវេយ
សក្កុបិប្បណិវេយសន្ត តែបិប្បណិវេយសក្កុបិប្បណិវេយសន្ត ។ ហាសក្កុ
តាំងខ្យាយ សេចក្តី(២) ក្នុងលោកនេះ បិប្បណិវេយសន្តផង

១ ពាក្យជាទុក្ខនេះ គឺពាក្យស្រដៀងនឹងពាក្យ ។ សំដៅលើពាក្យស្រដៀងនឹងពាក្យ
បំផុត ។ ២ សំដៅលើពាក្យស្រដៀងនឹងពាក្យ (ពាក្យស្រដៀងនឹងពាក្យ) ។ ៣ ពួកនេះ
ដែលស្គាល់យោគុស . ត្រូវ (សេចក្តីចម្លើយ) ។

វណ្ណសម្បជ្ជោ ច អាហោមហិណ្ណមាសម្បជ្ជោ ច ។
 ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ អស្សុទ្ធស្នំ ។ ឥតមេ
 ច ភិក្ខុវេ តយោ បុរិសទ្ធស្នំ ។ ឥច ភិក្ខុវេ
 ឯកក្ខោ បុរិសទ្ធស្នំ ឯវសម្បជ្ជោ ហោតិ ឧ វណ្ណ-
 សម្បជ្ជោ ឧ អាហោមហិណ្ណមាសម្បជ្ជោ ។ ឥច មធ
 ភិក្ខុវេ ឯកក្ខោ បុរិសទ្ធស្នំ ឯវសម្បជ្ជោ ហោតិ
 វណ្ណសម្បជ្ជោ ឧ អាហោមហិណ្ណមាសម្បជ្ជោ ។ ឥច
 មធ ភិក្ខុវេ ឯកក្ខោ បុរិសទ្ធស្នំ ឯវសម្បជ្ជោ ច
 ហោតិ វណ្ណសម្បជ្ជោ ឧ អាហោមហិណ្ណមាសម្បជ្ជោ
 ច ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ បុរិសទ្ធស្នំ ។
 ឥតេក្ខ ភិក្ខុវេ បុរិសទ្ធស្នំ ឯវសម្បជ្ជោ
 ហោតិ ឧ វណ្ណសម្បជ្ជោ ឧ អាហោមហិណ្ណ-
 មាសម្បជ្ជោ ។ ឥច មធ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឥន្ទ
 ឧត្តន្តិ យជាត្វតំ មជាតាតិ អយំ ឧត្តន្តសុខយោតំ
 យជាត្វតំ មជាតាតិ អយំ ឧត្តន្តនិរោធាតំ យជាត្វតំ
 មជាតាតំ អយំ ឧត្តន្តនិរោធាមិធិ មជ្ជិមតាតិ
 យជាត្វតំ មជាតាតិ ឥន្ទេស្ស ជេស្សី វនាមិ

បរិច្ចណិដោយគណិសម្បជ្ជេ បរិច្ចណិដោយកំណសំនិទំបំផង ។
 ប្រាសក្កុតំឡាយ បុរសទ្បន្តៈយោធិយន្តនោឯង ។ ប្រាសក្កុតំ
 ឡាយ បុរសទ្បន្តៈយន្តនោឯង ។ ប្រាសក្កុតំឡាយ
 បុរសទ្បន្តៈទ្បន្តនិរោធានោ ជាអ្នកបរិច្ចណិដោយសន្តុ តែមិនបរិច្ចណិ
 ដោយគុណ មិនបរិច្ចណិដោយកំណសំនិទំបំផង ។ ប្រាសក្កុតំ
 ឡាយ បុរសទ្បន្តៈទ្បន្តនិរោធានោ ជាអ្នកបរិច្ចណិដោយសន្តុ បរិច្ចណិ
 ដោយគុណ តែមិនបរិច្ចណិដោយកំណសំនិទំបំផង ។ ប្រាសក្កុតំ
 ឡាយ បុរសទ្បន្តៈទ្បន្តនិរោធានោ ជាអ្នកបរិច្ចណិដោយសន្តុ
 បរិច្ចណិដោយគុណផង បរិច្ចណិដោយកំណសំនិទំបំផង ។ ប្រាស
 ក្កុតំឡាយ បុរសទ្បន្តៈយោធិយន្តនោឯង ។ ប្រាសក្កុតំឡាយ
 បុរសទ្បន្តៈ ជាអ្នកបរិច្ចណិដោយសន្តុ តែមិនបរិច្ចណិដោយគុណ
 មិនបរិច្ចណិដោយកំណសំនិទំបំផង តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ប្រាស
 ក្កុតំឡាយ កិក្ខុក្កនិសាសនានោ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ
 ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុទាំងឡាយកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិត
 ថា នេះជាធម៌វិបក្កទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបរិបេក្ខជា
 ដំណើរការនៃវិបក្កទុក្ខ តថាគណោលថា នេះជាសន្តុរបស់កិក្ខុនោះ

ឯវំ ចោ កិក្ខុវេ បុរិសទឡត្ថោ ជវសម្បត្តោ ហោតិ វណ្ណ-
 សម្បត្តោ ច ប អាភេហបរិណាមាសម្បត្តោ ។ កាថញ្ច
 កិក្ខុវេ បុរិសទឡត្ថោ ជវសម្បត្តោ ច ហោតិ វណ្ណ-
 សម្បត្តោ ច អាភេហបរិណាមាសម្បត្តោ ច ។ ឥធន
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ ឥធន ឧត្តរា យថាភូតំ បដាទាតំ ។ យេ ។
 អយំ ឧត្តរាធិកេតកាតិមី បដិមទាតិ យថាភូតំ បដា-
 ទាតិ ឥធនស្ស ជវស្មី វោមិ អភិជន្មេ ចោ បទ
 អភិវិទយេ បញ្ញំ បុត្តោ វិស្សន្នេតំ ចោ សម្បទេតំ
 ឥធនស្ស វណ្ណស្មី វោមិ លាភិ ចោ បទ ហោតិ ចីវរ-
 ចំណូលាគសេនាសនកំណាធិប្បទ្វយកេសដ្ឋមវត្តាកាមំ
 ឥធនស្ស អាភេហបរិណាមាស្មី វោមិ ។ ឯវំ ចោ
 កិក្ខុវេ បុរិសទឡត្ថោ ជវសម្បត្តោ ច ហោតិ វណ្ណ-
 សម្បត្តោ ច អាភេហបរិណាមាសម្បត្តោ ច ។ ឥធន
 ចោ កិក្ខុវេ ឥធន បុរិសទឡត្ថោ ។ កាតមេ ច កិក្ខុវេ
 កាយា អស្សសទស្ស(១) ។ ឥធន កិក្ខុវេ ឯកាច្ចោ
 អស្សសទស្ស ។ យេ ។ ជវសម្បត្តោ ច ហោតិ

មាសភិក្ខុតាំងឡាយ បុរសទឡត្ថៈ អ្នកបរិបូណ៌ដោយសន្តុផ្សំ បរិបូណ៌
 ដោយគុណផង តែមិនបរិបូណ៌ដោយកំសាន្តិទំហំយ៉ាងនេះឡើយ ។
 មាសភិក្ខុតាំងឡាយ បុរសទឡត្ថៈ អ្នកបរិបូណ៌ដោយសន្តុផ្សំ បរិបូណ៌
 ដោយគុណផង បរិបូណ៌ដោយកំសាន្តិទំហំផង តើដោយប្រការដូច
 ម្តេច ។ មាសភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា
 នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបដិបទជាដ៏លើកលែង
 ធម៌វិបត្តិក្ខុ គឺជាគតិកាលថា នេះជាសន្តុរបស់ភិក្ខុនោះ កាលបើ
 គេស្រមៃស្រាវជ្រាវតែម្តង ឬក្នុងអំឡុងពេល រង់ចាំស្រាវជ្រាវឲ្យបាន
 ឡើយ គឺជាគតិកាលថា នេះជាគុណរបស់ភិក្ខុនោះ តាំងពីអ្នកស្នាក់
 លាតំពោះ ចីវរ បិណ្ឌបារមី សេនាសនៈ គិលានប្បទ្វយកេសដ្ឋមវត្តានុ
 គឺជាគតិកាលថា នេះជាកំសាន្តិទំហំរបស់ភិក្ខុនោះ ។ មាសភិក្ខុ
 តាំងឡាយ បុរសទឡត្ថៈ អ្នកបរិបូណ៌ដោយសន្តុផ្សំ បរិបូណ៌ដោយ
 គុណផង បរិបូណ៌ដោយកំសាន្តិទំហំផង យ៉ាងនេះឡើយ ។ មាសភិក្ខុ
 តាំងឡាយ បុរសទឡត្ថៈ មាន ពួកនេះឡើយ ។ មាសភិក្ខុតាំងឡាយ
 បុរសទឡត្ថៈ ពួកនេះឡើយ ។ មាសភិក្ខុតាំងឡាយ សេ-
 សទស្សៈ ពួកនេះឡើយ ។ បេ ។ ជាសត្វបរិបូណ៌ដោយសន្តុផ្សំ

វណ្ណសម្បជ្ជោ ច អាហោមាហិណាមាសម្បជ្ជោ ច ។
 ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ មុស្សសធិស្ស ។ កតមេ
 ច ភិក្ខុវេ តយោ មុស្សសធិស្ស ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ
 ឯកតោ មុស្សសធិស្ស ។ យេ ។ ជវសម្បជ្ជោ ច
 ហោតិ វណ្ណសម្បជ្ជោ ច អាហោមាហិណាមាសម្បជ្ជោ
 ច ។ កតញ្ច ភិក្ខុវេ មុស្សសធិស្ស ជវ-
 សម្បជ្ជោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បជ្ជោ ច អាហោមា-
 ហិណាមាសម្បជ្ជោ ច ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចុដ្ឋិ
 ឡាម្ពាតិយាមំ សំយោជនាមំ បរិក្ខយា ឱមទាតិកោ
 ហោតិ តន្ត បរិជញ្ញាយិ អនាវត្តិទាម្បា តស្មា លោកា
 ឥធមស្ស ជវស្មី វនាមំ អតិទម្មេ ទោ បទ អភិវិជយេ
 មញ្ញំ បុត្តោ វិស្សន្តេតិ ខោ សម្បទេតិ ឥធមស្ស
 វណ្ណស្មី វនាមំ លាភី ទោ បទ ហោតិ ចិវ-
 បំណុទាតសេនាសធិតិលាធម្មត្ថយេ កេសជ្ជបរិក្ខារាមំ
 ឥធមស្ស អាហោមាហិណាមាស្មី វនាមំ ។ ឯវំ ទោ
 ភិក្ខុវេ មុស្សសធិស្ស ជវសម្បជ្ជោ ច ហោតិ
 វណ្ណសម្បជ្ជោ ច អាហោមាហិណាមាសម្បជ្ជោ ច ។

បរិបូណិដោយកណ៌សម្បជ្ជេន បរិបូណិដោយកំតសំនិទំបំផន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេសសទស្សៈពន ព្យាបនេឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុះបុរសសទស្សៈ ព្យាបនេឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុះបុរសសទស្សៈ អ្នកលោកនេះ ។ ឬ ម្នាលភិក្ខុ
 ដោយសន្តុផន បរិបូណិដោយកុណផន បរិបូណិដោយកំតសំ
 និទំបំផន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុរសសទស្សៈ អ្នកបរិបូណិ
 ដោយសន្តុផន បរិបូណិដោយកុណផន បរិបូណិដោយកំតសំនិទំ
 បំផន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ គ្រោមសំពៅនៃសំយោជនៈ ដាច់វិណាសាធិត្រាបថ
 ជាឧបបាតកសត្វ បរិវិញ្ញាទក្នុងបំពងៈ បានសភាពបិទបាទទ្រង់បំពង
 លោកនោះ ក៏ជាឧបបាតកសត្វ នេះជាសត្វបុរសភិក្ខុនោះ កាលបើឥស្ស
 ប្រិស្តក្នុងអតិវិជយ ដោះស្រាយរួច បិទច័សបាត
 ក៏ជាឧបបាតកសត្វ នេះជាឧបបាតកសត្វនោះ ទាំងជាអ្នកស្វាគមន៍
 បំពងៈ ចិវិ បំណុបាត សេនាសនៈ និលាធម្មត្ថយេកេសជ្ជបរិក្ខារ
 ក៏ជាឧបបាតកសត្វ នេះជាឧបបាតកសត្វនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុះបុរសសទស្សៈ អ្នកបរិបូណិដោយសន្តុផន បរិបូណិ
 ដោយកុណផន បរិបូណិដោយកំតសំនិទំបំផន យាទីនេឯង ។

ឥមេ ខោ កំក្កុវេ តយោ បុរិសសធិស្សា ។ ឥតមេ
 ច កំក្កុវេ តយោ ភន្តា អស្សជាតិយោ ។ ឥធិ
 កំក្កុវេ ឯតត្ថោ ភន្តោ អស្សជាតិយោ ។ មេ ។
 ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច អាហ-
 ហមវណ្ណហសម្បន្នោ ច ។ ឥមេ ខោ កំក្កុវេ
 តយោ ភន្តា អស្សជាតិយោ ។ ឥតមេ ច កំក្កុវេ
 តយោ ភន្តា បុរិសាជាតិយោ ។ ឥធិ កំក្កុវេ ឯតត្ថោ
 ភន្តោ បុរិសាជាតិយោ ។ មេ ។ ជវសម្បន្នោ ច
 ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច អាហហមវណ្ណហសម្បន្នោ
 ច ។ ឥតញ្ច កំក្កុវេ ភន្តោ បុរិសាជាតិយោ ។ មេ ។
 ជវសម្បន្នោ ច ហោតិ វណ្ណសម្បន្នោ ច អាហហ-
 មវណ្ណហសម្បន្នោ ច ។ ឥធិ កំក្កុវេ តត្ថោ
 បុរិសាជាតិយោ អាសវងំ ខយោ អទាសវត្ថោតោវមុត្តិ
 មញ្ញាវមុត្តិ ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេ សយំ វកិញ្ញា សច្ចិត្តា
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ឥធិមស្ស ជវស្ស វជាម-

ហ្គលភិក្ខុចំណង់ឡាយ បុរសសទស្សៈហន ពួកនេះឯង ។ ហ្គលភិក្ខុ
 ចំណង់ឡាយ បុរសភោជនេយ្យដ៏ប្រសើរ ពួក ភិក្ខុចម្បង ។
 ហ្គលភិក្ខុចំណង់ឡាយ សេភោជនេយ្យដ៏ប្រសើរ ក្នុងលោក
 នេះ ។ មេ ។ ជាសន្ធិបរិបូណ៌ដោយសន្តវង្ស បរិបូណ៌ដោយកណ៌
 សម្បវង្ស បរិបូណ៌ដោយកំតសំនិទំហំផង ។ ហ្គលភិក្ខុចំណង់ឡាយ
 សេភោជនេយ្យដ៏ប្រសើរ ពួកនេះឯង ។ ហ្គលភិក្ខុចំណង់ឡាយ
 បុរសភោជនេយ្យដ៏ប្រសើរ ពួកភិក្ខុចម្បង ។ ហ្គលភិក្ខុ
 ចំណង់ឡាយ បុរសភោជនេយ្យដ៏ប្រសើរ ក្នុងលោកនេះ ។ មេ ។
 ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសន្តវង្ស បរិបូណ៌ដោយកុណវង្ស បរិបូណ៌ដោយ
 កំតសំនិទំហំផង ។ ហ្គលភិក្ខុចំណង់ឡាយ បុរសភោជនេយ្យ
 ដ៏ប្រសើរ ភិក្ខុដោយប្រការមួយចម្បង ។ មេ ។ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
 សន្តវង្ស បរិបូណ៌ដោយកុណវង្ស បរិបូណ៌ដោយកំតសំនិទំហំ
 ផង ។ ហ្គលភិក្ខុចំណង់ឡាយ បុរសភោជនេយ្យដ៏ប្រសើរ ក្នុងលោក
 នេះ ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់សម្រេចរូបវិញ្ញាណ បញ្ញាវិញ្ញាណ វិជ្ជាវិញ្ញាណ
 អសវៈ ព្រឹក្សាសំខាន់អសវៈចំណង់ឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ក្នុងម
 ដោយខ្លួនឯងក្នុងបុព្វបុរស គហតគរោលថា នេះជាសន្តវង្សសំភិក្ខុនា

អភិធម្មេ ចោ បទ អភិវិទយេ បញ្ញំ ធម្មោ
 វិស្សន្តេតំ នោ សម្មាទេតំ ឥន្ទមស្ស វណ្ណស្មី
 វនាមិ លាភី ចោ បទ ហោតិ ជីវា-
 មិណ្ឌោចាគសេនាសនតិលក ធម្មជ្ឈយេកេសន្តមវិក្កាកំ
 ឥន្ទមស្ស អាហោមាមវណាមាស្មី វនាមិ ។ ឯវ ចោ
 ភិក្ខុវេ កន្តោ បុរិសាដានិយោ ធម៌សម្មា ច ហោតិ
 វណ្ណសម្មា ច អាហោមាមវណាមាសម្មា ច ។
 ឥតេ ចោ ភិក្ខុវេ គយោ កន្តា បុរិសាដានិយាតិ ។

(២៣) ទេ ភិក្ខុវេ តណ្ហាមូលតោ ធម្មេ
 នេសស្សាមំ តំ សុណាថ ។ ថេ ។ តតមេ ច ភិក្ខុវេ
 ទេ តណ្ហាមូលតោ ធម្មា ។ តណ្ហំ បដិច្ច បរិយេសនា
 បរិយេសនំ បដិច្ច លាភោ លាភំ បដិច្ច វិនិច្ឆយោ
 វិនិច្ឆយំ បដិច្ច ធន្ធាតោ ធន្ធាតំ បដិច្ច អដ្ឋោសានំ
 អដ្ឋោសានំ បដិច្ច ចរិក្ខុយោ ចរិក្ខុហំ បដិច្ច មជ្ឈិមំ

កាលបើគេស្រឡាត្រូវអតិថិក ឬក្នុងអតិថិក អាចដោះស្រាយរួច មិន
 ទើបចាស់ឡើយ ក៏ជាគតិកាល ដោយគុណរបស់ភិក្ខុនោះ ទាំងជា
 អ្នកស្រាវជ្រាវនោះ ម្យ៉ាង បំណុល ឧបាសនា គឺលាភប្បទាយ-
 ភេសជ្ជៈបរិក្ខារ ក៏ជាគតិកាល ដោយគេដាក់សំនឹងទំហំរបស់ភិក្ខុនោះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសពេទ្យឈ្មោះប្រសើរ ជាអ្នកបរិច្ចាគដោយ
 សន្តិវិធី បរិច្ចាគដោយគុណផង បរិច្ចាគដោយសំនឹងទំហំផង
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសពេទ្យឈ្មោះប្រសើរ
 មាន ពុទ្ធនេះឯង ។

[២៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអតិថិកដែលទទួលបាន
 ដែលមានតណ្ហាជាបូសគល់ ៩ យ៉ាង អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវធម៌
 នោះចុះ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរឆ្លើយដែលមានតណ្ហា
 ជាបូសគល់ ៩ យ៉ាងក៏ដូចម្តេចខ្លះ ។ ធីតាអាស្រ័យតណ្ហា ទើប
 មានការស្មើគ្នា ១ អាស្រ័យការស្មើគ្នា ទើបកើតលាភ ១ អាស្រ័យ
 លាភទើបកើតសេចក្តីត្រិះរិះ ១ អាស្រ័យសេចក្តីត្រិះរិះ ទើបកើតសេចក្តី
 ប្រាថ្នា សេចក្តីត្រេកអរ ១ អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា សេចក្តីត្រេកអរ
 ទើបកើតសេចក្តីផ្សើសបំ ១ អាស្រ័យសេចក្តីផ្សើសបំ ទើបកើតការព្យាបាល
 វេជ្ជសាស្ត្រ ១ អាស្រ័យការព្យាបាលវេជ្ជសាស្ត្រ ទើបកើតសេចក្តីត្រេកអរ ១

បច្ឆ័យំ បដិច្ច អារត្តោ អារត្តាដំការណំ ទណ្ឌាធា-
នសត្តាធានកាលហវុត្តហវុត្តា កុវុកុវ មេសុញ្ញមុសា-
វាធា អនោកា ចាបកា អកុសលា ទណ្ឌ សម្ពុត្តំ ។
ឥមេ ។ កំកូវេ វេ កណ្ណាមូលកា ទណ្ឌតំ ។

[២២] ឆ័យំមេ កំកូវេ សត្តាវសោ ។ កកតមេ
វេ ។ សន្តំ កំកូវេ សត្តា ធានត្តកាយា ធានត្តសញ្ញោ
សេយ្យថាបំ បទុស្សា ឯកត្ថេ ច ទេវា ឯកត្ថេ ច
វិចិត្រានិកា អយំ បវមោ សត្តាវសោ ។ សន្តំ កំកូវេ
សត្តា ធានត្តកាយា ឯកត្តសញ្ញោ សេយ្យថាបំ
ទេវា ព្រហ្មកាយិកា បវមាគំចត្វា អយំ ទុតិយោ
សត្តាវសោ ។ សន្តំ កំកូវេ សត្តា ឯកត្តកាយា
ធានត្តសញ្ញោ សេយ្យថាបំ ទេវា វាគស្សា
អយំ តតិយោ សត្តាវសោ ។ សន្តំ កំកូវេ
សត្តា ឯកត្តកាយា ឯកត្តសញ្ញោ សេយ្យថាបំ
ទេវា សុភកិណ្ឌា អយំ ទតុត្តា សត្តាវសោ ។

កស្រីយសេចក្តីកំណាញ់ ទើបកើតការក្សានុក ១ ១ ស្រីយការក្សា
ជាហេតុហើយ ទើបអកុសលធម៌ចាំងឡាយ ដំណាច់ជាច្រើន គឺការ
កាន់ជ័យ្យ កាន់ត្រៀងស្រ្តាវច ល្បោចសាវ័ច ផ្សែងតាចាង ១
ចាំងនិយាយញុះញង់ និយាយកុហកកំភើតឡើង ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំង
ឡាយ ពួកធម៌បាទកណ្ណាជាមូសគណៈ ១៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[២២] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំងឡាយ សត្តាវស (ប្រទេសជាទី
នៅរបស់សត្វ) នេះ១៥ យ៉ាង ។ សត្តាវស ៧ យ៉ាងគឺដូច
ម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំងឡាយ ពួកសត្វមានកាយផ្សេងៗ មាន
សញ្ញាផ្សេងៗ ក៏មាន ដូចពួកមនុស្សនឹងនៅក្នុងក្នុង នឹងអស្ម-
ភាយពួកខ្លះ នេះជាសត្តាវសទី ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំងឡាយ ពួក
សត្វមានកាយផ្សេងៗ មានសញ្ញាដូចគ្នា ក៏មាន ដូចពួកព្រហ្មកា-
យិកនៅតា ដែលកើតក្នុងដាន់បឋមជ្ឈានក្នុង នេះជាសត្តាវសទី ២ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុចាំងឡាយ ពួកសត្វមានកាយដូចគ្នា មានសញ្ញាផ្សេងៗ
ក៏មាន ដូចពួកនៅតា ជាទំហកស្សៈ នេះជាសត្តាវសទី ៣ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុចាំងឡាយ ពួកសត្វមានកាយដូចគ្នា មានសញ្ញាដូចគ្នា
ក៏មាន ដូចពួកនៅតាជាទំហកស្សៈ នេះជាសត្តាវសទី ៤ ។

សង្ខ កំកូរេ សត្វា អសញ្ញោ អប្បនិស្សន្ទនោ
 សេយ្យជាតំ នេវ អសញ្ញសត្វា អយំ ឋាន្តោ
 សត្វាវសោ ។ សង្ខ កំកូរេ សត្វា សព្វសោ
 រូបសញ្ញា មមតិក្កមា បដិយេសញ្ញា អត្ថន្តរា
 វាទត្ថសញ្ញា អមនសិការា អនន្តោ អាកាសោតិ
 អាកាសានញ្ញាយនុបសា អយំ ធម្មោ សត្វាវសោ ។
 សង្ខ កំកូរេ សត្វា សព្វសោ អាកាសានញ្ញា
 យននំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណនំ វិញ្ញាណញ្ញា-
 យនុបសា អយំ សត្តមោ សត្វាវសោ ។ សង្ខ
 កំកូរេ សត្វា សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ញាយននំ
 សមតិក្កម្ម នត្ថំ កំក្វតិ អាកំក្វញ្ញាយនុបសា
 អយំ អដ្ឋមោ សត្វាវសោ ។ សង្ខ កំកូរេ សត្វា
 សព្វសោ អាកំក្វញ្ញាយននំ សមតិក្កម្ម នេវសញ្ញា-
 វាសញ្ញាយនុបសា អយំ នវមោ សត្វាវសោ ។
 ឥមេ ទេ កំកូរេ នវ សត្វាវសាតិ ។

ម្ចាស់ក្នុងទ្រព្យ ពួកសត្វក្នុងសញ្ញា ដល់មានទទួលការជីវ
 ក៏មាន ដូចគ្នាទៅនឹងអសញ្ញសត្វ នេះជាសត្វាវសទី ៥ ។
 ម្ចាស់ក្នុងទ្រព្យ ពួកសត្វក្នុងទ្រព្យសញ្ញា បានរាប់
 បដិយេសញ្ញា មិនបានធ្វើទុក្ខនឹងក្នុងពោះនាគសញ្ញា ដោយប្រការ
 ទាំងពួង ហើយបានដល់អាកាសានញ្ញាយននជ្ជាន ដោយបរិកម្មថា
 អាកាស មិនមានទីបំផុតដូច្នេះ ក៏មាន នេះជាសត្វាវសទី ៦ ។ ម្ចាស់
 ក្នុងទ្រព្យ ពួកសត្វក្នុងអាកាសានញ្ញាយននជ្ជាន ដោយប្រការ
 ទាំងពួង ហើយបានដល់វិញ្ញាណញ្ញាយននជ្ជាន ដោយបរិកម្មថា
 វិញ្ញាណ មិនមានទីបំផុតដូច្នេះ ក៏មាន នេះជាសត្វាវសទី ៧ ។ ម្ចាស់ក្នុង
 ទ្រព្យ ពួកសត្វក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយននជ្ជាន ដោយប្រការទាំងពួង
 ហើយបានដល់អាកំក្វញ្ញាយននជ្ជាន ដោយបរិកម្មថា ក្នុងកិច្ច
 មិនមានដូច្នេះ នេះជាសត្វាវសទី ៨ ។ ម្ចាស់ក្នុងទ្រព្យ ពួក
 សត្វក្នុងអាកំក្វញ្ញាយននជ្ជាន ដោយប្រការទាំងពួង ហើយបាន
 ដល់នេវសញ្ញាវាសញ្ញាយននជ្ជាន នេះជាសត្វាវសទី ៩ ។ ម្ចាស់
 ក្នុងទ្រព្យ សត្វាវសទី ៩ យ៉ាងនេះដែរ ។

(២៩) យគោ ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុនោ បញ្ញាយ
 ចំត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ វស្សេតំ កិក្ខុវេ កិក្ខុនោ
 កក្កំ វចនាយ ទីលា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មជរយំ
 កតំ កាលំយំ ធាបរំ វត្តន្តាយាតំ បដាជាតីតំ ។
 កុបេត្វ កិក្ខុវេ កិក្ខុនោ បញ្ញាយ ចំត្តំ សុបរិច័តំ
 ហោតិ ។ វិគរាតំ មេ ចំត្តន្តំ បញ្ញាយ ចំត្តំ
 សុបរិច័តំ ហោតិ វិគរោសំ មេ ចំត្តន្តំ បញ្ញាយ
 ចំត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ វិគរោសំ មេ ចំត្តន្តំ បញ្ញាយ
 ចំត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ អសរាគធម្មំ មេ ចំត្តន្តំ
 បញ្ញាយ ចំត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ អសរោសធម្មំ មេ
 ចំត្តន្តំ បញ្ញាយ ចំត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ អសមោ-
 ហធម្មំ មេ ចំត្តន្តំ បញ្ញាយ ចំត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ

(២៩) ម្នាលកិក្ខុវេនិក្ខុនោ កាលណាបើចំត្តន្តំដែលកិក្ខុវេនិក្ខុនោ
 សន្សំល្អហើយដោយប្រាថ្នា ម្នាលកិក្ខុវេនិក្ខុនោ គាសន្សំរបស់កិក្ខុ
 វេនិក្ខុនោ កិក្ខុនោ ។ វេនិក្ខុវេនិក្ខុនោ ជាតិរបស់ហើយ បង្ក-
 ត្រហូចរយះកក្កុអញបានប្រព្រឹត្តល្អហើយ សោឡសក្កុអញបាន
 ធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការវាចន្តជ័យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសក្កុនេះ
 ទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្នាលកិក្ខុវេនិក្ខុនោ ចំត្តន្តំដែលកិក្ខុវេនិក្ខុនោសន្សំ
 ហើយ ដោយប្រាថ្នា គេដោយប្រការដូចម្តេច ។ ចំត្តន្តំដែលកិក្ខុវេនិក្ខុនោសន្សំ
 ល្អហើយ ដោយប្រាថ្នា ចំត្តន្តំរបស់កក្កុអញ ប្រាសចាកក្កុហើយ
 ចំត្តន្តំដែលកិក្ខុវេនិក្ខុនោសន្សំល្អហើយ ដោយប្រាថ្នា ចំត្តន្តំរបស់កក្កុអញ
 ប្រាសចាកទោសៈហើយ ចំត្តន្តំដែលកិក្ខុវេនិក្ខុនោសន្សំល្អហើយ ដោយប្រាថ្នា
 ថា ចំត្តន្តំរបស់កក្កុអញ ប្រាសចាកមហាហើយ ចំត្តន្តំដែលកិក្ខុវេនិក្ខុនោសន្សំ
 ល្អហើយ ដោយប្រាថ្នា ចំត្តន្តំរបស់កក្កុអញ មានសភាពមិនប្រកប
 ដោយកក្កុ ចំត្តន្តំដែលកិក្ខុវេនិក្ខុនោសន្សំល្អហើយ ដោយប្រាថ្នា ចំត្តន្តំ
 របស់កក្កុអញ មានសភាពមិនប្រកបដោយទោសៈ ចំត្តន្តំដែលកិក្ខុវេនិក្ខុនោ
 សន្សំល្អហើយ ដោយប្រាថ្នា ចំត្តន្តំរបស់កក្កុអញ មានសភាពមិន
 ប្រកបដោយទោសៈ ចំត្តន្តំដែលកិក្ខុវេនិក្ខុនោសន្សំល្អហើយ ដោយប្រាថ្នា

អនាគតិដង្គ មេ ចំត្ត កាមរាគាយាតិ បញ្ញាយ ចំត្ត
 សុប្បិច្ឆន្ត ហោតិ អនាគតិដង្គ មេ ចំត្ត រូបរាគា-
 យាតិ បញ្ញាយ ចំត្ត សុប្បិច្ឆន្ត ហោតិ អនាគតិដង្គ
 មេ ចំត្ត អរូបរាគាយាតិ បញ្ញាយ ចំត្ត សុប្បិច្ឆន្ត
 ហោតិ ។ យេវោ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បញ្ញាយ
 ចំត្ត សុប្បិច្ឆន្ត ហោតិ តស្សេនំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ
 កល្យ រជនាយ ចំណា ដាតិ វុសិតំ ព្រហ្មជរយំ
 កតំ កាលីយំ នាម វត្ថុត្តាយាតិ បដាធាតិកំ(៥) ។

(២៦) ឯកំ សមយំ អាយស្មា ច សាវិ-
 បុត្តា អាយស្មា ច ចង្វិកាបុត្តា ភជិតហោ
 វិហរន្តិ វេជ្ជវេ កាលន្តកចិវាបេ ។ តត្រិ ទោ
 អាយស្មា ចង្វិកាបុត្តា ភិក្ខុ អមន្តេសិ
 វេរធាត្តា អវុសោ ភិក្ខុនំ វិវំ ចង្គំ ទេសេតំ

១. វ. ម. បក្សាមីតិ ។

ចំត្តបេសំភាគាអញ មានសភាពមិនត្រូវបំបៅដើម្បីកាមរាគ ចំត្តដែល
 ភិក្ខុបានសន្សំហើយ ដោយប្រាថ្នា ចំត្តបេសំភាគាអញ មាន
 សភាពមិនត្រូវបំបៅដើម្បីរូបរាគៈ ចំត្តដែលភិក្ខុបានសន្សំហើយ
 ដោយប្រាថ្នា ចំត្តបេសំភាគាអញ មានសភាពមិនត្រូវបំបៅដើម្បី
 អរូបរាគ ។ ហួសភិក្ខុចាំឡាយ កាលណាបើ ចំត្តដែលភិក្ខុ
 បានសន្សំហើយ ដោយប្រាថ្នា ហួសភិក្ខុចាំឡាយ ការសន្សំ
 បេសំភិក្ខុនោះ ក្នុងរោលថា ភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់ថា ជាតិវេសំ
 ហើយ មន្ត្រិត្រហូចរយៈភាគាអញបានប្រព្រឹត្តចេញ រោឡសក្ខិ
 ភិក្ខុភាគាអញបានប្រព្រឹត្តចេញ បុគ្គលាវតាភិក្ខុនៃប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 រោឡសក្ខិច្ឆេរទៀត មិនមានឡើយ ។

(២៦) សម័យមួយ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានអាយុ នឹងព្រះចង្វិកាបុត្ត
 ដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងវត្តវេជ្ជវេ ជាកលន្តកចិវាបេ ក្នុងក្រុងវិជិត្រិះ ។
 ក្នុងទីនោះនឹង ព្រះចង្វិកាបុត្តដ៏មានអាយុហៅភិក្ខុចាំឡាយមកថា ហួស
 រាត្រីសាចាំឡាយ ទៅវេសំវិជិត្រិះដឹងច្បាស់ថា យាងទៅថា

យតោ ទោ អារុសោ ភិក្ខុនោ ចេតសា ចំត្ត
 សុបវចំ ហោតំ(១) តស្សេតំ ភិក្ខុនោ កល្យ វេយ្យា-
 ការណាយ ទំណា ជាតិ វុសំតំ ព្រិញ្ញវយំ កាតំ
 ការណីយំ នាមវំ ឥត្តត្តាយាតិ បដាបាតិ(២) ។
 ឯវំ វុត្តោ អាយស្មា សាវិបុត្តោ អាយស្មន្តំ ចន្ទ-
 កាមុត្តំ ឯតទេវេច ទ ទោ អារុសោ ចន្ទកាមុត្ត
 ទេវេទត្តោ ភិក្ខុនំ ឯវំ ទម្មំ ទេសេតំ យតោ ទោ
 អារុសោ ភិក្ខុនោ ចេតសា ចំត្ត សុបវចំ
 ហោតំ(៣) តស្សេតំ ភិក្ខុនោ កល្យ វេយ្យាការណាយ
 ទំណា ជាតិ វុសំតំ ព្រិញ្ញវយំ កាតំ ការណីយំ
 នាមវំ ឥត្តត្តាយាតិ បដាបាតិ ។ ឯវត្ថុ ទោ
 អារុសោ ចន្ទកាមុត្ត ទេវេទត្តោ ភិក្ខុនំ ទម្មំ ទេសេតំ

១ ប. ចេតសា ចំតំ ហោតំ ។ ២ ឧ. ឧ. បដាបាតិ ។ ៣ ឧ. ចេតសា ចំតំ ហោតំ ។

ម្នាល អារុសោ ចំនីឡាយ វេលាណា ចំត្តដែលភិក្ខុចំរើនឡើងហើយ ដោយ
 ចំត្ត ចំត្តនេះ បេសភិក្ខុនោះគួរដើម្បីព្យាគរថា ភិក្ខុនោះវេលាដឹងឡើងថា
 ជាតិរបស់អាត្មាអញអស់ហើយ មគ្គព្រិញ្ញវយៈ អាត្មាអញបាន
 ប្រព្រឹត្តទៅហើយ ។ សោឡសកំច្ច អាត្មាអញបានធ្វើស្រឡាហើយ
 មគ្គការវេលាចំរើនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកំច្ចនេះទៀត មិនមាន
 ឡើយ ។ កាលបើព្រះចន្ទកាមុត្តដ៏មានអាយុ កាលយ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះសាវិបុត្តដ៏មានអាយុ ក៏កាលទៅនឹងព្រះចន្ទកាមុត្តដ៏មានអាយុ
 ដូច្នេះថា ម្នាល អារុសោ ចន្ទកាមុត្ត ទេវេទត្តមិនសំដែងឯបំរើភិក្ខុ
 ចំនីឡាយ យ៉ាងនេះទេថា ម្នាល អារុសោ ចំនីឡាយ វេលាណា
 ចំត្តដែលភិក្ខុចំរើនឡើងហើយដោយចំត្ត ចំត្តនេះបេសភិក្ខុនោះ គួរដើម្បី
 ព្យាគរថា ភិក្ខុនោះវេលាដឹងឡើងថា ជាតិរបស់អាត្មាអញ អស់
 ហើយ មគ្គព្រិញ្ញវយៈ អាត្មាអញ បានប្រព្រឹត្តទៅហើយ សោឡសកំច្ច
 អាត្មាអញ បានធ្វើស្រឡាហើយ មគ្គការវេលាចំរើនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសោឡសកំច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្នាល អារុសោ
 ចន្ទកាមុត្ត ទេវេទត្តបានតែសំដែងឯបំរើភិក្ខុចំនីឡាយ យ៉ាងនេះទេ

យកោ ទោ អារុសោ ភិក្ខុនោ ចេតសា ចំគុំ
 សុបរិច័តំ ហោតិ តស្សេតំ ភិក្ខុនោ កកលំ វេយ្យា-
 ករណាយ ទីណា ជាតំ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ
 ករណីយំ ឆាបរំ ឥត្តត្ថាយាតំ បដាឆាតីតំ ។
 ធុតំយម្យំ ទោ អាយស្មា ចន្ទិកាមុត្តា ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ទេវទត្តោ អារុសោ ភិក្ខុនំ វរំ ធម្មំ
 ទេសេតិ យកោ ទោ អារុសោ ភិក្ខុនោ ចេតសា
 ចំគុំ សុបរិច័តំ ហោតិ(១) តស្សេតំ ភិក្ខុនោ
 កកលំ វេយ្យាករណាយ ទីណា ជាតំ វុសិតំ
 ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ ឆាបរំ ឥត្តត្ថា-
 យាតំ បដាឆាតីតំ ។ ធុតំយម្យំ ទោ អាយស្មា
 សាវុត្តោ អាយស្មន្តំ ចន្ទិកាមុត្តំ វរំ ធម្មំ ទ
 ទោ អារុសោ ចន្ទិកាមុត្ត ទេវទត្តោ ភិក្ខុនំ វរំ
 ធម្មំ ទេសេតិ យកោ ទោ អារុសោ ភិក្ខុនោ
 ចេតសា ចំគុំ សុបរិច័តំ ហោតិ(២) តស្សេតំ ភិក្ខុនោ

១-២ ឧ. ចេតសា ចំគុំ ហោតិ ។

មាល អារុសោ ចំគុំ ឡាយ វេសាណា ចិត្តវិសេសកំ ចំរើនឡើយ ដោយ
 ចំគុំ ចិត្តន្តរបស់ភិក្ខុនោះ គួរដើម្បីព្យាករថា ភិក្ខុនោះវេសន៍ដ៏ធំ ឡាយ
 ជាតំរបស់គាតាអញអស់ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈគាតាអញបានប្រព្រឹត្ត
 រួចហើយ សោឡុសកិច្ច គាតាអញបានធ្វើស្រែចំហើយ មន្តគាវនាកិច្ច
 ដទៃប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡុសកិច្ចនេះទៀត មិនបានឡើយ ។
 ព្រះចន្ទិកាមុត្តដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុចំគុំឡាយមក ជាតំបេតិវដ្តទៀតថា
 មាល អារុសោ ចំគុំ ឡាយ ទេវទត្តសំដែងធម៌ ដល់ភិក្ខុចំគុំឡាយយ៉ាង
 នេះថា មាល អារុសោ ចំគុំ ឡាយ វេសាណា ចិត្តវិសេសកំ ចំរើនឡើយ
 ដោយចិត្ត ចិត្តន្តរបស់ភិក្ខុនោះ គួរដើម្បីព្យាករថា ភិក្ខុនោះវេសន៍ដ៏ធំ
 ឡាយ ជាតំរបស់គាតាអញអស់ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈគាតាអញ
 បានប្រព្រឹត្តរួចហើយ សោឡុសកិច្ច គាតាអញបានធ្វើស្រែចំហើយ
 មន្តគាវនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡុសកិច្ចនេះទៀត មិនបាន
 ឡើយ ។ ព្រះសាវុត្តដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុចំគុំឡាយមក ជាតំបេតិវដ្តទៀតថា
 មាល អារុសោ ចំគុំ ឡាយ ទេវទត្តសំដែងធម៌ ដល់ភិក្ខុចំគុំឡាយយ៉ាង
 នេះថា មាល អារុសោ ចំគុំ ឡាយ វេសាណា ចិត្តវិសេសកំ ចំរើនឡើយ
 ដោយចិត្ត ចិត្តន្តរបស់ភិក្ខុនោះ

កល្យ វេយ្យាករណាយ ទិណា ជាតិ វុស័ត្ថំ
 ព្រហ្មចរិយំ កក្កំ ករណីយំ នាមរំ ឥន្ទត្តាយាតិ
 បដាធាតីតំ ។ ឯវេញ ទោ អារុសោ ចង្គុកាបុត្ត
 ទេវទត្តោ កិក្ខុចំ ធម្មំ ទេសេតំ យតោ ទោ
 អារុសោ កិក្ខុទោ ទេវសា ចិត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ
 តស្សេតំ កិក្ខុទោ កល្យ វេយ្យាករណាយ
 ទិណា ជាតិ វុស័ត្ថំ ព្រហ្មចរិយំ កក្កំ ករណីយំ
 នាមរំ ឥន្ទត្តាយាតិ បដាធាតីតំ ។ តតិយម្ប
 ទោ អាយស្មា ចង្គុកាបុត្តោ កិក្ខុ អាមន្តេសំ
 ទេវទត្តោ អារុសោ កិក្ខុចំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេតំ
 យតោ ទោ អារុសោ កិក្ខុទោ ទេវសា ចិត្តំ
 សុបរិច័តំ ហោតិ^(១) តស្សេតំ កិក្ខុទោ កល្យ
 វេយ្យាករណាយ ទិណា ជាតិ វុស័ត្ថំ ព្រហ្មចរិយំ
 កក្កំ ករណីយំ នាមរំ ឥន្ទត្តាយាតិ បដាធាតីតំ ។

១ ម. យេសា ចិត្តំ ហោតិ ។

គួរដើម្បីព្យាករថា កិក្ខុនាមវេនីជីវិត្យស័ថា ជាតិរបស់កក្កាអញ
 អស់ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈ កក្កាអញបានប្រព្រឹត្តរួចហើយ សោឡស-
 កិច្ច កក្កាអញបានធ្វើស្រេចហើយ មន្តភាវនាភិក្ខុជីវិត ប្រព្រឹត្តរួច
 ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ឆ្ងល់អារុសោចង្គុកាបុត្ត
 ទេវទត្តានៃសិវជីវិតម្សិលកិច្ចចំណង់ឡាយយ៉ាងនេះទៅ ឆ្ងល់អារុសោ
 ចំណង់ឡាយ វេលាណា ចិត្តដែលកិច្ចចំណង់ឡាយហើយ ដោយចិត្ត ចិត្តខ្លះ
 របស់កិក្ខុនោះ គួរដើម្បីព្យាករថា កិក្ខុនាមវេនីជីវិត្យស័ថា ជាតិរបស់
 កក្កាអញអស់ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈ កក្កាអញបានប្រព្រឹត្តរួចហើយ
 សោឡសកិច្ច កក្កាអញបានធ្វើស្រេចហើយ មន្តភាវនាភិក្ខុជីវិត
 ប្រព្រឹត្តរួច ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះចង្គុ-
 កាបុត្តដ៏មានអាយុ ហៅកិក្ខុចំណង់ឡាយមក ដាក់របបជីវិតទៀតថា ឆ្ងល់
 អារុសោចំណង់ឡាយ ទេវទត្តសិវជីវិតម្សិល ដែលកិច្ចចំណង់ឡាយយ៉ាងនេះទៅ
 ឆ្ងល់អារុសោចំណង់ឡាយ វេលាណា ចិត្តដែលកិច្ចចំណង់ឡាយហើយ ដោយ
 ចិត្ត ចិត្តខ្លះរបស់កិក្ខុនោះ គួរដើម្បីព្យាករថា កិក្ខុនាមវេនីជីវិត្យស័ថា
 ជាតិរបស់កក្កាអញអស់ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈ កក្កាអញបានប្រព្រឹត្ត
 រួចហើយ សោឡសកិច្ច កក្កាអញបានធ្វើស្រេចហើយ មន្តភាវនា-
 ភិក្ខុជីវិតប្រព្រឹត្តរួច ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។

កតិយម្យំ ចោ អាយស្ថា សាវបុត្តោ អាយស្មន្តំ
 ចន្ទិកាបុត្តំ ឯកទេវិច ទ ចោ អារុសោ ចន្ទិ-
 កាបុត្ត ទេវទត្តោ កិក្ខុនំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេតិ
 យតោ ចោ អារុសោ កិក្ខុនោ ទេវសា ចិត្តំ
 សុបរិច័តំ ហោតិ^(១) តស្សេតំ កិក្ខុនោ កល្យ
 វេយ្យករណាយ ទិណា ជាតិ វុសំតំ ព្រហ្មចរិយំ
 កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្តត្តាយាតំ បដាទាតីតិ ។
 ឯវត្ថុ ចោ អារុសោ ចន្ទិកាបុត្ត ទេវទត្តោ កិក្ខុនំ
 ធម្មំ ទេសេតិ យតោ ចោ អារុសោ កិក្ខុនោ
 ទេវសា ចិត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ តស្សេតំ កិក្ខុនោ
 កល្យ វេយ្យករណាយ ទិណា ជាតិ វុសំតំ
 ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្តត្តាយាតំ
 បដាទាតីតិ ។ តាវត្ថុ អារុសោ កិក្ខុនោ ទេវសា
 ចិត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ ។ វីតោតំ មេ ចិត្តន្តំ
 ទេវសា ចិត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ វីតោសំ
 មេ ចិត្តន្តំ ទេវសា ចិត្តំ សុបរិច័តំ ហោតិ

១. ម. ទេវសា ចិត្តំ ហោតិ ។

ព្រះហឫត្តដ៏មានអាយុ ពោលទៅនឹងព្រះចន្ទិកាបុត្តដ៏មានអាយុ ជា
 តំរូវ ៗ ដល់ជួបគ្នា ម្ចាស់អារុសោចន្ទិកាបុត្ត ទៅទុក្ខចិត្តសំដែងធម៌
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះទេថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ វេលាណា
 ចិត្តដែលភិក្ខុចំរើនល្អហើយដោយចិត្ត ចិត្តនេះរបស់ភិក្ខុនោះ គួរដើម្បីព្យាករ
 ថា ភិក្ខុនោះវេលាដឹងច្បាស់ថា ជាតិរបស់អត្តាអញអស់ហើយ មគ្គ-
 ព្រហ្មចរិយៈ អត្តាអញបានប្រព្រឹត្តរួចហើយ សោឡសតិច្ច អត្តាអញ
 បានប្រើស្រេចហើយ មគ្គភាវនាភិច្ចដ៏ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសតិច្ច
 នេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្ចាស់អារុសោចន្ទិកាបុត្ត ទៅទុក្ខចិត្ត
 សំដែងធម៌ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះទេថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ
 វេលាណាចិត្តដែលភិក្ខុចំរើនល្អហើយ ដោយចិត្ត ចិត្តនេះរបស់ភិក្ខុនោះ
 គួរដើម្បីព្យាករថា ភិក្ខុនោះវេលាដឹងច្បាស់ថា ជាតិរបស់អត្តាអញអស់
 ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អត្តាអញបានប្រព្រឹត្តរួចហើយ សោឡសតិច្ច
 អត្តាអញបានប្រើស្រេចហើយ មគ្គភាវនាភិច្ចដ៏ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សោឡសតិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្ចាស់អារុសោ ចិត្តដែលភិក្ខុ
 ចំរើនល្អហើយដោយចិត្ត តើដូចម្តេច ។ ចិត្តដែលភិក្ខុចំរើនល្អហើយ
 ដោយចិត្តថា ចិត្តរបស់អត្តាអញប្រាសចាកកន្លះហើយ ចិត្តដែលភិក្ខុ
 ចំរើនល្អហើយ ដោយចិត្តថា ចិត្តរបស់អត្តាអញ ប្រាសចាកទោសៈហើយ

វត្តោហំ មេ ចិត្តន្តំ ទេវសា ចិត្តំ សុបវចិតំ ហោតិ
 អសភពធម្មំ មេ ចិត្តន្តំ ទេវសា ចិត្តំ សុបវចិតំ
 ហោតិ អសនោសធម្មំ មេ ចិត្តន្តំ ទេវសា ចិត្តំ
 សុបវចិតំ ហោតិ អសនោហធម្មំ មេ ចិត្តន្តំ ទេវសា
 ចិត្តំ សុបវចិតំ ហោតិ អនាវត្តធម្មំ មេ ចិត្តំ តាម-
 ភវយាតិ ទេវសា ចិត្តំ សុបវចិតំ ហោតិ អនាវត្ត-
 ធម្មំ មេ ចិត្តំ រូបភវយាតិ ទេវសា ចិត្តំ សុបវ-
 ចិតំ ហោតិ អនាវត្តធម្មំ មេ ចិត្តំ ករុណភវយាតិ
 ទេវសា ចិត្តំ សុបវចិតំ ហោតិ ។ ឯវ សម្មាវុត្តិ-
 ចិត្តស្ស^(១) ទោ អាវសោ ភិក្ខុនោ ភុសា ទេច
 ទក្កវិញ្ញយ្យា រូបា ទក្កស្ស អាទាដំ អាគច្ឆន្តិ
 ទេវស្ស ចិត្តំ បរិយាទិយន្តិ អមិស្សិតមេវស្ស ចិត្តំ
 ហោតិ មិតំ អាទេញ្ញត្តំ វេយ្យស្សនុបស្សតិ ភុសា
 ទេច សោភវិញ្ញយ្យា សន្តា ។ មេ ។ យាទិវិញ្ញយ្យា ភន្តា

១. ១. ម. សម្មាវុត្តិស្ស។

ចិត្តវិសេក្កចំវេនល្អហើយ ដោយចិត្តថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ព្រាស
 ចាកខាងដោយ ចិត្តវិសេក្កចំវេនល្អហើយដោយចិត្តថា ចិត្តរបស់
 អាត្មាអញ មានសភាពមិនប្រកបដោយធនៈ ចិត្តវិសេក្កចំវេនល្អហើយ
 ដោយចិត្តថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញ មានសភាពមិនមែនប្រដោយវាសៈ
 ចិត្តវិសេក្កចំវេនល្អហើយ ដោយចិត្តថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញ មាន
 សភាពមិនប្រកបដោយរមាហៈ ចិត្តវិសេក្កចំវេនល្អហើយដោយចិត្តថា
 ចិត្តរបស់អាត្មាអញ មានសភាពមិនបានត្រឡប់មក ដើម្បីតាមគត
 ចិត្តវិសេក្កចំវេនល្អហើយ ដោយចិត្តថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញ មាន
 សភាពមិនបានត្រឡប់មក ដើម្បីចត ចិត្តវិសេក្កចំវេនល្អហើយ
 ដោយចិត្តថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញ មានសភាពមិនទាន់ត្រឡប់មក ដើម្បី
 ឆបតត ។ បុណ្យោសា ភិក្ខុវិសេក្កចិត្តស្សវេយ្យាប្រវាយាទិ
 ទេវហើយ ទោម្បវដិក្រិលនីវេលធម្មវិធីដោយចក្ខុ ចកតាម័ន្ធម្ម
 វិនចក្ខុ គឺត្រឡប់មកចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះមិនបានឡើយ ចិត្តភិក្ខុនោះមិន
 ជាមិស្សិត ជាចិត្តតាំងទៅ ដល់ខួរការបំបញ្ចប់ញា ភិក្ខុនោះវេល
 ជំពាណាឃើញច្បាស់នូវសេចក្តីវិនាសទៅនៃចិត្តនោះ ទោះបីសំឡេង
 ដ៏ក្រិលនី ធម្មវិធីដោយត្រឡប់មក ។ បេ ។ ភិក្ខុធម្មវិធីដោយត្រឡប់

វេយ្យាករណ៍ស្មុគ្រស្មាញ់ ភស្តុតាង ដោយ សោតវិញ្ញាប្យ
 សង្ខារ ។ បេ ។ យានវិញ្ញាប្យ កថា ជំនួញវិញ្ញាប្យ
 សោ កាយវិញ្ញាប្យ ដោយឡា មេធាវិញ្ញាប្យ
 ធម្មា មនស្ស អាចារ្យ អាចារ្យ លោក្ខ ចិត្ត
 វេយ្យាករណ៍ អនិច្ចាតវេយ្យាករណ៍ ចិត្ត ហោតិ បំពេញ
 អាចារ្យឡា វេយ្យាករណ៍ស្មុគ្រស្មាញ់ ។

[២៧] អថទោ អថាថបិណ្ឌិតោ កហមតិ
 យេន កតវា តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា កករុន្តំ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ចិត្តំ ។ ឯកមន្តំ ចិត្តំ
 ទោ អថាថបិណ្ឌិតំ កហមតិ កតវា ឯកមន្តំ
 យេន ទោ កហមតិ អរិយស្សាវកស្ស បញ្ច
 កយានិ វេរនិ វេយ្យាករណ៍ យោនិ ចតុមា
 ថ សោតាមត្ថយឡោ សមញ្ញាតោ ហោតិ សោ
 អាត្មត្ថោ អត្តនា អត្តនំ ឡាតាមយ្យ
 ទីលានិយោម្មំ ទីលានិយោម្មំ ទីលានិយោម្មំ
 យោ ទីលានិយោម្មំ ទីលានិយោម្មំ ទីលានិយោម្មំ

ភិក្ខុនារោមនិបាតោ យេញច្បាស់ឡើយ សេចក្តីវិចារ ទៅនៃចិត្តនោះ
 ទៅបំបែកជំនុំក្រៃលែង គប្បីដឹងដោយគ្រឿង ។ បេ ។ ក្នុងគប្បីដឹង
 ដោយច្រមុះ សេចក្តីដឹងដោយអណ្តាត ដោយឡាគប្បីដឹងដោយកាយ
 ធម្មាឡោ គប្បីដឹងដោយចិត្ត មកកាន់ធម្មនៃចិត្ត គឺស្របសង្កត់ចិត្ត
 របស់ភិក្ខុនារោ មិនបានឡើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនារោ មិនជាប់ស្តិត
 ជាចិត្តតាំងនៅ ដល់នូវការមិនញាប់ញ័រ ភិក្ខុនារោ វេរនិបាតោ
 យេញច្បាស់ឡើយសេចក្តីវិចារ ទៅនៃចិត្តនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៨] ត្រាតោ អថាថបិណ្ឌិតោ ចូលទៅកាលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ត្រាច្បាស់បង្កើតព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអន្តរាយក្នុងសម្ភារ ។ លុះអថាថបិណ្ឌិតោ អន្តរាយ
 ក្នុងសម្ភារហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រើត្រាស់បង្កើតថា ឬល
 កហមតិ វេរនិ យោមាសោត បានឡើយនូវកិច្ចវាចនា ៥ នឹង
 ប្រកបដោយអន្តរាយសោតចិត្ត ៤ យ៉ាងហើយ អរិយហោតាតោ កាល
 ឡាតាគប្បីព្យាករនូវខ្លួនដោយខ្លួនឯងបានថា ឯកាមញ្ញ មាននរកសំ
 ហើយ មានគិរិយានិកាសំហើយ មានចិត្តិសំហើយ
 មានបោយទុក្ខនិវេទនាសំហើយ ឯកាមញ្ញ ជាអត្ថបទសំហើយ ។

អវិជ្ជាចាតធម្មា ចំយតោ សម្ពោជំបរាយនោ ។
 កកមាជិ បញ្ច កយានំ វេរាជំ វុបសន្តានំ ហោន្តំ ។
 យំ កហមតិ ចាណាតំចាតិ ចាណាតំចាតប្បក្ខយា
 ជិដ្ឋនម្មិកម្យំ កយំ វេរំ បសវតិ សម្បរាយិកម្យំ
 កយំ វេរំ បសវតិ ចេតសិកម្យំ ទុក្ខំ ឆោមនស្សំ
 បដិសំវេនេតិ ចាណាតំចាតា បដិវរតោ លេ ជិដ្ឋនម្មិ-
 កម្យំ កយំ វេរំ បសវតិ ន សម្បរាយិកម្យំ កយំ វេរំ
 បសវតិ ន ចេតសិកម្យំ ទុក្ខំ ឆោមនស្សំ បដិសំវេនេតិ
 ចាណាតំចាតា បដិវតស្ស ឯវំ តំ កយំ វេរំ
 វុបសន្តំ ហោតិ ។ យំ កហមតិ អធិដ្ឋានាយំ ។ បេ ។
 កាមេសុ មិដ្ឋាចារី មុសាវាទិ សុរាមោយមជ្ឈប្បមា-
 នដ្ឋាយិ សុរាមោយមជ្ឈប្បមាទដ្ឋានប្បក្ខយា ជិដ្ឋនម្មិ-
 កម្យំ កយំ វេរំ បសវតិ សម្បរាយិកម្យំ កយំ វេរំ
 បសវតិ ចេតសិកម្យំ ទុក្ខំ ឆោមនស្សំ បដិសំវេនេតិ

មានសភាពមិនបានដាក់ចុះ ជាបុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្ត
 ទៅភាគមុខ ។ ភ័យនឹងត្រឡប់ ដែលអរិយសាវក បានប្រាប់ហើយ
 ឆើដ្ឋនម្មុច ។ ម្ចាស់គហបតី បុគ្គលជាអ្នកសម្លាប់សត្វ វេលាបានឆ្ងល់
 ភ័យនឹងត្រឡប់ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបច្ចុប្បន្នផង បានឆ្ងល់ភ័យនឹងត្រឡប់
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងលោកភាគមុខផង ទទួលនូវទុក្ខនឹងទោមនស្ស ដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង ព្រោះការសម្លាប់សត្វជាបច្ច័យ បុគ្គលជាអ្នករៀន
 ចាកបាណកិបាត វេលាមិនបានឆ្ងល់ភ័យនឹងត្រឡប់ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នផង មិនបានឆ្ងល់ភ័យនឹងត្រឡប់ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងលោកភាគ
 មុខផង មិនបានទទួលនូវទុក្ខនឹងទោមនស្សដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង
 កាលបើបុគ្គលរៀនចាកបាណកិបាតហើយ ទើបភ័យនឹងត្រឡប់នោះ ស្ទើរ
 ប្រាប់ទៅបានយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់គហបតី បុគ្គលជាអ្នកកាន់យកនូវរបស់
 ដែលគេមិនបានឲ្យ ។ បេ ។ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តទុក្ខក្នុងកាមចង់ឃ្លាយ ជា
 អ្នកពោលភាពក្រហាយ ជាអ្នកជិតម្លប់ទឹកស្រវឹងគឺសុរាមិនឈឺ ដែលជា
 ទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ តែងបានឆ្ងល់ភ័យនឹងត្រឡប់ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នផង បានឆ្ងល់ភ័យនឹងត្រឡប់ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងលោកភាគមុខផង
 ទទួលនូវទុក្ខនឹងទោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង ព្រោះការជិត
 ម្លប់ទឹកស្រវឹងគឺសុរាមិនឈឺ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទជាបច្ច័យ

សុភមេយមជ្ជប្បមាណស្វា បដិវាតោ នេ ជំដូនម្នី
 កម្សំ កយំ វេរំ បសវតំ ន សម្បាយកម្សំ
 កយំ វេរំ បសវតំ ន ចេតសិកម្សំ ធុត្ថុ
 នោមនស្សំ បដិសំវេនេតិ សុភមេយមជ្ជប្បមាណស្វា
 បដិវាតស្ស ឯវំ តំ កយំ វេរំ វុចសន្តំ ហោតំ ។
 ឥមាធិ បព្វ កយាធិ វេរាធិ វុចសន្តាធិ ហោត្តិ ។
 កតមេហំ ចត្វហំ សោតាមន្តិយត្ថេហំ សមញ្ញា
 កតោ ហោតិ ។ ឥធិ កហបតំ វេយស្សាទោ
 ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមញ្ញកតោ ហោតិ ឥតិប
 សោ កតា អហំ សហសត្តន្ធា វង្ខាធរសា
 សម្បញ្ញោ សុតតោ លោកាវុធ្ធ អនុត្តរោ បុរិស
 ធម្មសារាធិ សន្តា នេមនុស្សាធិ ពុទ្ធា កតាតិ

បុគ្គលជាអ្នករៀនចាកការណ៍កន្លែងស្រីវិន័យ គឺសុភវិនិច្ឆ័យ ដែលជាវិ
 ការិន្តសេចក្តីប្រមាទហើយ វេយស្សនិច្ឆ័យនិច្ឆ័យ ដែលប្រព្រឹត្ត
 ក្នុងក្នុងបុគ្គលម្នាក់ មិនបានឲ្យភ័យនឹងឆៀវ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងសោត
 ភាវីយុវជន មិនទទួលបានបុគ្គលិកនិច្ឆ័យស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុង
 ចិត្តផង កាលបើបុគ្គលរៀនចាកការណ៍កន្លែងស្រីវិន័យ គឺសុភវិនិច្ឆ័យ
 ដែលជាវិការិន្តសេចក្តីប្រមាទហើយ វេយស្សនិច្ឆ័យនិច្ឆ័យ ឆៀវស្រាប់ចូល
 ទៅបានយ៉ាងនេះឯង ។ ភ័យនឹងឆៀវ ដែលវេយស្សាត បានចូល
 ហើយបានទៅយ៉ាងនេះឯង ។ អរិយសាវក ប្រកបដោយអង្គិនិច្ឆ័យសោតាមន្តិ
 យ យ៉ាង ត្រឹមត្រូវ ។ ហេតុហេតុ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកម្រិតក្នុងព្រះអង្គ ព្រះអង្គ
 ព្រះកាតវត្ថុនោះ ប្រុងឲ្យយោគសេចក្តីសេចក្តីស្របយ៉ាង ព្រះអង្គ
 ត្រាស់ដឹងខ្លួនតាមយុគៈទាំងឡាយដោយប្រពៃចំនោះព្រះអង្គ ព្រះអង្គ
 ចាំបូណ៌ដោយផ្ទៃនឹងចំណេះ ព្រះអង្គមានជំនាញទៅកាន់ព្រះអង្គ
 ព្រះអង្គប្រាសច្បាស់ខ្លួនព្រះអង្គ ព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលាវិជ្ជា
 កេបុគ្គលណាមួយស្មើគ្នា ព្រះអង្គជាព្រះអង្គខ្លួនបុរស ដែលគួរ
 ខ្លួនបាន ព្រះអង្គជាត្រីវិនិច្ឆ័យមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គត្រាស់
 ដឹងខ្លួនតាមយុគៈ ព្រះអង្គប្រាសច្បាស់ខ្លួនព្រះអង្គ ។

ធម្មេ អវេទ្ខប្បសារេនេ សមន្តានតោ ហោតិ ស្វាគ្គា-
 តោ កតវតា ធម្មោ សន្តិដ្ឋិតោ អតោលីកោ
 ឯហិចស្សិតោ ឱបនយិកោ បទ្ខតំ វេនេតតោ
 វិញ្ញាហិតំ ។ សង្ឃេ អវេទ្ខប្បសារេនេ សមន្តានតោ
 ហោតិ សុប្បជ័យោ កតវតោ សាវកសង្ឃោ ឧប-
 ប្បជ័យោ កតវតោ សាវកសង្ឃោ ញាយេប្បជ័យោ
 កតវតោ សាវកសង្ឃោ សាមីចប្បជ័យោ កតវតោ
 សាវកសង្ឃោ យនំនិ ចត្តារិ បុរិសយុតានិ
 អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា ឯស កតវតោ សាវកសង្ឃោ
 អាហុនេយ្យោ ចាហុនេយ្យោ នត្ថុណេយ្យោ អញ្ញលំ-
 ការណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញត្ថេនំ លោកស្សតំ ។
 អរិយកង្កេហំ សីលេហំ សមន្តានតោ ហោតិ
 អត្តល្លោហំ អត្ថំទ្កេហំ អសតលេហំ អត្តធាសេហំ

អរិយសាវក ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកម្រើកក្នុងព្រះធម៌ជា
 ព្រះវិសេស្តិធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាព ត្រង់សំដែងហើយដោយល្អ
 ជាធម៌ដែលបុគ្គល គប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ជាធម៌ទី១១៧
 មិនរំពឹងការល ជាធម៌ដែលស្ងប់ស្ងៀម ជាធម៌ដែលបុគ្គលគប្បី
 បង្កើនចូលមកក្នុងខ្លួន ជាធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញចាំទិញយ គប្បីឃើញ
 ច្បាស់ក្នុងចិត្តខ្លួន ។ អរិយសាវក ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តី
 ជ្រះថ្លាមិនកម្រើកក្នុងព្រះសង្ឃថា ព្រះសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាព
 ប្រតិបត្តិដោយប្រពៃ ព្រះសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាព ប្រតិបត្តិ
 ត្រង់ ព្រះសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាព ប្រតិបត្តិដើម្បីត្រាស់
 ដឹងខ្លួនព្រះវិញ្ញាណ ព្រះសង្ឃសាវកនៃព្រះដ៏មានព្រះភាព ប្រតិបត្តិ
 សមគួរ គឺប្រតិបត្តិឱ្យដល់សីល សមាធិ បញ្ញា បុរិសបុគ្គលណា
 បើកបំផុតមាន ៦ គួរ បើកបំផុតជាបុរិសបុគ្គលមាន ៨ ព្រះសង្ឃសាវក
 របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាពនោះ លោកគួរចូលទូរចក្ខុប្រព័ន្ធ ដែល
 បុគ្គលតំបកបូជា គួរចូលទូរពាក្យកថា គួរចូលទូរខិត្តិយា គួរ
 គួរដល់អញ្ញាធិកម្ម ជាបុញ្ញក្នុងនៃសក្ការោគ កន្លែងដ៏ទៃក្រៃ
 វៃលឺជាន់គ្នា ។ អរិយសាវកនោះ ប្រកបដោយសីល ជាទីត្រេកអរ
 របស់ព្រះអរិយ ជាសីលមិនងាប់ មិនផ្ទុះ មិនព្រិស មិនរោគាល

កុដិស្សហំ វិញ្ញាប្បសក្កហំ អបរាមដ្ឋហំ សមាធិ-
 សំវត្ថុធិកេហំ ។ ឥមេហំ ចត្វហំ សោតាមត្ថិយត្ថេហំ
 សមញ្ញកតោ ហោតិ ។ យតោ ខោ កមាបតំ
 អរិយស្សាវកស្ស ឥមាធិ ចញ្ច កយាធិ វេរាធិ
 វ្រមសត្វាធិ ហោតិ ឥមេហំ ច ចត្វហំ សោតាមត្ថិ-
 យត្ថេហំ សមញ្ញកតោ ហោតិ សោ ពាក្យដ្ឋមាទោ
 អត្តោ ។ អត្តាធិ ព្យាករយ្យ ទិណានិយោម្ហំ
 ទិណាតិវត្ថាធិយោធិយោ ទិណាមិត្តិវិសោ ទិណា-
 យោ ធម្មត្ថតិវិទិចារតា សោតាមញ្ញោបាមស្មំ អវិទិតាត-
 ចន្ទោ ធិយតោ សម្ពោធិបរាយោតិ ។

[២៥] យតោ ខោ កិក្ខុវេ អរិយស្សាវកស្ស
 ចញ្ច កយាធិ វេរាធិ វ្រមសត្វាធិ ហោតិ ចត្វហំ ច
 សោតាមត្ថិយត្ថេហំ សមញ្ញកតោ ហោតិ សោ
 ពាក្យដ្ឋមាទោ អត្តោ ។ អត្តាធិ ព្យាករយ្យ
 ទិណានិយោម្ហំ ទិណាតិវត្ថាធិយោធិយោ ទិណាមិត្តិវិស-
 យោ ទិណា ធម្មត្ថតិវិទិចារតា សោតាមញ្ញោបាមស្មំ

ជាសីលជាតា ដែលពួកអ្នកប្រាជ្ញសរសើរហើយ ជាសីលមិនបោះបង់
 អវិជ្ជាដោយឥត ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។ អរិយសាវក
 ជាអ្នកប្រកបដោយអង្គនៃសោតាមត្ថិ ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ឯងបើ
 វេរាធិ អរិយសាវក បានម្លប់ខ្លួនឱ្យរំពឹងទាំង៥នេះ ទាំង
 ប្រកបដោយអង្គនៃសោតាមត្ថិទាំង៤ យ៉ាងនេះហើយ អរិយសាវកនោះ
 កាលបើប្រាថ្នាឆ្ងល់ព្យាករនូវដោយខ្លួនឯងបានថា ពាក្យអញ មានទេក
 អស់ហើយ មានតិវត្ថុកំណត់អស់ហើយ មានមិត្តិវិស័យអស់ហើយ
 មានអបាយខុត្តតិវិទិចារអស់ហើយ ពាក្យអញជាអ្នកដល់ខ្លួនសាត់
 ហើយ ជាអ្នកមានសភាព មិនបានទាក់ទុរ ជាអ្នកទៀង មានសេចក្តី
 ក្រាស់ជិនប្រព្រឹត្តទៅទាំងបួន ។

[២៥] ម្ចាស់ខ្ញុំទាំងឡាយ វេរាធិ អរិយសាវក បាន
 ម្លប់ ខ្លួនឱ្យរំពឹងទាំង៥ ទាំងប្រកបដោយអង្គនៃសោតាមត្ថិ
 ទាំង៤ យ៉ាងហើយ អរិយសាវកនោះ កាលបើប្រាថ្នា ឆ្ងល់
 ព្យាករនូវខ្លួនដោយខ្លួនឯងបានថា ពាក្យអញ មានទេកអស់ហើយ
 មានតិវត្ថុកំណត់អស់ហើយ មានមិត្តិវិស័យអស់ហើយ មាន
 អបាយ ខុត្តតិវិទិចារអស់ហើយ ពាក្យអញជាអ្នកដល់ខ្លួនសាត់

អវិជ្ជាតត្ថង្គោ ជំយតោ សង្គោជំបរាយតោ ។
 កកមាជំ បក្ស កយាជំ វេរាជំ វុបសង្គាជំ
 ហោត្ថំ ។ យំ ភិក្ខុវេ ចាណាតិចាតិ ចាណាតិ-
 ចាតប្បក្ខយា ជំដ្ឋង្គិកម្សិ កយំ វេរំ បសវតិ
 សម្បកយំកម្សិ កយំ វេរំ បសវតិ ចេតសិកម្សិ
 ឧត្ថំ តោមនស្សំ បដិសំវេនេតិ ចាណាតិចាតា
 បដិវិភោ ។ ចេ ។ ឯវំ តំ កយំ វេរំ វុបសង្គំ ហោតិ ។
 យំ ភិក្ខុវេ អនិច្ចាតាយំ ។ ចេ ។ តោមេសុ
 មិច្ឆាការី ឧសាភាតិ សុកមោយមជ្ឈប្បមាទដ្ឋាយិ
 សុកមោយមជ្ឈប្បមាទដ្ឋាទប្បក្ខយា ជំដ្ឋង្គិកម្សិ
 កយំ វេរំ បសវតិ សម្បកយំកម្សិ កយំ
 វេរំ បសវតិ ចេតសិកម្សិ ឧត្ថំ តោមនស្សំ
 បដិសំវេនេតិ សុកមោយមជ្ឈប្បមាទដ្ឋាយា បដិវិភោ

ជាអ្នកមានសភាពមិនបានទាក់ទុះ ជាអ្នកទៀង មានសេចក្តីត្រាស់ជំងឺ
 ប្រព្រឹត្តទៅបានមុន ។ ភ័យនឹងទៀតាំង ៨ ដែលអរិយសាវក
 បានប្រាប់ហើយ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំងឡាយ បុគ្គលដែល
 ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ តែងបាននូវភ័យនឹងទៀត ដែលប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង បាននូវភ័យនឹងទៀត ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងលោក
 ភាគមុនផង ទទួលនូវទុក្ខនឹងទោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុង
 ចិត្តផង ព្រោះការសម្លាប់សត្វ ជាបច្ច័យ បុគ្គលជាអ្នករៀនចាកការ
 សម្លាប់សត្វ ។ ចេ ។ រឿងភ័យនឹងទៀតនោះ ប្រាប់ទៅជាបយាង
 នេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំងឡាយ បុគ្គលតាំងយកទ្រព្យដែលគេមិន
 បានឱ្យ ។ ចេ ។ បុគ្គលជាអ្នកប្រព្រឹត្តទុស ក្នុងកាមចំងឡាយ ជាអ្នក
 ពោលពាក្យកុហក ជាអ្នកផឹកនូវទឹកស្រវឹង គឺសុភវិនិច្ឆ័យ ដែល
 ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ តែងបាននូវភ័យនឹងទៀត ដែលប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង បាននូវភ័យនឹងទៀត ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងលោក
 ភាគមុនផង ទទួលនូវទុក្ខនឹងទោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុង
 ចិត្តផង ព្រោះការផឹកនូវទឹកស្រវឹង គឺសុភវិនិច្ឆ័យ ដែល
 ជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ជាបច្ច័យ បុគ្គលអ្នករៀនចាកការផឹកនូវទឹក
 ស្រវឹង គឺសុភវិនិច្ឆ័យ ដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទហើយ

នេវ និដ្ឋង្គិកម្យំ ភយំ វេរំ ចសវតំ ន
 សម្បរាយំកម្យំ ភយំ វេរំ ចសវតំ ន ទេត-
 សំកម្យំ ទុក្ខំ ឆោមនស្សំ បដំសំវេនេតំ សុភមេ-
 វយមជ្ឈប្បមាទដ្ឋានា បដិវិភស្ស ឯវំ តំ ភយំ
 វេរំ វុបសន្តំ ហោតំ ។ ឥមាធិ បញ្ច ភយាធិ
 វេរាធិ វុបសន្តាធិ ហោត្តំ ។ កកមេហិ ធន្ទហិ
 សោភាបត្តិយន្តហិ សមដ្ឋាកតោ ហោតំ ។ ឥន
 តំក្នុងវេ អរិយស្សវកោ ទុរេ អវេទ្ធម្បសាធន
 សមដ្ឋាកតោ ហោតំ ឥតំចំ សោ ភគវា ។ បេ ។
 សន្តា នេវមទុស្សនំ ទុក្ខោ ភគវតំ ។ ធម្មេ ។ បេ ។
 សង្ឃេ ។ អរិយកន្តហិ សីលេហិ សមដ្ឋា-
 កតោ ហោតំ អក្កន្តហិ អដ្ឋន្តហិ អសត-
 លេហិ អកម្មាសេហិ កុដិស្សេហិ វិញ្ញប្បសន្តហិ
 អបរាមដ្ឋេហិ សមាធិសំវត្ថនំកេហិ ។ ឥមេហិ
 ធន្ទហិ សោភាបត្តិយន្តហិ សមដ្ឋាកតោ ហោតំ ។

វេនិមំបាទន្ទុវត្ថយនីត្យោ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង មិន
 បាននូវត្ថយនីត្យោ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងលោកខាងមុខផង មិន
 ទទួលនូវទុក្ខនិវត្តន៍ទេមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង កាលបើ
 ចុក្ខុល្បើរចាកការវិភក្សវិចិត្រវិនិច្ឆ័យ ឥសុកនិវេហយ ដែលជាវិ
 តាំងវិទេសចក្ខុប្រមាទហើយ ទើបត្ថយនីត្យោនោះ រហូតទៅ
 បានយ៉ាងនេះ ។ ត្ថយនីត្យោដែលអរិយសាវក បានរហូតហើយ
 មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ចុះអរិយសាវក ដែលប្រកបដោយអង្គ៤៦
 រសាភាបត្តិ ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កំពុងចង់ឱ្យយ អរិយសាវក
 ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមុនគេបើក ក្នុង
 ព្រះពុទ្ធជា ព្រះអំណាចព្រះភាគអង្គ៤៦នោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជាអ្វីនៃ
 ទៅកាន់និមន្តសូត្រចង់ឱ្យយ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវទុក្ខករណ៍សព្វ
 ព្រះអង្គលែងរំលឹកពាន់កំឡុងទៀត ។ ក្នុងព្រះធម៌ ។ បេ ។ ក្នុង
 ព្រះសង្ឃ ។ អរិយសាវក ប្រកបដោយសីលចំរើនឱ្យយ ដែលជាវិ
 គ្រឹះអរិយសាវកព្រះអរិយៈ ជាសីលមុនដំបូង មុនចុះ មុនច្រើន
 មុនពាល ជាសីលជាតា ដែលត្រូវអ្នកប្រាជ្ញសព្វសេរីហើយ ជាសីល
 មុនបោសអង្គុលដោយភស្តា ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ ។
 អរិយសាវក ប្រកបដោយអង្គ៤៦រសាភាបត្តិ ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

យោគ ទោ ភិក្ខុវេ អរិយស្សវកស្ស ឥនាធិ
 បក្ស ភយោធិ វេរាធិ វុបសន្តាធិ ហោធិ ឥនេហិ ធម
 ចក្ខុហិ សោភាធិក្ខយត្ថេហិ សមន្តាគាតា ហោតំ
 សោ អាត្មត្ថមាតោ អត្តតា វ អត្តាធិ ព្យាគារេយ្យ
 ទីណាធិរយោធិ្ហំ ទីណាតិវុទ្ធាធិរយោធិរយោ ទីណាធិត្ថិវ-
 យោ ទីណាចាយនុត្ថតិវិធិនាតោ សោភាធិញ្ញោហមស្មំ
 អវិធិនាតនាធិនា ធិយោគ សម្ពោធិធមរយោតិ ។

(២៧) ធីយោមាធិ ភិក្ខុវេ អាឃាតវត្ថុធិ ។

កតមាធិ ធី ។ អនត្ថំ មេ អចរិតំ អាឃាតិ
 កត្វតិ អនត្ថំ មេ ធីរតិកំ អាឃាតំ កត្វតិ

ម្នាលភិក្ខុចំណង់ខ្យល់ វេរាធិណា អរិយសាវក បានរៀនចំណង់នឹង
 ត្រៀម យ៉ាងនេះ ចំណង់ប្រកបហើយដោយអង្គនៃសោភាធិក្ខំចំណង់ ២ យ៉ាង
 នេះហើយ អរិយសាវកនោះ កាលបើប្រាថ្នាធម្មវិញ្ញាណក្ខន្ធចូនដោយ
 ទូលំទូលាយ អាត្មាអញ មាននរណាអស់ហើយ មាននិវត្តនកំណើត
 អស់ហើយ មានបំណងវិស័យអស់ហើយ មានកាយ ទុក្ខភិក្ខុនិងវិទ្យា
 អស់ហើយ អាត្មាអញ ជាអ្នករស់នៅនូវសោតៈ ជាអ្នកមានសកាត មិន
 បានទាក់ចុះ ជាអ្នកទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅនាធម្ម ។

(២៨) ម្នាលភិក្ខុចំណង់ខ្យល់ កាយាតវត្ថុ (ហេតុជា

ទីតាំងនៃសច្ច័ក្ខន្ធ) នេះមាន ៨ យ៉ាង ។ កាយាតវត្ថុចំណង់ ៨ យ៉ាង
 នឹងដូចម្តេចនេះ ។ និប្បត្តលចន័ត្តំ ដោយនិគម ផលនៃសោតៈ
 បានប្រព្រឹត្តទៅលើមិនជាប្រយោជន៍ដល់អាត្មាអញ ១ ចន័ត្តំ ដោយនិគម
 ហ ផលនៃសោតៈក៏ត្រូវប្រព្រឹត្តទៅលើមិនជាប្រយោជន៍ដល់អាត្មាអញ ១

អនតំ មេ ចរិស្សតីតំ អាយាតំ ពទ្ធតំ បិយស្ស
 មេ មធាបស្ស អនតំ អចរិកំ អាយាតំ ពទ្ធតំ
 បិយស្ស មេ មធាបស្ស អនតំ ចរិកំ អាយាតំ
 ពទ្ធតំ បិយស្ស មេ មធាបស្ស អនតំ ចរិស្សតីតំ
 អាយាតំ ពទ្ធតំ អប្បយស្ស មេ អមធាបស្ស អត្ថំ
 អចរិកំ អាយាតំ ពទ្ធតំ អប្បយស្ស មេ អមធាបស្ស
 អត្ថំ ចរិកំ អាយាតំ ពទ្ធតំ អប្បយស្ស មេ
 អមធាបស្ស អត្ថំ ចរិស្សតីតំ អាយាតំ ពទ្ធតំ ។
 វេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ធរ អាយាតវត្ថុនីតិ ។

ចត្ថន្តំ ដោយគិតថា ជនឯណោះនឹងប្រព្រឹត្តខ្លួនអំពី មិនជាប្រយោជន៍
 ដល់ពាក្យអញ ។ ចត្ថន្តំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ បានប្រព្រឹត្ត
 ហើយខ្លួនអំពី មិនជាប្រយោជន៍ ដល់សក្ខីនិសង្ខារជាទីស្រឡាញ់ ជាទី
 គាប់ចិត្តរបស់ពាក្យអញ ។ ចត្ថន្តំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ កំពុង
 ប្រព្រឹត្តខ្លួនអំពី មិនជាប្រយោជន៍ដល់សក្ខីនិសង្ខារ ជាទីស្រឡាញ់
 ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ពាក្យអញ ។ ចត្ថន្តំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ
 នឹងប្រព្រឹត្តខ្លួនអំពី មិនជាប្រយោជន៍ ដល់សក្ខីនិសង្ខារជាទីស្រឡាញ់
 ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ពាក្យអញ ។ ចត្ថន្តំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ
 បានប្រព្រឹត្តខ្លួនអំពីជាប្រយោជន៍ដល់សក្ខីនិសង្ខារ មិនជាទីស្រឡាញ់
 មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ពាក្យអញ ។ ចត្ថន្តំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ
 កំពុងប្រព្រឹត្តខ្លួនអំពី ជាប្រយោជន៍ដល់សក្ខីនិសង្ខារ មិនជាទី
 ស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ពាក្យអញ ។ ចត្ថន្តំ ដោយគិតថា
 ជនឯណោះនឹងប្រព្រឹត្តខ្លួនអំពី ជាប្រយោជន៍ដល់សក្ខីនិសង្ខារ មិន
 ជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ពាក្យអញ ។ ។ ម្នាលភិក្ខុបាទ
 ឡាយ អាយាតវត្ថុមាន ៨ យ៉ាងនេះឯង ។

(៣១) ឆវយមេ ភិក្ខុវេ អាណាតប្បដិ-

ឆយា ។ កាតមេ ឆវ ។ អនត្ថំ មេ អចរិតំ តំ

កុកេត្វ លត្តាភិ អាណាតំ បដិវេនតិ អនត្ថំ មេ

ចរតិ តំ កុកេត្វ លត្តាភិ អាណាតំ បដិវេនតិ

អនត្ថំ មេ ចរិស្សតិ តំ កុកេត្វ លត្តាភិ

អាណាតំ បដិវេនតិ ចិយស្ស មេ មចាមស្ស អនត្ថំ

អចរិតំ តំ កុកេត្វ លត្តាភិ អាណាតំ បដិវេនតំ

(៣១) ម្ចាស់ភិក្ខុបំណង កាយាតប្បដិវេនយ (កាកំចាតំចថិ
 ឡូវសចក្កិកុន) នេះហេតុ យាត ។ កាយាតប្បដិវេនយ ចំណង យាត
 តើដូចម្តេច ។ តិប្បក្កសកំចាតំបដិវេនតំ ដោយតិកថា ផលឯណោះ
 បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើ មិនជាប្រយោជន៍ដល់កត្តាអញ ព្រោះហេតុនោះ
 កត្តាអញ ធម្មជាតិមិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលនោះ អំពី
 ណា ។ កំចាតំបដិវេនតំ ដោយតិកថា ផលឯណោះ កំពុងប្រព្រឹត្ត
 នូវអំពើ មិនជាប្រយោជន៍ដល់កត្តាអញ ព្រោះហេតុនោះ កត្តាអញ
 ធម្មជាតិមិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលនោះ អំពីណា ។ កំចាតំ
 បដិវេនតំ ដោយតិកថា ផលឯណោះ នឹងប្រព្រឹត្តនូវអំពើ មិនជា
 ប្រយោជន៍ដល់កត្តាអញ ព្រោះហេតុនោះ កត្តាអញធម្មជាតិមិនជា
 ប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលនោះ អំពីណា ។ កំចាតំបដិវេនតំ
 ដោយតិកថា ផលឯណោះបានប្រព្រឹត្តនូវអំពើ មិនជាប្រយោជន៍ដល់សត្វ
 នឹងសង្ខារជាតិស្រឡាញ់ ជាតិគាប់ចិត្តរបស់កត្តាអញ ព្រោះហេតុនោះ
 កត្តាអញធម្មជាតិមិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលនោះ អំពីណា ។

បិយស្ស មេ មធាបស្ស អនត្ថំ ធរតីតំ តំ

កុកេត្ត លត្តាតំ អាឃាតំ បដិវេនតំ បិយស្ស

មេ មធាបស្ស អនត្ថំ ធរស្សតីតំ តំ កុកេត្ត

លត្តាតំ អាឃាតំ បដិវេនតំ អប្បយស្ស មេ

អមធាបស្ស អត្ថំ អធរតីតំ តំ កុកេត្ត លត្តាតំ

អាឃាតំ បដិវេនតំ អប្បយស្ស មេ អមធាបស្ស

អត្ថំ ធរតីតំ តំ កុកេត្ត លត្តាតំ អាឃាតំ បដិវេនតំ

កំចាតំបដិវេនតំ ដោយតិកថា ជនឯណោះ កំពុងប្រព្រឹត្តទូរំពើជា
 មិនជាប្រយោជន៍ដល់សក្ខីនិសង្ខារ ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តរបស់
 ភក្ខុអញ ព្រោះហេតុនោះភក្ខុអញ ឥឡូវបានទូរំពើជាមិនជាប្រយោជន៍
 នោះ ក្នុងបុគ្គលនោះ អំពីណា ១ កំចាតំបដិវេនតំ ដោយតិកថា
 ជនឯណោះ នឹងប្រព្រឹត្តទូរំពើមិនជាប្រយោជន៍ដល់សក្ខីនិសង្ខារ ជាទី
 ស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ភក្ខុអញ ព្រោះហេតុនោះ ភក្ខុអញ
 ឥឡូវបានទូរំពើមិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលនោះអំពីណា ១ កំចាតំ
 បដិវេនតំ ដោយតិកថា ជនឯណោះ បានប្រព្រឹត្តទូរំពើជា
 ប្រយោជន៍ដល់សក្ខីនិសង្ខារ មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្ត
 របស់ភក្ខុអញ ព្រោះហេតុនោះ ភក្ខុអញ ឥឡូវបានទូរំពើជា
 ប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលនោះអំពីណា ១ កំចាតំបដិវេនតំ ដោយ
 តិកថា ជនឯណោះកំពុងប្រព្រឹត្តទូរំពើជាប្រយោជន៍ដល់សក្ខីនិសង្ខារ
 មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់ភក្ខុអញ ព្រោះហេតុនោះ
 ភក្ខុអញឥឡូវបានទូរំពើជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលនោះ អំពីណា ១

អប្បិយស្ស មេ អននាបស្ស អត្ថំ ចរិយ្យតំតំ
តំ កុតតុ លត្តាតំ អាយាតំ មជ្ឈិមេតំ ។ ឥមេ
ទោ កំត្វាវ ធរ អាយាតប្បជ័យយាតំ ។

[៣០] ធរយំមេ កំត្វាវ អនុបុត្តនិរោធា ។
កាតមេ ធរ ។ បឋមជ្ឈានំ សមាបទ្ធស្ស
អាមិសសញ្ញា^(១) ឱវុត្តា ហោតំ ធុតិយជ្ឈានំ
សមាបទ្ធស្ស វិញ្ញាណញ្ចាយនំ ឱវុត្តា ហោតំ តតិយជ្ឈានំ
សមាបទ្ធស្ស មីតំ ឱវុត្តា ហោតំ ចតុត្ថជ្ឈានំ
សមាបទ្ធស្ស អស្សាសប្បស្សនសា ឱវុត្តា ហោតំ
អាកាសានញ្ចាយនំ សមាបទ្ធស្ស រូបសញ្ញា
ឱវុត្តា ហោតំ វិញ្ញាណញ្ចាយនំ សមាបទ្ធស្ស
អាកាសានញ្ចាយនំសញ្ញា ឱវុត្តា ហោតំ អា-
កំព្វញ្ញាយនំ សមាបទ្ធស្ស វិញ្ញាណញ្ចាយនំ
សញ្ញា ឱវុត្តា ហោតំ ធរសញ្ញាសញ្ញាយនំ
សមាបទ្ធស្ស អាកំព្វញ្ញាយនំសញ្ញា ឱវុត្តា ហោតំ

។ ១. ម. ពិសេស្ត ។

តំនាគបដិទ្ធិកំនុំ ដោយគំនិត ផលនិរោធា នីតិប្រតិក្កត្តិកំពើ
តំប្រាយាជនំវេសសត្វនិវេសត្វា មុនជាទីស្រឡាញ់ មុនជាទីគាប់
ចិត្តរបស់អាក្ខអញ ព្រោះហេតុនោះ អាក្ខអញ នឿយចិត្តអំពី
តំប្រាយាជនំនោះ ក្នុងបុគ្គលនោះអំពីពេល ១ ។ ហ្នាលកំពុងឡាយ
កាយាប្បជ័យ មាន ៩ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១] ហ្នាលកំពុងឡាយ អនុបុត្តនិរោធា (ធម៌ជាស្រ្តី
រលក់ដោយលំដាប់យាន) នេះ មាន ៩ យ៉ាង ។ អនុបុត្តនិរោធា
ទាំង ៩ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺកាលបុគ្គលចូលបឋមជ្ឈានហើយ
អាមិសសញ្ញា រលក់ទៅ ១ កាលចូលតតិយជ្ឈាន វិញ្ញាណញ្ចាយនំ
រលក់ទៅ ១ កាលចូលតតិយជ្ឈាន មីតិរលក់ទៅ ១ កាលចូល
ចតុត្ថជ្ឈាន អស្សាសនីបស្សនៈ រលក់ទៅ ១ កាលចូលអាកា-
សានញ្ចាយនំជ្ឈាន រូបសញ្ញារលក់ទៅ ១ កាលចូលវិញ្ញាណញ្ចាយ-
នំជ្ឈាន អាកាសានញ្ចាយនំសញ្ញារលក់ទៅ ១ កាលចូលអាកំ-
ព្វញ្ញាយនំជ្ឈាន វិញ្ញាណញ្ចាយនំសញ្ញារលក់ទៅ ១ កាលចូល
ធរសញ្ញាសញ្ញាយនំជ្ឈាន អាកំព្វញ្ញាយនំសញ្ញា រលក់ទៅ ១

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយស្ស ឆត្តវិចារ

សត្វាវេនយេតិកេនំ សមាប្បស្ស សត្វា ច វេនចា
ច ងំត្រា ហោត្តំ ។ ឥមេ មោ ភិក្ខុនេ ធរ
អនុប្បទងំរោចាតិ ។

សត្វាវសវត្តា ឆត្តវិចារ ។

ឆត្តវិចារិ ភវិតិ

ហំនទន្ស្តោ ភស្តា វត្ថុសត្វា សំសាយុចោ
ទ្វេ វេរ ទ្វេ អាឃាតាតំ អនុប្បទងំរោចេន ចាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនិកាយ វេរិយបិដក

កាលចូលសញ្ញាវេយ្យោនិកេនសញ្ញានីតិវេទនាសេកំ ៧ ១ ។ មាសភិក្ខុ
តាំងឡាយ អនុប្បទងំរោច មាន៧យ៉ាងរងងង ។

ចប់ សត្វាវសវត្តិ ៣ ។

ទូទាតក្នុងសត្វាវសវត្តនោះគឺ

និយាយអំពីហេតុផលប្រសើរ ១ អំពីភាគ ១ អំពីកត្តា-
បូជន៍ ១ អំពីវត្ថុសញ្ញា ១ អំពីការប្រៀបធៀបដោយ
សសរដ្ឋ ១ អំពីព្រះមាតាធិរេសិក អំពីការយាតវត្តមាន
តិរេសិក អំពីអនុប្បទងំរោច ១ ។

បញ្ចេញ មហាវិគ្គ

[៣២] ឧបាយមេ កំត្យាវេ អនុបុត្រវិហារ ។ កតមេ
ឧ ។ មហេយជ្ឈានំ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ឧត្តរជ្ឈានំ
អាត្មាសាសញ្ញាយតនំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ អាត្មញ្ញា
ញ្ញាយតនំ វេសញ្ញាណសញ្ញាយតនំ សញ្ញាវេទយិ
តនំហេតោ ។ ឧមេ ។ ឧ កំត្យាវេ ឧ អនុបុត្រវិហារកតិ ។

[៣៣] ឧបាយមេ កំត្យាវេ អនុបុត្រវិហារសមាបត្តិ
យោ នេសេស្សមិ តំ សុណាដ ។ បេ ។ កតមា
ឧ កំត្យាវេ ឧ អនុបុត្រវិហារសមាបត្តិយោ ។ យេត្ត
កាមា ធិន្ទ្រន្តំ យេ ច កាមេ ធិន្ទ្រន្តោ ធិន្ទ្រ
ន្តោ វិហរន្តំ អន្តា តេ អាយស្មន្តោ ធិន្ទ្រន្តា
ធិន្ទ្រន្តា តំណា ចារុតតា តន្ត្រេន្តាតិ វនាមំ ។

មហាវិគ្គទី ៤

[៣៤] មាសភិក្ខុចំណង់ឡាយ អនុបុត្រវិហារ (ធម៌ចាត្រៀង
នៅតាមលំដាប់) នេះ មាន៤យ៉ាង ។ អនុបុត្រវិហារ៤យ៉ាងក៏ដូច
ម្តេច ។ តិបថជ្ឈាន១ ទុតិយជ្ឈាន១ តតិយជ្ឈាន១ ឧត្តរជ្ឈាន១
តាតសាសញ្ញាយតនជ្ឈាន១ វិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ឈាន១ អាត្មញ្ញា
ញ្ញាយតនជ្ឈាន១ វេសញ្ញាណសញ្ញាយតនជ្ឈាន១ សញ្ញាវេទបេកិ
រោន១ ។ មាសភិក្ខុចំណង់ឡាយ អនុបុត្រវិហារមាន៤យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៥] មាសភិក្ខុចំណង់ឡាយ គឺជាគតតិវិស័យនៃវិស័យអនុបុត្រ
វិហារសមាបត្តិ៤យ៉ាងនេះ អ្នកចំណង់ឡាយ ចូរច្រវឹកស្តាប់នូវអនុបុត្រ
វិហារសមាបត្តិនោះ ។ បេ ។ មាសភិក្ខុចំណង់ឡាយ អនុបុត្រវិហារ
សមាបត្តិ៤យ៉ាងក៏ដូចម្តេចនេះ ។ គឺជាគតតាមថា តាមចំណង់ឡាយ
រលក់៧ ក្នុងវិណា មួយទៀត ផងចំណង់ឡាយណា បានរំលត់
អស់ហើយ នូវតាមចំណង់ឡាយ អ្នកដ៏មានអាយុចំណេះ ឈ្មោះ
ថា អ្នកដ៏មានវិសេសក្តីស្រឡាញ់ អ្នករំលត់ចិត្ត បានឆ្លងនូវតាម
ចំណង់ឡាយ បានរំលត់ចិត្ត ហើយអង្គវិទ្យាធានាដោយពិត ។

កាតុ កាមា ធិរុដ្ឋន្តិ តេ ច កាមេ ធិរោ-
 ធនោ ធិរោធនា វិហរន្តិ អហមេតំ ន ដាចាមិ
 អហមេតំ ន បស្សនីតិ នតិ យោ ឯវំ វគ្គេយ្យ
 សោ ឯវមស្ស វចនីយោ ននាសោ កិច្ចា វិវិទេវ
 កាមេតំ វិវិទូ អតុសលេហិ ធម្មេហិ សវិត្តិ
 សវិចារំ វិវតាដំ បិតិសុទំ បមេជ្ឈនំ ឧបសម្បជ្ឈិ
 វិហរិតិ ឯតុ កាមា ធិរុដ្ឋន្តិ តេ ច កាមេ ធិរោធនា
 ធិរោធនា វិហរន្តិ ។ អន្តា កិច្ចាវេ អសហេ
 អមាណវី សាទ្ធពិ កាសិតំ អភិទន្ធិយ្យ អនុហោ-
 ធម្មេយ្យ សាទ្ធពិ កាសិតំ អភិទន្ធិយ្យ អនុហោធិត្វា
 ធម្មស្សមាទោ មញ្ញាណិកោ បយិទ្ធាសេយ្យ ។ យេវ
 វិតត្តាវិចារា ធិរុដ្ឋន្តិ យេ ច វិតត្តាវិចារា ធិរោធនា
 ធិរោធនា វិហរន្តិ អន្តា តេ អាយស្មន្តោ ធិប្បាក
 ធិព្វកា តិល្លា ចារុតតា ធនន្តោចាតិ វោចិ ។

(បី) បុរាណបូរ ឥប្បិរោលយ៉ាងនេះដូច្នេះថា កាលតាំងឡើយ
 លេងទៅ ក្នុងជីវិតប្រុស ឬយៀង ក្នុងជីវិតស្រីដែលរស់រាន
 ហើយនៅកាលតាំងឡើយ ឯបិទក្រល់ក្នុងហត្ថន្តៈ ឯមុខឃើញក្នុងហត្ថ
 គុណ ឬគុណនោះ ក្នុងតាំងឡើយ ឥតប្រាប់យ៉ាងនេះទៅវិញថា ហួស
 ក្រុមសា កិក្ខុក្រុមសាសនានេះ បានស្ងប់ចាកកាលតាំងឡើយ ស្ងប់
 ចាកអកុសលធម៌តាំងឡើយ បានដល់បរមជ្ជាន ដែលប្រកបដោយ
 វិនិច្ឆ័យវិចារៈ មានបីវិនិច្ឆ័យៈ ដែលកើតពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងួត
 កាលតាំងឡើយ តែដែលតាំងក្នុងបរមជ្ជាននោះ ឬក្នុងតាំងនោះឈ្មោះ
 ថា បានរលត់ស្ងប់ហើយនៅកាលតាំងឡើយ ។ ហួសកិក្ខុតាំងឡើយ
 ក្នុងក្រុមសាសនាអង្គ មិនមានហោ ឥប្បិរោល ឥប្បិរោលមាន
 នូវកាសិតា សាទ្ធព័ន្ធ ដោយពិត លុះត្រឹមតែអង្គនេះមាន
 នូវកាសិតា សាទ្ធព័ន្ធហើយ ឥប្បិរោលប្រណិប្បក្ខណ៍ហើយ
 ចូលទៅក្នុងជីវិត ។ ដោយឥតដោយ វិនិច្ឆ័យវិចារៈតាំងឡើយ
 លេងទៅ ក្នុងជីវិត ឬយៀង ក្នុងជីវិត បានរលត់ស្ងប់ហើយ
 នូវវិនិច្ឆ័យវិចារៈតាំងឡើយ ក្នុងបរមជ្ជានតាំងនោះ ឈ្មោះ
 ថា ក្នុងមិនមានសេចក្តីស្រឡាត ក្នុងរលត់ក្នុង បានឆ្លងក្រោមតាំង
 ឡើយ បានដល់ស្ងប់ស្ងួត ដោយក្នុងវិនិច្ឆ័យវិចារៈដោយពិត ។

កត្ត វិគត្តវិបាក ជំរុញដំណើរ កេ ច វិគត្តវិបាក
 ជំរេនេត្វា ជំរេនេត្វា វិហរន្តំ អហមេតំ ធន ជាធាមិ
 អហមេតំ ធន បស្សមីតំ ឥតិ យោ ឯវ វិហរេយ្យ សោ
 ឯវមស្ស វជនីយោ ឥធាវសោ ភិក្ខុ វិគត្តវិបាក
 វុបសមា ។ បេ ។ ទុតិយជ្ឈានំ ឧបសម្មជ្ជ វិហរតិ
 ឯត្ត វិគត្តវិបាក ជំរុញដំណើរ កេ ច វិគត្តវិបាក
 ជំរេនេត្វា ជំរេនេត្វា វិហរន្តំ ។ អន្ធា ភិក្ខុវេ
 អសហេ អមាយាវី សាទុតិ ភាសិតំ អតំឧទ្ទេយ្យ
 អទុមោទេយ្យ សាទុតិ ភាសិតំ អតំឧទ្ទេត្វា អទុមោ-
 ជំត្វា ធមស្សនាចោ បញ្ចសីតោ បយិទុចាសេយ្យ ។
 យត្ថ មីតំ ជំរុញដំណើរ យេ ច ជីតំ ជំរេនេត្វា
 ជំរេនេត្វា វិហរន្តំ អន្ធា តេ អាយស្មន្តោ ជំជ្ឈាន
 ជំព្វតា ភិក្ខុវា ចារុតោ តន្តោយាតំ វជនិ ។

(បើ) បុគ្គលណា គោលយ៉ាងនេះថា វិគត្តៈនីវិបាកៈ រលត់ទៅក្នុង
 ទីដូចម្តេច មួយទៀត ពួកជនដូចម្តេច ដែលរលត់ទៅវិគត្តៈនីវិបាកៈ
 ក្នុងស្ថាន់នូវហត្ថន្តៈ ក្នុងនាមក្រុមនូវហត្ថន្តៈទេ បុគ្គលនោះ អ្នកចាត់
 ឡាយ អ្នកប្រាប់យ៉ាងនេះទៅវិញថា ម្ចាស់អាវុសា ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ព្រោះហេតុនូវវិគត្តៈនីវិបាកៈ ។ បេ ។ បានដល់នូវទុក្ខនិយជ្ឈាន
 វិគត្តៈនីវិបាកៈ ដែលរលត់ទៅ ក្នុងទុក្ខនិយជ្ឈានន្តិ៎ បុគ្គលចាំនោះ
 ឈ្មោះថា រលត់អស់ហើយនូវវិគត្តៈនីវិបាកៈ ។ ម្ចាស់កុំចាំឡាយ
 បុគ្គលជាអ្នកមិនប្រកាន់ មិនមានមាយា គប្បីត្រេកអរ គប្បីអនុមោទនា
 នូវភាសិតថា សាទុដ្ឋេន្ទ្រ ដោយពិត លុះត្រេកអរនូវមោទនានូវភាសិត
 ថា សាទុដ្ឋេន្ទ្រហើយ គប្បីឧបស្សន្តប្រណម្យតុញ្ញសីហើយចូលទៅ
 អង្គុយដិត ។ កថាគរោគលថា មិត្តរលត់ទៅក្នុងទីណា មួយទៀត
 ពួកជនណា បានរលត់អស់ហើយ នូវមិត្ត អ្នកដឹងមាយា ក្នុង
 នោះឈ្មោះថា អ្នកមិនមានសេចក្តីស្រឡាត់ អ្នករលត់ទុក្ខ បានទទួល
 កាមចាំឡាយ បានដល់នូវត្រឹមដោយអង្គនៃឈាននោះដោយពិត ។

[illegible]

(បើ) បុគ្គលណា ពោលយ៉ាងនេះថា បិតរបស់ខ្ញុំ ក្នុងជីវិតម្តងម្កាល ឬយូរឬខ្លី ពួកជនដូចម្តង ដែលរលត់អស់ហើយនូវបិត ខ្ញុំមិនស្គាល់នូវហេតុខ្លះ ខ្ញុំមិនឃើញនូវហេតុខ្លះទេ បុគ្គលនោះ អ្នកតាំងឡាយ គួរប្រាប់យ៉ាងនេះទៅត្រង់ថា ម្ចាស់កុំសាតាំងឡាយ គិតក្នុងសាសនានេះ ព្រោះប្រាសចាកបិតជីវិត ។ បេះ បានដល់ភក្តិយជ្វាទបិត តែនិយមន័យក្នុងភក្តិយជ្វាទខ្លះ បុគ្គលជាវិនាសនោះឈ្មោះថា រលត់អស់ហើយនូវបិត ។ ម្ចាស់កុំតាំងឡាយ បុគ្គលជាអ្នកមិនអ្នកភក្តិ មិនមានមាយា ឧប្បាស្រ្តិកអរ ឧប្បាស្រ្តិកមាទនា នូវភាសិតថា សាច់ផ្លូវច្នៃ ដោយព័ត៌ លុះត្រឹមអនុមាទនា នូវភាសិតថា សាច់ផ្លូវច្នៃហើយ ឧប្បាស្រ្តិកប្រសាទអញ្ចាស ហើយចូលទៅអង្គុយជិត ។ ភក្តិយជ្វាទថា សេចក្តីសុខនិងឧបការលត់ទៅក្នុងចំណា ឬយូរឬខ្លី ពួកជនណាបានរលត់អស់ហើយនូវសេចក្តីសុខ ក្នុងឧបេក្ខា អ្នកតាំងឡាយតាំងនោះឈ្មោះថា អ្នកមានសេចក្តីស្រកម្លាន អ្នករលត់ទុក បានឆ្លងនូវកាយតាំងឡាយ បានដល់នូវត្រិយ ដោយអន្លឺនៃឈាននាវាយពិត ។

(បើ) បុគ្គលណា ពោលយ៉ាងនេះថា សេចក្តីសុខនិងឧបការលត់ទៅក្នុងជីវិតម្តងម្កាល ឬយូរឬខ្លី ពួកជនដូចម្តងដែលរលត់អស់ហើយនូវសេចក្តីសុខក្នុងឧបេក្ខា ខ្ញុំមិនស្គាល់នូវហេតុខ្លះ ខ្ញុំមិនឃើញនូវហេតុខ្លះទេ

សោ ឯវេស្ស វេទន៍យោ វេទន៍សោ កិត្តុ សុខស្ស
 ៩ បហាតា ។ បេ ។ ធនុត្តជ្ឈនំ ឧបសម្មជ្ឈ វិហាតិ
 ឯត្ថ ឧបេក្ខាសុខំ ជិវ្ហន្តិ ភេ ៩ ឧបេក្ខាសុខំ
 ជំហេនេត្វា ជំហេនេត្វា វិហរន្តិ ។ អន្ទា កំត្តុវេ
 អសោ អមាយាវ សាទ្ធិតំ កាសិតំ អនំធន្ថយ្យ
 អនុមោធន្ថយ្យ សាទ្ធិតំ កាសិតំ អនំធន្ថត្វា អនុមោ-
 ជិត្វា ធមស្សនាសោ បញ្ចកំភោ បយេវុចាសេយ្យ ។
 យត្ថ រូបសញ្ញា ជិវ្ហន្តិ យេ ៩ រូបសញ្ញា
 ជំហេនេត្វា ជំហេនេត្វា វិហរន្តិ អន្ទា ភេ អាយស្មន្តោ
 ជំប្លាតា ជំព្ភតា កំណ្ហា ចារុតតា វេទន្តោតិ វេទន្តិ ។
 កិត្តុ រូបសញ្ញា ជិវ្ហន្តិ ភេ ៩ រូបសញ្ញា
 ជំហេនេត្វា ជំហេនេត្វា វិហរន្តិ អនាមេតំ ៩ ជាតាមិ
 អនាមេតំ ៩ បស្សមីតិ វេតិ យោ ឯវ វេទន្ថយ្យ

បុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយគួរព្រមយ៉ាងនេះទៅវិញថា ប្រាសកុរុសោ
 កិត្តកងសាសនានេះ ព្រោះលេបនិទូសុខផង ។ បេ ។ ប្រាសកុរុ
 ធនុត្តជ្ឈនំ សេចក្តីសុខក៏ទុបេក្ខា តែងលេតំទៅក្នុងធនុត្តជ្ឈនំនេះ
 ផងទាំងនោះឈ្មោះថា ប្រាសកុរុអស់ហើយខ្ញុំសេចក្តីសុខក៏ទុបេក្ខា ។
 ម្ចាស់កិត្តទាំងឡាយ បុគ្គលជាអ្នកមិនអ្នកកង មិនមានមាយា
 គប្បីត្រេកអរ គប្បីអនុមោទនាផ្លូវកាសិតថា សាទ្ធិច្បង ដោយពិត
 លុះត្រេកអរនូវមោទនាផ្លូវកាសិតថា សាទ្ធិច្បងហើយ គប្បីបស្សាវ
 ប្រណម្យបន្តោលី ហើយមូលទៅក្នុងយដង ។ ភេ ។ គេនោះគោលថា
 រូបសញ្ញា លេតំទៅក្នុងវិណា មួយទៀត ក្នុងជនណា ប្រាសកុរុ
 អស់ហើយ ខ្ញុំរូបសញ្ញា អ្នកដឹងនាយុទាំងនោះ ឈ្មោះថា អ្នក
 មិនមានសេចក្តីស្រឡាត់ អ្នករំលត់ទុក្ខ ប្រាសកុរុនូវកាសិត
 ឡាយ ប្រាសកុរុនូវត្រិយ ដោយអង្គវិទ្យាមាននោះដោយពិត ។
 (បើ) បុគ្គលណា គោលយ៉ាងនេះថា រូបសញ្ញាលេតំទៅ ក្នុង
 វិដ្ឋូបម្ពេទ មួយទៀត ក្នុងជនម្នាក់ ដែលរំលត់អស់ហើយ
 ខ្ញុំរូបសញ្ញា ខ្ញុំបិណ្ឌលនូវហេតុមុនៗ ខ្ញុំមិនឃើញអ្វីទៅហេតុនេះទេ

សោ ឯវមស្ស វិច្ចិយោ វិចារិសោ ភិក្ខុ សព្វសោ
 រូបសញ្ញា ឯ សមតិក្កមា បដិយសញ្ញា ឯ អនុជ្ជមា
 នាទត្តសញ្ញា ឯ អមនសំការា អនុន្តោ អាគារសាតិ
 អាគារសាទញ្ញាយតន ឯ ឧបសម្មជ្ជ វិហារិ ឯ វុត្ត
 រូបសញ្ញា ឯ ជ្ឈន្ត តេ ច រូបសញ្ញា ឯ រោចេត្វា
 ឯ រោចេត្វា វិហារជ្ជិត ។ អន្តា ភិក្ខុវេ អសាមេ អហយេវី
 សាទ្ធិតិ ភាសិតំ អភិនន្តេយ្យ អនុមោធនេយ្យ សាទ្ធិតិ
 ភាសិតំ អភិនន្តេត្វា អនុមោធិត្វា ធម្មស្សហានោ
 បញ្ចលំកោ បយំរុចាសេយ្យ ។ យេត្ត អាគារសា-
 ទញ្ញាយតនសញ្ញា ឯ ជ្ឈន្តិ យេ ច អាគារសាទញ្ញា-
 យតនសញ្ញា ឯ រោចេត្វា ឯ រោចេត្វា វិហារជ្ជិត អន្តា តេ
 អាយស្មន្តោ ឯ ជ្ឈន្តា ឯ ជ្ឈន្តា តិណ្ណា ចារុតតា
 តន្តេនាតិ វនាមិ ។ តេត្ថ អាគារសាទញ្ញាយតន-
 សញ្ញា ឯ ជ្ឈន្តិ តេ ច អាគារសាទញ្ញាយតន-
 សញ្ញា ឯ រោចេត្វា ឯ រោចេត្វា វិហារជ្ជិត អហមេតំ ធម្ម
 ជាតាមិ អហមេតំ ធម្មស្សមិតិ ភតិ យោ ឯវី វិច្ចិយេ

បុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយនូវគ្រប់យ៉ាងនេះទៅវិញថា មាលកុរុសោ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ព្រោះកន្លងទៅរូបសញ្ញា ដោយប្រការទាំងឡាយ ព្រោះ
 អស់ទៅនៃបដិយសញ្ញា ហើយលែងធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនាទត្តសញ្ញា ហើយ
 បានដល់នូវអាគារសាទញ្ញាយតនដ្ឋាន ដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អាគារស-
 មិនមានទីបំផុតដូច្នេះ រូបសញ្ញាតែងលែងទៅក្នុងអាគារសាទញ្ញាយតន-
 ដ្ឋាននេះ ដូចទាំងនោះ ឈ្មោះថា បានរំលត់អស់ហើយនូវរូបសញ្ញា ។
 មាលកុរុ ទាំងឡាយ បុគ្គលជាអ្នកមិនអត្តរោង មិនមានចាយា គប្បី
 ត្រេកអរ គប្បីអនុមោទនានូវភាសិតថា សាមុដ្ឋន្តដោយពិត លុះត្រេកអរ
 អនុមោទនានូវភាសិតថា សាមុដ្ឋន្តហើយ គប្បីមស្ការប្រណម្យ
 អញ្ចលំហើយចូលទៅអង្គុយជិត ។ គេថាគតរោលថា អាគារសាទញ្ញាយ-
 តនសញ្ញា លេងទៅក្នុងចិត្ត ឬយូរឡើង ក្នុងដំណាលបានរំលត់អស់
 ហើយនូវអាគារសាទញ្ញាយតនសញ្ញា អ្នកដឹងមានអាយុទាំងនោះ ឈ្មោះថា
 អ្នកមិនមានសេចក្តីស្រេកយូរ អ្នករំលត់ទុក្ខ បានឆ្លងនូវកាមទាំងឡាយ
 ហើយបានដល់នូវត្រិយ ដោយអង្គិនៃឈាននោះ ដោយជិត ។ (ចៀ)
 បុគ្គលណា រោលយ៉ាងនេះថា អាគារសាទញ្ញាយតនសញ្ញា លេងទៅក្នុង
 ដូចម្តេច ឬយូរឡើង ក្នុងដំណាលដូចម្តេច ដែលរំលត់អស់ហើយនូវ អាគា-
 សាទញ្ញាយតនសញ្ញា ឯ មិនស្គាល់នូវហេតុនេះ ឯ មិនឃើញនូវហេតុនេះទេ

បញ្ញាសាគរ បញ្ចវគ្គ

សោ ឯវេស្ស វចនីយោ វេទាសោ កំតុ សទ្ធិសោ
 អាគាសាធិញ្ចាយកងំ សមតំក្កុឡ អង្គំ វិញ្ញាណង្គំ
 វិញ្ញាណញ្ចាយកងំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរតំ ឯតុ
 អាគាសាធិញ្ចាយកងសញ្ញា ឯវុជ្ឈតំ តេ ច អាគា-
 សាធិញ្ចាយកងសញ្ញា ឯវេទេត្វា ឯវេទេត្វា វិហរត្ថិត ។
 អន្ទា កំក្កុវេ អសាហេ អមាយាវី សាទ្ធកំ
 ភាសិតំ អភិទន្ធយ្យ អនុមោទេយ្យ សាទ្ធកំ ភាសិតំ
 អភិទន្ធគ្វា អនុមោទិត្វា ធម្មស្សមាចោ ចក្ខុលំភោ
 បយិវុទាសេយ្យ ។ យត្ថ វិញ្ញាណញ្ចាយកងសញ្ញា
 ឯវុជ្ឈតំ យេ ច វិញ្ញាណញ្ចាយកងសញ្ញា ឯវេទេត្វា
 ឯវេទេត្វា វិហរតំ អន្ទា តេ អាយស្មន្តោ
 ឯច្ឆាតា ឯត្វតា តំល្ហា ចារកតា គន្ធាត្ថ-
 ចាតំ វេទាមំ ។ តត្ថ វិញ្ញាណញ្ចាយកងសញ្ញា
 ឯវុជ្ឈតំ តេ ច វិញ្ញាណញ្ចាយកងសញ្ញា ឯវេទេត្វា
 ឯវេទេត្វា វិហរតំ អមាមេតំ ច មាមាមំ
 អមាមេតំ ច បស្សមីតំ វេទំ យោ ឯវំ វេទេយ្យ

បញ្ញាសាគរ បញ្ចវគ្គ

បុគ្គលនោះ អ្នកចាំដំឡាយ ដូច្នេះប៉ុន្មាននេះទៅវិញថា មាសកុរុសា
 គឺកុរុសាសនានេះ ព្រោះកុរុសាសនាញ្ចាយកងសញ្ញា ដោយ
 មែកចាំដំឡាយ ហើយបានដល់វិញ្ញាណញ្ចាយកងសញ្ញា ដោយធ្វើទុក
 ក៏ដូចជា វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុតដូច្នេះ អាគាសាញ្ចាយកងសញ្ញា
 តែងតែរស់នៅក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយកងសញ្ញា ដូចជាដំឡាយ ឈ្មោះថា បាន
 រស់រវើកហើយនៅក្នុងអាគាសាញ្ចាយកងសញ្ញា ។ មាសកុរុសាសនា
 បុគ្គលនោះអ្នកមិនអ្នករាង មិនមានមាយា គប្បីត្រឡប់ គប្បីអនុមោ-
 ទនាទូរភាសិតថា សាទ្ធាច្ច្រោនដោយពិត លុបត្រឡប់អនុមោទនាទូរ
 ភាសិតថា សាទ្ធាច្ច្រោនហើយ គប្បីនិមន្តប្រណម្យអញ្ជាសី ហើយ
 ចូលទៅអង្គុយជិត ។ គឺថាគតគោលថា វិញ្ញាណញ្ចាយកងសញ្ញា
 រស់រវើកដំឡាយ ឬយោង ត្រឡប់មកវិញ បានរស់រវើកហើយនៅ
 វិញ្ញាណញ្ចាយកងសញ្ញា អ្នកមិនអាយុចាំដំឡាយ ឈ្មោះថា អ្នកមិន
 មានសេចក្តីស្រឡាច អ្នករស់នៅក្នុង បានត្រឡប់មកចាំដំឡាយ
 ហើយបានដល់វិញ្ញាណញ្ចាយកងសញ្ញា ដោយអង្គុយឈរទាញដោយពិត ។ (បើ)
 បុគ្គលណា គោលយ៉ាងនេះថា វិញ្ញាណញ្ចាយកងសញ្ញាតែងតែរស់នៅ
 ក្នុងទីដូចម្តេច មួយទៀត ត្រឡប់មកវិញនៅរស់រវើកហើយនៅក្នុង
 វិញ្ញាណញ្ចាយកងសញ្ញា ខ្ញុំមិនស្គាល់ទេហេតុនេះ ខ្ញុំមិនឃើញទេហេតុនេះទេ

សោ ឯវេស្ស វេទនិយោ វេទនាសោ ភិក្ខុ សាទ្ធិសោ
 វិញ្ញាណញ្ញាយនចំ សមតំក្កម្ម ធម្មំ កតំត្បិតំ អាគតំ-
 ញ្ញាយនចំ ឧបសម្ម័យ វិហរតំ ឯតុ វិញ្ញាណញ្ញាយ-
 នចសញ្ញា ធុរុជ្ឈតំ តេ ច វិញ្ញាណញ្ញាយនចសញ្ញា
 ធិរោធន្ទា ធិរោធន្ទា វិហរន្តំ ។ អន្តា ភិក្ខុវេ
 អសមេ អមាយេ សាទ្ធិតំ កាសិទំ អភិទន្តេយ្យ
 អនុមោធយ្យ សាទ្ធិតំ កាសិទំ អភិទន្តេយ្យ អនុមោធិត្ថា
 ធមស្សមាដោ មញ្ញលំកោ មយំវចាសេយ្យ ។ យត្ថ
 អាគតំញ្ញាយនចសញ្ញា ធុរុជ្ឈតំ យេ ច អាគតំ-
 ញ្ញាយនចសញ្ញា ធិរោធន្ទា ធិរោធន្ទា វិហរន្តំ អម្ពា
 តេ អាយស្មន្តោ ធុន្តាតា ធុទ្ធាតា តំណា ចារតតា
 គន្ថេនាតិ វេទនំ ។ កត្តំ អាគតំញ្ញាយនចសញ្ញា
 ធុរុជ្ឈតំ កេ ច អាគតំញ្ញាយនចសញ្ញា ធិរោធន្ទា
 ធិរោធន្ទា វិហរន្តំ អមាមេតំ ឯ មាយាមិ អរោមេតំ
 ច មស្សមីតិ ឥតិ យោ ឯវំ វេស្ស សោ

មុត្តនាមា អ្នកទាំងឡាយ គួរច្របំយ៉ាងនេះទៅវិញថា ម្ចាស់កុរុសា
 ភិក្ខុកុរុសាសនាម្បេ ព្រះកត្តន្តិកុរុវិញ្ញាណញ្ញាយនចជ្វាន ហើយ
 ប្រការទាំងឡាយ ហើយបានដល់នូវភកិកញ្ញាយនចជ្វាន ហើយធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តថា របស់ប្រើប្រាស់បង្គំមិនមានដូច្នេះ វិញ្ញាណញ្ញាយនចសញ្ញា
 វេទនាលក់ទៅក្នុងភកិកញ្ញាយនចជ្វាន ជនទាំងនោះ ឈ្មោះថា បាន
 រស់រវើកហើយនូវវិញ្ញាណញ្ញាយនចសញ្ញា ។ ម្ចាស់កុរុទាំងឡាយ
 មុត្តនាមាអ្នកបំប៉ងអ្នករាង មិនមានមាយា ធម្មវិភង្គ ធម្មវិភង្គុហេ-
 តនាទូតកាសិទំ សាទ្ធិដូច្នេះ លុះត្រឹមតែអនុមោធនាទូតកាសិទំថា
 សាទ្ធិដូច្នេះហើយ ធម្មវិភង្គស្ថាប្រណម្យអញ្ជូលិហើយ ចូលទៅ
 អភិយជិត ។ គេថាគតោលថា ភកិកញ្ញាយនចសញ្ញា វេទន
 លក់ទៅក្នុងវិណ្ឌា ឬយទៀត ក្នុងវិណ្ឌា ទាច់រាជ្យស្រ
 ហើយ នូវភកិកញ្ញាយនចសញ្ញា អ្នកដឹកនាំយុទ្ធជនទាំងនោះឈ្មោះ
 ថា អ្នកមិនមានសេចក្តីស្រឡាច អ្នករស់រវើក បានឆ្លងផ្លូវកាមទាំង
 ឡាយ បានដល់នូវវិញ្ញាណ ហើយអភិវឌ្ឍន៍នោះ ។ (បើ) បុគ្គលណា
 គោលយ៉ាងនេះថា ភកិកញ្ញាយនចសញ្ញា វេទនលក់ទៅក្នុងវិណ្ឌ
 ម្តេច ឬយទៀត ក្នុងវិណ្ឌម្តេច ដែលរស់រវើកហើយនូវភកិកញ្ញា-
 ញ្ញាយនចសញ្ញា ប៉ុន្តែស្ថាប្រណម្យនូវហេតុនេះ ប៉ុន្តែមិនឃើញនូវហេតុនោះទេ

សោ ឯវេស្ស វេទិយោ ឥន្ទ្រសា កិក្ខុ សព្វសោ
 ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតំ សមតំក្ខុ សញ្ញាវេទិយ-
 តំកេតំ ឧបសម្មន្តំ វិហារំ ឯត្ថ ទេវសញ្ញាណ-
 សញ្ញាយតំសញ្ញា ទិវជ្ឈតំ តេ ច ទេវសញ្ញាណ-
 សញ្ញាយតំសញ្ញា ឱកោធា ឱកោធា វិហារំតំ ។
 អន្តា កិក្ខុវេ អសហេ អមាយាវី សាទ្ទតំ កាសិកំ
 អកំឧទ្ទេយ្យ អនុមាធម្យ សាទ្ទតំ កាសិកំ
 អកំឧទ្ទេយ្យ អនុមាធាន្តា ឧបស្សនាធា ចក្ខុលំភោ
 ចយុត្តាសេយ្យ ។ ឥមា ទោ កិក្ខុវេ យេ អនុបុព្វ-
 វិហារសមាបត្តិយោតិ ។

(៣២) ឯតំ សមយំ អាយស្មា សាវិបុត្តោ
 ភជគយោ វិហារំ វេទ្យវេទ ឥលទ្ធិកាធិកមេ ។ ភត្រ
 ទោ អាយស្មា សាវិបុត្តោ កិក្ខុ អាមន្តេសំ សុទមំទំ
 អានុសា ទំភ្លាតំ សុទមំទំ អានុសា ទំភ្លាតំ ។ ឯវំ វុត្តេ
 អាយស្មា ឧតាយំ អាយស្មន្តំ សាវិបុត្តំ ឯតំកេតំ

បុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយ គួរប្រាប់យ៉ាងនេះទៅវិញថា ម្ចាស់អានុសា
 កិក្ខុក៏សាសនានេះ ព្រោះកម្មនៃទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតំសញ្ញា
 ដោយប្រការទាំងឡាយ បានដល់ទេវសញ្ញាវេទិយតំកេតំ ទេវសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតំសញ្ញា តែងលេចទៅក្នុងសញ្ញាវេទិយតំកេតំ ជន
 ទាំងនោះ ឈ្មោះថា បានលំអកំហើយនូវទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតំ-
 សញ្ញា ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអ្នកមិនអ្នកកាន់ មិនមានមាយា
 ធម្មត្រៃកម្ម ធម្មត្រៃមុខនានាទៅកាន់ថា សាទ្ទនេះដោយពិត លុះ
 ត្រៃកម្ម អនុមាធាន្តាទៅកាន់ថា សាទ្ទនេះហើយ ធម្មត្រៃមុខស្តារ
 ប្រឈមរក្សាលី ហើយចូលទៅក្នុងយុទ្ធិត ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 អនុបុព្វវិហារសមាបត្តិ មានវេទិយតំកេតំ ។

(៣២) សម័យមួយ ព្រះសាវិបុត្តនិមាទកាយុ អង្គក្នុងវត្ត
 វេទ្យវេទ ជាគលន្តកមិកមស្ថាន ក្បែរក្រុងវិជ្ជាក្រិះ ។ ក្នុងវិ
 ថានេន ព្រះសាវិបុត្តនិមាទកាយុ ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកដា ម្ចាស់
 អានុសាទាំងឡាយ ទំព្រាននេះជាសុខ ម្ចាស់អានុសាទាំងឡាយ
 ទំព្រាននេះជាសុខ ។ កាលបើព្រះសាវិបុត្តនិមាទកាយុយំនិមាទកាយុ
 ទៅយំនិមាទកាយុក៏បានរកាល ទៅនឹងព្រះសាវិបុត្តនិមាទកាយុថ្លោះថា

ក៏ ចោទ អារុស្សា សារីបុត្រ សុខំ យនេត្ត
 ឆន្ទំ វេទយំកន្តំ ។ ឯកទេវ ទ្វេត្ត អារុស្សា
 សុខំ យនេត្ត ឆន្ទំ វេទយំតំ ។ បញ្ចមេ អារុស្សា
 កាមតុណ្ហ ។ កាតមេ បញ្ច ។ ចក្កវិញ្ញយ្យា រុទា
 ឥដ្ឋា កត្តា មនាថា មិយរុទា កាម្មបសញ្ញតា
 រជនិយា សោតវិញ្ញយ្យា សត្វា ។ បេ ។ យានវិញ្ញយ្យា
 កត្តា មិញ្ញយ្យា រសា កាយវិញ្ញយ្យា ដោជ្ជតា
 ឥដ្ឋា កត្តា មនាថា មិយរុទា កាម្មបសញ្ញតា
 រជនិយា ។ ឥមេ ទោ អារុស្សា បញ្ច កាមតុណ្ហ ។
 យំ ទោ អារុស្សា ឥមេ បញ្ច កាមតុណ្ហ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ
 សុខំ សោមនស្សំ ឥនំ វុទ្ធភារុស្សា កាមសុខំ ។
 ឥនារុស្សា ភិក្ខុ វិវិច្ឆេ កាមេហិ ។ បេ ។ បឋមជ្ឈានំ
 ឧបសម្មជ្ជ វិហរតំ ភស្ស ធេ អារុស្សា កំត្តុនា
 ឥនំថា វិហារេន វិហរតា កាមសហគតា សញ្ញាម-
 នសំភារា សមុទាចរន្តំ ស្វាស្ស ហោតំ អាតោ ។

ប្រាសាទសាស្ត្រ ការដឹកនាំ ក្នុងព្រះវិហារនេះ មិនមានទេ
 ក្នុងព្រះវិហារនេះគឺដូចម្តេច ។ ប្រាសាទសាស្ត្រ ការដឹកនាំ
 ក្នុងព្រះវិហារនេះ មិនមានទេ យ៉ាងហោចណាស់ ក្នុងព្រះវិហារនេះ
 ឯង ។ ប្រាសាទសាស្ត្រ ការដឹកនាំនេះមាន៨យ៉ាង ។
 ការដឹកនាំ៨យ៉ាងគឺដូចម្តេចនេះ ។ គឺដូចដែលបានដឹងដោយក្នុង
 ជាតិប្រាថ្នា ជាតិក្រិក ជាតិគាបប៊ីក្ត មានសភាពជាតិស្រឡាញ់
 ប្រកបដោយកាម ជាតិវិភក្ត ជាតិស្រឡាញ់ដែលបានដឹងដោយគ្រិ-
 យៀត ។ បេ ។ ក្នុងដែលបានដឹងដោយចម្រុះ ដែលបានដឹងដោយ
 អណ្តាត ជាដូច្នេះដែលបានដឹងដោយកាយ ជាតិប្រាថ្នា ជាតិក្រិក
 ជាតិគាបប៊ីក្ត មានសភាព ជាតិស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម ជាតិ
 វិភក្ត ។ ប្រាសាទសាស្ត្រ ការដឹកនាំមាន៨យ៉ាងនេះឯង ។ ប្រាសាទ
 សុខនិសាសន៍ស្រឡាញ់ កើតឡើង ព្រោះហេតុយេន្យ
 ការដឹកនាំ៨យ៉ាងនេះ ប្រាសាទសាស្ត្រ នេះហៅថា កាមសុខ ។ ប្រាសាទ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងប់យកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ បាន
 ផលបឋមជ្ឈាន ប្រាសាទសាស្ត្រ កាលបើកុំនោះ កុំគ្មាននៅដោយ
 វិហារចម្រើនហើយ សញ្ញាមនសិការៈ (ការធ្វើកុំក្នុងចិត្តសញ្ញា)
 ប្រកបដោយកាម ក៏ច្រើនប្រាសឡើង នោះជាអាការៈរបស់ភិក្ខុនោះ ។

សេយ្យជាបី អាវុស ឥន្ទ្រ ឧបន្ទ្រ យាមរា អាតោយ វិសេស្វ តេ តាមសហគតា
 សញ្ញាមនសីការា សមុទាចារ្យ ស្វាស្ស ហោតិ
 អាតោយ ។ យោ ទោ បចារិសោ អាតោយ ឧត្តមេតំ
 វុត្តំ ភវតា ។ និមនាបិ ទោ ឯនំ អាវុសោ វរិយាយោ
 វេទិតតំ យថាសុទ្ធំ ធិន្ទានំ ។ ឧប
 ចមរំ អាវុសោ កំត្តុ វិតត្តវិចារានំ វ្រសមា ។ យេ ។
 ឧតំយជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារំ តស្ស ទេ
 អាវុសោ កំត្តោយ និមនា វិហារេន វិចារេន
 វិតត្តសហគតា សញ្ញាមនសីការា សមុទាចារ្យ
 ស្វាស្ស ហោតិ អាតោយ ។ សេយ្យជាបី អាវុស
 ឥន្ទ្រ ឧបន្ទ្រ យាមរា អាតោយ វិសេស្វ តេ តាមសហគតា
 សញ្ញាមនសីការា សមុទាចារ្យ ស្វាស្ស ហោតិ អាតោយ ។
 យោ ទោ បចារិសោ អាតោយ ឧត្តមេតំ
 វុត្តំ ភវតា ។ និមនាបិ ទោ ឯនំ អាវុសោ វរិយាយោ
 វេទិតតំ យថាសុទ្ធំ ធិន្ទានំ ។

ម្ចាស់ភក្តុសា ដូចសេចក្តីទុក្ខគប្បីកើតឡើង ដល់បុគ្គលដែលមានសេចក្តី
 ស្មោះថាហេតុឲ្យកើតអាពាធ ជាតំណត់យ៉ាងណាមិញ សញ្ញាមនសិការៈ
 ប្រកបដោយកាមតាំងនោះ របស់ភិក្ខុនោះ ច្រើនប្រាស់ឡើង នោះ
 ជាអាពាធរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភក្តុសា អាពាធ
 ណាដែលកើតឡើងហើយ អាពាធកុំព្រះមីមានព្រះភាគទ្រង់ពោលថា
 ជាទុក្ខ ។ ម្ចាស់ភក្តុសា ព្រះវិញ្ញាណដែលមានសេចក្តីស្មោះយ៉ាងណាគ្មាន
 គប្បីដឹងដោយបរិយាយនេះចុះ ។ ម្ចាស់ភក្តុសា ឬយៈចៀន ភិក្ខុ
 ព្រោះម្ខាងម្ខាងក្នុងនឹងវិចារៈតាំងឡាយ ។ បេ ។ បានដល់ទុក្ខយស្សន
 ម្ចាស់ភក្តុសា កាលបើភិក្ខុនោះ កំពុងនេះដោយវិហារធម៌នេះហើយ
 សញ្ញាមនសិការៈដែលប្រកបដោយវិក្កុះ ក៏ច្រើនប្រាស់ឡើង នោះជា
 អាពាធរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ម្ចាស់ភក្តុសា ដូចសេចក្តីទុក្ខ គប្បីកើតឡើង
 ដល់បុគ្គលដែលមានសេចក្តីស្មោះថាហេតុឲ្យកើតអាពាធ ជាតំណត់យ៉ាង
 ណាមិញ សញ្ញាមនសិការៈដែលប្រកបដោយវិក្កុះតាំងនោះ របស់ភិក្ខុ
 នោះច្រើនប្រាស់ឡើង នោះជាអាពាធរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។
 ម្ចាស់ភក្តុសា អាពាធកណៈដែលកើតឡើងហើយ អាពាធកុំព្រះ
 មីមានព្រះភាគទ្រង់ពោលថាជាទុក្ខ ។ ម្ចាស់ភក្តុសា ព្រះវិញ្ញាណ
 ដែលមានសេចក្តីស្មោះយ៉ាងណាគ្មាន គប្បីដឹងដោយបរិយាយនេះចុះ ។

រុន ចប់ អកុសោ កិក្ខុ បីតិយោ ៥ វិហារ ១ ថេ ១
 តតិយជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ តស្ស ៥
 អកុសោ កិក្ខុយោ ឥមំនា វិហារេន វិហារេតា
 បីតិសហគតា សញ្ញាមនសិកាក សុដាចន្តិ
 ស្វាស្ស ហោតិ អាតាដោ ។ សេឃ្យេជាមិ អកុសោ
 សុខំនា ធុត្ថំ ឧប្បវេស្ស យាវនេវ អាតាជាយ
 ឯវេរេស្ស តេ បីតិសហគតា សញ្ញាមនសិកាក
 សុដាចន្តិ ស្វាស្ស ហោតិ អាតាដោ ។ យោ ទ្រា
 បដាកុសោ អាតាដោ ធុត្ថមេតំ វុត្តំ ភតវតា ។
 ឥមំនាមិ ទោ ឯតំ អកុសោ ចរិយាយេន
 វេនិត្យំ យជាសុខំ ជំច្ឆានំ ។ ចុន ចប់
 អកុសោ កិក្ខុ សុទស្ស ៥ បដាចា ១ ថេ ១
 ចតុត្ថជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ តស្ស ៥
 អកុសោ កិក្ខុយោ ឥមំនា វិហារេន វិហារេតា
 ឧបេត្តាសហគតា សញ្ញាមនសិកាក សុដាចន្តិ
 ស្វាស្ស ហោតិ អាតាដោ ។ សេឃ្យេជាមិ អកុសោ
 សុខំនា ធុត្ថំ ឧប្បវេស្ស យាវនេវ អាតាជាយ

ម្ចាស់កុសោ មួយទៀត ក៏ត្រូវព្រះឡើយណាយពាក្យបីតិផង ។ ថេ ១
 បានដល់កិច្ចផ្សាង ម្ចាស់កុសោ កាលបើកិក្ខុនោះ កំពុងនៅ
 ដោយវិហារចម្រើនហើយ សញ្ញាមនសិកាក ដែលប្រកបដោយបីតិ
 ក៏ច្រូលច្រាស់ឡើង នោះជាអាពាធរបស់កិក្ខុនោះ ។ ម្ចាស់កុសោ
 ដូចសេចក្តីទុក្ខ ឆប្បីក៏កើតឡើងដល់បុគ្គលដែលមានសេចក្តីស្មោះជាហេតុ
 ឲ្យកើតអាពាធដាក់លក់ យ៉ាងណាមិញ សញ្ញាមនសិកាក ដែល
 ប្រកបដោយបីតិទាំងនោះ របស់កិក្ខុនោះ ច្រូលច្រាស់ឡើង នោះជា
 អាពាធ របស់កិក្ខុនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់កុសោ អាពាធ
 ណាដែលកើតឡើងហើយ អាពាធក៏ត្រូវដំណាច់ព្រះភាគ ទ្រង់ពាល
 ដាច់ទុក្ខ ។ ម្ចាស់កុសោ ព្រះវិញ្ញាណដែលមានសេចក្តីស្មោះយ៉ាង
 ណាខ្លះ ឆប្បីដឹងដោយបរិយាយនេះចុះ ។ ម្ចាស់កុសោ មួយទៀត
 ក៏ត្រូវព្រះលះបង្ខំស្មោះផង ។ ថេ ១ បានដល់ចក្ខុផ្សាង ម្ចាស់កុសោ
 កាលបើកិក្ខុនោះ កំពុងនៅដោយវិហារចម្រើនហើយ សញ្ញាមនសិកាក
 ដែលប្រកបដោយនេះហេតុ ក៏ច្រូលច្រាស់ឡើង នោះជាអាពាធរបស់កិក្ខុ
 នោះ ។ ម្ចាស់កុសោ ដូចសេចក្តីទុក្ខ ឆប្បីក៏កើតឡើងដល់បុគ្គល
 ដែលមានសេចក្តីស្មោះ ជាហេតុឲ្យកើតអាពាធដាក់លក់ យ៉ាងណាមិញ

ឯវិហារេស្ស តេ ឧបេក្ខាសហគតា សញ្ញាមនសិការា
 សមុបាទន្តំ ស្វាស្ស ហោតិ អាតាណោ ។ យោ
 ចោ បដាវុសោ អាតាណោ ទុក្ខមេតំ វុត្តំ កុវេតា ។
 ឥមំធាតុំ ចោ ឯតំ អាវុសោ បរិយាយេន វេទិតុំ
 យជាសុខំ និព្វានំ ។ មុន ចបរំ អាវុសោ ភិក្ខុ
 សព្វសោ រូបសញ្ញាមំ សមតិក្កមា បដិយសញ្ញាមំ
 អត្តផ្គមា ធានក្កសញ្ញាមំ អមនសិការា កន្លែង
 អាតាសោតិ អាតាសាទញ្ចយនំ ឧបសម្មជ្ឈ
 វិហារតិ តស្ស ច អាវុសោ ភិក្ខុនោ ឥមំធា
 វិហារេន វិហារេន រូបសហគតា សញ្ញាមនសិការា
 សមុបាទន្តំ ស្វាស្ស ហោតិ អាតាណោ ។ សេយ្យជាមំ
 អាវុសោ សុខំនោ ទុក្ខំ ឧប្បន្នេយ្យ យាវនេវ
 អាតាធាយ ឯវិហារេស្ស តេ រូបសហគតា សញ្ញាមន
 សិការា សមុបាទន្តំ ស្វាស្ស ហោតិ អាតាណោ ។
 យោ ចោ បដាវុសោ អាតាណោ ទុក្ខមេតំ វុត្តំ កុវេតា ។

សញ្ញាមនសិការៈ ដែលប្រកបដោយរបបក្ខតាំងនោះ របស់ភិក្ខុនោះ
 ច្រើនប្រាសឡើង នោះជាអាតានរបស់ភិក្ខុនោះ គឺយ៉ាងនោះដែរ ។
 ម្ចាស់អាវុសោ អាតានណាដែលកើតឡើងហើយ អាតានដុះព្រះដំបូង
 ព្រះភាគទ្រង់ពាលជាដុត ។ ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះនិព្វាន ដែល
 មានសេចក្តីសុខយ៉ាងណាដុះ គប្បីដឹងដោយបរិយាយនេះចុះ ។ ម្ចាស់
 អាវុសោ ឬយទៀត ភិក្ខុព្រះកន្លងបដិវត្តរូបសញ្ញា ដោយប្រការ
 ទាំងឡាយ ព្រោះវិចារបៅនៃបដិវត្តសញ្ញា ព្រោះមិនបានធ្វើទុក្ខក្នុងចក្ខុវិស័យ
 នានាក្នុងសញ្ញា ហើយបានដល់នូវពាក្យសាទញ្ចយន៍ដ៏ល្អ ដោយធ្វើទុក
 ក្នុងចក្ខុវិស័យ ពាក្យសមិទមានបីមុខដូច្នេះ ម្ចាស់អាវុសោ កាលបើភិក្ខុ
 នោះកំពុងនៅដោយវិហារធម៌នេះហើយ សញ្ញាមនសិការៈ ដែលប្រកប
 ដោយរូប ក៏ច្រើនប្រាសឡើង នោះជាអាតានរបស់ភិក្ខុនោះ ។ ម្ចាស់
 អាវុសោ ដូចសេចក្តីដូច គប្បីកើតឡើង ដល់បុគ្គលដែលមានសេចក្តីសុខ
 ជាហេតុឲ្យកើតអាតាន យ៉ាងណាប៉ុន្មាន សញ្ញាមនសិការៈ ដែលប្រកប
 ដោយរូបទាំងនោះ របស់ភិក្ខុនោះ ច្រើនប្រាសឡើង នោះជាអាតាន
 របស់ភិក្ខុនោះ គឺយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់អាវុសោ អាតានណាដែល
 កើតឡើងហើយ អាតានដុះ ព្រះដំបូងព្រះភាគទ្រង់ពាលជាដុត ។

ឥដ្ឋបាច់ ទោ ភេ ឯតំ អកុសោ បរិយាយេន
 វេទិតតំ យថាសុខំ ធិត្វាចំ ។ ឬន ចមរំ អកុសោ
 កំត្តុ សព្វសោ អកាសានញ្ចាយនំ សមតិក្កម្ម
 អនន្តំ វិញ្ញាណន្តំ វិញ្ញាណញ្ចាយនំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារិនំ ភស្ស ធេ អកុសោ កំត្តុនោ ឥដ្ឋបា វិហារេន
 វិហារោ អកាសានញ្ចាយនំសហគតា សញ្ញាមន-
 សំគារា សមុទាចរន្តំ ស្វាស្ស ហោតិ អាតោចា ។
 សេយ្យថាមំ អកុសោ សុខំនោ ធិត្តំ ឧប្បជ្ជយ្យ
 យាវនេវ អាតោយ ឯវមេវស្ស ភេ អកាសា-
 នញ្ចាយនំសហគតា សញ្ញាមនសំគារា សមុទាចរន្តំ
 ស្វាស្ស ហោតិ អាតោចា ។ យោ ទោ មនុស្សោ
 អតោនោ ធិត្តមេតំ វុត្តំ ភគវតោ ។ ឥដ្ឋបាចំ
 ទោ ឯតំ អកុសោ បរិយាយេន វេទិតតំ
 យថាសុខំ ធិត្វាចំ ។ ឬន ចមរំ អកុសោ កំត្តុ
 សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ចាយនំ សមតិក្កម្ម ធិត្តំ
 កំត្តុនំ អកាសញ្ចាយនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារិនំ

ម្ចាស់អកុសោ ព្រះនិព្វានដែលមានសេចក្តីសុខយ៉ាងណាខ្លះ គប្បីដឹង
 ដោយបរិយាយនេះទេ ។ ម្ចាស់អកុសោ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះ
 កន្លងបន្តិចវិញ្ញាណញ្ចាយនំជ្រុង ដោយប្រការទាំងពួងហើយ បាន
 ដល់នូវវិញ្ញាណញ្ចាយនំជ្រុង ដោយធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណមិន
 បានបំបែកដូច្នេះ ម្ចាស់អកុសោ កាលបើភិក្ខុនោះ កំពុងនោះដោយ
 វិហារធម៌នេះហើយ សញ្ញាមនសំគារា ដែលប្រកបដោយអាកាសា-
 នញ្ចាយនំជ្រុងក៏ជ្រួលច្រាស់ឡើង នោះជាអាតោរបស់ភិក្ខុនោះ ។
 ម្ចាស់អកុសោ ដូចសេចក្តីទុក្ខ គប្បីកើតឡើងដល់មុត្តលដែលមាន
 សេចក្តីសុខជាហេតុឱ្យកើតអាតោជាកំណត់ យ៉ាងណាមិញ សញ្ញា-
 មនសំគារា ដែលប្រកបដោយអាកាសានញ្ចាយនំជ្រុងទាំងនោះ
 របស់ភិក្ខុនោះ ជ្រួលច្រាស់ឡើង នោះជាអាតោរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏ហៅ
 នោះដែរ ។ ម្ចាស់អកុសោ អាតោនោះ ដែលកើតឡើងហើយ
 អាតោនោះ ព្រមទាំងព្រះភក្ត្រដែលជាដុត ។ ម្ចាស់អកុសោ
 ព្រះនិព្វានដែលមានសេចក្តីសុខយ៉ាងណាខ្លះ គប្បីដឹងដោយបរិយាយ
 នេះទេ ។ ម្ចាស់អកុសោ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះកន្លងបន្តិចវិញ្ញា-
 ណញ្ចាយនំជ្រុង ដោយប្រការទាំងពួង ហើយបានដល់នូវអាកាសា-
 នញ្ចាយនំជ្រុង ដោយធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តថា របស់បុគ្គលនេះមានដូច្នេះ

តស្ស ទេ អកុសោ កំត្តុនោ ឥមំនា វិហារេន វិហារេន
 វិញ្ញាណញ្ញាយននសហគតា សញ្ញាមនសិការា
 សមុទាចន្តំ ស្វាស្ស ហោតិ អាតាតោ ។ សេយ្យជាមំ
 អកុសោ សុខំនោ ទុក្ខំ ឧប្បន្នេយ្យ យាវនេ អាតា-
 តាយ ឯវមេវស្ស តេ វិញ្ញាណញ្ញាយននសហគតា
 សញ្ញាមនសិការា សមុទាចន្តំ ស្វាស្ស ហោតិ
 អាតាតោ ។ យោ ទោ បចារុសោ អាតាតោ
 ទុក្ខមេតំ វុត្តំ រកាតា ។ ឥមំនាមំ ទោ ឯតំ អកុសោ
 បរិយាយេន វេតិកា យថាសុខំ ជំព្វានំ ។ បុន
 ទេវំ អកុសោ កំត្តុ សទ្ធសោ អាតិក្ខញ្ញាយននំ
 សមគំក្កត្ត ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយននំ ឧបសម្បន្ន
 វិហរតិ តស្ស ទេ អកុសោ កំត្តុនោ ឥមំនា វិហារេន
 វិហារេន អាតិក្ខញ្ញាយននសហគតា សញ្ញាម-
 នសិការា សមុទាចន្តំ ស្វាស្ស ហោតិ អាតាតោ ។
 សេយ្យជាមំ អកុសោ សុខំនោ ទុក្ខំ ឧប្បន្នេយ្យ

ម្ចាស់អកុសោ កាលបើកុំត្តនោះ កំពុងនៅដោយវិហារធម៌នេះហើយ
 សញ្ញាមនសិការៈ ដែលប្រកបដោយវិញ្ញាណញ្ញាយននជ្យាន ក៏ផ្ទុយ
 ច្រាស់ឡើង នោះជាអាតាចរបស់កុំត្តនោះ ។ ម្ចាស់អកុសោ ដូច
 សេចក្តីទុក្ខ ឥឡូវកើតឡើង ដល់បុគ្គលដែលមានសេចក្តីស្មោះជាហេតុឱ្យ
 កើតអាតាជាកំណត់យ៉ាងណាមិញ សញ្ញាមនសិការៈដែលប្រកបដោយ
 វិញ្ញាណញ្ញាយននជ្យានចាំងនោះ របស់កុំត្តនោះ ផ្ទុយច្រាស់ឡើង
 នោះជាអាតាចរបស់កុំត្តនោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់អកុសោ អាតាច
 ណាដែលកើតឡើងហើយ អាតាទុក្ខៈ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់កោល
 ពិដេស្ត ។ ម្ចាស់អកុសោ ព្រះទ័ព្វានដែលមានសេចក្តីស្មោះយ៉ាង
 ណាទុក្ខៈ ឥឡូវដឹងដោយបរិយាយនេះចុះ ។ ម្ចាស់អកុសោ ឬយោង កុំត្ត
 ព្រះគន្លងបង្អួចអាតិក្ខញ្ញាយននជ្យាន ដោយប្រការចាំងចង ហើយ
 បានដល់វេសញ្ញាណសញ្ញាយននជ្យាន ម្ចាស់អកុសោ កាលបើកុំត្ត
 នោះ កំពុងនៅដោយវិហារធម៌នេះហើយ សញ្ញាមនសិការៈដែលប្រកប
 ដោយអាតិក្ខញ្ញាយននជ្យានផ្ទុយច្រាស់ឡើង នោះជាអាតាចរបស់កុំត្ត
 នោះ ។ ម្ចាស់អកុសោ ដូចសេចក្តីទុក្ខ ឥឡូវកើតឡើងដល់បុគ្គល
 ដែលមានសេចក្តីស្មោះជាហេតុឱ្យកើតអាតាជាកំណត់ យ៉ាងណាមិញ

យាវនេវ អាតានាយ ឯវមេវស្ស តេ អាត់ត្បញ្ញា-
 យេនុសហុតតា សញ្ញាមនសំកាវា សធុនាចរុន្តំ
 ស្វាស្ស ហោតំ អាតានោ ។ យោ ទោ បដាវុសា
 អាតានោ នុត្តមេតំ វុន្តំ ភគវតា ។ ឥមំឆាបំ ទោ
 ឯតំ អាវុសា បរិយាយេន វេទិតតំ យថាសុទ្ធំ
 ជំព្វានំ ។ មុន ចបំ អាវុសា កំតុ សត្វសោ
 លេវសញ្ញាសញ្ញាយេនំ សមត្ថក្កម្ម សញ្ញាវេនយ-
 តនំកេនំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរតិ ចញ្ញាយេស្ស ជំស្វា
 អាសវំ បរិក្ខណោ ហោន្តំ ។ ឥមំឆាបំ ទោ
 ឯតំ អាវុសា បរិយាយេន វេទិតតំ យថាសុទ្ធំ
 ជំព្វានំ ។

[៣៩] សេយ្យថាបំ កំតុវេ ភាវី ធម្មតេយ្យា
 កាលា អព្យត្តា អន្តេត្តញ្ញ អកុសលា វិសមេ
 ធម្មតេ ជានុំ តស្សា ឯវមស្ស យទ្ធាបា អគត-
 មុត្តកោ ជំសំ គង្គេយ្យំ អទានំធម្មតានំ ច ឥណានំ
 ទាធយ្យំ អម័តមុត្តានំ ច ចានិយានំ ឯវេយ្យន្តំ ។

សញ្ញាមនសំកាវេដែលប្រកបដោយកតិកាញ្ញាយេនុសហុតតា
 របស់កិត្តនោះ ផ្អែលប្រាស្រ្តន៍ នោះជាអាតានរបស់កិត្តនោះ គឺយ៉ាង
 នោះដែរ ។ ហួសអាវុសា កាតាននា ដែលកើតឡើងហើយ
 កាតានន្ត្រៈ ព្រះវិហារព្រះកាន់ទ្រង់គោលជាទុក្ខ ។ ហួសអាវុសា
 ព្រះនិព្វានដែលមានសេចក្តីសុខយ៉ាងណាខ្លះ ឥឡូវនឹងដោយបរិយាយ
 នេះចុះ ។ ហួសអាវុសា មួយទៀត កិត្ត ព្រោះកន្លងបដិច្ចវិនិច្ឆ័យសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយេនុសហុត ដោយប្រការទាំងពួង ហើយបានដល់សញ្ញាវេន-
 យំតនំកេន អាសវៈទាំងឡាយរបស់កិត្តនោះក៏អស់រលីងទៅ ព្រោះបាន
 ឃើញដោយចញ្ញា ។ ហួសអាវុសា ព្រះនិព្វានដែលមានសេចក្តីសុខ
 យ៉ាងណាខ្លះ ឥឡូវនឹងដោយបរិយាយនេះចុះ ។

[៣៩] ហួសកិត្តទាំងឡាយ ដូចមេតា ដើរទៅកាន់ក្នុង ជាសត្វ
 ល្អន៍ មិនល្អលាវៃ មិនល្អលំអក្ក មិនប្រសប់ (តាមទៅលើក្នុង
 ដែលមិនស្មើ មេតានោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នេះ
 គួរតែអាត្មាអញ ទៅកាន់ជំសំដែលអញមិនទាបទៅផង ជំសំស៊ីន្ទុវេស្ស
 ដែលអញមិនទាបទៅជាស៊ីផង ឆឹកឆ័ត្រដែលអញមិនទាបឆឹកផង ។

សា បុរិមំ ចានំ ន សុម្បតិដ្ឋិតិ បតិដ្ឋាបេត្វា ចន្ទិមំ
 ចានំ ឧទ្ធកេយ្យ សា ន ធម៌ អតតបុព្វំ ទិសំ កធូយ្យ
 ន ច អទានិបុព្វានិ ច តិណានិ ទាធូយ្យ
 ន ច អបិគបុព្វានិ ច ចានីយានិ ជំវេយ្យ
 យស្មីបស្សា^(១) នេសា^(២) បិកាយ ឯវាមស្ស
 យទ្ធិបាហំ អតតបុព្វកេរ ទិសំ កធូយ្យ
 អទានិបុព្វានិ ច តិណានិ ទាធូយ្យ អបិគបុព្វានិ ច
 ចានីយានិ ជំវេយ្យន្តំ ។ ឧត្ថ ឧទេសំ ច សោត្តិទា
 មច្ឆាគធូយ្យ ។ តំ ភិស្ស ហេតុ ។ តថា ហិ សា
 ភិក្ខុវេ កាវី បព្វតេយ្យ ពាលា អព្យត្តា អត្តតត្ថញ្ញ
 អកុសលា វិសមេ បព្វតេ ធម៌តុំ ។ ឯវាមេ ទោ
 ភិក្ខុវេ ឥនេតោ ភិក្ខុ ពាលា អព្យត្តា អត្តតត្ថញ្ញ
 អកុសលា វិវិក្ខេវ តាមេហិ វិវិទុ អកុស-
 លេហិ ធម្មេហិ សវិតត្តំ សវិចារិ វិវេកេជំ
 បិគិសុទំ បមមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារិកុំ ។

១ ន. ឧ. ធម្មំ ចស្ស ។ ២ ឧ. បាទ ។ ៣. ឧទេសេ ។

មេតោនា មិនទាន់ឈរជើងមុខឲ្យស៊ប់ស្រួល ហើយលើកខ្លួនឡើង
 រាងក្រោយឡើង មេតោនា មិនប្រើទៅកាន់ទិសដែលខ្លួនមិនធ្លាប់
 ទៅបានផង មិនប្រើទំនាស់ស្មៅដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ទំនាស់បានផង
 មិនប្រើជីកទំនាស់ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ជីកបានផង មេតោនាឈរក្នុងប្រទេស
 ណា តែងមានសេចក្តីត្រង់យ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ ក្នុងតាតាអញទៅ
 កាន់ទិសដែលអញមិនធ្លាប់ទៅផង ទំនាស់ស្មៅដែលអញមិនធ្លាប់
 ទំនាស់ផង ជីកទំនាស់ដែលអញមិនធ្លាប់ជីកផង ។ មេតោនា មិន
 ប្រើត្រូវបំបែកកាន់ប្រទេសនោះ ដោយស្មើស្ម័គ្រគ្នាទៅ ។ រឿងនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ព្រោះនេះមេតោនា គ្រាប់
 ទៅកាន់ភ្នំ ជាសត្វល្អិត មិនល្អាសវៃ មិនស្អាតរឿក មិនប្រសប់
 គ្រាប់ទៅលើភ្នំ ដែលមិនស្មើ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
 ភិក្ខុនេះ ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកល្អិត មិនល្អាសវៃ មិនស្អាតរឿក
 មិនប្រសប់ ក្នុងការស្ទាត់ចាកតាមទាំងឡាយ ស្ទាត់ចាកអកុសលធម៌
 ទាំងឡាយហើយ ដល់ត្រូវបម្រើជួន ប្រកបដោយវិគត្តៈ ទំនើបនោះ
 បានបំភាន់ស្រួល ដែលតែងតែសេចក្តីស្ងាត់ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សោ កំ ឯមំភ្នំ ឯ អាសេវតិ ឯ ភាវតិ ឯ
 តហុល្លិកោតិ ឯ ស្វាជ្ជិតំ អធិជ្ជាតំ តស្ស
 ឯវំ ហោតិ យទ្ធាហំ វិគត្តវិចារំ វុបសមា
 អជ្ឈតំ សម្មសាធនំ ធម្មសោ ឯកោធិការំ អវិគត្តំ
 អវិចារំ សមាធនំ មិត្តសុទំ ទុត្តយជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈ
 វិហារយ្យន្តំ ។ សោ ឯ សក្កោតិ វិគត្តវិចារំ
 វុបសមា ។ បេ ។ ទុត្តយជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារិតុំ ។
 តស្ស ឯវំ ហោតិ យទ្ធាហំ វិវិចារំ កាមេហំ វិវិចារំ
 អកុសលេហំ ធម្មេហំ សវិគត្តំ សវិចារំ វិវេតនំ
 មិត្តសុទំ បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារយ្យន្តំ ។
 សោ ឯ សក្កោតិ វិវិចារំ កាមេហំ ។ បេ ។
 បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារិតុំ ។ អយំ វុច្ចតិ
 ភំគុវេ ភំគុ ញាតោ(១) គដ្ឋោ ឧកតោ បរិហិណោ
 សេយ្យថាមិ សា ការី បព្វតេយ្យា ពាលា អព្យត្តា
 អក្កេត្តត្ថា អកុសលា វិសមេ បព្វតេ ចរិតំ ។

១ វ. ប. ១៣៣ ។

កំពូនោះ មុនសេវា មុនបំរើ មិនធ្វើឲ្យឃើញ។ ដូចម្តេចនោះ មិនគាត់
 ទុកដូចម្តេចដែលគាត់ទុកស្តេចហើយ កំពូនោះ មានសេចក្តីជ្រះ
 យ៉ាងនេះ បើដូច្នោះ គួរតែកាត់អញ ឲ្យបំរើគ្នាទាំងពីរច្បាប់ហើយ
 ចូលកាន់ទុក្ខជ្រុង ជាធម្មជាតិមាន ក្នុងសក្តានុប្បវត្ត ប្រកប
 ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា គឺ សុច្ឆរិយ មានសភាពជាចំណុចស្រស់ មិនមាន
 វិគត្តៈមិនមានវិចារឡើយ មានតែបឋមជ្ឈានុវត្ត ដែលតែងតែសមាធិ
 គឺ បឋមជ្ឈានុវត្ត ។ កំពូនោះមិនកាត់ដើម្បីឲ្យបំរើគ្នាវិចារ ។ បេ ។ បាន
 ដល់ទុក្ខជ្រុង ។ កំពូនោះ មានសេចក្តីជ្រះយ៉ាងនេះ បើដូច្នោះ
 គួរតែកាត់អញ ស្លាប់ចាកកាយ ស្លាប់ចាកអកុសលធម៌ហើយ ដល់ចូល
 បឋមជ្ឈានុវត្ត ប្រកបដោយវិគត្តៈទាំងពីរច្បាប់ មានតែបឋមជ្ឈានុវត្ត ដែលតែង
 តែសេចក្តីស្ងាត់ ។ កំពូនោះ មិនកាត់ចាកកាយទាំងឡាយ ។ បេ ។
 បានដល់បឋមជ្ឈានុវត្តហើយ ។ ម្ចាស់កំពូនាំឲ្យឃើញ កំពូនេះហៅថាជា
 អកុសលជន ជាអកុសលជន ជាអកុសលសុខុមារទាំងអស់
 ធម៌ទាំងពីរជន ដូចជាបេតាមាន ត្រាច់ទៅកាន់ក្នុង ជាសក្ខីល្អ មិន
 ស្មោះស្រស់ មិនស្អាតទេ បំប្លែងប្រែ ត្រាច់ទៅកាន់ក្នុង ដែលមិនស្រស់ ។

សេយ្យជាបិ ភិក្ខុវេ ភាវី បព្វតេយ្យោ បណ្ឌិតា
 ឲ្យតា ទេត្តញ្ញ កុសលា វិសមេ បព្វតេ ចរិតុ
 តស្ស ឯវមស្ស យទ្ធាហំ អគតបុព្វតោ ធិសំ
 កច្ចេយ្យំ អទានំកបុព្វានំ ច តំណាងំ ទាធម្មេយ្យំ
 អមិតបុព្វានំ ច ចានិយានំ បិវេយ្យន្តំ ។ សា បុរិម
 ចានំ សុប្បតិដ្ឋតំ បតិដ្ឋាបេត្វា បច្ឆមិ ចានំ ឧទ្ទេយ្យ
 សា អគតបុព្វតោ ធិសំ កច្ចេយ្យំ អទានំកបុព្វានំ ច
 តំណាងំ ទាធម្មេយ្យំ អមិតបុព្វានំ ច ចានិយានំ
 បិវេយ្យ យស្មីមស្ស ទេសេ បំភាយ ឯវមស្ស
 យទ្ធាហំ អគតបុព្វតោ ធិសំ កច្ចេយ្យំ អទានំក
 បុព្វានំ ច តំណាងំ ទាធម្មេយ្យំ អមិតបុព្វានំ ច
 ចានិយានំ បិវេយ្យន្តំ ។ តត្វ បទេសំ សោតិថា
 បព្វាកច្ចេយ្យ ។ ភិ កំស្ស ហេតុ ។ តថា ហិ
 សា ភិក្ខុវេ ភាវី បព្វតេយ្យោ បណ្ឌិតា ឲ្យតា
 ទេត្តញ្ញ កុសលា វិសមេ បព្វតេ ចរិតុ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុព្វមោក្ខា ត្រាច់ទៅលើភ្នំ ជាសត្វមានបញ្ញា
 ល្អាសវៃ ស្គាល់នូវខន្ធ ប្រសប់ ត្រាច់ទៅលើភ្នំ ដែលមិនស្មើ
 មេគោនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មា
 អញទៅកាន់ទំសិវដែលអញមិនធ្លាប់ទៅផង ទំពាកស៊ីស្មៅដែលអញមិន
 ធ្លាប់ទំពាកស៊ីផង ជីកទឹកដែលអញមិនធ្លាប់ជីកផង ។ មេគោនោះ
 ឈរជើងមុខទ្រុស្សីវង្សហើយ លើកជើងខាងក្រោយឡើង មេគោនោះ
 ទើបឆប្បីទៅកាន់ទំសិវដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ទៅបានផង ទំពាកស៊ីស្មៅដែល
 ខ្លួនមិនធ្លាប់ទំពាកស៊ីបានផង ជីកទឹកដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ជីកបានផង
 កាលមេគោនោះ ឈរក្នុងប្រទេសណា មេគោនោះ មានសេចក្តី
 ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញ ទៅកាន់ទំសិវដែលអញ
 មិនធ្លាប់ទៅផង ទំពាកស៊ីស្មៅដែលអញមិនធ្លាប់ទំពាកស៊ីផង ជីកទឹក
 ដែលអញមិនធ្លាប់ជីកផង ។ មេគោនោះ ឆប្បីត្រឡប់មកកាន់ប្រទេស
 នោះវិញដោយស្មើ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រោះថា មេគោនោះ ត្រាច់ទៅកាន់ភ្នំ ជាសត្វមានបញ្ញាល្អាសវៃ
 ស្គាល់នូវខន្ធ ប្រសប់ត្រាច់ទៅលើភ្នំដែលមិនស្មើ យ៉ាងណាម្តង ។

ឧបេក្ខតោ សត្តោ សុខវិហារីតិ តតិយជ្ឈានំ ឧប-
 សម្មជ្ឈំ វិហារយ្យន្តំ ។ សោ តតិយជ្ឈានំ អនកំហិ-
 សមាថោ បីតិយោ ច វិហារា ។ ថេ ។ តតិយជ្ឈានំ
 ឧបសម្មជ្ឈំ វិហារីតិ ។ សោ តំ ធិមិត្តំ អាសវេតិ
 ការេតិ ឧហុលីកកេតិ ស្វាធិដ្ឋិតំ អធិដ្ឋាតិ តស្ស ឯវំ
 ហោតិ យន្ទ្រនាហំ សុខស្ស ច បហាថា ធុត្ថស្ស ច
 បហាថា បុរោ សោមនស្សោចស្សានំ អនុត្តមា
 អធុត្ថមសុខំ ឧបេក្ខតសត្តោវិសុទ្ធិំ ចតុត្ថជ្ឈានំ
 ឧបសម្មជ្ឈំ វិហារយ្យន្តំ ។ សោ ចតុត្ថជ្ឈានំ
 អនកំហិសមាថោ សុខស្ស ច បហាថា ។ ថេ ។
 ចតុត្ថជ្ឈានំ ឧបសម្មជ្ឈំ វិហារីតិ ។ សោ តំ ធិមិត្តំ
 អាសវេតិ ការេតិ ឧហុលីកកេតិ ស្វាធិដ្ឋិតំ
 អធិដ្ឋាតិ តស្ស ឯវំ ហោតិ យន្ទ្រនាហំ សព្វសោ-
 រុបសញ្ញានំ សមតិក្កាមា បដិយសញ្ញានំ អនុត្តមា
 បាធិតសញ្ញានំ អមនសិការា អនត្តោ អាគាសោតិ
 អាគាសានិកាយតិ ឧបសម្មជ្ឈំ វិហារយ្យន្តំ ។

បុគ្គលប្រកបដោយឧបេក្ខា មានសារីរិ មានធម៌ជាគ្រឿងនៅ
 ជាសុខជូនៗ ព្រោះតតិយជ្ឈានំ ក៏គួរដល់នូវតតិយជ្ឈានោះ ។
 ក៏គួរនោះ មិនបាច់សម្រេចនូវតតិយជ្ឈាន ព្រោះឡើយណាយ
 ចាកបីតិ ។ ថេ ។ បានដល់នូវតតិយជ្ឈាន ។ ក៏គួរនោះ ទំសេច
 ទំចំរើន ទំធ្វើឲ្យរឿយ ។ ឲ្យមិត្តនោះ បានតាំងទុកនូវមិត្តដែលខ្លួន
 តាំងទុកល្អហើយ ក៏គួរនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ
 គួរតែកាតាអញ ឈប់នូវសុខផង ឈប់នូវទុក្ខផង មានសោមនស្ស
 នឹងចោមស្ស អស់ហើយក្នុងកាលមុនផង ហើយគួរដល់នូវចក្ខុជ្ឈាន
 ជាធម៌ជាតមានការយល់ មិនជាទុក្ខមិនជាសុខ មានវិសតិដ៏បរិសុទ្ធកើត
 អំពីឧបេក្ខា ។ ក៏គួរនោះ មិនបាច់សម្រេចចក្ខុជ្ឈាន ព្រោះលះបន់នូវ
 សុខផង ។ ថេ ។ បានដល់នូវចក្ខុជ្ឈាន ។ ក៏គួរនោះ ទំសេច ទំចំរើន
 ទំធ្វើឲ្យរឿយ ។ ឲ្យមិត្តនោះ បានតាំងទុកនូវមិត្តដែលខ្លួនតាំងទុកល្អ
 ហើយ ក៏គួរនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរតែ
 កាតាអញកន្លងនូវរូបសញ្ញា ដោយប្រការទាំងឡាយ អស់ចោលនិរុទ្ធ-
 សញ្ញាដែលធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត នូវនានតសញ្ញា ហើយគួរដល់អាគាសា-
 និកាយកន្លង ដោយធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តថា អាគាសមិនមានទីបំផុតដូច្នេះ ។

សោ អាកាសានត្ថាយតំ អនកំហំសមាទោ
 សត្វសោ រូបសញ្ញាធំ សមតំក្កម ។ បេ ។ អាកា-
 សានត្ថាយតំ ឧបសម្បជ្ជ វិហាតំ ។ សោ តំ
 ធិមិត្តំ អាសេវតំ កាវេតំ ពហុលំករោតំ ស្វាធំដ្ឋិតំ
 អធំដ្ឋាតំ តស្ស ឯវំ ហោតំ យន្តនាហំ សត្វសោ
 អាកាសានត្ថាយតំ សមតំក្កម អនតំ វិញ្ញាណតំ
 វិញ្ញាណត្ថាយតំ ឧបសម្បជ្ជ វិហាតយ្យន្តំ ។
 សោ វិញ្ញាណត្ថាយតំ អនកំហំសមាទោ សត្វសោ
 អាកាសានត្ថាយតំ សមតំក្កម អនតំ វិញ្ញា-
 ណតំ វិញ្ញាណត្ថាយតំ ឧបសម្បជ្ជ វិហាតំ ។
 សោ តំ ធិមិត្តំ អាសេវតំ កាវេតំ ពហុលំ-
 ករោតំ ស្វាធំដ្ឋិតំ អធំដ្ឋាតំ តស្ស ឯវំ ហោតំ
 យន្តនាហំ សត្វសោ វិញ្ញាណត្ថាយតំ សមតំក្កម
 ធិមិត្តំ កំភូតំ អកំភូត្ថាយតំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហាតយ្យន្តំ ។ សោ អកំភូត្ថាយតំ អនកំហំ-
 សមាទោ សត្វសោ វិញ្ញាណត្ថាយតំ សមតំក្កម

ភិក្ខុនោះ មិនបានសម្រេចអាកាសានត្ថាយតន្ត្រីនេះ ព្រោះកន្លង
 ខ្លីរួចសញ្ញា ដោយប្រការទាំងពួង ។ បេ ។ បានដល់អាកាសា-
 នត្ថាយតន្ត្រីនេះ ។ ភិក្ខុនោះ ទំសេវា ទំចំរើន ទំធ្វើឱ្យរឿយ ។
 ខ្លះមិត្តនោះ បានកាំងទុកខ្លួនមិត្តដែលខ្លួនកាំងទុកឈ្មើហើយ ភិក្ខុនោះ
 មានសេចក្តីត្រង់យ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរតែអាកាសត្ថាយ
 តន្ត្រីអាកាសានត្ថាយតន្ត្រីនេះ ដោយប្រការទាំងពួង ហើយដល់
 ខ្លួនវិញ្ញាណត្ថាយតន្ត្រីនេះ ដោយការធ្វើទុកកងចិត្តថា វិញ្ញាណមិនមាន
 បំបង្កដូច្នេះ ។ ភិក្ខុនោះ មិនបានសម្រេចវិញ្ញាណត្ថាយតន្ត្រីនេះ
 ព្រោះកន្លងខ្លីរួចអាកាសានត្ថាយតន្ត្រីនេះ ដោយប្រការទាំងពួង ហើយ
 បានដល់វិញ្ញាណត្ថាយតន្ត្រីនេះ ដោយការធ្វើទុកកងចិត្តថា វិញ្ញាណ
 មិនមានបំបង្កដូច្នេះ ។ ភិក្ខុនោះ ទំសេវា ទំចំរើន ទំធ្វើឱ្យ
 រឿយ ។ ខ្លះមិត្តនោះ បានកាំងទុកខ្លួនមិត្តដែលខ្លួនកាំងទុកឈ្មើហើយ
 ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីត្រង់យ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរតែអាកាសត្ថាយ
 តន្ត្រីវិញ្ញាណត្ថាយតន្ត្រីនេះ ដោយប្រការទាំងពួង ហើយ
 ដល់វិញ្ញាណត្ថាយតន្ត្រីនេះ ដោយការធ្វើទុកកងចិត្តថា វិញ្ញាណ
 មិនមានដូច្នេះ ។ ភិក្ខុនោះ មិនបានសម្រេចអាកាសត្ថាយតន្ត្រី-
 នេះ ហើយកន្លងខ្លីរួចវិញ្ញាណត្ថាយតន្ត្រីនេះ ដោយប្រការទាំងពួង

ទន្តំ កំភ័ក្តំ អាកំព្វញ្ញាយននំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារេ ។
 សោ តំ និមិត្តំ អាសវតិ កាវតិ ពហុលីកាភេតំ
 ស្វាធិដ្ឋិតំ អធិដ្ឋាតិ កស្ស ឯវំ ហោតិ យទ្ធាហំ
 សត្វសោ អាកំព្វញ្ញាយននំ សមតិក្កម្ម ទេវសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយននំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារយ្យន្តំ ។ សោ
 ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយននំ អនកំហំសមាទោ សត្វសោ
 អាកំព្វញ្ញាយននំ សមតិក្កម្ម ទេវសញ្ញានាសញ្ញា-
 យននំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារេ ។ សោ តំ និមិត្តំ
 អាសវតិ កាវតិ ពហុលីកាភេតំ ស្វាធិដ្ឋិតំ អធិដ្ឋាតិ
 កស្ស ឯវំ ហោតិ យទ្ធាហំ សត្វសោ ទេវសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយននំ សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេទយិតនំរោធំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារយ្យន្តំ ។ សោ សញ្ញាវេទយិតនំរោធំ
 អនកំហំសមាទោ សត្វសោ ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយននំ
 សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេទយិតនំរោធំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារេ ។
 យនោ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តំ ករោ សមាបត្តិ
 សមាបដ្ឋតិបំ វុដ្ឋាតិបំ កស្ស ឫទ្ធិ ជិត្តំ ហោតិ

ហើយបានដល់ខ្ញុំអាកំព្វញ្ញាយននជ្យាន ដោយការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តថា
 វត្ថុចក្ខុបដិមាខ្ញុំយូរ ។ ភិក្ខុនោះ ឯសេព ឯចំរើន ឯធ្វើឱ្យ
 រឿយៗខ្ញុំនិមិត្តនោះ បានកាន់ទុកខ្ញុំនិមិត្ត ដែលខ្លួនកាន់ទុកល្អហើយ
 ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ ត្រូវតែអត្តាអញ
 កន្លងខ្ញុំអាកំព្វញ្ញាយននជ្យាន ដោយប្រការទាំងពួង ហើយដល់ខ្ញុំ
 ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយននជ្យាន ។ ភិក្ខុនោះ មិនបានសម្រេចខ្ញុំ
 ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយននជ្យាន ហើយកន្លងខ្ញុំអាកំព្វញ្ញាយននជ្យាន
 ដោយប្រការទាំងពួង ហើយដល់ខ្ញុំទេវសញ្ញានាសញ្ញាយននជ្យាន ។
 ភិក្ខុនោះ ឯសេព ឯចំរើន ឯធ្វើឱ្យរឿយៗ ខ្ញុំនិមិត្តនោះ បានកាន់ទុក
 ខ្ញុំនិមិត្តដែលខ្លួនកាន់ទុកល្អហើយ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ
 ថា បើដូច្នោះ ត្រូវតែអត្តាអញ កន្លងខ្ញុំទេវសញ្ញានាសញ្ញាយននជ្យាន
 ដោយប្រការទាំងពួង ហើយដល់ខ្ញុំសញ្ញាវេទយិតនំរោធ ។ ភិក្ខុនោះ
 មិនបានសម្រេចសញ្ញាវេទយិតនំរោធ ក៏កន្លងខ្ញុំទេវសញ្ញានាសញ្ញា-
 យននជ្យាន ដោយប្រការទាំងពួង ហើយដល់ខ្ញុំសញ្ញាវេទយិត-
 នំរោធ ។ ខ្មាសភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើភិក្ខុ ចូលកាន់សមាបត្តិ
 នោះៗ ភិក្ខុ ទេព្វបាកសមាបត្តិនោះៗ ភិក្ខុបស្សភិក្ខុនោះ ភិក្ខុ

សឆោសំ ចំត្តន្តំ ចជានេយ្យំ វីតឆោសំ វា ចំត្តន្តំ
 វីតឆោសំ ចំត្តន្តំ ចជានេយ្យំ សមោហំ វា ចំត្តន្តំ
 សមោហំ ចំត្តន្តំ ចជានេយ្យំ វីតសោហំ វា ចំត្តន្តំ
 វីតសោហំ ចំត្តន្តំ ចជានេយ្យំ សំចំត្តន្តំ វា ចំត្តន្តំ
 វិក្ខុត្តំ វា ចំត្តន្តំ មហាក្កតំ វា ចំត្តន្តំ អមហាក្កតំ
 វា ចំត្តន្តំ សទ្ទក្កំ វា ចំត្តន្តំ អទ្ទក្កំ វា ចំត្តន្តំ អស-
 មាហិតំ វា ចំត្តន្តំ សមាហិតំ វា ចំត្តន្តំ វិមុត្តំ វា ចំត្តន្តំ
 អវិមុត្តំ វា ចំត្តន្តំ អវិមុត្តំ ចំត្តន្តំ ចជានេយ្យន្តំ តត្រិ
 តត្រិ សក្កំកក្កតំ ចាបុណ្ហតំ សតំ សតិអា-
 យននេ ។ សោ សចេ អាគាម្មតំ អនេកាវិហិតំ
 បុព្វេនិកសំ អនុស្សរេយ្យំ សេយ្យជំនំ ឯតម្យំ ជាតិ
 ទ្រេមំ ជាតិយោ ។ ធម៌ ។ ភតិ សាការំ សទ្ធនេសំ
 អនេកាវិហិតំ បុព្វេនិកសំ អនុស្សរេយ្យន្តំ តត្រិ
 តត្រិ សក្កំកក្កតំ ចាបុណ្ហតំ សតំ សតិអា-
 យននេ ។ សោ សចេ អាគាម្មតំ ជំនេន្ត
 ចក្កចា វិស្សនេន អតិក្កន្តមាទុសតោន ។ ធម៌ ។

កិស្តាល់ថា ចិត្តប្រគល់ដោយទោសៈ ចិត្តដែលប្រាសទោសទោសៈក្តី
 កិស្តាល់ថា ចិត្តប្រាសទោសទោសៈ ចិត្តដែលប្រគល់ដោយមោហៈក្តី
 កិស្តាល់ថា ចិត្តប្រគល់ដោយទោហៈ ចិត្តដែលប្រាសទោហៈក្តី
 កិស្តាល់ថា ចិត្តប្រាសទោសទោហៈ ចិត្តដែលឆ្លោកក្តី ចិត្តដែលឆ្លុយ
 មាយក្តី ចិត្តដែលជាមហន្តរៈ គឺច្បាប់ចរនិមន្តច្បាប់ចរក្តី ចិត្តដែលមិនមែន
 ជាមហន្តរៈក្តី ចិត្តដែលជាសុគត្ត គឺចិត្តដែលមានចិត្តដទៃក្រៃលែងជាងក្តី
 ចិត្តដែលជាអន្តរៈ គឺចិត្តដែលមិនមានចិត្តដទៃក្រៃលែងជាងក្តី ចិត្តដែល
 មិនតាំងមាំក្តី ចិត្តដែលតាំងមាំក្តី ចិត្តដែលផុតស្រឡះក្តី ចិត្តដែលមិន
 ផុតស្រឡះក្តី កិស្តាល់ថា ចិត្តមិនទាន់ផុតស្រឡះ កាលបើហេតុមាន
 ហើយ ភិក្ខុនោះ តំដល់នូវការដែលគួរជាក់ច្បាស់ក្នុងធម៌នោះ ។
 បើភិក្ខុនោះ ប្រាថ្នាថា អាត្មាញេនឃ្លីរសីកាយិញឲ្យបុព្វេនិក្ខម មាន
 ប្រការដ៏ច្រើន ទិវលីកាយិញ ១ ជាតិរូង ២ ជាតិរូង ៣ រោ អាត្មាញេ
 នឃ្លីរសីកាយិញឲ្យបុព្វេនិក្ខម មានប្រការដ៏ច្រើន ត្រង់ទាំងអាការ ច្រប
 ទាំងឡើងដោយប្រការស្តីចេះ កាលបើហេតុមានហើយ ភិក្ខុនោះ តំដល់
 នូវការដែលគួរជាក់ច្បាស់ក្នុងធម៌នោះ ។ បើភិក្ខុនោះ ប្រាថ្នាថា អាត្មា
 ញេនឃ្លីរសីកាយិញឲ្យបុព្វេនិក្ខម មានប្រការដ៏ច្រើន ត្រង់ទាំងអាការ ច្រប
 ទាំងឡើងដោយប្រការស្តីចេះ កាលបើហេតុមានហើយ ភិក្ខុនោះ តំដល់
 នូវការដែលគួរជាក់ច្បាស់ក្នុងធម៌នោះ ។ បើភិក្ខុនោះ ប្រាថ្នាថា អាត្មា

យថាភក្កិមនោ សត្តេ បដិវេទយន្តំ តត្រ តត្រៃវ
 សក្កំភក្កំ ចាបុណ្ហតំ សតំ សតំអាយតនេ ។
 សោ សទេ អាកាម្មតំ អាសវាធំ ទយា ។ បេ ។
 សន្តិកាត្វា ធុបសម្បជ្ជំ វិហារយន្តំ តត្រ តត្រៃវ
 សក្កំភក្កំ ចាបុណ្ហតំ សតំ សតំអាយតនេតំ ។

(៣៦) បឋមម្យាហំ(១) ភិក្ខុវេ ឈានំ ជិស្សាយ
 អាសវាធំ ទយំ វជានិ ធុតិយម្យាហំ(១) ភិក្ខុវេ
 ឈានំ ជិស្សាយ អាសវាធំ ទយំ វជានិ ធុតិយម្យាហំ
 ភិក្ខុវេ ឈានំ ជិស្សាយ អាសវាធំ ទយំ វជានិ
 ចតុត្ថម្យាហំ ភិក្ខុវេ ឈានំ ជិស្សាយ អាសវាធំ
 ទយំ វជានិ អាកាសានិកាយតនម្យាហំ ភិក្ខុវេ
 ជិស្សាយ អាសវាធំ ទយំ វជានិ ។ បេ ។ ខេសត្តាទា-
 សត្តាយតនម្យាហំ ភិក្ខុវេ ជិស្សាយ អាសវាធំ
 ទយំ វជានិ ។

បឋមម្យាហំ ភិក្ខុវេ ឈានំ ជិស្សាយ អាសវាធំ ទយំ
 វជានិ វតិ ខោ បទេតំ វត្តំ តតិញ្ចតំ បដិច្ច វត្តំ ។

១. ឧ. បឋមម្យាហំ ធុតិយម្យាហំ ។ បេ ។

អត្ថាអញ្ញតំដីនិច្ឆានំ ធុតិយម្យាហំ ដែលអន្តរាគមន៍ (បេសំខ្លួន)
 កាលបើហេតុមានហើយ ភិក្ខុនោះ ក៏ដល់នូវការដែលគួរដាក់ច្បាប់ក្នុង
 ធម៌នោះ ។ បើភិក្ខុនោះ ប្រាថ្នាថា អត្ថាអញ្ញតំដីនិច្ឆានំ ធុតិយម្យាហំ
 បានដល់ ។ បេ ។ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ កាលបើហេតុ
 មានហើយ ភិក្ខុនោះ ក៏ដល់នូវការដែលគួរដាក់ច្បាប់ក្នុងធម៌នោះ ។ ។

(៣៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត ពោលនូវការអស់ទៅ
 នៃអាសវៈ ព្រោះអស្រ័យបឋមជ្ឈានន្ទៈ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
 ពោលនូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ ព្រោះអស្រ័យទុតិយជ្ឈានន្ទៈ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត ពោលនូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ ព្រោះ
 អស្រ័យតតិយជ្ឈានន្ទៈ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត ពោលនូវការ
 អស់ទៅនៃអាសវៈ ព្រោះអស្រ័យចក្កជ្ឈានន្ទៈ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគត ពោលនូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ ព្រោះអស្រ័យអាកាសា-
 និកាយតនជ្ឈានន្ទៈ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត ពោលនូវការ
 អស់ទៅនៃអាសវៈ ព្រោះអស្រ័យខេសត្តាទាសត្តាយតនជ្ឈានន្ទៈ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត ពោលនូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ
 ព្រោះអស្រ័យបឋមជ្ឈានន្ទៈ ព្រោះហេតុនោះ ពាក្យដែលគឺជាគត ពោល
 ហើយគឺ ពាក្យនេះគឺជាគត ពោលព្រោះអស្រ័យសច្ចៈផ្សេងៗ ។

ឧទ កិច្ចវេ កិច្ច វិវិច្ឆេ កាមេហិ ។ បេ ។
 បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ សោ យនេវ តត្ថ
 ហោតិ រូបគតំ វេទនាគតំ សញ្ញាគតំ សង្ខារគតំ
 វិញ្ញាណគតំ តេ ជន្មេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ រោគតោ
 កណ្តាតោ សល្លតោ អយតោ អាតដតោ បរតា
 បលោកតោ សុញ្ញតោ អនត្តតោ សមុបស្សតិ ។
 សោ តេហិ ជន្មេហិ ចិត្តំ មតិដ្ឋាបេតិ(១) សោ
 តេហិ ជន្មេហិ ចិត្តំ មតិដ្ឋាបេតិ(២) អមតាយ
 តាគុយា ចិត្តំ ឧបសមាភតិ ឯតំ សន្តំ ឯតំ បណ្ឌិតំ
 យនិទំ សព្វសង្ខារសមថោ សព្វបដិឃ្ញនិវេស្សតោ
 តណ្ហាគុយោ វិវាតោ ឯរោតោ ឯត្វានន្តំ ។ សោ
 តត្ថ វិវាតោ អាសវាទំ ខយំ ចាបុណាតិ នោ តេ
 អាសវាទំ ខយំ ចាបុណាតិ តេនេវ ជន្មារតន
 តាយ ជន្មនិច្ចយោ បក្កន្តំ ឱវត្តាភិយាមំ សំយោជនាមំ
 បរិក្ខុយា ឱបទាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិជន្ធាយិ

១. ឧ. បដិបេតិ ។ ២. បដិបេតិ ។ ៣. បដិបេតិ ។ ៤. បដិបេតិ ។ ៥. បដិបេតិ ។

ហាលកិច្ចតាំងឡាយ តិច្ចកុស្តសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកតាមតាំងឡាយ ។ បេ ។
 បានដល់បឋមជ្ឈាន ។ រូប វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណពាក្យដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងបឋមជ្ឈាននោះ កិច្ចនោះ គឺវេទនិចារណាយើង
 ច្បាស់នូវធម៌បញ្ចក្ខន្ធថាតែងនោះថាជាបឋមមន្ត្រី ជាទុក្ខ ជាពន ជាជក
 ជាសា ជាត្រៀងប្រៀតប្រៀន ជាតាតា ជាយស្សវិវេ ជាបស្សវិវេ
 ត្រៃម ជាបស្សវិវេ ជាបស្សវិវេ ។ កិច្ចនោះ ញ៉ាំងចិត្តឱ្យដកសំរេច
 សំរេចដោយធម៌តាំងនោះ លុះកិច្ចនោះ ញ៉ាំងចិត្តឱ្យដកសំរេចសំរេចដោយ
 ធម៌តាំងនោះហើយ ក៏ប្រមូលមកនូវចិត្តទុក្ខក្នុងអមតតាតា ការឡប់នូវ
 សង្ខារតាំងឡើង ការលះបង់នូវអិលេសតាំងឡើង ការអស់ទៅនៃតណ្ហា
 សេចក្តីឡើយណាយ សេចក្តីលត់តណ្ហា គឺព្រះនិព្វានណា ព្រះនិព្វាន
 ក្នុងដំណើរ ព្រះនិព្វានក្នុងដំណើរប្រាសាទ ។ កិច្ចនោះ បានបំបាត់កុស្ត
 វិសេស្សនា ដែលមានត្រៃលក្ខណ៍ជាអារម្មណ៍នោះ ហើយវេទនិចារណា
 ការអស់ទៅនៃអាសវៈ តាំងឡាយ បើមិនបានដល់នូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ
 នេះ គឺគង់បានទៅកើតជាទីបញ្ចក្ខន្ធក្នុងកំណើត ព្រោះសេចក្តីត្រេកអរចំពោះ
 សមថធម៌និវេស្សនាធម៌នោះ ព្រោះសេចក្តីត្រេកអរចំពោះ
 ព្រោះអស់ទៅនៃបញ្ចក្ខន្ធដោយសំយោជនៈ ។ ហើយនឹងបំបាត់កុស្តក្នុងដំណើរនោះ

អនាគតនិមិត្ត តស៊ូ លោក រសយ្យជាថី កិត្តិវេ
 វស្សសោ វ វស្សសន្តរសី វ វស្សសន្តរសី វ វស្សសន្តរសី វ
 វ មត្តិកាបុរាណ វ យោគី ភិក្ខុ លោ អបរាជ
 សមយេន ឆ្មោត ៨ ហោតិ អក្ខណវេជី ៨
 មហាតា ៨ កាយស្ស មគាសិកា ឯវមេវ ទោ
 កិត្តិវេ កិត្តិវេ វិវេចន៍ កាយេហិ ។ ចេ ។ មមមជ្ឈន្ត
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារី ។ លោ យោវេ គត្ត ហោតិ
 រូបគត់ វេទនាគត់ សញ្ញាគត់ សង្ខារគត់ វិញ្ញាណគត់
 តេ ធម្ម អនិច្ចតា មុត្តតា រាគតា កល្យាណ
 សល្យតា អយតា អនាគតា ចរតា បលោកតា
 សុត្តតា អនត្តតា សមនុបស្សនំ ។ លោ
 តេហំ ធម្មេហំ ចិត្តំ មត្តជ្ជាបនំ លោ តេហំ
 ធម្មេហំ ចិត្តំ មត្តជ្ជាបនំ អមតាយ ធាតុយា
 ចិត្តំ ឧបសមាភតិ ឯតំ សង្ខំ ឯតំ ចលីតំ យធិមំ
 សព្វសង្ខារសមជា សព្វបដិច្ចដំណើរ តណ្ហា តណ្ហា
 វិហារោ វិហារោ វិហារោ វិហារោ ។ លោ គត្ត បិកោ

១ ១. វិស្សសន្តរសី វ ។

បិកោត្តិវេ វិស្សសន្តរសី វ វស្សសន្តរសី វ វស្សសន្តរសី វ
 វ មត្តិកាបុរាណ វ យោគី ភិក្ខុ លោ អបរាជ
 សមយេន ឆ្មោត ៨ ហោតិ អក្ខណវេជី ៨
 មហាតា ៨ កាយស្ស មគាសិកា ឯវមេវ ទោ
 កិត្តិវេ កិត្តិវេ វិវេចន៍ កាយេហិ ។ ចេ ។ មមមជ្ឈន្ត
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារី ។ លោ យោវេ គត្ត ហោតិ
 រូបគត់ វេទនាគត់ សញ្ញាគត់ សង្ខារគត់ វិញ្ញាណគត់
 តេ ធម្ម អនិច្ចតា មុត្តតា រាគតា កល្យាណ
 សល្យតា អយតា អនាគតា ចរតា បលោកតា
 សុត្តតា អនត្តតា សមនុបស្សនំ ។ លោ
 តេហំ ធម្មេហំ ចិត្តំ មត្តជ្ជាបនំ លោ តេហំ
 ធម្មេហំ ចិត្តំ មត្តជ្ជាបនំ អមតាយ ធាតុយា
 ចិត្តំ ឧបសមាភតិ ឯតំ សង្ខំ ឯតំ ចលីតំ យធិមំ
 សព្វសង្ខារសមជា សព្វបដិច្ចដំណើរ តណ្ហា តណ្ហា
 វិហារោ វិហារោ វិហារោ វិហារោ ។ លោ គត្ត បិកោ

អាសវាធំ ទយំ ចាបុណាតំ ខោ ច អាសវាធំ
 ទយំ ចាបុណាតំ តេនេវ ធម្មាភេន កាយ ធម្ម-
 ធន្ធិយា បញ្ចង្គំ ឡិខ្ហាភិយាធំ សំយោជនាធំ បរិក្ខុយា
 ឡិបហាតិកោ ហោតិ ភត្ត បរិជញ្ជាយំ អចារត្តិជន្មោ
 កស្មា លោកា ។ បឋមឃ្លាហំ ភិក្ខុវេ ឈានំ
 ជិស្សាយ អាសវាធំ ទយំ វធាមីតិ ឥតិ យន្តំ វត្តំ
 ឥនមេតំ បដិទ្ធិ វត្តំ ។

ធុតិយឃ្លាហំ ភិក្ខុវេ ឈានំ ជិស្សាយ ។ បេ ។
 តតិយឃ្លាហំ ភិក្ខុវេ ឈានំ ជិស្សាយ ។ បេ ។
 ធុតុត្តឃ្លាហំ ភិក្ខុវេ ឈានំ ជិស្សាយ អាសវាធំ
 ទយំ វធាមីតិ ឥតិ ខោ ចនេតំ វត្តំ តតិញ្ចេតំ
 បដិទ្ធិ វត្តំ ។ ឥច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុទស្ស ច
 បហាថា ធុតុត្តស្ស ច បហាថា បុត្រោ សោមនស្ស-
 ដោមនស្សាធំ អនុម្ពិមា អនុត្តមសុខំ ឧបេត្តា-
 សតិចារិសុទ្ធិំ ធុតុត្តជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។

វេយ្យាស័ក្ខការអសំវេនកសវៈចាំឆឡាយ បើមិនបានវេល្លុកការ
 អសំវេនកសវៈខេ ក៏គង់បានវេល្លុកជាឧបបាតិកៈកំណើត ព្រោះ
 សេចក្តីត្រឹមត្រូវ ចំពោះធម៌នោះ ព្រោះសេចក្តីរីករាយ ចំពោះធម៌នោះ
 ព្រោះអសំវេនកសវៈសំយោជនៈ ។ ហើយទីបីបរិក្ខុកស្មុគ្រនោះ
 ទីបីក្រឡប់កំណើតនោះមកវិញឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឆឡាយ
 ពាក្យណាដែលគេដឹងតាមពាក្យ គឺជាគត ពោលនូវការអសំវេន
 កសវៈ ព្រោះពេលស្រីយបឋមជ្ឈាន ពាក្យនេះគឺជាគត ពោលហើយ
 ព្រោះពេលស្រីយនូវហេតុនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឆឡាយ គឺជាគត
 ព្រោះពេលស្រីយនូវធុតិយជ្ឈាន ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឆឡាយ
 គឺជាគត ព្រោះពេលស្រីយនូវតតិយជ្ឈាន ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឆឡាយ
 គឺជាគត ពោលនូវការអសំវេនកសវៈ ព្រោះពេលស្រីយនូវធុតុត្តជ្ឈាន
 ព្រោះហេតុនោះ ពាក្យដែលគេដឹងតាមពាក្យ ពោលហើយនេះ ពាក្យនេះ
 គឺជាគតតាមពាក្យ ព្រោះពេលស្រីយនូវហេតុដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំឆឡាយ ក៏គេក្នុងសាសនានេះ ព្រោះលះបង់នូវសុខផល លះបង់
 នូវកុសល មានសាមេនស្សទីនៃចាបុណ្យអសំវេន ក្នុងកាលបុរេ ហើយ
 វេល្លុកធុតុត្តជ្ឈាន ដែលជាធម្មជាតិ មានការប្តូរ បើមិនបែបនេះទេ
 បើបែបនេះសុខគឺជាឧបបាតិកា មានសតិបរិសុទ្ធ ហើយឧបេក្ខា ។

សោ យនេវ តត្ថ ហោតិ រូបកតំ វេទនាកតំ សញ្ញា-
 កតំ សង្ខារកតំ វិញ្ញាណកតំ នេ ធម្មេ អនំទូតោ
 ទុក្ខតោ រោគតោ គល្លាតោ សល្លតោ អយតោ
 អាកាធិតោ មរតោ ចលោកតោ សុញ្ញតោ អនត្តតោ
 សធម្មស្សតិ ។ សោ តេហំ ធម្មេហំ ចិត្តំ មតិដ្ឋា-
 មេតំ សោ តេហំ ធម្មេហំ ចិត្តំ មតិដ្ឋាបេត្វា
 អមតាយ ជាតុយា ចិត្តំ ឧបសំហរតិ ឯតំ សន្តំ
 ឯតំ បណ្ឌិតំ យទំទំ សព្វសង្ខារសមដោ សព្វច-
 ចំឡង្គិច័ស្សតោ តណ្ហាតុយោ វិរាតោ ចំរោតោ
 ចំព្វាធនំ ។ សោ តត្ថ មិកោ អាសវំទំ ទយំ
 ចាបុណាតិ នោ ចេ អាសវំទំ ទយំ ពាបុណាតិ
 តេនេវ ធម្មរាគេន តាយ ធម្មធនំយោ បញ្ចង្គំ
 ឡិក្កានំយាទំ សំយោជនាទំ បរិក្ខយោ ឱបទាតិកោ
 ហោតិ តត្ថ បរិច្ចាយំ អនាវត្តិធម្មោ តណ្ហា
 លោកា ។ សេយ្យថាមិ កំក្កដេ វស្សាសោ វ

បេ វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណណា ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចក្ខុ-
 ជ្ឈាននោះ កំក្កនោះ វេទនាធារណាយិញច្បាស់នូវវិធីបិបត្តក្នុងទាំង
 នោះថា ជាបេសំមំនចៀង ជាទុក្ខ ជារោគ ជាធន ជាសា ជាត្រៀង
 ប្រើត្រៀង ជាពាក្យ ជាបេសំមំន ជាបេសំទ្រុះប្រាប ជាបេសំ
 សូត្រ ជាបេសំអនត្ត ។ កំក្កនោះ ញ៉ាំងចិត្តឱ្យដកលំនៅសម្ងាត់យ
 មតិទាំងនោះ លុះកំក្កនោះ ញ៉ាំងចិត្តឱ្យដកលំនៅសម្ងាត់ ដោយមតិទាំង
 នោះហើយ ក៏ប្រែប្រួលមកនូវចំណុចក្នុងរូបរាងជាតុថា ការរហូបបំផ្លាញសង្ខារ
 ទាំងឡាយ ការលះបង់នូវកិលេសទាំងឡាយ ការអស់ទៅនៃតណ្ហា សេចក្តី
 នឿយលាយ សេចក្តីរលត់តណ្ហាគឺព្រះចិត្តានណា ព្រះចិត្តានន្ត្រៈ
 ជាទីស្ងប់ ព្រះចិត្តានន្ត្រៈ ជាបេសំប្រសើរ ។ កំក្កនោះ បានប៉ុន្មានក្នុង
 វេស្សនា ដែលមានវិស្សន្ធាណំ ជាអារម្មណ៍នោះហើយ វេទនាដែល
 នូវការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ បើបើប៉ុន្មានដល់នូវការអស់ទៅនៃ
 អាសវៈទេ ក៏គង់បានទៅតែងជាឧបបាតិកា កំណើត ព្រោះសេចក្តីត្រឹក
 អាច់តោធម៌នោះ ព្រោះសេចក្តីរលាយចំពោះធម៌នោះ ព្រោះអស់ទៅ
 នៃឧបាស្សន្តសំយោជនៈ ហើយនឹងបរិច្ចាគក្នុងទាំងនោះ មិនត្រូវបំ
 អំពីរោគនោះទេសាវិញឡើយ ។ ហួសកំក្កទាំងឡាយ ដូចនាយឆ្មាំចិត្ត

ឥស្សរសន្តោភសី វា តំណាមុវស្សបកេ វា មន្តិកាបុព្វេ
 វា យោតំ តាវត្ថា សោ អមរេន សេវេយេន ទូរោតិ
 ច យោតិ អក្កណវេជំ ច មហាតោ ច តាយស្ស
 មនាសិកា ឯវេម ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុខស្ស ច
 មហាតោ ។ បេ ។ ចតុត្ថជ្ឈានំ ឧបសម្មន្តំ វិហារតិ ។
 សោ យនេវ តត្ថ យោតំ រូបគតំ វេទនាគតំ ។ បេ ។
 អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា ។ ចតុត្ថប្បាហំ ភិក្ខុវេ
 ឈានំ ឯស្សាយ អាសវានំ ទយំ វនាមីតិ ឥតិ យន្តំ
 វុត្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ អាតាសាធិកាយតទប្បាហំ
 ភិក្ខុវេ ឈានំ ឯស្សាយ អាសវានំ ទយំ វនាមីតិ
 ឥតិ ទោ បនេតំ វុត្តំ តំព្វេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សព្វសោ រូបសញ្ញា ច សមតិក្កា បដិយសញ្ញា ច
 អត្ថផ្តិហ ធានត្ថសញ្ញា ច អមនសិកាវា អនន្តោ អាតា
 សោតំ អាតាសាធិកាយតទ ឧបសម្មន្តំ វិហារតិ ។

កូនសំស្សរបស់ខ្លួនក្នុង ធ្វើខ្លួនឱ្យប្រកបក្នុងបុគ្គលកម្ម ជាវិការវិន
 សេវក្តី ក្នុងដីដីស្និត លុះសម័យភាពក្រោយមក ខ្លាចខ្លាច បាញ់
 បានឆ្ងាយផង បាញ់ត្រង់ផង អាចទំលាយខ្លួនវាយដីបានផង យ៉ាង
 ណាម៉េញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ព្រោះលះបង់ខ្ញុំសុខផង ។ បេ ។
 បានដល់ចក្ខុវិស័យ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ រូប វេទនាណា ដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចក្ខុវិស័យនោះ ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ មានសភាពមិនត្រូវបំ
 អំពីលោកនោះមកវិញឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យណាដែល
 គេថាគតោលហើយថា គេថាគត ពោលខ្ញុំការអស់ទៅនៃអាសវៈ ព្រោះ
 កាស្រីយខ្ញុំចក្ខុវិស័យ ពាក្យនេះ គេថាគតោលហើយ ព្រោះកាស្រីយ
 ខ្ញុំហេតុនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគតោលខ្ញុំការអស់ទៅនៃ
 អាសវៈ ព្រោះកាស្រីយខ្ញុំអាតាសាធិកាយតទផ្សាន ព្រោះហេតុនោះ
 ពាក្យដែលគេថាគតោលហើយនេះ ពាក្យនេះគេថាគតោលហើយ ព្រោះ
 កាស្រីយខ្ញុំហេតុផ្សេងម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានោះ
 ព្រោះកន្លងបង់ខ្ញុំរូបសញ្ញាងាយប្រការទាំងឡាយ ព្រោះអស់បដិយសញ្ញា
 ហើយ វេទនាផ្សេងក្នុងចក្ខុវិស័យនោះក្នុងសញ្ញា ហើយដល់ខ្ញុំអាតាសា
 ធិកាយតទផ្សាន ដោយការធ្វើខ្ញុំក្នុងចក្ខុវិស័យ អាតាសាធិកាយតទទាំងមូល ។

សោ យេនេវ តត្ថ ហោតិ វេទនាគតំ សញ្ញាគតំ
 សង្ខារគតំ វិញ្ញាណគតំ តេ ធម្មេ អនិច្ចតោ ធុត្ថុតោ
 ភេតតោ គណ្ណតោ សល្យតោ អយតោ អាតាធិតោ
 បរតោ ចលោកតោ សុញ្ញតោ អនត្តតោ សមុ-
 ចស្សតំ ។ សោ ភេហំ ធម្មេហំ ចិត្តំ បតិដ្ឋាបេតិ សោ
 ភេហំ ធម្មេហំ ចិត្តំ បតិដ្ឋាបេតា អមតាយ ជាតុយា
 ចិត្តំ ឧបសំហានំ វេតំ សន្តំ វេតំ ចណីតំ យេននិ
 សព្វសង្ខារសមថោ សព្វថេយ្យនិស្សន្ទោ កល្យាណុយោ
 វិរាតោ និរោតោ និព្វានន្តំ ។ សោ តត្ថ វេតោ
 អាសវំ ឧយំ ចាមុណាតិ យោ ធម៌ អាសវំ ឧយំ
 ចាមុណាតិ តេនេវ ធម្មភកេន តាយេ
 ធម្មនុដ្ឋយា បញ្ចម្ពំ ឱវត្តានិយាមំ សិរយោជនាមំ
 បរិត្តយា ឱបចាតតោ ហោតិ តត្ថ បរិច្ចាយំ
 អចារន្តធម្មោ តស្មា លោកា ។ សោ យ្យធាបិ
 កំត្វេវ វស្សសោ វា វស្សសន្តោសី វា តិណបុ-
 វស្សនោ វា មន្តិកាបុត្រោ វា យោតំ តាវត្ថា

វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណោ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងភាគាសា-
 នញ្ញាយនគម្បាននោះ ក៏ក្នុងនោះ ក៏វេទនាចារណាយើញឡើងបំផុត
 តាំងនោះដោយរបស់មិនទៀង ជាទុក្ខ ជាភេត ជាភក ជាសា ជាសេចក្តី
 បៀតបៀន ជាអាពាធ ជាបស់ដទៃ ជាបស់ទ្រុឌទ្រោម ជាបស់
 សូន្យ ជាបស់អនត្ត ។ ក៏ក្នុងនោះ ញាតិចិត្តឲ្យដកល់ទៅស៊ប់ ដោយ
 ធម៌តាំងនោះ លុះក៏ក្នុងនោះ បានញាតិចិត្តឲ្យដកល់ទៅស៊ប់ ដោយធម៌
 តាំងនោះហើយ គឺប្រមូលចិត្តទៅក្នុងអមតភាគ ការម្លប់បង្គំស្វាស្ត្រ
 តាំងក្នុង លះបង់ខ្លះក៏លេសតាំងក្នុង ការអស់ទៅនៃកល្យា សេចក្តី
 ឡើយណាយ សេចក្តីលេកកល្យាត្រឡប់ទៅវិញ ព្រះនិព្វានន្តំ ជាវិ
 ស្វបំ ព្រះនិព្វានន្តំ ជាបស់ប្រសើរ ។ ក៏ក្នុងនោះ បានបំផុតទៅក្នុងវិបស្សនា
 ដែលបានត្រឡប់ ជាអារម្មណ៍នោះហើយ វេទនាដល់ខ្លះការអស់
 ទៅនៃអាសវតាំងខ្លះ បើមិនបានដល់ខ្លះការអស់ទៅ នៃអាសវទេ
 ក៏នឹងបានទៅកើតជាឧបបាតិកៈកំណើត ព្រោះសេចក្តីត្រឡប់នោះធម៌
 នោះ ព្រោះសេចក្តីត្រឡប់នោះធម៌នោះ ព្រោះអស់ទៅនៃឧបាតិកយ-
 សំយោជនៈ ៥ ហើយ ទីនិវាតិព្វានក្នុងនោះ មិនត្រឡប់វិញវិញ
 នោះមកវិញឡើយ ។ ម្ចាស់ក៏កំណើតខ្លះ ដូចខ្លះនឹងក្តី ក្នុងសិស្សរបស់
 ខ្លះនឹងក្តី ឆ្លើយសាស្ត្របុគ្គលិកបុរស ជាវិភាគនៃសេចក្តី ក្នុងដំបូងស្តីពី

សោ អថេវ ន សមយេន ទ្វិវេតាភិ ច ហោតិ
 អត្តណារោជិ ច មហាតោ ច កាយស្ស បទាលិតា
 វិវេមេ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សព្វសោ រូបសញ្ញាធំ
 សមតិញ្ញាមា បដិយសញ្ញាធំ អនុត្តមា ធានត្ថសញ្ញាធំ
 អមនសិការា អនន្តោ អាកាសោភិ អាកាសា-
 ធិញ្ញាយតធំ ឧបសម្បជ្ឈ វិហារិ ។ សោ យេវេវ តត្ថ
 ហោតិ វេទនាភតិ សញ្ញាភតិ ។ បេ ។ អនារត្តិធម្មោ
 តស្មា លោកា ។ អាកាសាធិញ្ញាយតធំឡាហិ
 ភិក្ខុវេ ចំស្សយ អាសវធំ ទយំ វិហារីតិ វេតិ
 យន្តំ វុត្តំ ឥន្ទេតិ បដិទ្ធ វុត្តំ ។ វិញ្ញាណញ្ញាយ-
 តធំឡាហិ ភិក្ខុវេ ចំស្សយ ។ បេ ។ អាភិក្ខុញ្ញាយ-
 តធំឡាហិ ភិក្ខុវេ ចំស្សយ អាសវធំ ទយំ វិហារីតិ
 វេតិ ទោ បទេតំ វុត្តំ តិញ្ញេតិ បដិទ្ធ វុត្តំ ។ ឥឯ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ញាយតធំ សមតិញ្ញាម

លុះសម័យនាវិកាយមក ខ្លាចគ្នាខ្លាចបាញ់បានឆ្ងាយផង បាញ់ក្រង់
 ផង អាចទំលាយខ្លាចយកផង យកវិលាចិញ្ច ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុ ព្រោះកង្វល់បង្អួចសញ្ញា ដោយប្រការទាំងពួង ព្រោះអស់បដិយ-
 សញ្ញាហើយ លែងឃើញភក្តិចិត្តនូវនាគសញ្ញា ហើយថេរនូវអាត្មា-
 សាធិញ្ញាយតធំផ្សេង ដោយការជឿត្រង់ចិត្តថា អាត្មាសម្មាសម្ពុទ្ធិបដិវត្ត
 ផ្សេង ។ វេទនា សញ្ញាណ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងនាគាសាធិញ្ញាយ-
 តធំផ្សេងនោះ ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ មានសភាពមិនទាន់ត្រូវបំបែកលោក
 ហេតុបក្ស្យឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យណា ដែលគេថាគត
 គោលថា គេថាគតពោលនូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ ព្រោះអស្រ័យ
 នូវអាត្មាសាធិញ្ញាយតធំផ្សេង ពាក្យនេះ គេថាគតពោលហើយ ព្រោះ
 អស្រ័យនូវហេតុនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះអស្រ័យនូវវិញ្ញាណ-
 ញ្ញាយតធំផ្សេង ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគតពោលនូវការអស់
 ទៅនៃអាសវៈ ព្រោះអស្រ័យនូវអាត្មាញ្ញាយតធំផ្សេង ព្រោះហេតុ
 នោះ ពាក្យដែលគេថាគតពោលហើយនេះ ពាក្យនេះគេថាគតពោលហើយ
 ព្រោះអស្រ័យនូវហេតុផ្សេងម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាស-
 នានេះ ព្រោះកង្វល់បង្អួចវិញ្ញាណញ្ញាយតធំផ្សេង ដោយប្រការទាំងពួង

ធនុំ កំភូតិ អាតិញ្ចាយនំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហាតិ ។ សោ យនេវ ភត្ត ហោតិ វេទនាភតិ
 សញ្ញាភតិ សង្ខារភតិ វិញ្ញាណភតិ តេ ធម្មេ
 អនិច្ចតោ ធុត្តតោ រោគតោ គណ្ណតោ សល្លតោ
 អយតោ អាពាធតោ បរតោ បលោគតោ សុញ្ញតោ
 អនត្តតោ សមុប្បស្សតិ ។ សោ តេហិ ធម្មេហំ ចិត្តំ
 បតិជ្ជាបេតិ សោ តេហិ ធម្មេហំ ចិត្តំ បតិជ្ជាបេតា
 អបកាយ ធាតុយា ចិត្តំ ឧបសំហាតិ ឯតំ សន្តំ ឯតំ
 បណ្ឌិតំ យនំនំ សព្វសង្ខារសមថោ សព្វបដិធម្មជិ-
 ជិស្សតោ ភត្តាភ្នុយោ វាវតោ វិរោធនោ ចិត្តានុត្តំ ។
 សោ ភត្ត វិរោ អាសវំនំ ខយំ ចាប្បណាតំ បោ
 ចេ អាសវំនំ ខយំ ចាប្បណាតិ តេនេវ ធម្មេវកេន
 តាយ ធម្មេន្ទ្រិយា បញ្ចន្ធំ ឱវត្តានិយាមំ សត្រា-
 ជនាមំ បរិក្ខយា ឱបចាតំតោ ហោតិ ភត្តិ
 បរិច្ចាយំ អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា ។ សេយ្យ-
 ថាវិ ភិក្ខុវេ សស្សាសោ ន សស្សាសន្តោភសំ វិ

ហើយដល់ខ្ញុំគោរពបញ្ជាឆ្ងាយគន់ជឿន ដោយការធ្វើក្នុងចិត្តជា ក្នុងចិត្ត
មិនមានផ្សេង ។ វាដោយ សញ្ញា សង្ខារ ញ្ញាណ វាយ ដែលប្រព្រឹត្ត
នៅក្នុងកាតព្វកិច្ចឆ្ងាយគន់ជឿននោះ ភិក្ខុនោះ ក៏វេទនាចារណាយិញនូវ
ធម៌ទាំងនោះជាយសសម្មាសន៍ ជាទុក្ខ ជាអាស ជាពក ជាសា
ជាត្រឡប់ត្រឡង ជាតាពាត ជាយសសាវ ជាយសច្រុះត្រាច
ជាយសសូន្យ ជាយសអនត្ត ។ ភិក្ខុនោះ ញ្ញាសិទ្ធិនូវដំណើរសាសនា
ដោយធម៌ទាំងនោះ សុភិក្ខុនោះ ញ្ញាសិទ្ធិនូវដំណើរសាសនាដោយធម៌
ទាំងនោះហើយ ក៏ប្រែប្រួលចិត្តនៅក្នុងអមតភាព ការម្ខាងបង្កើនសង្ខារ
តាំងឆ្លង លះចង្អុលក្រលេសទាំងឆ្លង ការអស់នៅនៃកល្យាណ សេចក្តីឡើយ
ណាយ សេចក្តីរលក់កល្យាណគ្រិននិព្វានណា ព្រិននិព្វាននុ៎ះ ជាទីស្ងប់
ព្រិននិព្វាននុ៎ះ ជាយសប្រសើរ ។ ភិក្ខុនោះ បានបំភាន់ក្នុងវិសេស្យនា
ដែលមានត្រៃលក្ខណ៍ជាអាថ៌កំបាំង ហើយវេទនាដល់ខ្ញុំការអស់នៅនៃ
អាសវៈទាំងឡាយ បើមិនបានដល់ខ្ញុំការអស់នៅនៃកាសវៈនេះ ក៏គង់
បាននៅក្នុងជាទុក្ខជាតិក្នុងកាលនេះ ព្រោះសេចក្តីត្រេកអររំលោភធម៌នោះ
ព្រោះសេចក្តីរីករាយរំលោភធម៌នោះ ព្រោះអស់នៅនៃឧបាសិទ្ធិសាមាណ
ជនៈ ។ ហើយវេទនាដល់ខ្ញុំនិព្វានក្នុងទីនោះ មិនត្រូវបំភាន់កាលនោះមកវិញ
ឡើយ ។ ក្រុមភិក្ខុទាំងឡាយ មុននឹងចូលក្នុងសិក្សាប្រសាទនៃដំណើរ

តំណាងរូបសព្វយោគ វា មត្តកថាបុព្វេ វា យោគំ កាវត្ថា
 សោ អបរេន សមយេន ធូរោចាតិ ច យោគិ
 អក្កុណវេន ច មហោ ច កាយស្ស មគាលំកា
 ឯវាម ។ ទោ កំកុម កំកុ សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ញា-
 យនំ សមត្តក្កម្ម ធូត្ថំ តំក្កំ កាតកំកុញ្ញាយនំ
 ឧបសម្ព័ន្ធ វិហរតិ ។ សោ យេនេ តត្ថ យោគិ
 វេទនាតតំ សញ្ញាតតំ សង្ខារតតំ វិញ្ញាណតតំ តេ
 ធម្មេ អធិច្ចតោ ធូត្ថតោ ហេតុតោ កណ្តតោ សន្យតោ
 អរេតោ អាណនតោ មរតោ មលោកតោ សុញ្ញតោ
 អនត្តតោ សមុបស្សតិ ។ សោ តេហំ ធម្មេហំ ចិត្តំ
 បតំដ្ឋាបេតិ សោ តេហំ ធម្មេហំ ចិត្តំ បតំដ្ឋាបេតា
 អមតាយ ធាតុយា ចិត្តំ ឧបសំហរតិ ឯតំ សន្តំ
 ឯតំ មណីតំ យនិមំ សព្វសង្ខារសមាសោ សព្វមជ្ឈិមំ-
 ជំស្សតោ កណ្តតោយោ វិហតោ ជិហេតោ ជំព្វាធនំ ។
 សោ តត្ថ មតោ អាសវំ ឧយំ មាបុណានិ

ធ្វើនូវការប្រកបក្នុងយោគធម្មស ជាវិការវិនិច្ឆ័យ ក្នុងដំណើរក្នុង លុះ
 សម័យនាងក្រោយមក ខ្លាចខ្លាចបាញ់បាញ់ចោល បាញ់ត្រង់ផង
 រោចចំណាយនូវកាយដឹងផង យកនិរោធមិត្ត ម្ចាស់ក្នុងចំណោម
 កំភូ ព្រោះកន្លងបង្អួចវិញ្ញាណញ្ញាយនន្តរៈ ដោយស្រីការទាំងឡាយ
 ហើយដល់នូវកាតកុញ្ញាយនន្តរៈ ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វត្ថុតិចតួច
 មិនមានដូច្នេះ យកនិរោធមិត្ត វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណ
 ណា ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាតកុញ្ញាយនន្តរៈនោះ កំភូនោះ កំរើប
 កំហែរណាឃើញនូវធម៌និរោធមិត្តនោះថាជាបសម្មិទ្ធិ ជាទុក្ខ ជាអន-
 ជាត ជាសា ជាត្រឡប់ទៅវិញ ជាអតាន ជាបេសវន្ត
 ជាបេសវន្ត ជាបេសវន្ត ជាបេសវន្ត ។ កំភូនោះ ញ៉ាំង
 ចិត្តឱ្យរំលងនៅសិប្បនាំយកនិរោធមិត្តនោះ លុះកំភូនោះ ញ៉ាំងចិត្តឱ្យរំលង
 នៅសិប្ប ដោយចម្រើននាំយកនិរោធមិត្តនោះ ក៏ក្រែម្នាក់ទៅក្នុងអបកតាតា
 ការម្លប់ម្លំសង្ខារទាំងឡាយ ការលេបនូវគិលេសទាំងឡាយ ការអស់
 ទៅនៃកណ្ត សេចក្តីឡើយណា យ សេចក្តីលេតកណ្តត្រង់និរោធម-
 ណា ព្រះនិរោធមិត្ត ជាបិសុប្ប ព្រះនិរោធមិត្ត ជាបេសវន្ត ។
 កំភូនោះ បានបំភាន់នៅក្នុងបិសុប្បនា ដែលបានត្រឡប់ ជា
 ការលេបនាំយកនិរោធមិត្តនោះ ដែលដល់នូវការអស់ទៅ នៃកាយនាំយក

នោះ ចេ អាសវាធំ ទុយ ចាបុណ្យាតិ គេនេះ
 ធម្មតាគេ តាយ ធម្មតាដូច្នេះ បញ្ចូល ឱ្យខ្លាចយ៉ាង
 សំយោជនាធំ បរិក្ខេបយ៉ាង ឱបចាត់កោ ហោតិ
 តត្ថ បរិវេណយី អនាគត្តិក្កោ តស្មា លោកា ។
 អាត្មញ្ញាយតនម្យាហំ ភិក្ខុវេ ជិស្សាយ អាស-
 វាធំ ទុយ វេនាមីតិ វេនិ យន្ត វេនិ វេនិ វេនិ
 បដិច្ច វេនិ ។ វេនិ ទោ ភិក្ខុវេ យាវតា សញ្ញា-
 សមាបត្តិ តាវតា សញ្ញាបដិវេនា ។ យ៉ាង ៨
 ទោ វេនាធំ ភិក្ខុវេ ជិស្សាយ ទ្វេ អាយតនាធំ
 លេសញ្ញាជា សញ្ញាយតនសមាបត្តិ ៨ សញ្ញាវេន-
 យេនិវេនា ៨ យាយីហោតេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ
 សមាបត្តិកុសលេហិ សមាបត្តិវេនាធម្មតាសលេហិ
 សមាបត្តិកុសលេហិ សមាបត្តិកុសលេហិ វេនាមីតិ ។

បើមិនបានដល់ខ្លាចការអស់ទៅនៃអាសវៈទេ ក៏គង់បានទៅកើតជាឧបបា-
 តកៈកំណើត ព្រោះសេចក្តីត្រេកអរចំពោះធម៌នោះ ព្រោះសេចក្តីរីករាយ
 ចំពោះធម៌នោះ ព្រោះអស់ទៅ នៃឧបាស្ថានសំយោជនៈ ៥ ហើយនឹង
 បរិវេណក្នុងទីនោះ មិនត្រូវបំភ័យស្រពិចស្រពិចនោះឡើយ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ពាក្យណា ដែលគេសន្មតជាសហោយ គេសន្មត
 ពោលខ្លាចការអស់ទៅនៃអាសវៈ ព្រោះអាស្រ័យខ្លាចភិក្ខុញ្ញាយតន-
 ម្បូន ពាក្យនេះជាគតិពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យខ្លាចហេតុនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ សញ្ញាសមាបត្តិ មាននៅដ៏ធម្មតា សញ្ញាបដិវេនៈ
 ក៏មាននៅដ៏ធម្មតា ដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុ
 អនុមាណាម ព្រោះអាស្រ័យខ្លាចយតនៈចាំនិវេនា គឺទៅសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតនសមាបត្តិ ១ សញ្ញាវេនយំនិវេនា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 គេសន្មតជាសញ្ញាយតនៈចាំនិវេនា ភិក្ខុដែលមានឈាម លាសរ
 ក្នុងការចូលកាន់សមាបត្តិ លាសរក្នុងការចេញចាកសមាបត្តិ គួរពោល
 ថា ចូលចេញដោយច្រក ។

(៣៧) ឯកំ សមយំ អាយស្មា អាធនោ
 កោសម្ព័យំ វិហរតិ យោសិតាភមេ ។ តត្រ ទោ
 អាយស្មា អាធនោ ភិក្ខុ អាមន្តេសំ អារុសោ
 ភិក្ខុវេតិ ។ អារុសោតិ ទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ
 អាធនុស្ស បទ្ធស្សសំ ។ អាយស្មា អាធនោ
 ដតនេវេច អច្ឆរិយំ អារុសោ អត្ថតំ អារុសោ យាវត្ថំ
 តេជ កកវតា ជាតតា បស្សតា អហតា សន្តា-
 សម្ពុទ្ធន ឱតាសាជិកោ អនុត្តរោ សត្តានំ
 វិសុទ្ធិយា សោកមរិទេវំ សមតិក្កំមាយ ធុត្តុដោ-
 មនស្សាធិ អត្ថដ្ឋមាយ ញាយស្ស អនិកមាយ
 ធិព្វានស្ស សច្ចិកវិយាយ តនេវ ធាម ចក្កំ
 កវិស្សតិ តេ រូទា តញាយតនំ យោ បដិសំវេទិស្សតិ
 តនេវ ធាម សោតិ កវិស្សតិ តេ សន្តា តញាយតនំ
 យោ បដិសំវេទិស្សតិ តនេវ ធាម យាធិ កវិស្សតិ
 តេ កត្វា តញាយតនំ យោ បដិសំវេទិស្សតិ

(៣៧) សម័យប្បយ ព្រះកាន់ដ៏មានអាយុ គង់នៅក្នុងវេហ្ម-
 សីតាភម ជិតក្រុងកោសម្ព័យ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះកាន់ដ៏មានអាយុ
 មានវេរវេរចំនិតកុំចាំនិទ្យាយថា ឬលក្ខណៈកុំចាំនិទ្យាយ ។
 កុំចាំនិទ្យាយ ទទួលបានព្រះកាន់ដ៏មានអាយុថា កុណា កុណា ។
 ព្រះកាន់ដ៏មានអាយុ មានវេរវេរចំនិតថា ឬលក្ខណៈកុំចាំនិទ្យាយ
 អស្ចារ្យណាស់ ឬលក្ខណៈកុំចាំនិទ្យាយ ចំរើនកណាស់ ព្រោះព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ប្រែប្រួល បើប្រែប្រួល
 ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវការបាននូវកោស ដើម្បីសេចក្តីបរិសុទ្ធ ដើម្បី
 កន្លងបដិវត្តន៍សេចក្តីសោកនឹងវិក្កយ ដើម្បីលេចក្នុងនិរោធនស្យ
 ដើម្បីបាននូវព្រះនិព្វាន ដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់នូវព្រះនិព្វាន លស់
 សត្វចាំនិទ្យាយ (ការបាននូវកោសនោះគឺ) ចក្ខុប្បសាទនោះ ក៏មាន
 រួចចាំនិទ្យាយនោះ មកកាន់ភ្លឺចក្ខុ វត្ថុនៃទទួលដឹងចំពោះឫទ្ធិយក្កៈ
 នោះ ១ សោតប្បសាទ ក៏មាន សារៈនិងចាំនិទ្យាយនោះក៏មក តែមិន
 ទទួលដឹងចំពោះសព្វប្បសាទនោះ ១ យានប្បសាទនោះ ក៏មាន
 សារៈនិងចាំនិទ្យាយនោះ ក៏មក តែមិនទទួលដឹងចំពោះតន្តាយក្កៈនោះ ១

សា ច ឆាម ដំបូង កវស្សតំ តេ សា តញ្ចាយតង់
 ចោ បដិសំវេទិស្សតំ សោ ច ឆាម កាយោ កវស្សតំ
 តេ ដោជ្ជតា តញ្ចាយតង់ ចោ បដិសំវេទិស្សតំ ។
 ឯវ វុត្ត អាយស្មា ឧបាយ អាយស្មន្តំ អាទន្តំ
 ឯកធាតុ សត្វមេវ ធុ ចោ អារុសោ អាទន្តំ
 តតាយតង់ ចោ បដិសំវេទិតំ ឧបាយ អសញ្ញតំ ។
 សត្វមេវ ចោ អារុសោ តតាយតង់ បដិសំវេទិតំ
 ចោ អសញ្ញតំ ។ តសញ្ញ បធារុសោ តតាយតង់
 ចោ បដិសំវេទិតំ ។

ឥធារុសោ កំភុ សត្វសោ រូបសញ្ញា ឯ សមតិក្កមា
 បដិសញ្ញា ឯ អត្ថក្កមា ឆាទត្ថសញ្ញា ឯ អមធសំកាវ
 អនន្តោ អកាសាតំ អកាសានញ្ចាយតង់ ឧបស-
 ម្បជ្ជ វិហារតំ ។ ឯវសញ្ញតំ ចោ អារុសោ តតាយតង់
 ចោ បដិសំវេទិតំ ។ បុទ ចថវី អារុសោ កំភុ

ដំបូងសាខានោះ កំមាន សេចក្តីឡាយនោះ កំមក តែមិនទទួល
 ដឹងចំពោះអាយតនៈនោះទេ កាយច្បាសនោះ កំមាន សម្បស្ស
 ចំណីឡាយ កំមក តែមិនទទួលដឹងចំពោះដង្ហើមឆ្ងាយនោះទេ ។
 កាលដែលមានខ្ញុំដំមានអាយុ មានថវីវាយាងនេះហើយ ព្រះទាយី
 ដំមានអាយុ បានសួរព្រះអាទន្តដំមានអាយុថ្មីចេះថា អើអារុសោអាទន្ត
 ចុះដែលមិនទទួលដឹងចំពោះអាយតនៈនោះ តើមានសញ្ញាឬទេ ឬក៏មិន
 មានសញ្ញា ។ ព្រះអាទន្តដំមានអាយុតបថា បុគ្គលដែលទទួលដឹង
 ចំពោះអាយតនៈនោះ សុទ្ធតែជាអ្នកមានសញ្ញា មិនមែនជាមិនមាន
 សញ្ញាទេ ។ ព្រះទាយីដំមានអាយុសួរទៀតថា ហួសអារុសោ ចុះបុគ្គល
 មានសញ្ញាបែបណាទៅ ទើបមិនទទួលដឹងចំពោះអាយតនៈនោះ ។

ព្រះអាទន្តដំមានអាយុតបថា ហួសអារុសោ គិតក្នុងសាសនានេះ
 ព្រោះកន្លងបង្អែកបុរសញ្ញា ព្រោះបរតន្តបដិសញ្ញា ព្រោះមិនបាន
 ធ្វើខុសក្នុងចិត្តខ្ញុំអាទន្តសញ្ញា ដោយប្រការចំណង ក៏បានដល់ខ្ញុំ
 អាកាសានញ្ចាយតង់ផ្សេង ដោយការធ្វើខុសក្នុងចិត្តថា អាកាសមិនមាន
 ចីបផុត ។ ហួសអារុសោ គិតមានសញ្ញា យ៉ាងនេះឯង តែមិនទទួល
 ដឹងចំពោះអាយតនៈនោះ ។ ហួសអារុសោ មួយទៀត គិត

សត្វសោ អាគាសានត្តាយកង់ សមត្ថក្កម្ម អនត្ត
 វិញ្ញាណន្ត វិញ្ញាណត្តាយកង់ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតំ ។
 ឯវសត្តិបិ ទោ អាវុសោ តនាយកង់ នោ បដិសំ-
 វេនេតំ ។ ពុទ្ធ ធម៌វ អាវុសោ ភិក្ខុ សត្វសោ
 វិញ្ញាណត្តាយកង់ សមត្ថក្កម្ម ធម៌វ កំភូតំ
 អាគាសត្តាយកង់ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតំ ។ ឯវសត្តិបិ
 ទោ អាវុសោ តនាយកង់ នោ បដិសំវេនេតំ ។

ឯកមិទាហំ អាវុសោ សមយំ សាគោតេ វិហារមិ
 អញ្ញនេវេ មិគធាយេ ។ អបទោ អាវុសោ ជដិស-
 កាតិកា(១) ភិក្ខុនី យេទាហំ តេនុបសង្កមំ ឧប-
 សង្កមិត្វា មំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
 ឯកមន្តំ បិតា ទោ អាវុសោ ជដិសកាតិកា
 ភិក្ខុនី មំ ឯកនេវេច យាយំ កន្តេ អាទន្ត
 សមាជំ ធន ចាតិទតោ ធន ចាមនតោ ធន
 សសដ្ឋានេក្កយេវាវិករេតោ វិមុត្តត្តា បិតោ បិតត្តា

១ ទ. ជិវនា តាហិយា ។ ឃ. និសិវាសិកា ។ អត្ថកថាយុត្ត ជិវនតាហិយាវិ
 និសិវាហនេវាសិកិ វង្គំ ។

ព្រោះកន្លងបង្កើតអាគាសានត្តាយកង់ជ្យាន ដោយប្រការចាំបំបង្កើត គឺ
 បានដល់ខ្ញុំវិញ្ញាណត្តាយកង់ជ្យាន ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណ
 មិនមានទីបំផុត ។ ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុមានសញ្ញាយាងនេះឯង
 តែងមិនទទួលដំណើរការកាយកន្លះនោះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ មួយទៀត
 ភិក្ខុ ព្រោះកន្លងបង្កើតវិញ្ញាណត្តាយកង់ជ្យាន ដោយប្រការចាំបំបង្កើត
 គឺបានដល់ខ្ញុំអាគាសត្តាយកង់ជ្យាន ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អ្វីនេះ
 ក៏មិនមាន ។ ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុមានសញ្ញាយាងនេះឯង តែងមិន
 ទទួលដំណើរការកាយកន្លះនោះ ។

ម្ចាស់អាវុសោ សម័យមួយ ខ្ញុំនៅក្នុងអក្ខនវេទ (ព្រៃអក្ខនវេទ)
 ជាទីឱ្យអភ័យដល់ម្រឹក ជិតក្រុងសាគេត ។ ម្ចាស់អាវុសោ ត្រាវនោះ
 នាងភិក្ខុនី ជាបងប្អូននឹងដំណើរ បានចូលបកកន្លែង លុះចូលបកដល់
 ហើយ ថ្វាយបង្គំខ្ញុំ ហើយបំភ្លឺក្នុងទីដំណើរសប្បុរស ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 សួរភិក្ខុនី ជាបងប្អូននឹងដំណើរ បំភ្លឺក្នុងទីដំណើរសប្បុរសហើយ បាន
 សួរខ្ញុំដូច្នេះថា បរិក្ខិត្រានេត្តន្តដ៏ចំរើន សមាជិវេលវេលនេត្តនេត្ត
 (ដោយអំណាចពាក្យ) លែងដំណើរ (ដោយអំណាចពាក្យ)
 លែងសង្កត់សង្កិនហាមឃាត់ខ្ញុំកិលេសដោយព្យាយាម (ទៀតហើយ)
 ជាសមាជិវេលនេត្តនេត្ត តាំងទៅហើយ ព្រោះផុតស្រឡះចាកកិលេស

សន្តុសំតោ សន្តុសំតត្ថា នោ បរិតស្សតំ អយំ
 កន្តោ អាទន្ទ សមាជំ កីដលោ វុត្តា ភគវតាតំ ។
 ឯវំ វុត្តោ តាហំ(១) អាវុសោ ជដិលភាគីតំ កិក្ខុនិ
 ឯតទកេចំ យាយំ កតិចំ សមាជំ ន ចាតិលោ
 ន ចាបលោ ន សសង្ការំតុត្តរាវិកវតោ វិមុត្តន្តា
 បំគោ បំតត្តា សន្តុសំតោ សន្តុសំតត្ថា នោ
 បរិតស្សតំ អយំ កតិចំ សមាជំ អញ្ញាដលោ វុត្តោ
 ភគវតាតំ ។ ឯវំសញ្ញិប ទោ អាវុសោ តទាយតនំ
 នោ បដិសំវេទេតីតំ ។

[៣៨] អដទោ នេ លោកាយតំតោ ព្រាហ្មណៈ
 ឈេន ភគវំ តេជុបសង្កឹមីសុ ធម្មេសង្កឹមីត្វា
 ភគវតា សន្តិ សម្មាធិសុ សម្មាធិយំ តេតំ
 សាវណីយំ វិគីសោវត្ថោ ឯតទន្តំ ឯសីធិសុ ។

១. ៩. អថ ។ ឆ. សោយំ ។

ជាសមាជិកឈ្មោះជាត្រឹមត្រូវតាំងនៅ ជាសមាជិកឈ្មោះជាមិនកំស្មុត
 ព្រោះត្រឹមត្រូវ បរិតព្រះរាជទ្រង់ចំរើន តើសមាជិកនេះ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថាមានអ្វីជាដល់ ។ ម្ចាស់ពាវុសោ កាលគិតដំនោះ
 ស្នូយ៉ាងនេះហើយ ខ្ញុំក៏បានឆ្លើយតបនឹងនាងកិក្ខុនី ជាបងប្អូននឹងដល់
 នោះថា ម្ចាស់មាន សមាជិ ដែលលែងទៅរក (ដោយអំណាចក្រោះ)
 លែងផ្សំទៅ (ដោយអំណាចក្រោះ) លែងសន្តត់សន្តិ ហាមឃាត់
 ឲ្យតែលេសដោយព្យាយាម (ទៀតហើយ) ជាសមាជិកឈ្មោះថា តាំងទៅ
 ព្រោះផុតស្រឡះចាកកិលេស ជាសមាជិកឈ្មោះជាត្រឹមត្រូវ ព្រោះតាំង
 នៅ ជាសមាជិកឈ្មោះថា មិនកំស្មុត ព្រោះសេចក្តីត្រឹមត្រូវ ម្ចាស់មាន
 សមាជិកនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា មានគរហត្ថ ជាដល់ ។
 ម្ចាស់ពាវុសោ បុគ្គលមានសញ្ញាយ៉ាងនេះឯង តែងមិនទទួលដឹងចំនោះ
 កាយនេះនោះ ។

[៣៩] ត្រាចារឹក ព្រាហ្មណ៍ដ៏ទាក់ ជាអ្នកចេះស្តាប់ម្តងត្រឡប់
 លោកាយនេះ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ពោលពាក្យកក់ចាក់ដូចយំទ្រង់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែល
 គួររំលាយ ទ្រង់ពាក្យដែលគួរលើកឡើងហើយ ក៏ក្នុងយក្ខន៍វិធីសម្បូរ ។

ឯកម្មនៃ ជំនាញ ទោ តេ ព្រាហ្មណ៍ កសិកម្ម
 ឯកម្មនៃ ប្រាណ កោ កោតម កសិកម្ម
 សព្វញ្ញ សព្វនស្សី អបរិសេសញ្ញាណនស្សន៍
 ចង់ជាធាតុ ចរតោ ច មេ តិដ្ឋតោ ច មេ
 សុត្តស្ស ច ជាតស្ស ច សតតំ សមិតំ ញាណ-
 នស្សន៍ បទ្ធពជ្ជតន្តំ ។ សោ វរមាហា អហំ
 អនន្តេ ញាណេ អនន្តំ លោកំ^(១) ដានំ បស្ស
 វិហារមិតំ ។ អយម្យំ ហំ កោ កោតម ធិក្កន្ទោ
 នាជបុត្តោ សព្វញ្ញ សព្វនស្សី អបរិសេសញ្ញាណ-
 នស្សន៍ ចង់ជាធាតុ ចរតោ ច មេ តិដ្ឋតោ ច មេ
 សុត្តស្ស ច ជាតស្ស ច សតតំ សមិតំ ញាណ-
 នស្សន៍ បទ្ធពជ្ជតន្តំ ។ សោ វរមាហា អហំ អនន្តេ
 ញាណេ អនន្តំ លោកំ ដានំ បស្ស វិហារមិតំ ។
 វមេសំ កោ កោតម ធិក្កន្តំ ញាណានានំ ធិក្កន្តំ
 អញ្ញមញ្ញំ វិបទ្ធវិក្កាណំ កោ សន្នំ កោ មុសាតំ ។

១. អន្តរ្តំ លោកំ ។

លុះត្រាឃើញទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានត្រាបចូល
 ព្រះដំណែនព្រះគាត់ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគាត់បដិច្ចវេន ត្រូវឈ្នះ
 ប្តូរណស្សប ជាអង្គនៃខ្ញុំហេតុទាំងពួង ឃើញខ្ញុំហេតុទាំងពួង
 តែងប្តូរខ្ញុំការដឹង ការឃើញ មិនមានសេសសល់ថា កាលអញ
 ដើរក្តី ឈរក្តី កាលអញដេញក្តី ភ្ញាក់ឡើងក្តី ការដឹង ទំនិញឃើញ
 (ខ្ញុំហេតុទាំងពួង) តែងដកលំនៅសិបំ សព្វគោលវេលា ជាទីខ្លះ ។
 ប្តូរណស្សបថា ឆ័យាយ យ៉ាងនេះថា អញតែងដឹង តែងឃើញ
 ខ្ញុំវេលា ដែលមិនមានច្រើន ដោយសារញាណមិនមានច្រើន ។
 បពិត្រព្រះគាត់បដិច្ចវេន សូម្បីត្រូវឈ្នះខ្ញុំខ្លួនជាដ្បងខ្លះ ក៏ជាអ្នក
 ដឹងខ្ញុំហេតុទាំងពួង ឃើញខ្ញុំហេតុទាំងពួងដែរ តែងប្តូរខ្ញុំការដឹង
 ការឃើញ មិនមានសេសសល់ថា កាលអញដើរក្តី ឈរក្តី អញដេញក្តី
 ភ្ញាក់ឡើងក្តី ការដឹង ការឃើញ (ខ្ញុំហេតុទាំងពួង) តែងដកលំ
 នៅសិបំ សព្វគោលវេលា ជាទីខ្លះ ។ ធិក្កន្តនាជបុត្តនោះ ឆ័យាយ
 យ៉ាងនេះថា អញតែងដឹង តែងឃើញខ្ញុំវេលា ដែលមិនមានច្រើន
 ដោយសារញាណ មិនមានច្រើន ។ បពិត្រព្រះគាត់បដិច្ចវេន
 បណ្តាញាណទុះទាំងពីរ ទំនិញច្រើនខ្លះ ទៅវិញទៅមកទាំងពីរខ្លះ
 តើខ្លះណាមក ខ្លះណាក្រោយ ។

សោ អញ្ញត្រៃ អសំតទាយំតសាយំតា អញ្ញត្រៃ
 ឧត្តារប្បស្សន្តកាមា អញ្ញត្រៃ ចំន្តាគំលមដប្បដំរំតា-
 ននា វស្សសតាយុកោ វស្សសតជីវី វស្សសតំ កន្ធា
 អប្បត្វា វ លោកស្ស អន្តមន្តរា កាលំ តាយយ អដ បដ្ឋនាយ ដិសាយ ។ ថេ ។ អដ
 នក្ខណាយ ដិសាយ មំតា ឬរំសា ឯវំ វធម្មេ
 អហ កមរេន លោកស្ស អន្តំ ចាបុណ្យស្សម័តិ
 សោ អញ្ញត្រៃ អសំតទាយំតសាយំតា អញ្ញត្រៃ
 ឧត្តារប្បស្សន្តកាមា អញ្ញត្រៃ ចំន្តាគំលមដប្បដំរំតា-
 ននា វស្សសតាយុកោ វស្សសតជីវី វស្សសតំ កន្ធា
 អប្បត្វា វ លោកស្ស អន្តមន្តរា កាលំ តាយយ តំ
 តិស្ស ហេតុ ធាតំ ព្រាហ្មណ ឯវុតាយ សំន្វាវ-
 ចំកាយ លោកស្ស អន្តំ ញាតេយ្យំ ដិដ្ឋយ្យំ
 បត្តយ្យន្តំ វនាមី ន ចាតំ ព្រាហ្មណ អប្បត្វា វ
 លោកស្ស អន្តំ ឧត្តស្ស អន្តតិយំ វនាមី ។

បុរសោនា មានកាយ១០០០ឆ្នាំ រស់នៅ១០០០ឆ្នាំ កំរើរនៅអស់១០០០
 ឆ្នាំ (មិនឈប់) វៀរលេងតែស៊ី ចំពាស៊ី លំទ្ធក្សក្សាហារ វៀរ
 លេងតែការធ្វើច្បារៈនឹងបស្សៈ វៀរលេងតែដេកនឹងការបន្លាបន់នូវ
 សេចក្តីឡើយពាក់ចេញ ក៏មិនបានដល់ដូចបំណងឡើយ ហើយធ្វើ
 មរណភាព ក្នុងទីជាច្បារៈ នៃលោក ចំណែកបុរសដែលឈរក្នុងទំស
 ភាវលំទ ។ ថេ ។ ចំណែក បុរសដែលឈរ ក្នុងទំសភាវិក្សនិ ក៏
 ចំណាយយ៉ាងនេះថា អញ្ញនិវរិដ្ឋិវត្ថុដល់ទីបំផុតនៃលោក បុរសនោះ
 មានកាយ១០០០ឆ្នាំ រស់នៅ១០០០ឆ្នាំ កំរើរនៅអស់១០០០ឆ្នាំ (មិនឈប់)
 វៀរលេងតែស៊ី ចំពាស៊ី លំទ្ធក្សក្សាហារ វៀរលេងតែការធ្វើច្បារៈនឹង
 បស្សៈ វៀរលេងតែដេកនឹងការបន្លាបន់នូវសេចក្តីឡើយពាក់ចេញ
 ក៏មិនបានដល់ដូចបំណងឡើយ ហើយធ្វើមរណភាព ក្នុងទីជាច្បារៈ
 នៃលោក មំរេណ៍នុ៎ះ ព្រៃហេតុម្ហី ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ចាំទ្បាយ ព្រៃ
 បព៌តតមិនកាលថា ទីបំផុតនៃលោក បុគ្គលក្រៃវែង ក្រៃយេញ ក្រៃ
 រៅដល់ពុទ្ធ ដោយសារសន្តរដ្ឋនិ មានសភាពយ៉ាងនោះឡើយ ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ចាំទ្បាយ ឯគព៌ត មិនផ្ទាបំពេញអំពីដំណើរសក្ខ
 ដែលមិនបានដល់ដូចបំផុតនៃលោក ហើយ (ថា) ធ្វើនូវទីបំផុត
 នៃទុក្ខសោះឡើយ ។

ចតុមេ ព្រាហ្មណ៍ កាមតុណ្ហា អរិយស្ស
វិជយេ លោកោតិ វុទ្ធនំ ។ កាតបេ មត្យ ។
ចក្កវិញ្ញយ្យា រុជា ឥដ្ឋា កត្តា មធានា ចិយរុជា
កាមុបសត្តិកា រជជិយា ។ លោកវិញ្ញយ្យា សដ្ឋា ។ មេ ។
យាធិវិញ្ញយ្យា កត្តា ជិត្តវិញ្ញយ្យា រសា កាយ-
វិញ្ញយ្យា ជាដ្ឋតា ឥដ្ឋា កត្តា មធានា ចិយរុជា
កាមុបសត្តិកា រជជិយា ។ ឥមេ ហោ ព្រាហ្មណ៍
មត្យ កាមតុណ្ហា អរិយស្ស វិជយេ លោកោតិ
វុទ្ធនំ ។

ឥធិ ព្រាហ្មណ៍ កំត្យ វិវិទូរ កាមេហំ វិវិទូ
អកុសលេហំ ចម្មេហំ សវិគត្តំ សវិហរំ វិវេកដំ
ចិត្តេសុចំ បឋមជ្ឈនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។
អយំ វុទ្ធនំ ព្រាហ្មណ៍ កំត្យ លោកស្ស
អន្តមគមា^(១) លោកស្ស អន្តេ វិហារតិ ។

១. ឧ. អន្ត អន្តេ ។ ឬ. អន្តមគម ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ កាមតុណ្ហ ៥ ប្រការនេះ គឺជាគត
លោក លោក លោកក្នុងអរិយវិន័យ ។ កាមតុណ្ហ ៥ ប្រការនោះ
គឺផ្លូវប្តេជ្ញា ។ រូបទាំងឡាយ ដែលតប្បវិធីទាន ដោយចក្ក
ជាទីប្រាថ្នា គ្រឹកអរ ពេញចិត្ត មានសកាត ជាទីស្រឡាញ់
ប្រគល់ដោយកាប ជាទីគាប់ចិត្ត ១ សំឡេងទាំងឡាយ ដែលតប្ប
ជំនីដោយត្រឡាច ។ មេ ។ រូបទាំងឡាយ ដែលតប្បវិធីដោយ
ច្របុះ ១ សេចក្តីទាំងឡាយ ដែលតប្បវិធីដោយអណ្តាត ១ ដោយដ្ឋត្តៈទាំង
ឡាយ ដែលតប្បវិធីដោយកាយ ជាទីប្រាថ្នា គ្រឹកអរ ពេញចិត្ត
មានសកាត ជាទីស្រឡាញ់ ប្រគល់ដោយកាបជាទីគាប់ចិត្ត ១ ។ ម្ចាស់
ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ កាមតុណ្ហ ៥ ប្រការនេះគឺ គឺជាគតលោក
លោក លោកក្នុងអរិយវិន័យ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ កំត្យក្នុងសាសនានេះ ស្វាគរោក
កាមទាំងឡាយ ស្វាគរោកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ហើយផ្ទានដល់
បឋមជ្ឈន ដែលប្រគល់ដោយវិក្កុះនិងវិហារ មានបិត្តនិងសុខៈដែល
កើតឋិតិសេចក្តីស្អប់ស្អាត ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ កំត្យនេះ
គឺជាគតលោក បានដល់ទីចម្រុះនៃលោក បិតាទៅក្នុងទីចម្រុះនៃលោក ។

តមញ្ញោ ឯវេរិយាប័សុ អយម្យំ លោកុបរិយាប័ន្នោ
អយម្យំ អនិស្សដោ លោកុម្ពាតំ ។ អមាម្យំ ហំ
ព្រាហ្មណា ឯវំ វេរិយាមិ អយម្យំ លោកុបរិយាប័ន្នោ
អយម្យំ អនិស្សដោ លោកុម្ពាតំ ។

បុទ ចបរំ ព្រាហ្មណា ភិក្ខុ វិក្កុលោកំ
វុសសមា ។ មេ ។ ទុតិយជ្ឈានំ តតិយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ
ឧបសម្មជ្ជំ វិហារតិ ។ អយំ វុត្ថតិ ព្រាហ្មណា ភិក្ខុ
លោកុស្ស អន្តមគមា លោកុស្ស អន្តេ វិហារតិ ។
តមញ្ញោ ឯវេរិយាប័សុ អយម្យំ លោកុបរិយាប័ន្នោ
អយម្យំ អនិស្សដោ លោកុម្ពាតំ ។ អមាម្យំ ហំ
ព្រាហ្មណា ឯវំ វេរិយាមិ អយម្យំ លោកុបរិយាប័ន្នោ
អយម្យំ អនិស្សដោ លោកុម្ពាតំ ។

បុទ ចបរំ ព្រាហ្មណា ភិក្ខុ សព្វលោ រូបសញ្ញានំ
លមតំក្កមា បដិយសញ្ញានំ អត្ថដ្ឋមា ធានត្ថសញ្ញានំ
អមនសិកាមា អនន្តោ អាតាសោតំ អាតាសាទ-
ញាយតនំ ឧបសម្មជ្ជំ វិហារតិ ។ អយំ វុត្ថតិ ព្រាហ្មណា
ភិក្ខុ លោកុស្ស អន្តមគមា លោកុស្ស អន្តេ វិហារតិ ។

ពួកជនឯទៀត បាននិយាយចំពោះភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនោះ កប់បញ្ចូល
ក្នុងលោកផង ភិក្ខុនេះ មិនរលាស់ចេញចាកលោកបានផង ។ ម្ចាស់
ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ឯកថាគតកំណាយយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនេះ កប់បញ្ចូល
ក្នុងលោកផង ភិក្ខុនេះ មិនរលាស់ចេញចាកលោកបានផង ដូច្នេះដែរ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះមេធាវិកក្នុងនឹង
វិហារ ។ មេ ។ គឺបានដល់ទុតិយជ្ឈាន តតិយជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈាន ។
ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ គេថាគតហៅថា បានដល់ទីបំផុតនៃ
លោក ប៉ុន្តែនៅក្នុងទីបំផុតនៃលោក ។ ពួកជនឯទៀត បាននិយាយ
ចំពោះភិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនេះ កប់បញ្ចូលក្នុងលោកផង ភិក្ខុនេះ
មិនរលាស់ចេញចាកលោកបានផង ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
ឯកថាគតកំណាយយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនោះ កប់បញ្ចូលក្នុងលោកផង ភិក្ខុនេះ
មិនរលាស់ចេញចាកលោកបានផង ដូច្នេះដែរ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះកន្លងបន់
រូបសញ្ញា ព្រោះលេងបដិយសញ្ញា ព្រោះធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តនូវនាម-
សញ្ញា គឺបានដល់អាតាសាទញាយនន្តជ្ឈាន ដោយការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តហំ
អាតាសមិនមានទីបំផុត ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ កថាគត
ហៅថា បានដល់ទីបំផុតនៃលោក ប៉ុន្តែនៅក្នុងទីបំផុតនៃលោក ។

តមាញ់ ឯវាហន៍សុ អយម្យំ លោកបរិយាបន្នោ
អយម្យំ អនិស្សដោ លោកម្ចាត់ ។ អហម្យំ ហិ
ព្រាហ្មណា ឯវា វនាមំ អយម្យំ លោកបរិយាបន្នោ
អយម្យំ អនិស្សដោ លោកម្ចាត់ ។

បុណ្យ ចបរំ ព្រាហ្មណា កំត្តុ សព្វសោ មាតា-
សាណាញាយននំ សមតិក្កម្ម អននំ វិញ្ញាណនំ
វិញ្ញាណាញាយននំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ បេ ។
សព្វសោ វិញ្ញាណាញាយននំ សមតិក្កម្ម នត្ថិ
កំត្តុតិ អាត្មញ្ញាយននំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ
សព្វសោ អាត្មញ្ញាយននំ សមតិក្កម្ម នេវ-
សញ្ញាសញ្ញាយននំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។
អយំ វុទ្ធិតិ ព្រាហ្មណា កំត្តុ លោកស្ស
អន្តមគមា លោកស្ស អន្តំ វិហារតិ ។
តមាញ់ ឯវាហន៍សុ អយម្យំ លោកបរិយាបន្នោ
អយម្យំ អនិស្សដោ លោកម្ចាត់ ។ អហម្យំ ហិ
ព្រាហ្មណា ឯវា វនាមំ អយម្យំ លោកបរិយាបន្នោ

ពួកជនឯទៀត បាននិយាយចំពោះភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនេះ កប់
បញ្ចូលក្នុងលោកផង ភិក្ខុនេះ មិនទាន់រលាស់ចេញពីលោកបាន
ផង ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ឯកថាគតកំពោលយ៉ាងនេះថា
ភិក្ខុនេះ កប់បញ្ចូលក្នុងលោកផង ភិក្ខុនេះ មិនទាន់រលាស់ចេញពី
លោកបានផង ដូច្នេះដែរ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះកន្លងបដិសេធា-
សាណាញាយននជ្ជាន ដោយប្រការទាំងពួង ក៏បានដល់វិញ្ញាណញ្ញា-
យននជ្ជាន ដោយការធ្វើខុសក្នុងចិត្តថា វិញ្ញាណមិនមានច្រើន ។ បេ ។
ព្រោះកន្លងបដិសេធាសាណាញាយននជ្ជាន ដោយប្រការទាំងពួង ក៏បាន
ដល់កតិកាញាយននជ្ជាន ដោយការធ្វើខុសក្នុងចិត្តថា អ្វីក៏មិន
មិនមាន ព្រោះកន្លងបដិសេធាញាយននជ្ជាន ដោយប្រការទាំងពួង
ក៏បានដល់វេសញ្ញាសញ្ញាយននជ្ជាន ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
ទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ កថាគតយោថា បានដល់ច្រើននៃលោក ជិត
នៅក្នុងច្រើននៃលោក ។ ពួកជនឯទៀត បាននិយាយចំពោះភិក្ខុ
នោះ យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនេះ កប់បញ្ចូលក្នុងលោកផង ភិក្ខុនេះ មិន
ទាន់រលាស់ចេញពីលោកបានផង ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
កថាគតនិយាយយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុនេះ កប់បញ្ចូលក្នុងលោកផង

អយម្យំ អនិស្សដោ លោកខ្លាត់ ។

ពុទ្ធ ចប្បំ ព្រាហ្មណ៍ ភិក្ខុ សទ្ធាសោ នេ-
សញ្ញានាសញ្ញាយតំ សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេទយិត-
តំកេតំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតំ ។ បញ្ញាយបស្ស ទិស្វា
អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ ។ អយំ វុច្ឆតិ
ព្រាហ្មណ៍ ភិក្ខុ លោកស្ស អន្តមគមា លោកស្ស
អន្តេ វិហារតំ តិណ្ណោ លោកោ វិសត្តំកាត្តំ ។

[៣៩] ក្នុងច្បាប់ ភិក្ខុវេ នេវាសុរសង្កាមោ សមុ-
បព្វន្តោ អហោសំ តស្មី ទោ បទ ភិក្ខុវេ សង្កាមេ
អសុរា ធិនីសុ នេវា បរាជយីសុ បរាជិតា ច ភិក្ខុវេ
នេវា អបស្ស្យស្យេវា ឧត្តរាភិមុទា អភិយីសុ អសុរា ។
អថទោ ភិក្ខុវេ នេវាមំ ឯតទហោសំ អភិយន្តេវ
ទោ អសុរា យទ្ធន មយំ ពុតិយម្យំ អសុរេហំ
សង្ការមយ្យោមាតំ ។

១ ខ. អបយីស្យេវ ។ ឧ. អបយីសុយេវ ។

ភិក្ខុនេ មិនខាន់រាល់របៀបចាកលោកបានផង ដូច្នេះវិថា ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះកន្លងមក
នៅសញ្ញានាសញ្ញាយតំកេតំ ដោយប្រការទាំងឡាយ ក៏បានដល់
សញ្ញាវេទយិតតំកេតំ ។ កាសវាមេសភិក្ខុនោះ ក៏អស់រលីងទៅ
ព្រោះយល់ឃើញដោយប្រាកដ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ភិក្ខុនេ
គង់គណហៅថា បានដល់ចំណុចនៃលោក ប៉ុន្តែនៅក្នុងចំណុចនៃលោក
បានឆ្លងផុតនូវកល្យាណក្នុងលោកហើយ ។

[៣៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានរឿងក៏ត្រូវនិយាយមកថា សង្ក្រម
នៃអសុរេយ្យឈឺដោយពួកទេវតា ជាសង្ក្រមទទួលប្រព្វកក្យកក្កាហើយ
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសង្ក្រមនោះឯង ពួកអសុរេយ្យៈ ពួកទេវតា
ចាញ់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លុះពួកទេវតាឯងយល់ហើយ ក៏បានរត់
ឆ្ពោះមុខទៅកាន់ចំណុចនៃលោក ពួកអសុរេយ្យក៏ដេញតាម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គ្រានោះឯង ពួកទេវតាមានសេចក្តីត្រូវរិះឃាំងនេះថា ពួក
អសុរេ ចាំគ្នាទៅតែជញ្ជក់មិនលែងសោះ បើដូច្នោះ គួរតែពួកយើង
តយ្យទ័ន្ធិពួកអសុរេអស់ពីគ្រា ។

ធុត្តិយម្យំ ទោ ភិក្ខុវេ ទេវា អសុរេហំ សង្កា-
 មេសុំ ធុត្តិយម្យំ ទោ ភិក្ខុវេ អសុរា ធិនីសុ
 ទេវា បរាជ័យីសុ ។ បរាជ័តា ច ភិក្ខុវេ ទេវា
 អបស្សីស្វេ ឧត្តរាភិមុទា អភិយីសុ អសុរា ។
 អបទោ ភិក្ខុវេ ទេវាចំ ឯតនហោសំ អភិយេន្តេ
 ទោ អសុរា យទ្ធន មយំ ធុត្តិយម្យំ អសុរេហំ
 សង្កាបេយ្យមាតិ ។

ធុត្តិយម្យំ ទោ ភិក្ខុវេ ទេវា អសុរេហំ សង្កា-
 មេសុំ ។ ធុត្តិយម្យំ ទោ ភិក្ខុវេ អសុរា ធិនីសុ
 ទេវា បរាជ័យីសុ បរាជ័តា ច ភិក្ខុវេ ទេវា
 ភីតា ទេវបុរេយេវ បរិសីសុ ។ ទេវបុរេតានាញ
 បច ភិក្ខុវេ ទេវាចំ ឯតនហោសំ ភិក្ខុត្ថាណគតេន
 ទោធានំ មយំ ឯតរេហំ អត្តោ វិហារម អគារណីយា
 អសុរេហិតិ ។ អសុរាធុត្តិ ភិក្ខុវេ ឯតនហោសំ
 ភិក្ខុត្ថាណគតេន ទោធានំ ឯតរេហំ អត្តោ
 វិហារន្តិ អគារណីយា អត្ថេហិតិ ។

មាសភិក្ខុចំនិទ្យាយ ពួកទេវតា បានធម្មទ្ធីនិព្វកអសុរា ក្នុង
 លើកទី ៦ ទៀត មាសភិក្ខុចំនិទ្យាយ ក្នុងលើកទី ៧ នោះឯង ពួក
 អសុរេយ្យៈ ពួកទេវតាចាញ់(ទៀត) ។ មាសភិក្ខុចំនិទ្យាយ លុះ
 ពួកទេវតាបរាជ័យហើយ ក៏បានតែងតាំងមុខទៅកាន់ទិសខាងជើង ពួក
 អសុរតែងតាំងទៅកាន់ខាងត្បូង ។ មាសភិក្ខុចំនិទ្យាយ (តាមនោះឯង ពួក
 ទេវតាបានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកអសុរា នៅតែតាំងទៅកាន់ខាងត្បូង
 លែងសោះ បើប៉ុន្មោះ គួរតែពួកយើងធម្មទ្ធីនិព្វកអសុរាឱ្យអស់ ធម្មតា ។

មាសភិក្ខុចំនិទ្យាយ ពួកទេវតា បានធម្មទ្ធីនិព្វកអសុរា ក្នុង
 លើកទី ៧ ទៀត ។ មាសភិក្ខុចំនិទ្យាយ ក្នុងលើកទី ៨ នោះឯង
 ពួកអសុរេយ្យៈ ពួកទេវតាចាញ់ទៀត មាសភិក្ខុចំនិទ្យាយ លុះពួក
 ទេវតាបរាជ័យហើយ ក៏យកចូលទៅក្នុងទេវបុរីវិញ ។ មាសភិក្ខុចំនិ
 ទ្យាយ ឯពួកទេវតា ដែលបានចូលទៅដល់ទេវបុរីហើយ មានសេចក្តី
 ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ ពួកយើងមានខ្លួនបានដល់ទ្រង់ការពារ
 រ៉ាយហើយ ចំនិព្វកអសុរា ក៏មិនធម្មវិធីអ្វីយើងបាន ។ មាសភិក្ខុចំនិ
 ទ្យាយ ចំណែកពួកអសុរា មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ
 ពួកទេវតាមានខ្លួនបានដល់ទ្រង់ការពាររ៉ាយហើយ ពួកយើងមិនធម្មវិធីអ្វី
 បានទេ ។

ក្នុងបុព្វំ កិក្ខុវេ ធនេសុរសង្កាមោ សមុបត្យធូរ
 អហោសំ ។ តស្មី ទោ ច កិក្ខុវេ សង្កាមេ ធនេ
 ជិជ្ជិសុ អសុរា បរាជិយ័សុ បរាជិតា ច កិក្ខុវេ
 អសុរា អបស្ស័ស្មេវ នត្ថំណោតាភិមុខា អភិយ័សុ
 ធនេ ។ អដទោ កិក្ខុវេ អសុរាចំ ឯតធនេហោសំ
 អភិយន្តេវ ទោ ធនេ យទ្ធនំ មយំ ទុតិយម្បំ
 ធនេវេហំ សង្កាមេយ្យមាតិ ។

ទុតិយម្បំ ទោ កិក្ខុវេ អសុរា ធនេវេហំ
 សង្កាមេសុំ ។ ទុតិយម្បំ ទោ កិក្ខុវេ ធនេ ជិជ្ជិសុ
 អសុរា បរាជិយ័សុ បរាជិតា ច កិក្ខុវេ អសុរា
 អបស្ស័ស្មេវ នត្ថំណោតាភិមុខា អភិយ័សុ ធនេ ។
 អដទោ កិក្ខុវេ អសុរាចំ ឯតធនេហោសំ អភិយន្តេវ
 ទោ ធនេ យទ្ធនំ មយំ តតិយម្បំ ធនេវេហំ សង្កា-
 មេយ្យមាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានរឿងពីព្រឹត្តិការណ៍មកថា សង្គ្រាមនៃ
 អសុរាមួយអង្គដោយទៅតា ជាសង្គ្រាមនៃលំប្រព្រឹត្តិការណ៍ហើយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កំពុងសង្គ្រាមនោះឯង ពួកទេវតាឈ្នះ ពួក
 អសុរាចាញ់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះពួកអសុរាបរាជ័យហើយ ក៏បាន
 រត់ឆ្កាន់មុខទៅវិសាធិក្សត្រ ពួកទេវតាក៏នាំគ្នាជេញតាម ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាបានឯង ពួកអសុរាមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
 ពួកទេវតា នៅតែនាំគ្នាជេញតាមមិនលែងសោះ បើដូច្នេះ គួរតែពួក
 យើងឥឡូវនឹងពួកទេវតាឱ្យអស់ពីត្រីកោន ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអសុរា បានឥឡូវនឹងពួកទេវតា ក្នុងលើក
 ទី២ទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលើកទី២នោះឯង ពួក
 ទេវតាឈ្នះ ពួកអសុរាចាញ់ទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះពួកអសុរា
 បរាជ័យហើយ ក៏បានរត់ឆ្កាន់មុខទៅវិសាធិក្សត្រ ពួកទេវតា
 ក៏នាំគ្នាជេញតាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាបានឯង ពួកអសុរា
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកទេវតានៅតែនាំគ្នាជេញតាមមិនលែង
 សោះ បើដូច្នេះ គួរតែពួកយើងឥឡូវនឹងពួកទេវតាឱ្យអស់ពីត្រីកោន ។

តត់យម្បី ទោ កិត្តវេ អសុរា ទេវេហំ
 សង្កាមេសុំ ។ តត់យម្បី ទោ កិត្តវេ ទេវា ធីនិសុ
 អសុរា មរាជិយិសុ មរាជិតា ទោ កិត្តវេ អសុរា
 កិតា អសុរាមេយេវ ចរិសិសុ អសុរាមុតតាទក្ខ
 មន កិត្តវេ អសុរាទំ ឯតទហោសំ ក៏ត្តាណា-
 កតេន ទោធានិ មយំ ឯតវហំ អត្តនា វិហារម
 អតារណិយា ទេវេហំ ។ ទេវាទម្បី កិត្តវេ ឯត-
 ទហោសំ ក៏ត្តាណាកតេន ទោធានិ អសុរា ឯតវហំ
 អត្តនា វិហារនិ អតារណិយា អម្ពេហំ ។

ឯវេរេ ទោ កិត្តវេ យស្មី សមយេ កិត្ត
 វិវេនេ តាមេហិ វិវិទូ អកុសលេហំ ទេវេហំ
 សវកត្តំ សវិចារំ វិវេកនំ បិតិសុទំ បឋមជ្ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ តស្មី កិត្តវេ សមយេ កិត្តស្ស
 ឯវំ ហោតិ ក៏ត្តាណាកតេន ទោធានាហំ ឯតវហំ
 អត្តនា វិហារម អតារណិយោ មារស្សាតំ មារស្សាបំ
 កិត្តវេ ចាបិមតោ ឯវំ ហោតិ ក៏ត្តាណាកតេន ទោធានំ
 កិត្ត ឯតវហំ អត្តនា វិហារតំ អតារណិយោ មយ្ហនិ ។

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអសុរាច្បង់តន្ត្រីនឹងពួកទេវតាក្នុងលោកទ័ព
 ទៀត ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកទ័ព ទោធានិ ពួកទេវតា
 ឈ្នះ ពួកអសុរាច្បង់ទៀត មាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះពួកអសុរាបរាជយ
 ហើយ គឺក៏យេន់ចូលទៅកាន់អសុរាប្រឹ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯពួកអសុរា
 ដែលនៅដល់អសុរាប្រឹហើយ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ
 ពួកយើងមានខ្លួនបានដល់ខ្ញុំទីការពារក៏យេហើយ ប៉ុន្តែពួកទេវតា
 ក៏មិនឲ្យធ្វើអ្វីយើងបាន ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកពួកទេវតា
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ ពួកអសុរាមានខ្លួនបានដល់ខ្ញុំ
 ទីការពារក៏យេហើយ ពួកយើងមិនឲ្យធ្វើអ្វីបានទេ ។

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងនេះមានឧបាយ ដូចគ្នាដែលស្ងាត់
 ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលទាំងឡាយ ហើយបាន
 ដល់បឋមជ្ឈាន (ប្រមាណយវិតក្កៈនិងវិចារៈ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់
 ស្ងាត់ក្នុងសម័យណា មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យនោះ កិត្តមាន
 សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អញមានខ្លួនបានដល់ខ្ញុំធម៌ជាគ្រឿងការពារ
 ក៏យេហើយ មាមិនឲ្យធ្វើអ្វីអញបាន មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែក
 មា មានចំណុច មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ឥឡូវនេះ កិត្តមាន
 ខ្លួន បានដល់ខ្ញុំគ្រឿងការពារក៏យេហើយ អញមិនឲ្យធ្វើអ្វីបាន ។

យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ ភិក្ខុ វិគត្តាវិបាកាធិ
 វេសសោ ។ មេ ។ ធុតិយជ្ឈានំ ភតិយជ្ឈានំ ធុត្ត-
 ជ្ឈានំ ឧបសម្មជ្ឈំ វិហារតិ កស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ
 ភិក្ខុស្ស ឯវំ ហោតិ ភិក្ខុសាសនា ទោតាណាមំ
 ឯវាមំ អត្តនា វិហារមំ អការណីយោ មាស្សាតិ
 មាស្សាមំ ភិក្ខុវេ ចាចិមតោ ឯវំ ហោតិ ភិក្ខុ-
 សាសនា ទោតាណំ ភិក្ខុ ឯវាមំ អត្តនា
 វិហារតិ អការណីយោ មយ្ហន្តំ ។ យស្មី ភិក្ខុវេ
 សមយេ ភិក្ខុ សទ្ធសោ រូបសញ្ញានំ សមគិក្ខុមា
 បដិយសញ្ញានំ អត្តន្តមា ធាតុសញ្ញានំ អមនសិ-
 កាកំ អនន្តោ អាកាសាតិ អាកាសានត្ថាយតនំ
 ឧបសម្មជ្ឈំ វិហារតិ ។ អយំ វុទ្ធាតំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អន្តមកាសំ មាវំ អបនំ ធាតុត្វា មាវត្ថុ
 អនស្សនំ កតោ ចាចិមតោ ។ យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ
 ភិក្ខុ សទ្ធសោ អាកាសានត្ថាយតនំ សមគិក្ខុមា
 អនន្តំ វិញ្ញាណនំ វិញ្ញាណត្ថាយតនំ ឧបសម្មជ្ឈំ
 វិហារតិ ។ មេ ។ សទ្ធសោ វិញ្ញាណត្ថាយតនំ សមគិក្ខុមា

មាលភិក្ខុចានិទ្ធាយ ភិក្ខុ ព្រោះវាបរិភក្ត្តនិវិចារ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 ដល់ចុតិយជ្ឈាន ភតិយជ្ឈាន ចត្តជ្ឈាន ក្នុងសម័យណា មាល
 ភិក្ខុចានិទ្ធាយ ក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុមានសេចក្តីព្រិះយោធិនេះថា
 ឥឡូវនេះ អញមានខ្លួនបានដល់នូវគ្រឿងការពារក៏យោធិយ មានមិន
 គប្បីធ្វើអញបាន មាលភិក្ខុចានិទ្ធាយ ចំណែកមានមិនច្បាប់
 ក៏មានសេចក្តីព្រិះយោធិនេះថា ឥឡូវនេះ ភិក្ខុមានគ្រឿងការពារ
 ក៏យោធិយ អញមិនគប្បីធ្វើអញបាន ។ មាលភិក្ខុចានិទ្ធាយ ភិក្ខុ
 ព្រោះកន្លងបដិសញ្ញា ព្រោះលក្ខបដិសញ្ញា ព្រោះមិនធ្វើខុស
 ក្នុងចិត្តនូវនាគត្ថសញ្ញា ដោយប្រការទាំងពួង ក៏បានដល់អាកាសា-
 នត្ថាយននជ្ឈាន ដោយការធ្វើខុសក្នុងចិត្តថា អាកាសមិនមានទីបំផុត ក្នុង
 សម័យណា ។ មាលភិក្ខុចានិទ្ធាយ ក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុនោះ គេបាន
 ហៅថា បានធ្វើមាធិជ្ឈន្តជើង ហៅថា វុទ្ធាតុមាធិជ្ឈន្តជើង ហៅថា
 ដល់នូវការមិនយឺតយ៉ាវ ។ មាលភិក្ខុចានិទ្ធាយ ភិក្ខុ ព្រោះកន្លង
 បដិអាកាសានត្ថាយននជ្ឈាន ដោយប្រការទាំងពួង ក៏បានដល់វិញ្ញា-
 ណត្ថាយននជ្ឈាន ដោយប្រការទាំងពួង វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុត ។ បេ ។
 ភិក្ខុ ព្រោះកន្លងបដិវិញ្ញាណត្ថាយននជ្ឈាន ដោយប្រការទាំងពួង

ឧត្តិ កំភ្លឺតំ អាត់ក្បញ្ញាយកង់ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហាតិ ។ បេ ។ សព្វសោ អាត់ក្បញ្ញាយកង់
 សមតំក្បញ្ញ ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយកង់ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហាតិ ។ បេ ។ សព្វសោ ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយកង់
 សមតំក្បញ្ញ សញ្ញាវេទយកង់ ឧបសម្បជ្ជ វិហាតិ
 បញ្ញាយបស្ស ធិស្វា អាសវា បរិក្ខុណា ហោតិ ។
 អយំ វុត្ថុតំ កំភ្លឺតំ កំភ្លឺ អន្តមគាសំ មាវ អបដំ
 កត្វិកា មាវចក្កំ អនុស្សងំ គតោ ចាមិមតោ ធិស្វា
 លោកោ វិសត្តិកង្គំ ។

(៤០) យស្មី កំភ្លឺតំ សមយេ អាត្មាកស្ស
 ធាតុស្ស តោធាច្យុតស្ស ហត្ថិមំ ហត្ថិមំយោមិ
 ហត្ថិកុណ្ឌកាមិ^(១) ហត្ថិកុណ្ឌកាមិ បុរោ បុរោ
 កត្វា ធិស្វាកាមិ ធិស្វាកាមិ តេជ កំភ្លឺតំ
 អាត្មាកោ ធាតោ អដ្ឋយតិ ហរាយតិ ធិស្វាកាមិ

១. ឧ. ប. បណ្ណកថា ។

កំបុនដល់អាត់ក្បញ្ញាយកង់ ដោយការធ្វើទុក្ខកង់ចិត្តជា អ្វីក៏បង្ក
 មិនបាន ។ បេ ។ កិក្ខុ ព្រោះកង្វល់អាត់ក្បញ្ញាយកង់ ដោយ
 ប្រការទាំងឡាយ កំបុនដល់ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយកង់ ។ បេ ។
 កិក្ខុ ព្រោះកង្វល់ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយកង់ ដោយប្រការ
 ទាំងឡាយ កំបុនដល់សញ្ញាវេទយកង់ ភាសាបេសក្ខិកោ
 កំអស់រលំដល់ ព្រោះឃើញដោយប្រាថ្នា ក្នុងសម័យណា ។ ម្ចាស់
 កិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យនោះ កំអន្ល គេចាករោង បានធ្វើ
 ហាឱ្យផុតរលំ ហៅថា វ្រុបំភ្នែកធានាឱ្យធិស្វា ហៅថា បានដល់
 នូវការមិនឃើញនៃមា ហៅថា ធូលីផុតនូវក្បាលក្នុងលោកាហើយ ។

(៤០) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យណា ដំរីឈ្មោះក្លី
 ដំរីញីក្លី ដំរីស្វាភីក្លី ក្នុងដំរីក្លី ទៅកាត់ចុងស្មៅមុន ទាំងដំរីដំប្រសើរ
 ដែលនៅក្នុងព្រៃ ខ្វល់ខ្វាយរកចំណី ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុ
 នោះ ដំរីដំប្រសើរនៅក្នុងព្រៃ តែងឮញ័រខ្លាំង ឡើយណាស់ មិនឆ្គង

យស្មី កិក្ខុវេ សមយេ អាវាស្តាស្ស នាគស្ស
 តោចារ្យសុគស្ស ហត្ថិមំ ហត្ថិមំយោមំ ហត្ថិកុឡាកមំ
 ហត្ថិប្រាបាមំ ឱកក្កាភក្កំ សាទាភក្កំ ទាណ្ឌំ តេន
 កិក្ខុវេ អាវាស្តាស្ស នាគា អដ្ឋយតិ ហរាយតំ
 ដិកុច្ឆតិ យស្មី កិក្ខុវេ សមយេ អាវាស្តាស្ស
 នាគស្ស ឱកាហំ ឱតិស្តាស្ស ហត្ថិមំ ហត្ថិមំយោមំ
 ហត្ថិកុឡាកមំ ហត្ថិប្រាបាមំ បុរោ បុរោ កុត្វា
 សោណ្តាយ ឧទកំ អាណាជ្ឈន្តំ តេន កិក្ខុវេ
 អាវាស្តាស្ស នាគា អដ្ឋយតិ ហរាយតំ ដិកុច្ឆតិ
 យស្មី កិក្ខុវេ សមយេ អាវាស្តាស្ស នាគស្ស
 ឱកាហំ ឱតិស្តាស្ស ហត្ថិមំយោមំ តាយំ វិចយំ-
 សន្តិយោ^(១) ឆន្ទន្តំ តេន កិក្ខុវេ អាវាស្តាស្ស នាគា
 អដ្ឋយតិ ហរាយតំ ដិកុច្ឆតិ ។ វស្មី កិក្ខុវេ សមយេ
 អាវាស្តាស្ស នាគស្ស ឯវំ ហោតិ អហំ ចោ ឯកាហំ
 អាគំណោ វិហារមិ ហត្ថិហំ ហត្ថិមំហំ ហត្ថិកុឡា-
 កេហំ ហត្ថិប្រាបាមំ ជិន្នន្តាមំ ចេវ តណាមំ ទាណមំ

១ ឧ. ប. វបដិសន្ធិយោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យណា ដំរីឈ្មោលក្តី ដំរីញីក្តី ដំរីស្វាវក្តី
 ក្នុងដំរីក្តី ទំនាស្សីមេកឈើបាក់ ដែលដំរីជីប្រសើរ នៅក្នុងព្រៃ
 ទ្វល់ទ្វាយរកចំណី បានកាប់បំបាក់រួចខ្ចីយើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រោះហេតុនោះ ដំរីជីប្រសើរ នៅក្នុងព្រៃ តែងធុញទ្រង់ ឡើយ
 ណាយ ដំនង្គង់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យណា ដំរីជីប្រសើរ
 នៅក្នុងព្រៃ ចុះកាន់កំពង់ទឹក ដំរីឈ្មោលក្តី ដំរីញីក្តី ដំរីស្វាវក្តី
 ក្នុងដំរីក្តី តែងទៅក្នុងទីកន្លែងប្រមោយមុន ។ (ជាដំរីនោះ) ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ដំរីជីប្រសើរ នៅក្នុងព្រៃ រមែង
 ធុញទ្រង់ ឡើយណាយ ដំនង្គង់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសម័យណា
 ដំរីជីប្រសើរ នៅក្នុងព្រៃ ចុះកាន់កំពង់ទឹក ដំរីញីទាំងឡាយ តែងដើរ
 ដង្កូវសកាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ដំរីជីប្រសើរ នៅ
 ក្នុងព្រៃ រមែងធុញទ្រង់ឡើយណាយ ដំនង្គង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្នុងសម័យនោះ ដំរីជីប្រសើរ នៅក្នុងព្រៃ មានសេចក្តីឆ្ងល់យ៉ាងនេះ
 ថា ក្នុងកាលដំរីទាំងនេះ អញនៅច្រឡំច្រឡំ ដោយដំរីឈ្មោល ដំរីញី
 ដំរីស្វាវ ក្នុងដំរី អញតែងទំនាស្សីស្មៅ ដែលដំរីទាំងនោះកាក់ពូជផង

ឱកាសកត្តត្ថ មេ សាធាកន្ត្រី ទាន់តំ អាវិលានិ
 ៨ ទាន់យានិ ចំរាមិ ឱកាហាចិ ៨ មេ ឧត្តិស្តាស្ស
 ហត្ថិចិយោ កាយំ ឧបយំសន្តិយោ កត្ថន្តិ យន្តិបាហំ
 ឯកោ គណស្មា វ្យាបកាដ្ឋោ វិហារយន្តិ ។ សោ អប-
 រេន សមយេន ឯកោ គណស្មា វ្យាបកាដ្ឋោ វិហារិ
 អន្តិក្កានិ ៨ តំណានិ ទាន់តំ ៨ ឧកត្តាភក្កត្ថ
 សាធាកន្ត្រី ទាន់តំ អាវិលានិ ៨ ទាន់យានិ ចំរាមិ
 ឱកាហាចិ ៨ ស្ស ឧត្តិស្តាស្ស ហត្ថិចិយោ កាយំ
 ៨ ឧបយំសន្តិយោ កត្ថន្តិ ។ តស្មី កំកូរេ សមយេ
 អាត្មកស្ស ឆាតស្ស ឯវំ ហោតំ អហំ ហេ ឬទ្ធ
 អាត្មស្តោ វិហាសី ហត្ថិចិ ហត្ថិចិ ហត្ថិកុដ្ឋ-
 ហេហំ ហត្ថិចិយោ ចំណានិ ៨ តំណានិ ទាន់
 ឱកាសកត្តត្ថ មេ សាធាកន្ត្រី ទាន់តំ អាវិលានិ
 ៨ ទាន់យានិ អចានិ^(១) ឱកាហា^(២) ៨ មេ ឧត្តិ-
 ស្តាស្ស ហត្ថិចិយោ កាយំ ឧបយំសន្តិយោ អកម៌សុ
 សោត្តិ ឯវាហំ ឯកោ គណស្មា វ្យាបកាដ្ឋោ វិហារិ

១ ឧ. ម. អចានី ។ ២ ឧ. ឱកាហា ។

អញ្ជំតាស្មីមេកាយិចាតំ ដែលដំរីចំរាមិ កាចំបំបាត់ខ្លួនខ្លះហើយ
 ផង អញ្ជំតាស្មីមេកាយិចាតំ កាលដែលអញ្ជំតាស្មីមេកាយិចាតំ ដំរីត្រូវ
 ទាំងឡាយ តែងដើរដុសកាយផង បើដូច្នេះ គួរតែអញ្ជំតាស្មីមេកាយិចាតំ
 ចាកហ្វូងនៅក្នុងក្រុង ។ ក្នុងសម័យនោះក្រោយមក ដំរីនោះ
 ក៏ចេញចាកហ្វូង នៅនៅក្នុងក្រុង ក៏ចំរាមិស្មីមេកាយិចាតំ
 ទាំងឡាយ ដែលដំរីចំរាមិ កាចំបំបាត់ខ្លួនខ្លះហើយផង
 ផងក៏មិនក្នុងផង កាលដែលអញ្ជំតាស្មីមេកាយិចាតំ ដំរីត្រូវទាំងឡាយ
 មិនបានដើរដុសកាយផង ។ ម្ចាស់កុំទាំងឡាយ ក្នុងសម័យនោះ
 ដំរីស្រីនៅក្នុងក្រុង មានសក្តិក្រៃប៉ងយ៉ាងនេះថា ក្នុងកាលនោះមេ
 អញ្ជំតាស្មីមេកាយិចាតំ ដោយដំរីឈ្មោះ ដំរីត្រូវ ដំរីស្រី ក្នុងដំរី អញ្ជំ
 តាស្មីមេកាយិចាតំ ដែលដំរីចំរាមិ កាចំបំបាត់ខ្លួនខ្លះហើយផង អញ្ជំតាស្មីមេកាយិចាតំ
 ឈ្មោះក្នុងដែលដំរីចំរាមិ កាចំបំបាត់ខ្លួនខ្លះហើយផង អញ្ជំតាស្មីមេកាយិចាតំ
 ក្នុងផង កាលដែលអញ្ជំតាស្មីមេកាយិចាតំ ដំរីត្រូវទាំងឡាយ ដើរដុស
 កាយផង ឥឡូវនេះ អញ្ជំតាស្មីមេកាយិចាតំ ចៀសចេញចាកហ្វូងនៅក្នុងក្រុង

កណ្តាប់ ភិក្ខុបា ឥសានំ វេទមន្តំ អញ្ញោកាសំ
 បលាលបុញ្ញំ សោ អញ្ញាគតោ វា វុត្តាធិបតតោ
 វា សុញ្ញាគាគតោ វា និសីទតិ បល្លង្គំ អាកុដិកា
 ឧដ្ឋំ កាយំ បណ្ឌិយាយ បរមុទំ សតំ ឧបដ្ឋមេតា
 សោ អកំជ្ឈំ លោកេ បហាយ វិភតាភិជ្ឈេន ទេត-
 សា វិហាតិ អកំជ្ឈាយ ចំត្តំ បរិសោទេតំ ។ ព្យាបាទ-
 ប្បដោសំ បហាយ អព្យាបទចិត្តោ វិហាតិ សព្វប្ប-
 ណក្ខតហិតានុកម្មំ ព្យាបាទប្បដោសា ចំត្តំ បរិសោ-
 ទេតំ ។ ដឹងមិន បហាយ វិភតដឹងមិន វិហាតំ
 អាលោកសញ្ញំ សតោ សឡាជាតោ ដឹងមិន ចំត្តំ
 បរិសោទេតំ ។ ឧទ្ធចក្កញ្ញំ បហាយ អនុន្តោ
 វិហាតិ អជ្ឈតំ វេទសន្តចិត្តោ ឧទ្ធចក្កញ្ញោ ចំត្តំ
 បរិសោទេតំ ។ វិចិត្តំ បហាយ តំណាវិចិត្តោ
 វិហាតំ អតថេតាថី កុសលេសុ វិចិត្តោ ចំត្តំ
 បរិសោទេតំ ។ សោ វេទ បញ្ច វិវេណ បហាយ
 ទេតសោ ឧបត្តិលេសេ បញ្ចាយ ទុព្វលំករណោ

ញកត្ថំ គុហាត្ថំ វិព្រឹស្មសាន វិព្រឹស្មាសំ ទំពល វំទេចៈបិទិ
 ភិក្ខុនារ ទេវេវេក្ខន្ធិវិព្រឹក្ខំ នេវក្ខន្ធិប្បប្បាឈីក្ខំ ទេវេក្ខន្ធិវុះស្វាភក្ខំ វេទ
 អន្ធិយវៃទវិក្ខុន គម្រីនីកាយឱវត្តនីហើយ វាំងស្មាតិឱវត្តនេបុរេវេ
 កាន់កម្មដ្ឋាន កំត្តនារ លេបនីអកំត្តក្ខន្ធិលោក កំមានចិត្តប្រាស
 ចាកអភិជ្ឈា ធ្វើចិត្តឱវត្តនេចាកអភិជ្ឈា ។ លេបនីឱវត្តនេប្រាស
 ព្យាបាទ ជាអ្នកមិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាអ្នកអនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍
 ដល់សត្វពាំងត្បូង ធ្វើចិត្តឱវត្តនេចាកព្យាបាទ ។ លេបនី
 ចិនមិន ជាអ្នកប្រាសចាកចិនមិន មានសេចក្តីសំគាល់ខ្លីពន្លឺ មាន
 ស្មារតី ជាអ្នកដឹងខ្លួន ធ្វើចិត្តឱវត្តនេចាកចិនមិន ។ លេបនីខ្លួនកុក្ខន្ធ
 ជាអ្នកមានចិត្តមិនរំពៃយ មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ពាំងក្នុងសត្វាន ធ្វើចិត្ត
 ឱវត្តនេចាកខ្លួនកុក្ខន្ធ ។ លេបនីចិត្ត ជាអ្នកនឹងផុតចិត្ត មិន
 មានសេចក្តីឡើងច្រលំ ក្នុងកុសលដ៍ពាំងឡាយ ហើយធ្វើចិត្តឱវត្តន៍
 ចាកវិចិត្ត ។ កំត្តនារ លុះលេបនីឱវត្តន៍ពាំង ៥ ប្រការដែល
 ជាឧបក្កិលសវៃចិត្ត ជាធម៌ធ្វើប្រាថ្នា ឱវត្តន៍កំត្តន៍ថយនេះហើយ

វិហារំ កាមេហំ វិវិទុ អកុសលេហំ ធម្មេហំ សាវត្ថកំ
 សាវតារំ វិហារំ ចិត្តសុខំ បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារិតំ សោ អត្ថមេវោ កាណ្ហំ សំហនតិ ។ វិវត្ត
 វិហារំ រូបសមា ។ បេ ។ ទុតិយជ្ឈានំ ភវិយជ្ឈានំ
 ធឧតុត្ថជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារិតំ សោ អត្ថមេវោ
 កាណ្ហំ សំហនតិ ។ សត្វសោ រូបសញ្ញា
 សមតិក្កមា បដិយសញ្ញា អត្ថត្ថមា នាធកុសញ្ញា
 អននសំការា អនន្តោ អាកាសោតិ អាកាសា-
 នញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារិតំ សោ អត្ថមេវោ
 កាណ្ហំ សំហនតិ ។ សត្វសោ អាកាសានញ្ញាយតនំ
 សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារិតំ ។ បេ ។ សត្វសោ វិញ្ញាណញ្ញា-
 យតនំ សមតិក្កម្ម ធន្តំ តំញ្ចិតំ អាកាញ្ញញ្ញា-
 យតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារិតំ សត្វសោ អាកាញ្ញញ្ញា-
 យតនំ សមតិក្កម្ម វេរសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ ឧប-
 សម្បជ្ជ វិហារិតំ សត្វសោ វេរសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ
 សមតិក្កម្ម សញ្ញាវេរយតនំ កេ ។ ឧបសម្បជ្ជ វិហារិតំ

កំស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមចាំឡាយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ចាំឡាយ
 ហើយបានដល់បឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិញ្ញាណចិត្តវិចារ មានចិត្តនឹងស្រុះ
 ដែលកើតអំពីសច្ចក្ខីស្ងប់ស្ងាត់ ក៏ក្នុងនោះ វេរមានចិត្តត្រេកអរ កំចាត់
 បង់ខ្លាសចក្ខុស្បៀបមាស់ ។ ព្រោះច្បាប់បង់ខ្លាសចក្ខុនឹងវិចារ ។ បេ ។
 កំបានដល់ទុតិយជ្ឈាន ភវិយជ្ឈាន ធឧតុត្ថជ្ឈាន ក៏ក្នុងនោះ វេរមាន
 ចិត្តត្រេកអរ កំចាត់បង់ខ្លាសចក្ខុស្បៀបមាស់ចេញ ។ ព្រោះកន្លងបង់
 ខ្លាសញ្ញា ព្រោះលេចបដិយសញ្ញា ព្រោះមិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តខ្លាសញ្ញា
 សញ្ញាដោយប្រការចាំឡើង កំបានដល់អាកាសានញ្ញាយតនជ្ឈានដោយ
 ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត អាកាសមិនមានច័បផុត ក៏ក្នុងនោះ វេរមានចិត្តត្រេក-
 អរ កំចាត់បង់ខ្លាសចក្ខុស្បៀបមាស់ ។ ព្រោះកន្លងបង់ខ្លាសា-
 នញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយប្រការចាំឡើង កំបានដល់វិញ្ញាណញ្ញាយតន-
 ជ្ឈាន ដោយការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត វិញ្ញាណមិនមានច័បផុត ។ បេ ។ ព្រោះ
 កន្លងបង់ខ្លាវិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយប្រការចាំឡើង កំបានដល់
 អាកាញ្ញញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត អ្វីនឹងចូលបង់មាន
 ព្រោះកន្លងបង់ខ្លាអាកាញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយប្រការចាំឡើង កំបាន
 ដល់វេរសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ព្រោះកន្លងបង់ខ្លាវេរសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយប្រការចាំឡើង កំបានដល់សញ្ញាវេរយតនជ្ឈាន

មញ្ញាយចស្ស ធិស្វា អាសវា មវក្ខណា ហោន្តិ
សោ អន្តរោ កណ្តំ សំហនតិ ។

[២៤] ឯកំ សមយំ កកា មល្លតេស្ស
វិហរតិ ឧបុលេកប្បំ ជាម មល្លាចំ ធិតោ ។
អថោ កកា បុព្វត្ថាសមយំ ធិតសេត្វា ចត្តជីវា-
នាគាយ ឧបុលេកប្បំ ចំណាយ ចាវសំ ។ ឧបុ-
លេកប្បំ ចំណាយ ចវត្វា បញ្ចកត្តំ ចំណាយាតប្ប-
ដិក្កតោ អយស្មន្តំ អាទន្តំ អាមន្តេសំ វេរេ
តាវ ច្ចំ អាទន្តំ ហោហិ យាវហិ មហាវចំ
អជ្ឈេតាហាមិ ធិតវិហារាយាតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ មា
អយស្មា អាទន្តោ កកាតោ ចច្ចស្សសំ ។ អថោ
កកា មហាវចំ អជ្ឈេតាហោត្វា អញ្ញតាស្មំ រុក្ខមូលេ
ធិតវិហារំ ធិសីទិ ។

កសាវៈចាន់ឡាយ របស់កុំខាន កំអស់រលីងទៅ ព្រះយលំឃើញ
ដោយប្រាថ្នា កំកុំខាន រមែងមានចិត្តក្រីករ កំចាត់បន់នូវសច្ចៈ
ស្មើហោសំបាន ។

[២៥] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ឆ្លើយតបក្នុងអរ-
លកប្បន័មរបស់ពួកមល្លផង ក្នុងវេនមល្លៈ ។ ព្រះនោះឯង ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ស្ងៀម ប្រាប់បាត់ទ្រង់ចិត្ត ក្នុងបុព្វត្ថាសម័យ ហើយស្តេច
ចូលទៅកាន់ឧបុលេកប្បន័ម ដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ លុះស្តេចទៅបិណ្ឌ-
បាតក្នុងឧបុលេកប្បន័ម ហើយក្រឡប់មកអំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងកាលនាង
ត្រាយភក្តិញ បានក្រសែនីព្រះកាន់ទ្រង់មានកាយុថា ឆាលភាន់
អ្នកចូរនៅ ក្នុងវេនស៊ីន ចំពែកយានចូលទៅកាន់មហាវេន (វិព្រឹចំ)
ដើម្បីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ។ ព្រះកាន់ទ្រង់មានកាយុ បានទទួលស្តាប់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះគុណព្រះអង្គ ។ សំដាប់នោះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចចូលទៅកាន់មហាវេន ហើយឆ្លើយសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ
ក្នុងម្លប់ឈើមួយ ។

អថោ ឥប្បស្សៈ កហមតំ យេនាយស្ស អាទន្នោ
 តេទុបសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា អាយស្មន្តំ អាទន្តំ អតំក-
 រេត្វា ឯកមន្តំ ឯសិទំ ។ ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធោ ទោ
 ឥប្បស្សៈ កហមតំ អាយស្មន្តំ អាទន្តំ ឯកមរោច
 មយំ កន្តោ អាទន្តំ កិមី កាមកោតិណោ កាមាហរា
 កាមាសា កាមសមុទ្ទានំ តេសំ ចោ កន្តោ អម្ហាតំ
 កិមីទំ កាមកោតិទំ កាមាហរាទំ កាមាសាទំ
 កាមសមុទ្ទានំ មចារោ វិយ ទាយតិ យនិទំ
 ទេកុម្មំ សុតមេតំ កន្តោ ឥមស្មី ធម្មវិជយេ
 ទហារាទំ ទហារាទំ កំក្ខន្ធំ ទេកុម្មេ ចិត្តំ មក្ខន្ធតំ
 មសិទតំ សន្តិដ្ឋតិ វិមុច្ចតំ ឯតំ សន្តិទ្ធិ
 មស្សតោ កយំទំ កន្តោ ឥមស្មី ធម្មវិជយេ កំក្ខន្ធំ
 តហុតា ជិវេទ វិសារាគោ យនិទំ ទេកុម្មន្តំ ។

លំដាប់នោះ ឥប្បស្សៈតបតី បានចូលទៅក្រែកអាននូវចំនាត
 កាយ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះអាននូវចំនាតកាយ ហើយអង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះឥប្បស្សៈតបតី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
 បានចូលសួរព្រះអាននូវចំនាតកាយដូច្នេះថា មតិព្រះអាននូវចំនាត
 យើងជាត្រហស្ថ ជាអ្នកបរិភោគកាម មានកាមជាគ្រឿងត្រេកអរ
 ត្រេកអរក្នុងកាម ត្រេកអរក្នុងកាម មតិព្រះលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ទេកុម្មៈ
 ឥប្បព្វំ យើងជាត្រហស្ថ ជាអ្នកបរិភោគកាម មានកាមជាគ្រឿង
 ត្រេកអរ ត្រេកអរក្នុងកាម ត្រេកអរក្នុងកាម យល់ឃើញប្រាកដថា
 ដូចជាដោះចំ មតិព្រះលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំបានព្វថា ពួកភិក្ខុ
 កន្លោះៗ ក្នុងធម្មវិជយនេះ ដែលយល់ឃើញថាទេកុម្មៈឥប្បព្វំខ្ញុំជាទេកុម្មៈ
 ជាស្របដូច្នេះ ចំក្នុងស្តុកទៅ ផ្លូវថា តាំងនៅ ពុះស៊ីបំបាត់ទេកុម្មៈ
 ឥប្បព្វំ មតិព្រះលោកដ៏ចម្រើន ទេកុម្មៈឥប្បព្វំ ដែលជាបេសកកម្ម
 ក្នុងធម្មវិជយនេះ ជាទំនាស់នឹងផង (ជាត្រហស្ថ) ច្រើនតា ។

អង្គ ទោ ឯក គហបតី តថាចារកតំ កតវន្តំ
 ឧស្សនាយ អាណាម គហបតី យេន កតក
 តេនុបសង្កម្មស្សម ឧបសង្កម្មត្វា កតវតោ ឯតមត្ថំ
 អាណេស្សម យថា នោ កតក ព្យាក-
 វិស្សតំ តថា កតវស្សមាតំ ។ ឯ កន្តេតំ ទោ
 តេនុស្សា គហបតី អាយស្មតោ អាណន្តស្ស ចតុ-
 ស្សសិ ។ អថទោ អាយស្មា អាណន្តោ តេនុស្សន
 គហបតីនា សន្តិ យេន កតក តេនុបសង្កម្ម
 ឧបសង្កម្មត្វា កតវន្តំ អត់កនេត្វា ឯតមត្ថំ ឯសិទ្ធិ ។
 ឯតមត្ថំ ឯសន្តោ ទោ អាយស្មា អាណន្តោ កតវន្តំ
 ឯតមត្ថំ អយំ កន្តេ តេនុស្សា គហបតី ឯវហហ
 មយំ កន្តេ អាណន្ត តំហី តាមកោតំថា តាមាហា
 តាមតា តាមសមុទ្ធិតា តេសំ ថោ កន្តេ អត្តាតំ
 តំហីនំ តាមហោតិទំ តាមាហាហនំ តាមតានំ តាម-
 សមុទ្ធិតានំ មនាតោ វិយ ទាហតិ យនិទំ ទេត្ថុអ្ន

ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុគបថា ម្ចាស់គហបតី នេះពាក្យជាប្រការ
 ដែលគាំទ្រដូចព្រះដ៏មានព្រះភាគ ម្ចាស់គហបតី យើងមកទៅ យើង
 នឹងចូលទៅកាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ នឹងក្រាប
 ទូលរៀងខ្ញុំដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករ
 ដល់យើងយ៉ាងណា យើងនឹងធ្វើតាមយ៉ាងនោះ ។ ឯឧបស្សនហបតី
 ទទួលស្តាប់ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុថា ព្រះករុណាលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ។
 ដល់បំរើនោះ ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុ បានចូលទៅកាលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ជាមួយនឹងឧបស្សនហបតី លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគន្លងទៅក្នុងវិស័យមគ្គ ។ លុះព្រះអាទន្ន
 ដ៏មានអាយុ គន្លងទៅក្នុងវិស័យមគ្គហើយ បានក្រាបទូលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគផ្សំថ្លោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឧបស្សនហបតីនេះ បាន
 និយាយនឹងខ្ញុំព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអាទន្នដ៏ចម្រើន យើងជា
 គ្រហស្ថ ជាអ្នកបរិភោគតាម មានកាយជាគ្រឿងគ្រឿងអរ ត្រៃតម្កល់ក្នុង
 កាយ តែឈាមក្នុងកាយ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន នេះក្នុងភ័យព្រួយ
 យើងជាគ្រហស្ថ ជាអ្នកបរិភោគតាម មានកាយជាគ្រឿងគ្រឿងអរ
 ត្រៃតម្កល់ក្នុងកាយ តែឈាមក្នុងកាយ យល់ឃើញប្រាកដថា ដូចជាព្រះអង្គ

សុតមេតំ កន្តោ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ នហារាមំ នហារាមំ
 កំក្ក្កំ នេក្ខម្មេ ចិត្តំ បក្ខន្ធភិ បសីនតិ សន្និដ្ឋតិ
 វិមុត្តតិ ឯតំ សន្និដ្ឋំ បស្សតោ ភយំនំ កន្តោ
 ឥមស្មី ធម្មវិទយេ កំក្ក្កំ កហុតា ជនេន វិសភាតោ
 យធំនំ នេក្ខម្មេ ។

ឯវមេតំ អាទន្ធ ឯវមេតំ អាទន្ធ មយ្ហម្បិ
 តោ អាទន្ធ ឬត្វា សម្ពោតា អនកិសម្ពុទ្ធស្ស
 ពោជិសត្តស្សេវ សតោ ឯតនហោសំ សាធុ នេក្ខម្មេ
 សាធុ មវិវេកោតំ ។ ភស្ស មយ្ហំ អាទន្ធ នេក្ខម្មេ
 ចិត្តំ ន បក្ខន្ធភិ នប្បសីនតិ ន សន្និដ្ឋតិ ន
 វិមុត្តតិ ឯតំ សន្និដ្ឋំ បស្សតោ ភស្ស មយ្ហំ អាទន្ធ
 ឯតនហោសំ តោ ធុ តោ ហេតុ តោ មច្ចយោ
 យេន មេ នេក្ខម្មេ ចិត្តំ ន បក្ខន្ធភិ នប្បសីនតិ
 ន សន្និដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្និដ្ឋំ បស្សតោ

បត់ត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំបានឮថា គួរកុំកុកម្លោះ ។ ក្នុង
 ធម្មវិន័យនេះ ដែលយល់ឃើញថា នេក្ខម្មៈគឺបញ្ចក្ខន្ធ ជាធម្មជាតិស្ងប់
 ផ្ទុះច្នៃ ចិត្តក៏ស្ងួតទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះសិប្បក៏នេក្ខម្មៈគឺបញ្ចក្ខន្ធ បត់ត្រ
 លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន នេក្ខម្មៈគឺបញ្ចក្ខន្ធ ដែលជាបស់គួរកុំកុកម្លោះឡើយ
 នេះ ជាទំនាស់នឹងជន (ជាត្រហស្ថ) ច្រើនឆ្នាំណាស់ ។

ព្រះជំរាមព្រះភោគទ្រង់ត្រាស់ថា ហ្នាលអាទន្ធ ដំណើរនាយោង
 នេះឯង ហ្នាលអាទន្ធ ដំណើរនាយោងនេះឯង ហ្នាលអាទន្ធ សូម្បី ឥត-
 ឥតកាលនៅជាពោជិសត្ថ មិនទាន់ត្រាស់ដឹង ក្នុងកាលមុន អំពីកាលជាទី
 ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ គង់មានសេចក្តីយល់ឃើញថា នេក្ខម្មៈជាគុណ-
 ងារប្រែក រសចក្តិស្ងប់ស្ងាត់ ជាគុណជាតិប្រពៃ ផ្ទុះច្នៃដែរ ។ ហ្នាល
 អាទន្ធ វេទកាលថាឥត យល់ឃើញថានេក្ខម្មៈខ្ពុះ ជាបស់ស្ងប់ផ្ទុះច្នៃ
 ហើយ ចិត្តក៏មិនស្ងួតទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះសិប្បក៏នេក្ខម្មៈ
 ឡើយ ហ្នាលអាទន្ធ ទើបឥតឥតមានសេចក្តីរឿងដូច្នេះថា ចុះហេតុអ្វី
 បច្ច័យអ្វី បានជាកាលអញយល់ឃើញថានេក្ខម្មៈខ្ពុះ ជាបស់ស្ងប់ផ្ទុះច្នៃ
 ហើយ ចិត្តក៏មិនស្ងួតទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះសិប្បក៏នេក្ខម្មៈ

តស្ស មឃ្លី អាទន្ទ ឯតធិហាសិ កាមេស្ស ទោ
 មេ អាទិណវេ អធិដ្ឋោ សោ ច មេ អពហុលីកាតោ
 ធនេត្តេ ច អាទិសំសោ អធិតោ សោ ច មេ
 អធិសេវិតោ តស្ស មេ ធនេត្តេ ចិត្តំ ច បត្តទ្ធាតិ
 ធម្មសីទិកំ ច សន្តិដ្ឋតិ ច វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិទ្ធាតិ
 បស្សតោ តស្ស មឃ្លី អាទន្ទ ឯតធិហាសិ សទេ
 ទោ អហំ កាមេស្ស អាទិណវេ ធិស្វា តំ ពហុលី-
 កាមេយ្យំ ធនេត្តេ អាទិសំសំ អធិតេ តតាសេវិតេយ្យំ
 ហំ ទោ បទេតំ វិជ្ជតិ យំ មេ ធនេត្តេ ចិត្តំ
 បត្តទ្ធាយ្យ បសីទេយ្យ សន្តិទ្ធាយ្យ វិមុត្តេយ្យ ឯតំ
 សន្តិទ្ធាតិ បស្សតោ សោ ទោ អហំ អាទន្ទ អបរេន
 សមយេន កាមេស្ស អាទិណវេ ធិស្វា តំ ពហុលី-
 កាសិ ធនេត្តេ អាទិសំសំ អធិតេ តតាសេវិតេយ្យំ
 តស្ស មឃ្លី អាទន្ទ ធនេត្តេ ចិត្តំ បត្តទ្ធាតិ
 បសីទិកំ សន្តិដ្ឋតិ វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិទ្ធាតិ បស្សតោ

ម្ចាស់អាទន្ទ គឺជាគតមានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នេះថា ទោសក្នុងកាម
 ចាំឯឡាយ អញមិនចាំឃើញទេ ចាំនិទាសនោះ អញមិនចាំធ្វើឲ្យ
 ច្រើន អាទិសន្សំក្នុងនេត្តេ អញមិនចាំបានទេ ចាំឯអាទិសន្សំនោះ
 អញមិនចាំសពឥឡូវទេ បានជាពេលអញយល់ឃើញថា នេត្តេម្ល៉េះ
 ជាបេសស្វប្បដ្ឋេហើយ ចិត្តក៏នៅតែមិនស្ទុះទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំង
 នៅ មិនចុះសិប ក្នុងនេត្តេ ម្ចាស់អាទន្ទ រើបតថាគត បាន
 សេចក្តីត្រូវដូច្នេះថា បើអញឃើញទោស ក្នុងកាមចាំឯឡាយហើយ
 អញធ្វើឲ្យការឃើញទោសនោះឲ្យច្រើន បើបានអាទិសន្សំ ក្នុងនេត្តេ
 ហើយ គប្បីសពឥឡូវអាទិសន្សំនោះ ហេតុនេះតែងមានជាប្រាកដ
 ត្រង់ភាស្វថា ពេលអញយល់ឃើញថា នេត្តេម្ល៉េះ ជាបេសស្វប្បដ្ឋេ
 ហើយ ចិត្តក៏ស្ទុះទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះសិប ក្នុងនេត្តេ
 បាន ម្ចាស់អាទន្ទ លុះសប្បាយខាងក្រាយមក គឺជាគតនោះ ឃើញ
 ទោស ក្នុងកាមចាំឯឡាយហើយ ក៏ធ្វើឲ្យការឃើញទោសនោះឲ្យច្រើន
 បានអាទិសន្សំ ក្នុងនេត្តេហើយ ក៏សពឥឡូវអាទិសន្សំនោះ ម្ចាស់
 អាទន្ទ ពេលគឺជាគតយល់ឃើញថា នេត្តេម្ល៉េះ ជាបេសស្វប្បដ្ឋេ
 ចិត្តក៏ត្រឡប់ ជាស្ទុះទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះសិប ក្នុងនេត្តេឡើង

សោ ទោ អហំ អាទទ្ធ វិវិទេវ កាមេហំ វិវិទូ
 អកុសលេហិ នម្មេហិ សវត្តំ សវិចារំ វិវេកាធំ
 បីតិសុទំ បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារមំ ។ តស្ស
 មម្ហំ អាទទ្ធ ឥមិទា វិហារេន វិហារតោ កាមសហ-
 គតា សញ្ញាមនសីកាភា សមុទាចរន្តំ ស្វាស្ស មេ
 ហោតំ អាតាទោ សេយ្យថាបំ អាទទ្ធ សុទំនោ ធុត្ថំ
 ឧប្បជ្ឈេយ្យ យាវនេវ អាតាទាយ ឯវេស្ស មេ
 កាមសហគតា សញ្ញាមនសីកាភា សមុទាចរន្តំ
 ស្វាស្ស មេ ហោតំ អាតាទោ ។

តស្ស មម្ហំ អាទទ្ធ ឯតទហោសិ យន្តុទាហំ វិវេ-
 ក្កវិចារកំ វេសសមា ។ យេ ។ ធុតិយជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារេយ្យន្តំ ។ តស្ស មម្ហំ អាទទ្ធ អវិកតោ ចិត្តំ ន
 បត្តន្តតំ ឈ្សសំធម៌ ន សង្ខត្តតិ ន វិបុទ្ធនំ ឯតំ
 សន្តត្តំ បស្សតោ តស្ស មម្ហំ អាទទ្ធ ឯតទហោសិ

ម្នាលអាទទ្ធ គឺជាគតានោះ ស្ងាត់ថាគតាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ថាគ
 អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ហើយចូលកាន់បឋមជ្ឈាន (ប្រកបដោយវិភក្តៈ
 ទំនិវិចារៈ មានបីកិច្ចសុខៈ កើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ ម្នាលអាទទ្ធ
 កាលគឺជាគត ច្រើនត្រូវដោយវិហារធម៌នេះ សញ្ញា (ការសំគាល់)
 ទំនិមនសីការៈ (ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត) (ប្រកបដោយកាម ក៏ជ្រួលច្រាល
 ឡើង ការជ្រួលច្រាលនៃសញ្ញាទំនិមនសីការៈនោះ ទុកជាអាណាដ
 របស់គឺជាគត ម្នាលអាទទ្ធ សេចក្តីទុក្ខ គប្បីកើតឡើង ដល់ចុក្ខុល
 ដែលធ្លាប់មានសេចក្តីសុខ សេចក្តីទុក្ខនោះ ទំនិច្រើនត្រូវ ដើម្បី
 អាណាដ ជាកំណត់ មានឧបមាដូចម្តេចមិញ មានឧបមេយ្យដូចសញ្ញា
 ទំនិមនសីការៈ របស់គឺជាគតប្រកបដោយកាម ដែលជ្រួលច្រាលឡើង
 ការជ្រួលច្រាលនៃសញ្ញាទំនិមនសីការៈនោះ ទុកជាអាណាដរបស់គឺជាគត
 ដូច្នោះដែរ ។

ម្នាលអាទទ្ធ គឺជាគត មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា បើដូច្នោះ ត្រូវ
 អញ្ជើញបឋមជ្ឈានវិភក្តៈទំនិវិចារៈ ។ យេ ។ ហើយចូលកាន់ទុក្ខក៏យជ្ឈាន ។
 ម្នាលអាទទ្ធ កាលគឺជាគតយល់ឃើញថា អវិកតដ្ឋានមុខៈ ជារបស់
 ស្ងប់ដូច្នេះហើយ ចិត្តក៏បិទបិទបិទ ទិដ្ឋិដូច្នោះ មិនកំណត់ មិនចុះស្រប់
 ក្នុងកេតក្ខណៈឡើយ ម្នាលអាទទ្ធ ទើបគឺជាគតមានសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

គោ ឡ ទោ ហេតុ គោ បទយោ យេន មេ
 អវតតោ ចិត្តំ ន បត្តន្តតិ ឈរសីនតិ ន សន្តិដ្ឋតិ
 ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ តស្ស មយ្ហំ
 អាទន្ទ ឯតនមោសី វតតោ ទោ មេ អាទិនរោ
 អនិដ្ឋោ សោ ច មេ អតហលីកតោ អវតតោ ច
 អាទិសំសោ អនិដ្ឋតោ សោ ច មេ អនាសវតោ
 តស្ស មេ អវតតោ ចិត្តំ ន បត្តន្តតិ ឈរសីនតិ ន
 សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ តស្ស
 មយ្ហំ អាទន្ទ ឯតនមោសី សោ ទោ អហំ វតតោសុ
 អាទិនរំ ឯស្វា តំ តហលីកតោយ្យំ អវតតោ អាទិសំសំ
 អនិកម្ម តនាសវេយ្យំ ហំ ទោ បនេតំ វិដ្ឋតិ យំ មេ
 អវតតោ ចិត្តំ បត្តន្តេយ្យ បសីនេយ្យ សន្តិដ្ឋេយ្យ
 វិមុត្តេយ្យ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ សោ ទោ អហំ អាទន្ទ
 អបរេន សមយេន វតតោសុ អាទិនរំ ឯស្វា តំ តហ-
 លមតាសី អវតតោ អាទិសំសំ អនិកម្ម តនាសវី

ចុះហេតុអ្វី បច្ច័យអ្វី បានជាភាវអញ្ញយល់ឃើញថា អវតតដ្ឋាន
 ខ្ញុំ ជាបស់ស្ងប់ដូច្នេះហើយ ចិត្តក៏មិនស្ងួតទេ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំង
 នៅ មិនចុះស៊ប់ ក្នុងអវតតដ្ឋាន ម្ចាស់អាទន្ទ គឺជាគត មានសេចក្តី
 យល់ឃើញដូច្នេះថា ឧ ទោសក្នុងវតតដ្ឋានទាំងឡាយ អញបំបាត់
 ឃើញ ទាំងទោសនោះអញបំបាត់ធ្វើឲ្យច្រើន អាទិសង្ឃក្នុងអវតតដ្ឋាន
 អញមិនខានបានទេ ទាំងអាទិសង្ឃនោះ អញមិនខានសេចក្តីទេ គេ
 បានជាភាវអញ្ញយល់ឃើញថា អវតតដ្ឋានខ្ញុំ ជាបស់ស្ងប់ដូច្នេះ
 ហើយ ចិត្តក៏នៅវតតមិនស្ងួតទេ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះស៊ប់ ក្នុង
 វតតដ្ឋាន ម្ចាស់អាទន្ទ ទើបគេបានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ឃើញ
 ឃើញទោស ក្នុងវតតដ្ឋានទាំងឡាយហើយ គប្បីធ្វើដូច្នេះឃើញ
 ទោសនោះឲ្យច្រើន បើបានដូច្នោះអាទិសង្ឃ ក្នុងអវតតដ្ឋានហើយ គប្បី
 សេចក្តីបំបាត់អាទិសង្ឃនោះ ហេតុនេះ តែងមានជាប្រាកដ ត្រង់
 ពាក្យថា ភាវអញ្ញយល់ឃើញថា អវតតដ្ឋានខ្ញុំ ជាបស់ស្ងប់ដូច្នេះ
 ហើយ ចិត្តក៏ស្ងួតទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះស៊ប់ក្នុងអវតតដ្ឋានជាប
 ម្ចាស់អាទន្ទ ចុះសម័យតាំងត្រាយមក គឺជាគតនោះឃើញដូច្នេះទោស
 ក្នុងវតតដ្ឋានទាំងឡាយហើយ ក៏ធ្វើដូច្នេះឃើញទោសនោះ ឲ្យច្រើន
 បានដូច្នោះអាទិសង្ឃ ក្នុងវតតដ្ឋានហើយ ក៏សេចក្តីបំបាត់អាទិសង្ឃនោះ

កស្ស មឃ្លំ អាទទ្ធ អវតតោ ចិត្តំ ចក្កន្តតំ ចសីនតំ
 សាទ្ធិជ្ជតំ វិធុទ្ធិតំ ឯតំ សន្តន្តំ មស្សតោ សោ ទោ
 អហំ អាទទ្ធ វតតោវិចារាធំ វុបសមា ។ មេ ។
 ធុតិយជ្ឈានំ ឧបសម្មជ្ជំ វិហារមំ ។ កស្ស មឃ្លំ
 អាទទ្ធ ឥមេវា វិហារេន វិហារតោ វតតោសហាគតា
 សញ្ញាមនសិកាភា សមុទាចារន្តំ ស្វាស្ស មេ យោតិ
 អាតាសោ សេយ្យជាមិ អាទទ្ធ សុខិយោ ធុត្តំ
 ឧប្បជ្ឈេយ្យ យោវនេ អាតាបាយ ឯវមេស្ស មេ
 វតតោសហាគតា សញ្ញាមនសិកាភា សមុទាចារន្តំ
 ស្វាស្ស មេ យោតិ អាតាសោ ។

កស្ស មឃ្លំ អាទទ្ធ ឯតនិយោសំ យន្តបាហំ
 មិត្តយោ ច វិភតា ឧបេក្ខតោ វិហារេយ្យំ សតោ ច
 សម្មជាតោ សុខក្ខតោ កាយេន ចជំសវេយ្យំ យន្តំ
 អវិយា អាចិត្តន្តំ ឧបេក្ខតោ សតំមា សុខវិ-
 ហារីតិ កតិយជ្ឈានំ ឧបសម្មជ្ជំ វិហារេយ្យន្តំ ។

មាលភានន្ត កាលភថាគតយលំរឃិញថា អវិភក្តដ្ឋានន្តិ ជាបេស
 ស្វបំផ្លុះ ចិត្តក៏ត្រឡប់ជាស្កុះទៅ ផ្ទៃថ្នាំ តាំងនៅ ចុះសំបក្នុងអវិភក្ត-
 ដ្ឋានឡើង មាលភានន្ត គថាគត ព្រោះពេញបំផ្លុះនឹងវិចារៈ ។ មេ ។
 យើងចូលកាន់ខ្ពង់យដ្ឋាន ។ មាលភានន្ត កាលភថាគត ប្រព្រឹត្ត
 នៅដោយវិហារធម៌នេះ សញ្ញានឹងមនសិកាៈ ប្រកបដោយវិភក្តៈក៏ជ្រួល
 ច្រាល់ឡើង ការជ្រួលច្រាលនៃសញ្ញានឹងមនសិកាៈនោះទុកជាអាគារ
 បេសគថាគត មាលភានន្ត សេចក្តីខ្ពង់ ធម្មតែឡើងដល់បុគ្គលដែល
 ធ្លាប់មានសេចក្តីសុខ សេចក្តីទុក្ខនោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីពោធិ
 ជាគិលាន មានឧបមាផ្ទុះម្តងម្កេញ មានឧបមាយ្យដូចសញ្ញានឹងមន-
 សិកាៈបេសគថាគត ប្រកបដោយវិភក្តៈដែលជ្រួលច្រាល់ឡើង ការ
 ជ្រួលច្រាលនៃសញ្ញានឹងមនសិកាៈនោះ ទុកជាអាគារ បេសគថាគត
 ដូច្នេះឯង ។

មាលភានន្ត គថាគត មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា បើដូច្នោះ
 អញគួរជាអ្នកព្រឺឆ្លើយតឡើយ ព្រោះប្រាសចាកបីតំផង ជាអ្នកប្រកប
 ដោយសក្តិនឹងសម្បជញ្ញៈផង សោយសេចក្តីសុខ ដោយធម៌កាយផង
 រួចចូលកាន់ខ្ពង់យដ្ឋាន ដែលព្រះអរិយៈតាំងឡាយសរសើរថា បុគ្គល
 អ្នកដល់គត់យដ្ឋាន ជាអ្នកព្រឺឆ្លើយតឡើយ មានស្មារតី ទៅជាសុខ ។

សោ ទោ អហំ អាណន្ទ អបរោ ធម្មយោ មីតិយា
 អាណិវេ ធិស្វា តំ ធម្មាបិសាសី ធិប្បីតិកោ
 អាណិសំសំ អធិត្ថេ តតាសេវី តស្ស មឃ្ហំ អាណន្ទ
 ធិប្បីតិកោ ចិត្តំ បក្ខទ្គតំ បសិទ្ធិតំ សន្តិទ្គតំ វិមុត្តតំ
 វតំ សន្តិទ្គំ បស្សតោ សោ ទោ អហំ អាណន្ទ មីតិយា
 ច វិភាតា ។ បេ ។ តតិយជ្ឈានំ ឧបសម្មជ្ឈំ វិហារមិ ។
 តស្ស មឃ្ហំ អាណន្ទ ឥមំ វិហារោ វិហារោ
 មីតិសហគតា សញ្ញាមនសិកាវា សមុបាចរន្តំ
 ស្វាស្ស មេ ហោតំ អាតាដា សេយ្យជាបិ អាណន្ទ
 សុខំ ធម្មំ ឧប្បជ្ឈេយ្យ យាវេន អាតាជាយ
 វិមោស្ស មេ មីតិសហគតា សញ្ញាមនសិកាវា
 សមុបាចរន្តំ ស្វាស្ស មេ ហោតំ អាតាដា ។ តស្ស
 មឃ្ហំ អាណន្ទ វតំ ធម្មាសំ យន្តាហំ សុខស្ស ច
 បហាថា ធុត្ថស្ស ច បហាថា ធុត្ថោ សោមនស្ស ធា-
 មនស្សានំ អត្តផ្គតា អធុត្ថមសុខំ ឧបេត្តាសត្ថ-
 បារិសុទ្ធិ ចតុត្ថជ្ឈានំ ឧបសម្មជ្ឈំ វិហារយន្តំ ។

ហាលអាណន្ទ លុះសម័យខាងក្រោយមក គេបានឃើញវេទសក្ខីបិតិ
 ហើយ ក៏ធ្វើការឃើញវេទសាខាឱ្យច្រើន បានអាទិសង្ឃ ក្នុងវិប្បិក-
 កដ្ឋានហើយ ក៏សេវាគប្បីព្រះសង្ឃនោះ ហាលអាណន្ទ កាលគេបាន
 យល់ឃើញថា វិប្បិកកដ្ឋាននេះ ជាលំដាប់ដូច្នេះ ប៉ុន្តែត្រូវបំប៉នស្រាប់
 ជ្រេថ្នាំ តាំងនៅ ចុះស៊ី ក្នុងវិប្បិកកដ្ឋានឡើង ហាលអាណន្ទ គេបាន
 គោរព ព្រោះប្រាសចារកបិតិផង ។ បេ ។ ក៏បានចូលកាន់កាប់យន្តាន ។
 ហាលអាណន្ទ គេបាន កាលប្រព្រឹត្តទៅដោយវិហារធម៌នេះ សញ្ញាវិនិ
 មនសិការប្រកបដោយបិតិក៏ជ្រួលច្រាស់ឡើង ការជ្រួលច្រាស់នៃសញ្ញា
 វិនិមនសិការនោះ ទុកជាអាត្មាធរបស់គេជាគត ហាលអាណន្ទ សេចក្តី
 ទុក្ខ គប្បីកើតឡើងដល់បុគ្គលដែលព្រាស់នៃសេចក្តីសុខ សេចក្តីទុក្ខនោះ
 នឹងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអាត្មាធរកំណត់ មានឧបមាដូចម្តេចមិញ មាន
 ឧបមាយ្យដូចសញ្ញាវិនិមនសិការធរបស់គេជាគត ប្រកបដោយបិតិ ដែល
 ជ្រួលច្រាស់ឡើង ការជ្រួលច្រាស់នៃសញ្ញាវិនិមនសិការនោះ ទុកជា
 អាត្មាធរបស់គេជាគតដូច្នោះឯង ។ ហាលអាណន្ទ គេបានឃើញសេចក្តីត្រិះរិះ
 ដូច្នេះថា លើដូច្នោះ គួរតែអញ្ជើញចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ដែលឥតទុក្ខឥតសុខ
 មានឧបេក្ខមីយសុខដោយសតិ ព្រោះលះបង់សេចក្តីសុខផង លះបង់
 សេចក្តីទុក្ខផង វិចារសាមមនស្សនិងវិចារមនស្សផង ក្នុងកាលបុរ ។

តស្ស មឃ្លំ អាទន្ទ អនុក្ខមសុទ្ធ ចំត្តំ ន បក្ខន្ធចត្តំ
 ឧប្បស័នតិ ន សន្និដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្និដ្ឋតិ
 បស្សតោ តស្ស មឃ្លំ អាទន្ទ ឯតនបោស
 តោ ឧ ទោ ហេតុ តោ បច្ចយោ យេន មេ
 អនុក្ខមសុទ្ធ ចំត្តំ ន បក្ខន្ធចត្តំ ឧប្បស័នតិ ន
 សន្និដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្និដ្ឋតិ បស្សតោ តស្ស
 មឃ្លំ អាទន្ទ ឯតនបោស ឧបេក្ខាសុទ្ធ ទោ មេ
 អាទិណ អនិដ្ឋោ សោ ច មេ អពហុលីកាតោ
 អនុក្ខមសុទ្ធ ច អាទិសំសោ អនិច្ចតោ សោ
 ច មេ អនាសវិតោ តស្ស មេ អនុក្ខមសុទ្ធ
 ចំត្តំ ន បក្ខន្ធចត្តំ ឧប្បស័នតិ ន សន្និដ្ឋតិ
 ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្និដ្ឋតិ បស្សតោ តស្ស
 មឃ្លំ អាទន្ទ ឯតនបោស សេ ទោ អបំ
 ឧបេក្ខាសុទ្ធ អាទិច ចំស្វា តំ តហុលីកាបយ្យ
 អនុក្ខមសុទ្ធ អាទិសំសំ អនិច្ចត តនាសេវេយ្យ

មាលកានុ កាលកថាភក យល់ឃើញថា ចក្ខុវិស័យដែលគេ
 ទុក្ខភក្សាខ្លះ ជាបេសស្របដូច្នេះ ចំពោះមិនសុទ្ធទេ មិនជ្រះថ្លា
 មិនតាំងនៅ មិនចុះសិប ក្នុងចក្ខុវិស័យ ដែលគេទុក្ខភក្សាឡើយ
 មាលកានុ ទើបគេយាង មានសេចក្តីឡើងដូច្នេះថា ចុះហេតុអ្វី
 បច្ចុប្បន្ន បានជាបាលកថា យល់ឃើញថា ចក្ខុវិស័យដែលគេទុក្ខ
 ភក្សាខ្លះ ជាបេសស្របដូច្នេះហើយ ចំពោះមិនសុទ្ធទេ មិនជ្រះថ្លា
 មិនតាំងនៅ មិនចុះសិប ក្នុងចក្ខុវិស័យដែលគេទុក្ខភក្សា មាលកានុ
 ភក្សាមានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នេះថា ទោសក្នុងសេចក្តីសុខ ក្នុង
 របេស អញមិនបានឃើញ ទាំងទោសនោះ អញមិនបានធ្វើឲ្យច្រើន
 កាន់សិទ្ធិក្នុងចក្ខុវិស័យដែលគេទុក្ខភក្សា អញមិនបានទេ ភក្សា
 កាន់សិទ្ធិនោះ អញមិនបានសាងសង់ទេ បានជាបាលកថាយល់
 ឃើញថា ចក្ខុវិស័យដែលគេទុក្ខភក្សាខ្លះ ជាបេសស្របដូច្នេះហើយ
 ចំពោះមិនសុទ្ធទេ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះសិប ក្នុង
 ចក្ខុវិស័យ ដែលគេទុក្ខភក្សាឡើយ មាលកានុ ទើបគេយាង
 សេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា បើអញឃើញទោស ក្នុងសេចក្តីសុខក្នុងរបេស
 ហើយ អញធ្វើឲ្យកាលឃើញទោសនោះឲ្យច្រើន បានឲ្យកាន់សិទ្ធិក្នុង
 ចក្ខុវិស័យ ដែលគេទុក្ខភក្សាហើយ អញបែកបំបែកកាន់សិទ្ធិនោះ

ហំ ទោ បនេតំ វិជ្ជតំ យំ មេ អនុក្ខមសុទេ
 ចំត្តំ បក្ខន្ធយុ បសីនេយុ សន្តិជ្ជេយុ វិធុក្ខេយុ
 ឯតំ សន្តិជ្ជំ បស្សតោ សោ ទោ អហំ អាទទ្ធ
 អបរេន សមយេន ឧបេក្ខាសុទេ អាទិណំ និស្វា តំ
 តហលមតាសី អនុក្ខមសុទេ អាទិសំសំ អនិកម្ម
 តតាសេវី តស្ស មយ្ហំ អាទទ្ធ អនុក្ខមសុទេ ចំត្តំ
 បក្ខន្ធតិ បសីនតិ សន្តិជ្ជតំ វិធុក្ខតិ ឯតំ សន្តិជ្ជំ
 បស្សតោ សោ ទោ អហំ អាទទ្ធ អបរេន សម-
 យេន សុខស្ស ច បហាថា ។ បេ ។ ចក្កត្ថជ្ឈិមំ
 ឧបសម្បជ្ជ វិហារមំ ។ តស្ស មយ្ហំ អាទទ្ធ ឥមំថា
 វិហារេន វិហារតោ ឧបេក្ខាសហគតា សញ្ញាមនសិ-
 តាកា សមុទាចរន្តំ ស្វាស្ស មេ ហោតំ អាតានោ

ហេតុនោភិវឌ្ឍនោចក្កាដ ត្រីភក្កេតា កាលអញ្ជយលំឃើញថា
 ចក្កត្ថជ្ឈន ដែលឥតទុក្ខឥតសុខនេះ ជាបេសស្យបំផ្លូវនេះ ចំក្កត្ថជ្ឈ
 សុខេវ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះសិប្បក្កត្ថជ្ឈន ដែលឥតទុក្ខ
 ឥតសុខបាន ហាលកាន់ លុះសម័យខាងក្រោយ កថាគតានោះ
 ឯង ឃើញតោស ក្នុងសេចក្តីសុខ ក្នុងបេក្ខាហើយ ក៏ធ្វើខ្ញុំការ
 ឃើញតោសនោះឱ្យច្រើន បានអាទិសិទ្ធិ ក្នុងចក្កត្ថជ្ឈនដែលឥតទុក្ខ
 ឥតសុខហើយ ក៏សេចក្តីអាទិសិទ្ធិនោះ ហាលកាន់ កាលគេថា-
 គុយលំឃើញថា ចក្កត្ថជ្ឈន ដែលឥតទុក្ខឥតសុខនេះ ជាបេសស្យបំ
 ផ្លូវនេះ ចំក្កត្ថជ្ឈនបំផ្លូវនេះ ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះសិប្ប ក្នុងចក្កត្ថជ្ឈន
 ដែលឥតទុក្ខឥតសុខហើយ ហាលកាន់ លុះសម័យខាងក្រោយក
 កថាគតានោះឯង ព្រោះលះបង់ខ្ញុំសុខផង ។ បេ ។ កិច្ចលកាន់
 ចក្កត្ថជ្ឈន ។ ហាលកាន់ កាលគេថាគប្បីត្រឡប់វិញវិហារ-
 ធម៌នេះ សញ្ញាធម៌មនសិការ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ក៏ជ្រួលប្រាស់
 ឡើង កាលជ្រួលប្រាស់នៃសញ្ញាធម៌មនសិការនោះ ទុកជាអាតាដ

សេចក្តីថា អានុ សុទ្ធិនា ទុក្ខំ ឧប្បន្នេយ្យ
 យោវេ អាត្មាយ វិវេកស្ស មេ ឧបេក្ខាសមាគម
 សញ្ញាមនសិការា សមុបាទន្តំ ស្វាស្ស មេ យោតិ
 អាត្មានា ។

តស្ស មយ្ហំ អានុ ឯតនយោសិ យន្តនាម
 សត្វសោ រូបសញ្ញាមំ សមតិក្កមា បដិយសញ្ញាមំ
 អត្ថម្ពំ ធានត្ថសញ្ញាមំ អមនសិការា អនន្តោ
 អាត្មាសាតិ អាត្មាសាទញ្ចយតនំ ឧបសម្បន្នំ
 វិវេកេយ្យន្តំ ។ តស្ស មយ្ហំ អានុ អាត្មាសា-
 ទញ្ចយតនេ ចិត្តំ ន បក្ខន្ធតិ ឧប្បសិទ្ធតិ ន
 សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ
 តស្ស មយ្ហំ អានុ ឯតនយោសិ តោ ទុ-
 ក្ខោ មោតុ តោ មច្ចយោ យេន មេ អាត្មា-
 សាទញ្ចយតនេ ចិត្តំ ន បក្ខន្ធតិ ឧប្បសិទ្ធតិ ន
 សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ

របស់គាត់ មាសកន្ទុ សេចក្តីទុក្ខ ឆប្បីតើឡើង ដល់មគ្គល
 ដែលជាប់មានសេចក្តីសុខ សេចក្តីទុក្ខនោះ នឹងប្រតិក្កដា ដើម្បី
 អាត្មាជាតិណា មានមហាដូចម្តេចម្តេញ មានមេឃេយ្យដូចសញ្ញានឹង
 មនសិការរបស់គាត់ ប្រគល់ដោយមេឃេយ្យ ដែលដែលច្រាល់ឡើង
 ការដែលច្រាល់សញ្ញានឹងមនសិការនោះ ទុកជាអាត្មា របស់
 គាត់គត ដូច្នោះឯង ។

មាសកន្ទុ គាត់គត មានសេចក្តីព្រះដូច្នេះថា បើដូច្នោះ
 គួរតែកញ្ចប់លក់អាត្មាមានញ្ចយតនដ្ឋាន ដោយការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត
 អាត្មាមិនមានវិបត្តិដូច្នេះ ព្រោះកន្លងបន្តិចរូបសញ្ញា ព្រោះ
 លេងបដិយសញ្ញា ព្រោះមិនធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តនូវនាគសញ្ញា ដោយ
 ម្រិកទាំងឡាយ ។ មាសកន្ទុ កាលគាត់គត យល់ឃើញថា
 អាត្មាមានញ្ចយតនដ្ឋាននេះ ជាប់ស្របដូច្នេះ ចិត្តក៏មិនស្ទុះទៅ
 មិនជ្រេថា មិនកាំងនៅ មិនចុះសិប ក្នុងអាត្មាមានញ្ចយតនដ្ឋាន
 ឡើយ មាសកន្ទុ បើគាត់គត មានសេចក្តីឡើងដូច្នេះថា
 មោក្ខ មច្ចយោ កាលគត យល់ឃើញថា អាត្មាមានញ្ច-
 យតនដ្ឋាននេះ ជាប់ស្របដូច្នេះមាយ ចិត្តក៏មិនស្ទុះទៅ
 មិនជ្រេថា មិនកាំងនៅ មិនចុះសិប ក្នុងអាត្មាមានញ្ចយតនដ្ឋាន

តស្ស មយ្ហំ អាទន្ទ ឯតទយោសំ រូបេសុ ទោ មេ
 អាទីនេ អនិដ្ឋា សោ ច មេ អតហ្មលីកតោ
 អាតាសាទញ្ចយតទេ ច អាទិសំសោ អនិដ្ឋតោ
 សោ ច មេ អនាសេវតោ តស្ស មេ អាតាសា-
 ទញ្ចយតទេ ចិត្តំ ន បក្ខន្ធនំ ឧប្បស័ទ្ធនំ ន
 សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ តស្ស
 មយ្ហំ អាទន្ទ ឯតទយោសំ សច ទោ អហំ
 រូបេសុ អាទីនំ ជំស្វា តំ ឧហ្មលីកតេយ្យំ អាតា-
 សាទញ្ចយតទេ អាទិសំសំ អនិដ្ឋតោ តហសេវេយ្យំ
 ហំចំ ទោ បទេតំ វិជ្ជតំ យំ មេ អាតាសាទញ្ច-
 យតទេ ចិត្តំ បក្ខន្ធយេ បសិទេយ្យ សន្តិដ្ឋេយ្យ
 វិមុត្តេយ្យ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ សោ ទោ អហំ
 អាទន្ទ អបបេន សម្មយេន រូបេសុ អាទីនំ ជំស្វា

មាលអាទន្ទ គង្គគត មានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នេះថា ទោសក្ក
 រូបតាំងឡាយ អញមិនទាន់ឃើញ តាំងទោសនោះ អញមិនទាន់ធ្វើឲ្យ
 ច្រើន អាទិសិទ្ធិ ក្នុងអាកាសាទញ្ចយតទេ អញមិនទាន់បានទេ
 តាំងអាទិសិទ្ធិនោះ អញមិនទាន់សរសេរទេ បានថាកាលអញយល់
 ឃើញថា អាកាសាទញ្ចយតទេ ជាបេសំស្របដូច្នេះហើយ ចិត្ត
 ក៏នៅតែមិនស្រពេច មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះសិបំ ក្នុង
 អាកាសាទញ្ចយតទេ មាលអាទន្ទ ទើបគង្គគតមានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ដូច្នេះថា បើអញឃើញទោស ក្នុងរូបតាំងឡាយហើយ គប្បីធ្វើឲ្យការ
 ឃើញទោសនោះឲ្យច្រើន បានអាទិសិទ្ធិ ក្នុងអាកាសាទញ្ចយតទេ
 ដូច្នេះហើយ គប្បីសេចក្តីបំផ្លាញអាទិសិទ្ធិនោះ ហេតុនេះ តែងមានជា
 ព្រាង ត្រង់ពាក្យថា កាលអញយល់ឃើញថា អាកាសាទញ្ចយតទេ
 ដូច្នេះ ជាបេសំស្របដូច្នេះហើយ ចិត្តគប្បីស្រពេច ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះ
 សិបំ ក្នុងអាកាសាទញ្ចយតទេ មាលអាទន្ទ សុខសម័យទាំង
 ក្រោយមក គង្គគតនោះឯង ឃើញទោស ក្នុងរូបតាំងឡាយហើយ

តំ ឥហុលមកាសី អាគាសាទញ្ចយតនេ អាធិសំសំ
 អនិកម្ម ភមាសេវី តស្ស មយ្ហំ អាទទ្ធ អាគាសា-
 ទញ្ចយតនេ ចិត្តំ បក្ខុទ្ធនំ បសិនតំ សន្តិជ្ជតិ
 វិមុត្តតិ ឯតំ សទ្ធនំ បស្សតោ សោ ទោ
 អហំ អាទទ្ធ សព្វសោ រូបសញ្ញាធំ សមគិក្កមា
 បដិយសញ្ញាធំ អគ្គន្តមា ធានត្ថសញ្ញាធំ អមនសិ-
 កាកា អនត្តោ អាតាសោតំ អាគាសាទញ្ចយតនំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារមិ ។ តស្ស មយ្ហំ អាទទ្ធ វេមិចា
 វិហារេន វិហារោ រូបសមាគតា សញ្ញាមនសិកាកា
 សមុទាចរន្តិ ស្វាស្ស មេ យោតិ អាតាសោ សេយ្យ-
 ជាមិ អាទទ្ធ សុខំសោ ពុត្តំ ឧច្ឆរេយ្យ យាវ-
 នេវ អាតាសាយ ឯវមេវស្ស មេ រូបសមាគតា
 សញ្ញាមនសិកាកា សមុទាចរន្តិ ស្វាស្ស មេ យោតិ
 អាតាសោ ។

កិរេដ្ឋីកំការឃើញថាសន្លេងទ្រង់ បាទទ្ធុរាទិសន្ស ក្នុងអាគាសា-
 ទញ្ចយតនជ្ជានហើយ កំសេនបន្តវាទិសន្សនោះ ម្ចាស់អាទទ្ធ
 កាលគឺជាគត យល់ឃើញថា អាគាសាទញ្ចយតនជ្ជានន្តិ ជាបេស្ថ
 ស្របផ្ទះហើយ ចិត្តក៏ត្រឡប់ជាស្រប ដូច្នេះ កាំងទៅ ក្នុងសិវ
 ក្នុងអាគាសាទញ្ចយតនជ្ជានទៀត ម្ចាស់អាទទ្ធ គឺជាគត នោះឯង
 ព្រោះក្នុងបដិវត្តន៍សញ្ញា ព្រោះលេចបដិយសញ្ញា ព្រោះបិទបិទធ្វើ
 ទុកក្នុងចិត្តនូវនាគសញ្ញា ដោយប្រការទាំងពួង ក៏ចូលកាន់អាគាសា-
 ទញ្ចយតនជ្ជាន ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អាគាសមិនមានវិបិដុត ។
 ម្ចាស់អាទទ្ធ កាលគឺជាគតនោះ ប្រព្រឹត្តទៅដោយវិហារធម៌នេះ សញ្ញា
 នឹងមនសិការៈ ប្រកបដោយរូប ក៏ជ្រួលច្រាលទៀង ការជ្រួលច្រាល
 នៃសញ្ញានឹងមនសិការៈនោះ ទុកជាវាគ្មាធរបស់គឺជាគត ម្ចាស់អាទទ្ធ
 សេចក្តីទុក គប្បីកើតឡើងដល់បុគ្គលដែលធ្លាប់មានសេចក្តីស្រាវ សេចក្តី
 ត្អូញនោះនឹងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអាកាសដាក់ណាស់ មានទុបមាជ្ជចម្លេចច្រើន
 មានទុបមេយ្យ ដូចសញ្ញានឹងមនសិការៈរបស់គឺជាគត ប្រកបដោយរូប
 ដែលជ្រួលច្រាលទៀង ការជ្រួលច្រាលនៃសញ្ញានឹងមនសិការៈនោះ
 ទុកជាវាគ្មាធរ របស់គឺជាគត ដូច្នោះឯង ។

តស៊ូ មឃ្លី អាទន្ទ ឯតនហោសំ យន្តនាហំ
 សត្វសោ អាតាសានញាយតនំ សមតិញ្ញាឬ អនន្តំ
 វិញ្ញាណន្តំ វិញ្ញាណញាយតនំ ឧបសម្ពុជ្ឈ វិហរេយ្យន្តំ ។
 តស៊ូ មឃ្លី អាទន្ទ វិញ្ញាណញាយតនេ ចំនុំ ន
 បក្ខន្ធចតំ ឧប្បសីទតំ ន សន្និដ្ឋតំ ន វិមុត្តតំ ឯតំ
 សន្និដ្ឋំ បស្សតោ តស៊ូ មឃ្លី អាទន្ទ ឯតនហោសំ
 តោ ន ទោ ហេតុ តោ បដ្ឋយោ យេន មេ
 វិញ្ញាណញាយតនេ ចំនុំ ន បក្ខន្ធចតំ ឧប្បសីទតំ
 ន សន្និដ្ឋតំ ន វិមុត្តតំ ឯតំ សន្និដ្ឋំ បស្សតោ
 តស៊ូ មឃ្លី អាទន្ទ ឯតនហោសំ អាតាសានញា-
 យតនេ ទោ មេ អាជីវកំ អនិច្ចោ សោ ច មេ
 អតហុសីកតោ វិញ្ញាណញាយតនេ ច អាជីវសោ
 អនិច្ចតោ សោ ច មេ អនាសវិតោ តស៊ូ
 មេ វិញ្ញាណញាយតនេ ចំនុំ ន បក្ខន្ធចតំ ឧប្បសីទតំ
 ន សន្និដ្ឋតំ ន វិមុត្តតំ ឯតំ សន្និដ្ឋំ បស្សតោ

ហ្លួស កាន់ខ្នុរ កថាភក មានសច្ចត្តិវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា បើដូច្នោះ
 អ្នកនៃអញកន្លងបង់ខ្ញុំអាកាសាធិបតីយកជ័យជំនះ ដោយប្រការ
 តាំងក្នុង ហើយចូលកាន់វិញ្ញាណញាយកន្លង ដោយការប្តឹងទុក្ខក្នុង
 ចិត្តថា វិញ្ញាណមិនមានបីដុំ ។ ហ្លួសកាន់ខ្នុរ កាលភកយល់
 ឃើញថា វិញ្ញាណញាយកន្លងដូច្នេះ ជាបេសស្របដូច្នេះ ចិត្តក៏មិន
 ស្ករទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះស្រី ក្នុងវិញ្ញាណញាយ-
 កន្លងដូច្នេះឡើយ ហ្លួសកាន់ខ្នុរ បើភកភក មានសច្ចត្តិវិនិច្ឆ័យដូច្នេះថា
 ចុះហេតុអ្វី បច្ច័យអ្វី បានជាភកអញ យល់ឃើញថា វិញ្ញាណ-
 ញាយកន្លងដូច្នេះ ជាបេសស្របដូច្នេះហើយ ចិត្តក៏មិនស្ករទៅ មិនជ្រះ
 ថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះស្រី ក្នុងវិញ្ញាណញាយកន្លង ហ្លួសកាន់ខ្នុរ
 ភកភក មានសច្ចត្តិយល់ឃើញថា ឧបាសក្នុងអាកាសាធិបតីយកជ័យ-
 ជំនះ អញមិនខានឃើញ តាំងពាសនោះ អញមិនខានធ្វើឱ្យច្រើន
 កាន់សង្ឃក្នុងវិញ្ញាណញាយកន្លង អញមិនខានបាចទេតាំងកាន់សង្ឃ
 នោះ អញមិនខានសេពរបំបោះ បានជាភកអញ យល់ឃើញថា
 វិញ្ញាណញាយកន្លងដូច្នេះ ជាបេសស្របដូច្នេះហើយ ចិត្តក៏នៅតែមិនស្ករ
 ទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះស្រី ក្នុងវិញ្ញាណញាយកន្លងដូច្នេះ

កស្ស ម្យ៉ាង អាណន្ត ឯកសារសិ សេ ទោ អហំ
 អាណាសាធិកាយកនេ អាណិវំ ជិស្វា តំ ធម្មសិ-
 ក្កោយេ វិញ្ញាណញ្ញាយកនេ អាណិសិសំ អធិកម្ម
 តមាសេយ្យ ហំ ទោ បនេតំ វិជ្ជតិ យំ មេ
 វិញ្ញាណញ្ញាយកនេ ជំតំ បក្ខន្ធយ បសីនេយ្យ
 សន្តិដ្ឋេយ្យ វិមុដ្ឋេយ្យ ឯតំ សន្តន្តំ បស្សតោ សោ
 ទោ អហំ អាណន្ត អបបេន សមយេន អាណា-
 សាធិកាយកនេ អាណិវំ ជិស្វា តំ ធម្មសិកាសិ
 វិញ្ញាណញ្ញាយកនេ អាណិសិសំ អធិកម្ម តមាសេវី
 កស្ស ម្យ៉ាង អាណន្ត វិញ្ញាណញ្ញាយកនេ ជំតំ បក្ខន្ធាតិ
 បសីនេតិ សន្តិដ្ឋតិ វិមុដ្ឋតិ ឯតំ សន្តន្តំ បស្សតោ
 សោ ទោ អហំ អាណន្ត សព្វសោ អាណាសាធិ-
 កាយកនំ សមគិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តំ វិញ្ញាណ-
 ញ្ញាយកនំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារមិ ។ កស្ស ម្យ៉ាង
 អាណន្ត ឥមំ វិហារេន វិហារតោ អាណាសាធិកា-
 យកនសហនកា សញ្ញាមនសិកាវា សមុទាចរន្តំ

ម្ចាស់អាណន្ត បើបតថាគត មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ឃើញឃើញ
 ទោស ក្នុងកាសាធិកាយកន្សំហើយ ឆ្លើយឆ្លើយតាមឃើញទោស
 ទោះឲ្យច្រើន បាទឲ្យកាន់សិទ្ធិ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយកន្សំហើយ
 ឆ្លើយសតវត្សកាន់សិទ្ធិនោះ ហេតុនេះ តែងមានប្រាកដ គ្រង
 ធាតុថា កាលអញយល់ឃើញថា វិញ្ញាណញ្ញាយកន្សំនេះ ជា
 របស់ស្របដូច្នេះហើយ ចំណុចស្របដូច្នេះ ជ្រេថា កាន់ទៅ ចុះសិប
 ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយកន្សំនោះ ម្ចាស់អាណន្ត លុះសម័យខាងក្រោយ
 មក គឺថាគតនោះឯង ឃើញទោស ក្នុងកាសាធិកាយកន្សំ
 ហើយ ក៏ឆ្លើយតាមឃើញទោសនោះ ឲ្យច្រើន បាទឲ្យកាន់សិទ្ធិ
 ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយកន្សំហើយ ក៏សេចក្តីបំផ្លាញកាន់សិទ្ធិនោះ ម្ចាស់
 អាណន្ត កាលគឺថាគត យល់ឃើញថា វិញ្ញាណញ្ញាយកន្សំនេះ
 ជារបស់ស្របដូច្នេះ ចំណុចត្រូវបំផ្លាញដូច្នេះ ជ្រេថា កាន់ទៅ ចុះសិប
 ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយកន្សំនោះឡើង ម្ចាស់អាណន្ត គឺថាគតនោះឯង
 កម្មន៍បង់ប្រាក់កាសាធិកាយកន្សំហើយ ចូលកាន់វិញ្ញាណញ្ញា-
 យកន្សំ ដោយការធ្វើកុកក្នុងចំណុច វិញ្ញាណបិទមានបីបំផុត ។
 ម្ចាស់អាណន្ត កាលគឺថាគត នៅដោយវិហារធម៌នោះ សញ្ញាធិន៍មន-
 សិកាៈ ប្រកបដោយកាសាធិកាយកន្សំ ក៏ផ្អែមប្រាប់ឡើង

ស្វាស្ស មេ ហោតិ អាតាដោ សេយ្យជានិ អាទទុ
 សុខំតោ ទុក្ខំ ឧប្បន្នេយ្យ យាវនេវ អាតាជាយ
 ឯវេវេស្ស មេ អាតាសាទក្ខាយននសហគតា
 សញ្ញាមនសីការា សមុបាទន្តិ ស្វាស្ស មេ
 ហោតិ អាតាដោ ។

គស្ស មយ្ហំ អាទទុ ឯតនហោសិ យទ្ធជាហំ
 សព្វសោ វិញ្ញាណក្ខាយននំ សមទិក្កេឬ នត្ថិ
 កំភ្លឺតិ អាតិក្ខញ្ញាយននំ ឧបសម្បជ្ជិ វិហរេយ្យន្តិ ។
 គស្ស មយ្ហំ អាទទុ អាតិក្ខញ្ញាយននំ ចិត្តំ ន
 ចក្កទ្ធាតំ នឃ្មសំនតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ
 សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ គស្ស មយ្ហំ អាទទុ ឯតនហោសិ
 កោ ទុ ខោ យោតុ កោ បទ្វាយោ យេន
 មេ អាតិក្ខញ្ញាយននំ ចិត្តំ ន ចក្កទ្ធាតំ
 នឃ្មសំនតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ
 បស្សតោ គស្ស មយ្ហំ អាទទុ ឯតនហោសិ

ការជ្រួលច្រាលនៃសញ្ញាទាំងមនសីការៈនោះ ទុកជាអាទាដ របស់
 ភជាគត ម្ចាស់អាទទុ សេចក្តីទុក្ខំ ឆប្បត្តិឡើងដល់បុគ្គលដែលព្យាប
 មានសេចក្តីស្អប់ សេចក្តីទុក្ខនោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីការពារជាភិណាត
 មានឧបមាដូចម្តេចម្តីញ មានឧបាយ្យ ដូចសញ្ញាទាំងមនសីការៈរបស់
 ភជាគត ប្រកបដោយអាកាសានក្ខាយននជ្យាន ដែលជ្រួលច្រាល
 ឡើង ការជ្រួលច្រាលនៃសញ្ញាទាំងមនសីការៈនោះ ទុកជាអាទាដ
 របស់ភជាគតដូច្នោះឯង ។

ម្ចាស់អាទទុ ភជាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា ច្រើនបោះ គួរក
 កាតុកញ្ញ កន្លងមន្តិវិញ្ញាណក្ខាយននជ្យាន ហើយចូលកាន់អាតិក្ខ-
 ញ្ញាយននជ្យាន ដោយការច្រើនក្នុងចិត្ត អ្វីនិចត្តនមិនមាន ។ ក្នុង
 អាទទុ កាលភជាគត យល់ឃើញថា អាតិក្ខញ្ញាយននជ្យាននេះ ជា
 របស់ស្របដូច្នេះហើយ ចិត្តក៏មិនស្អប់ទៅ មិនជ្រេថ្លា មិនតាំងនៅ មិន
 ចុះស៊ប់ ក្នុងអាតិក្ខញ្ញាយននជ្យានឡើយ ម្ចាស់អាទទុ ទើបភជាគត
 មានសេចក្តីឡើងដល់ដូច្នេះថា ចុះហេតុអ្វី ច្រើនអ្វី បានជា កាល
 អញយល់ឃើញថា អាតិក្ខញ្ញាយននជ្យាននេះ ជារបស់ស្របដូច្នេះហើយ
 ចិត្តមិនស្អប់ទៅ មិនជ្រេថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះស៊ប់ ក្នុងអាតិក្ខញ្ញ-
 ាយននជ្យាន ម្ចាស់អាទទុ ភជាគតមានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នេះថា

វិញ្ញាណញាយតនេ ។ មេ អាទិទេវា អនិដ្ឋោ
 សោ ច មេ អតហុលីកតោ អាកិត្តញាយតនេ ច
 អាទិសំសោ អនន្តកតោ សោ ច មេ អមាសេវិតា
 តស្មា មេ អាកិត្តញាយតនេ ចិត្តំ ន បក្ខទុតិ
 នប្បសីទតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ ឯកំ សន្តិទិ
 បស្សតោ តស្ស មយ្ហំ អាទទុ ឯតទហាសិ
 សទេ ។ មហំ វិញ្ញាណញាយតនេ អាទិទេវំ ទិស្វា
 តំ តហុលីកតេយ្យំ អាកិត្តញាយតនេ អាទិសំសំ
 អនិក្ខត្ត តមាសេវេយ្យំ ហំ ។ មេ មនេតំ វិជ្ជតំ យំ មេ
 អាកិត្តញាយតនេ ចិត្តំ បក្ខទុយ្យ បសីទេយ្យ
 សន្តិដ្ឋេយ្យ វិមុត្តេយ្យ ឯកំ សន្តិទិ បស្សតោ សោ
 ។ មហំ អាទទុ អបមេន សមយេន វិញ្ញាណញា-
 យតនេ អាទិទេវំ ទិស្វា តំ តហុលីកតាសី
 អាកិត្តញាយតនេ អាទិសំសំ អនិក្ខត្ត តមាសេវី

ឧទេសក្កវិញ្ញាណញាយតនេផ្សាន អញមិនបានឃើញ វាង្គិកសាធាន
 អញមិនបានឃើញច្រើន កាន់សង្ឃ ក្នុងអាកិត្តញាយតនេផ្សាន អញ
 មិនបានបាន កាន់កាន់សង្ឃនោះ អញមិនបានសេចក្តីបំបែក បានជា
 កាលអញយល់ឃើញថា កាកិត្តញាយតនេផ្សាននេះ ជាបេសស្វប្បវត្ត
 ហើយ ចិត្តកំភើបមិនស្កមទេ មិនដឹងថា មិនកាន់ទេ មិនចុះសិប
 ក្នុងអាកិត្តញាយតនេផ្សាន ខ្លួនខ្លួន ទើបកត់តមាសេវិតី
 ត្រូវដូច្នេះថា បើអញឃើញថាស ក្នុងវិញ្ញាណញាយតនេផ្សានហើយ
 គប្បីធ្វើខ្ញុំការឃើញថាសាធានច្រើន បាននូវកាន់សង្ឃ ក្នុងអាកិត្ត-
 ញាយតនេផ្សានហើយ គប្បីសេចក្តីបំបែកកាន់សង្ឃនោះ ហេតុនេះ តែង
 មានជាប្រាកដ តែងតែជា កាលអញយល់ឃើញថា កាកិត្តញា-
 យតនេផ្សាននេះ ជាបេសស្វប្បវត្តហើយ ចិត្តក៏ស្កមទៅ ដឹងថា
 កាន់ទៅ ចុះសិប ក្នុងអាកិត្តញាយតនេផ្សានបាន ខ្លួនខ្លួន លុះ
 សម័យខាងក្រោយមក ក៏អាកិត្តនោះឯង ឃើញថាសក្នុងវិញ្ញាណញា-
 យតនេផ្សានហើយ ក៏ធ្វើខ្ញុំការឃើញថាសាធាន ច្រើន បាននូវ
 កាន់សង្ឃក្នុងអាកិត្តញាយតនេផ្សានហើយ ក៏សេចក្តីបំបែកកាន់សង្ឃនោះ

តស្ស មយ្ហំ អាទទ្ធ អាភិក្កញ្ញាយតនេ ចិត្តំ
 បក្កទ្ធិតំ បសីនតំ សង្ខំជ្ជតំ វិបុត្តតិ ឯតំ សន្តន្តិ
 បស្សតោ សោ ចោ អហំ អាទទ្ធ សព្វសោ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម ទត្ថិ តត្បិតំ
 អាភិក្កញ្ញាយតនំ ឧបសម្មជ្ឈំ វិហារមិ ។ តស្ស
 មយ្ហំ អាទទ្ធ ឥមិនា វិហារេន វិហារតោ វិញ្ញាណញ្ញា-
 យតនសហគតា សញ្ញាមនសីកាវា សមុទាចរន្តំ
 ស្វាស្ស មេ ហោតិ អាតោ ធម្មយ្យង្គិមំ អាទទ្ធ
 សុខំនោ ទុក្ខំ ឧប្បន្នេយ្យ យារិវេ អាតោនាយ
 ឯវមេស្ស មេ វិញ្ញាណញ្ញាយតនសហគតា សញ្ញា-
 មនសីកាវា សមុទាចរន្តំ ស្វាស្ស មេ ហោតិ
 អាតោ ។

មាលអាទទ្ធ កាលភវាគគយលវេញ្ញា អាភិក្កញ្ញាយតនជ្ជាននោះ
 ជាបេសស្សប្បដ្ឋន្ន ចិត្តកិច្ចឡប់ជាស្រដៅ ដូច្នោះ កាំងនៅ ចុះស្រប
 ក្នុងអាភិក្កញ្ញាយតនជ្ជានឡើង មាលអាទទ្ធ ភវាគគនោះ កន្លងបង់
 ដូចវិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ជាន ដោយប្រការទាំងក្នុង ហើយចូលសាខ់
 អាភិក្កញ្ញាយតនជ្ជាន ដោយការធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា អ្វីគិតដូចម្តេចមាន ។
 មាលអាទទ្ធ កាលភវាគគនៅដោយវិហារនេះ សញ្ញាទ័ពមនសីការៈ
 ប្រកបដោយវិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ជាន ក៏ជ្រួលច្រាលឡើង ការជ្រួល
 ច្រាលនៃសញ្ញាទ័ពមនសីការៈនោះ ទុកជាអាណា បេសភវាគគ
 មាលអាទទ្ធ សេចក្តីទុក្ខ ភវ្យតិកឡើង ដល់បុគ្គលដែលទ្រាប់មាន
 សេចក្តីសុខ សេចក្តីទុក្ខនោះ ទ័ពច្រើនៗទៅ ដើម្បីការពារជាកំណត់
 មានមហាដូចម្តេចម្យ៉ាង មានបែបយ្យ ដូចសញ្ញាទ័ពមនសីការៈរបស់
 ភវាគគ ប្រកបដោយវិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ជាន ជ្រួលជ្រួលច្រាលឡើង
 ការជ្រួលច្រាលនៃសញ្ញាទ័ពមនសីការៈនោះ ទុកជាអាណា បេស
 ភវាគគ ដូច្នោះឯង ។

តស៊ូ មធ្យម អាណន្ត ឯកឧបាសិ យន្តបាត់
 សត្វសា អាត់ត្បាយកន្លែង សមគ្គក្នុង ទេវ-
 សញ្ញាសញ្ញាយកន្លែង ឧបសម្ព័ន្ធ វិហារយន្ត ។
 តស៊ូ មធ្យម អាណន្ត ទេវសញ្ញាសញ្ញាយកន្លែង
 ចិត្ត ៥ បក្ខទុក្ខ ឧបសម្ព័ន្ធ ៥ សន្តិដ្ឋតិ ៥
 វិមុត្តតិ ឯក សន្តិដ្ឋតិ បស្សតោ តស៊ូ មធ្យម
 អាណន្ត ឯកឧបាសិ តោ ៥ ថា យោគ តោ
 បក្ខយោ យោ មេ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយកន្លែង ចិត្ត
 ៥ បក្ខទុក្ខ ឧបសម្ព័ន្ធ ៥ សន្តិដ្ឋតិ ៥ វិមុត្តតិ
 ឯក សន្តិដ្ឋតិ បស្សតោ តស៊ូ មធ្យម អាណន្ត
 ឯកឧបាសិ អាត់ត្បាយកន្លែង ថា មេ អាណន្ត
 អនិច្ចាតោ សោ ៥ មេ អនិច្ចាតោ ទេវសញ្ញា-
 សញ្ញាយកន្លែង ៥ អាណន្ត អនិច្ចាតោ សោ
 ៥ មេ អនិច្ចាតោ តស៊ូ មេ ទេវសញ្ញាសញ្ញា-
 សញ្ញាយកន្លែង ចិត្ត ៥ បក្ខទុក្ខ ឧបសម្ព័ន្ធ ៥
 សន្តិដ្ឋតិ ៥ វិមុត្តតិ ឯក សន្តិដ្ឋតិ បស្សតោ

បាលកន្លែង គឺជាគតិសេចក្តីត្រូវដឹងថា បើដូច្នេះ
 គួរតែអញ្ជើញ ក្នុងបទព្រឹត្តិការណ៍យកន្លែង ដោយប្រការទាំងឡាយ
 ហើយប្រការនេះទេវសញ្ញាសញ្ញាយកន្លែង ។ បាលកន្លែង កាល
 គឺជាគតិ យល់ឃើញថា ទេវសញ្ញាសញ្ញាយកន្លែងនេះ ជាបេសស្តប័
 ផ្សេងហើយ ចិត្តក៏មិនស្មោះ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ ប៉ិនចុះស្រប
 ក្នុងទេវសញ្ញាសញ្ញាយកន្លែងឡើយ បាលកន្លែង បើគឺជាគតិ
 នានាសេចក្តីត្រូវដឹងថា ចុះហេតុអ្វី មធ្យម បាលកាល
 អញ្ជើញយល់ឃើញថា ទេវសញ្ញាសញ្ញាយកន្លែងនេះ ជាបេសស្តប័
 ផ្សេងហើយ ចិត្តក៏មិនស្មោះ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ ប៉ិនចុះស្រប
 ទេវសញ្ញាសញ្ញាយកន្លែង បាលកន្លែង គឺជាគតិសេចក្តីយល់
 ឃើញដូច្នេះថា ៤ ទោស ក្នុងកតិការណ៍យកន្លែង អញ្ជើញមិនទាន់ឃើញ
 តាំងទោសនោះ អញ្ជើញមិនទាន់ធ្វើឱ្យច្រើន កតិសន្តិក្នុងទេវសញ្ញាសញ្ញា-
 សញ្ញាយកន្លែង អញ្ជើញមិនទាន់បាន តាំងកតិសន្តិក្នុងនោះ អញ្ជើញ
 ទាន់សតិសម្រេច បាលកាលអញ្ជើញ យល់ឃើញថា ទេវសញ្ញាសញ្ញា-
 សញ្ញាយកន្លែងនេះ ជាបេសស្តប័ផ្សេងហើយ ចិត្តក៏មិនស្មោះ មិនជ្រះថ្លា
 មិនតាំងនៅ ប៉ិនចុះស្របក្នុងទេវសញ្ញាសញ្ញាយកន្លែង

ភស្ស មឃ្លំ អាទន្ទ ឯតេយ្យោសំ សរេ ខោ អហំ
 អាកំព្វញ្ញាយតនេ អាទិនំ ធិស្វា តំ ធម្មាស្ថ-
 កមយ្យំ នេសញ្ញាបាសញ្ញាយតនេ អាទំសំសំ អធិកម្ម
 តមាសេវេយ្យំ ហំ ខោ មនេតំ វិជ្ជតំ យំ មេ
 នេសញ្ញាបាសញ្ញាយតនេ ធិតុំ មក្កុទ្ធកុំ មសិ-
 ទេយ្យ សន្តិទ្ធកុំ វិមុទ្ធកុំ ឯតំ សន្តិទ្ធកុំ មស្សតោ
 សោ ខោ អហំ អាទន្ទ អមរេន សមាយេន
 អាកំព្វញ្ញាយតនេ អាទិនំ ធិស្វា តំ ធម្មាស្ថកាសិ
 នេសញ្ញាបាសញ្ញាយតនេ អាទំសំសំ អធិកម្ម តមា-
 សេវី ភស្ស មឃ្លំ អាទន្ទ នេសញ្ញាបាសញ្ញាយតនេ
 ធិតុំ មក្កុទ្ធកុំ មសិទតំ សន្តិទ្ធកុំ វិមុទ្ធកុំ ឯតំ
 សន្តិទ្ធកុំ មស្សតោ សោ ខោ អហំ អាទន្ទ
 សត្វសោ អាកំព្វញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម នេសញ្ញា-
 បាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារមិ ។ ភស្ស មឃ្លំ
 អាទន្ទ ឥមិទា វិហារេន វិហារតោ អាកំព្វញ្ញា-
 យតនេសមាគតា សញ្ញាមនេសំ កាវេ សន្តិទាមនេ

ម្ចាស់កាន់ រើបកថាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា បើអញឃើញ
 ទោស ក្នុងអាកំព្វញ្ញាយតនេដ្ឋានហើយ ឆ្លៀតផ្លូវការឃើញទោស
 ទោសច្រើន បើបានកាន់សិរ្ស ក្នុងនេសញ្ញាបាសញ្ញាយតនេដ្ឋាន
 ហើយ ឆ្លៀតសេចក្តីបំប៉នកាន់សិរ្សនោះ ហេតុនេះ តែងមាន
 ជម្រកស្រី ត្រង់នាស្សី កាលអញ យល់ឃើញថា នេសញ្ញា-
 បាសញ្ញាយតនេដ្ឋាននេះ ជាបេសស្សបំប៉នហើយ ចិត្តស្សីស្ករទៅ
 ជ្រុះថា តាំងទៅ ចុះសិបក្នុងនេសញ្ញាបាសញ្ញាយតនេដ្ឋាន ម្ចាស់
 កាន់ លុះសម័យកងក្រោយមក កថាគតនោះឯង ឃើញទោសក្នុង
 អាកំព្វញ្ញាយតនេដ្ឋានហើយ តំរូវផ្លូវការឃើញទោសនោះ ច្រើន
 ទោសកាន់សិរ្ស ក្នុងនេសញ្ញាបាសញ្ញាយតនេដ្ឋានហើយ តំសេន
 កប់ផ្លូវកាន់សិរ្សនោះ ម្ចាស់កាន់ កាលកថាគត យល់ឃើញថា នេស-
 ញ្ញាបាសញ្ញាយតនេដ្ឋាននេះ ជាបេសស្សបំប៉ន ចិត្តត្រឡប់ជា
 ស្ករទៅ ជ្រុះថា តាំងទៅ ចុះសិបក្នុងនេសញ្ញាបាសញ្ញាយតនេដ្ឋាន
 ឡើង ម្ចាស់កាន់ កថាគតនោះឯងក្នុងបំប៉នកំព្វញ្ញាយតនេដ្ឋាន
 ដោយប្រការតាំងក្នុង ហើយចូលកាន់នេសញ្ញាបាសញ្ញាយតនេដ្ឋាន ។
 ម្ចាស់កាន់ កាលកថាគត ទៅដោយវិហារធម៌នេះ សញ្ញាវិនិបទ-
 សំភារៈ ដែលប្រកបដោយអាកំព្វញ្ញាយតនេដ្ឋាន តម្រូវប្រាសឡើង

ស្វាស្ស មេ ហោតំ អាតោ ឆោយ្យថាមំ អាទទ្ធ
សុចំចោ ធុក្កំ ឧប្បន្នេយ្យ យាវទេវ អាតោ ឆាយ វាមេ-
វស្ស មេ អាតិញ្ចញ្ញាយននសហាតោ សញ្ញាម-
សំការា សមុទាចារ្យំ ស្វាស្ស មេ ហោតំ អាតោ ។

តស្ស មយំ អាទទ្ធ ឯតទហោសំ យេន្ទ្រាយា
នេវសញ្ញាធាសញ្ញាយននំ សមតិញ្ញម្ហ សញ្ញាវេយ្យន-
នំកេនំ ឧបសម្បន្នំ វិហរេយ្យន្តំ ។ តស្ស មយំ
អាទទ្ធ សញ្ញាវេយ្យននំកេន ចិន្តំ ន បក្ខន្ធចតិ
ឧប្បសំនតំ ន សន្តិដ្ឋតំ ន វិមុត្តតំ ឯ វិមុត្តតំ ឯ វិមុត្តតំ
បស្សតោ តស្ស មយំ អាទទ្ធ ឯតទហោសំ តោ
នុ ទោ ហេតុ តោ បច្ចយោ យេន មេ សញ្ញា-
វេយ្យននំកេន ចិន្តំ ន បក្ខន្ធចតិ ឧប្បសំនតំ ន
សន្តិដ្ឋតំ ន វិមុត្តតំ ឯ វិមុត្តតំ ឯ វិមុត្តតំ បស្សតោ តស្ស
មយំ អាទទ្ធ ឯតទហោសំ នេវសញ្ញាធាសញ្ញា-
យនន ទោ មេ អាទិទហំ អនិដ្ឋោ សោ ច
មេ អត្ថហុស្តិកតោ សញ្ញាវេយ្យននំកេន ច
អាទិសំសោ អននិកតោ សោ ច មេ អនិសំសោ

ការជ្រួលច្រាលនៃសញ្ញានឹងមនសិការនោះ ទុកជាអាទិទហោសំគត
ម្ចាស់អាទទ្ធ សេចក្តីទុក្ខកប្បិកេតឡើង ដល់បុគ្គលដែលធ្លាប់មានសេចក្តី
សុខ សេចក្តីទុក្ខនោះនឹងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអាទិទហោសំគត មានបរមជ្ជម
ម្តេចមិញ មានបរមយ្យម្ចាស់សញ្ញានឹងមនសិការរបស់គេឯគត ដែលប្រ-
កបដោយអាតិញ្ចញ្ញាយននជ្ជានដែលជ្រួលច្រាលឡើង ការជ្រួលច្រាល
នៃសញ្ញានឹងមនសិការនោះ ទុកជាអាទិទហោសំគតជាគតដូច្នេះឯង ។

ម្ចាស់អាទទ្ធ គតគតមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា បើដូច្នោះ ត្រូវតែអញ
ក្នុងចំនុចនៃសញ្ញាធាសញ្ញាយននជ្ជាន ហើយចូលរាប់សញ្ញាវេ-
យ្យននំកេន ។ ម្ចាស់អាទទ្ធ កាលគតគត យល់ឃើញថា សញ្ញាវេ-
យ្យននំកេននុំ ជាបេសស្តបំផ្លុច្នេះហើយ ចិត្តក៏មិនស្តុះទៅ មិនជ្រេថ្លា
មិនតាំងនៅ មិនចុះសំបក់សញ្ញាវេយ្យននំកេនឡើយ ម្ចាស់អាទទ្ធ
ទើបគតគតមានសេចក្តីស្ងៀមស្ងួតថា ចុះហេតុអ្វី បង្គំយអ្វី បានជាគាល
អញយល់ឃើញថា សញ្ញាវេយ្យននំកេននុំ ជាបេសស្តបំផ្លុច្នេះហើយ
ចិត្តក៏មិនស្តុះទៅ មិនជ្រេថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះសំបក់សញ្ញាវេយ្យនន-
កេន ម្ចាស់អាទទ្ធ គតគតមានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នេះថា ឧ ហេតុ ក្នុង
នេវសញ្ញាធាសញ្ញាយននជ្ជាន អញមិនទាន់ឃើញ ទាំងនោះនោះអញ
ប៉ុន្មានប៉ុន្មានប្រឹង ពិនិត្យសញ្ញាវេយ្យននំកេន អញមិនទាន់បាន

តស្មា មេ សញ្ញាវេទយេតិវេទនេ ចិត្តំ ន បក្ខទ្គតំ
 ធម្មសំនតំ ន សន្តិដ្ឋតំ ន វុទ្ធព្វតំ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ
 បស្សតោ តស្ស មយ្ហំ អាទន្ទ ឯតំ ឯសោ ឯសោ
 ទោ អហំ នេសញ្ញាធាសញ្ញាយកនេ អាទិវេ
 ទិស្វា តំ ធម្មសញ្ញាយកនេ សញ្ញាវេទយេតិវេទនេ
 អាទិសំសំ អនិក្ខត្ត តមាសេវេយ្យំ ហំ ទោ
 បនេតំ វុទ្ធព្វតំ យំ មេ សញ្ញាវេទយេតិវេទនេ ចិត្តំ
 បក្ខទ្គយ្យ បសិទ្ធយ្យ សន្តិដ្ឋយ្យ វុទ្ធព្វយ្យ ឯតំ
 សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ សោ ទោ ឯសោ អាទន្ទ
 អបរេន សមយេន នេសញ្ញាធាសញ្ញាយកនេ
 អាទិវេ ទិស្វា តំ ធម្មសញ្ញាយកនេ សញ្ញាវេទយេតិ
 វេទនេ អាទិសំសំ អនិក្ខត្ត តមាសេវេ តស្ស
 មយ្ហំ អាទន្ទ សញ្ញាវេទយេតិវេទនេ ចិត្តំ បក្ខទ្គតំ
 ធម្មសំនតំ សន្តិដ្ឋតំ វុទ្ធព្វតំ ឯតំ សន្តិដ្ឋំ បស្សតោ
 សោ ទោ អហំ អាទន្ទ សទ្ធសោ នេសញ្ញាធាសញ្ញា-
 យកនេ សមតិក្ខត្ត សញ្ញាវេទយេតិវេទនេ ឧបសម្មា

តំនិកានិស្សន្ទនា អញ្ញមិនខានសេចក្តីទេ បានជាតាងអញ្ញយល់
 ឃើញថា សញ្ញាវេទយេតិវេទន៍ ជាបេសំស្សប្បដ្ឋន្ទេហិយ ចិត្តតំ
 កែមិនស្តេច មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនចុះសំបក់សញ្ញាវេទ-
 ន៍និកាន ម្នាលអាទន្ទ ទើបគេបានសេចក្តីជ្រះថ្លា ឃើញ
 ឃើញថា សញ្ញាវេទយេតិវេទន៍ ជាបេសំស្សប្បដ្ឋន្ទេហិយ ឧបសម្មា
 ឃើញថា សញ្ញាវេទយេតិវេទន៍ បាននូវកានិស្សន្ទនា សញ្ញាវេទយេតិវេទន៍
 ហើយ ឧបសម្មាប្បដ្ឋន្ទេហិយ កានិស្សន្ទនា ហេតុនេះ តែងមានច្រក
 ត្រង់តាម កាលអញ្ញ យល់ឃើញថា សញ្ញាវេទយេតិវេទន៍
 ជាបេសំស្សប្បដ្ឋន្ទេហិយ ចិត្តតំ មិនស្តេច ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះសំបក់
 សញ្ញាវេទយេតិវេទន៍ ម្នាលអាទន្ទ លុះសេចក្តីជ្រះថ្លា
 គេបាននូវកានិស្សន្ទនា ឃើញថា សញ្ញាវេទយេតិវេទន៍ ជាបេសំស្សប្បដ្ឋន្ទេហិយ
 តំនិកានិស្សន្ទនា ឧបសម្មា បាននូវកានិស្សន្ទនា សញ្ញាវេទ-
 យេតិវេទន៍ ហើយ តំនិកានិស្សន្ទនា ម្នាលអាទន្ទ កាល
 គេបានឃើញថា សញ្ញាវេទយេតិវេទន៍ ជាបេសំស្សប្បដ្ឋន្ទេហិយ ចិត្ត
 តំនិកានិស្សន្ទនា ជ្រះថ្លា តាំងនៅ ចុះសំបក់សញ្ញាវេទយេតិវេទន៍
 ហើយ ម្នាលអាទន្ទ គេបាននូវកានិស្សន្ទនា សញ្ញាវេទយេតិវេទន៍
 ហើយ ឧបសម្មាប្បដ្ឋន្ទេហិយ កានិស្សន្ទនា ហេតុនេះ តែងមានច្រក

វិហារដ៏ បញ្ញាយ ច មេ ធីស្វា អាសាវី បរិក្ខយំ
អនុម័ត្ត ។

យាវក៏វិញ្ញាបំ អាណន្ទ ឥមា ធរ អនុបុព្វ-
វិហារសមាបត្តិយោ ច ឯវំ អនុលោមប្បដិលោមំ
សមាបត្តិម្យ វុដ្ឋមិម្យ ធរ តាកាមំ អាណន្ទ
សនេវតោ លោកោ សមាវតោ សព្វេហ្មតោ
សស្សមណព្រាហ្មណីយា បដាយ សនេវមនុស្សយ
អនុត្តំ សម្មាសម្ពោធិ អតិសម្ពុតោ បច្ចុញ្ញាសី
យោកា ច ទោ អមំ អាណន្ទ ឥមា ធរ អនុបុព្វ-
វិហារសមាបត្តិយោ ឯវំ អនុលោមប្បដិលោមំ សមា-
បត្តិម្យ វុដ្ឋមិម្យ អមាមំ អាណន្ទ សនេវតោ លោកោ
សមាវតោ សព្វេហ្មតោ សស្សមណព្រាហ្មណីយា
បដាយ សនេវមនុស្សយ អនុត្តំ សម្មាសម្ពោធិ
អតិសម្ពុតោ បច្ចុញ្ញាសី ញាណត្វ បទ មេ
ធីស្វា ធីនាធិ អត្តប្បា មេ ទេតោវិមុត្តំ
អយបត្តិមា ធាតិ ធីនាធិ បុព្វតោតិ ។

ឯកសារៈចំនីឡាយ របស់គាត់គត ក៏ដល់ខ្លួនគាត់អស់រលីងទៅ ព្រោះ
ឃើញដោយប្រាថ្នា ។

ម្ចាស់អាណន្ទ អនុបុព្វវិហារសមាបត្តិចាំង៧នេះ គាត់គត មិនទាន់
ចូលផង មិនទាន់ចេញផង ជាអនុលោមប្បដិលោម យ៉ាងនេះបាន
ដកបណា ម្ចាស់អាណន្ទ គាត់គតក៏មិនទាន់ហ៊ានប្តេជ្ញាថា ជាអ្នកត្រាស់
ដឹងច្បាស់ ខ្លួនសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណដ៏ប្រសើរ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំង
លោក មាហោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈ
និងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្បជទេព និងមនុស្សដ៏សេស ដកបោះ
ឡើយ ម្ចាស់អាណន្ទ លុះតែអនុបុព្វវិហារសមាបត្តិចាំង៧នេះ គាត់គត
ចូលផង ចេញផង ជាអនុលោមប្បដិលោម យ៉ាងនេះបាន ក្នុងកាលណា
ម្ចាស់អាណន្ទ រើមគាត់គត ហ៊ានប្តេជ្ញាថា ជាអ្នកត្រាស់ដឹងច្បាស់ ខ្លួន
សម្មាសម្ពោធិញ្ញាណដ៏ប្រសើរ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំងលោក
មាហោក ព្រហ្មលោកក្នុងពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍
ទាំងមនុស្សជាសម្បជទេព និងមនុស្សដ៏សេស ក្នុងកាលនោះ ឯញ្ញាណ-
ស្សនៈ (ការដឹងនិងការឃើញ) ក៏កើតឡើងដល់គាត់គត ទេតោវិមុត្តិ
របស់អញមិនគ្រឹក ទេតោវិមុត្តិ (របស់អញ) កតប្បក្កតិការ
ឥឡូវនេះ មិនបានឡើយ ។

តព្រ្មក្ខន្ធិ វារីទី(១)

ទ្វេ វិហារ ច និក្ខានំ ការី ឈានេន ចក្ខុមំ អនន្តោ
ព្រាហ្មណេ(២) ទេវំ តាតេន ឧបស្សេន ចាតំ ។

១- ឧ. ៥- តព្រ្មក្ខន្ធិ ៥ ២. ៥. ព្រាហ្មណ ។

វិទ្យាធិប្បវត្តន្តនោះ គឺ

និយាយអំពីអទុច្ចរិត្យោរាជិយោ លើក ព្រះនិក្ខាន ១ មេតា ១
ឈាន ជាតំរប់ ៥ ព្រះធានុទុ ១ លោកយន្តិកព្រាហ្មណ៍ ១
សង្គ្រាមាចសវេរាតាវិជិយោ ១ អរិយិច្ឆេសី ១ ធម្មសុទ្ធ-
គោបតី ១ ។

បញ្ចមោ បញ្ចាលវិគ្គោ

(៤៤) ឯកំ សមយំ អាយស្មា អាទន្ទោ
 គោសម្ព័យំ វិហរតិ យោសំតារមេ ។ អថោ
 អាយស្មា ឧទាយំ យេនាយស្មា អាទន្ទោ តេតុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមីត្វា អាយស្មតា អាទន្ទេន សន្តិ សុខ្នោធំ
 សុខ្នោធិយំ កាចំ សារាណិយំ វិគីសារេត្វា
 ឯកមន្តំ ធិសីទំ ។ ឯកមន្តំ ធិសីទ្ធោ ចោ
 អាយស្មា ឧទាយំ អាយស្មន្តំ អាទន្តំ ឯកនកោច
 វត្តមន្តំ អារុសោ បញ្ចាលចល្លោទ ទេវេត្តេន
 សម្ពាទ គតំ ឧកាសំ អវិទា ក្នុងមេនសា
 យោ ឈានមទុក្ខជ្ឈំ តុទ្ធោ បដិសីទនិសកោ បុទីតំ ។
 កកខោ(១) អារុសោ សម្ពាទោ ។ កកខោ សម្ពាទ
 ឧកាសានិកោ វត្តោ កកខោតំ ។ បញ្ចមោ អារុសោ
 កាមកុណំ សម្ពាទោ វត្តោ កកខោ ។ កកខោ បញ្ច ។

១ ឧ. គតមោ ឧ កោ ។

បញ្ចាលវិគ្គទី ៥

(៤៥) សម័យប្បយ ព្រះអាទន្តមីមានអាយុ កាលគង់នៅក្នុងយោ-
 សំតារមេ ជិតក្រុងវិហារសម្ព័យ ។ គ្រានោះ ព្រះឧទាយមីមានអាយុ បាន
 ចូលទៅក្រោយអាទន្តមីមានអាយុ ពុទ្ធចូលទៅដល់ហើយ កុំធ្វើសេចក្តី
 រីករាយជាមួយនឹងព្រះអាទន្តមីមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលអ្នករីករាយ
 នឹងពាក្យដែលអ្នករំលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះឧទាយមី
 មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បាននិយាយនឹងព្រះអាទន្តមីមាន
 អាយុដូច្នេះថា ម្ចាស់អារុសោ ទេវេត្តេនយោបញ្ចាលចល្លោ គោល
 នូវពាក្យនេះថា

បុគ្គលណា មានបញ្ញាក្រាស់ ដូចផែនដី ជាបញ្ចសំនួរ
 កោសដែលគាំងនៅ ក្នុងចំនៀត ជាព្រះពុទ្ធ ក្រាស់ដ៏ធំនូវ
 ឈាន បុគ្គលនោះ ជាអ្នកប្រាជ្ញ លាភ័ន្ធនឹងប្រសើរផុត ។
 ម្ចាស់អារុសោ ចំនៀតនោះគឺដូចម្តេចខ្លះ ។ កាក្រាស់ដ៏ធំនូវ
 កោស ក្នុងចំនៀត ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ តើដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់អារុសោ កាមកុណា ៩ យ៉ាងនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ច្រើនសំដែងថា រឹចនៀត ។ កាមកុណា ៩ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។

ចត្តវិនិច្ឆ័យ្យា រុទ្ធា ឥដ្ឋា កក្កា មធាចា ចំយរុទ្ធា
 កាម្មបសញ្ញតា រជជំយា សោតវិនិច្ឆ័យ្យា សដ្ឋា ។ បេ ។
 យវចវិនិច្ឆ័យ្យា កក្កា ចំព្រវិនិច្ឆ័យ្យា រសា កាយ-
 វិនិច្ឆ័យ្យា រដ្ឋស្វា ឥដ្ឋា កក្កា មធាចា ចំយរុទ្ធា
 កាម្មបសញ្ញតា រជជំយា ។ ឥមេ ទោ អាវុសោ
 បញ្ច កាមកុណា សន្តានោ វុត្តោ កក្កតា ។
 ឥដ្ឋាវសោ កំត្តុ វិវិច្ឆេ កាមេហំ ។ បេ ។ បឋមជ្ឈង្គំ
 ចេសម្បជ្ឈំ វិហរតំ ឯត្តាវតាមិ ទោ កវុសោ
 សន្តានោ ឱកាសាឯកយោ វុត្តោ កក្កតា យិយា-
 យេន ។ តត្រិបត្តំ^(១) សន្តានោ កំត្តុ កក្ក-
 វិសន្តានោ ។ យនេវ កក្កុ វិកត្តាវិចារក អចំរុទ្ធា ហោជិ
 អយមេត្ត សន្តានោ ។ មុន ចឋវ អាវុសោ កំត្តុ

១ ១. កត្តបត្តំ ។ ឃ. កត្តបត្តិ ។

កំប្រវេលធម្មជីវីដោយចតុ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីភាវចិត្ត
 មានសភាពជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម ជាហេតុនៃសច្ចក្តិ
 ត្រេកអរ ១ សំឡេងដែលធម្មជីវីដោយសោតៈ ១ ។ បេ ។ ក្នុងដែល
 ធម្មជីវីដោយច្រមុះ ១ សេដែលធម្មជីវីដោយអណ្តាត ១ ផ្សេងដែល
 ធម្មជីវីដោយសំដោយកាយ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីភាវចិត្ត
 មានសភាពជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម ជាហេតុនៃសច្ចក្តិ
 ត្រេកអរ ១ ។ ម្នាលអាវុសោ កាមកុណា ៥ យ៉ាងនេះឯង ព្រះវិហារ
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងថា ទីចង្អៀត ។ ម្នាលអាវុសោ កំត្តុកុដ
 សាសនានេះ ស្ងាត់បាតកាមតាំងឡាយ ។ បេ ។ បានដល់ទូរបឋមជ្ឈាន
 ម្នាលអាវុសោ ការត្រាស់ដឹងខ្លះកាល ក្នុងទីចង្អៀត ដែលព្រះវិហារ
 ព្រះភាគត្រាស់សំដែងហើយ ដោយចរិយាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ
 ឯង ។ ទីចង្អៀតក្នុងវិហារ ក្នុងបឋមជ្ឈាននោះ ទីចង្អៀតក្នុងបឋម-
 ជ្ឈាននោះក៏ដូចម្តេច ។ កាលណា ចើរកក្កុះនឹងវិចារ ក្នុងបឋមជ្ឈាន
 នោះ មុនពេលនោះទៅទេ កាលនោះវិកកក្កុះនឹងវិចារនេះ ហោរថា
 ជាទីចង្អៀត ក្នុងបឋមជ្ឈាននោះ ។ ម្នាលអាវុសោ មួយទៀត កំត្តុ

វិភង្គក្តីចាត់ រូបសមា ។ មេ ។ តុត្ថយជ្ឈង្គ ឧបសម្បជ្ឈ
 វិហរតិ ឯត្តាវតាបិ ទោ អារុសា សម្ពាទេ ឱកា-
 សាធិគមោ វុត្តោ ភកវតា បរិយាយេន ។ តត្របត្តិ
 សម្ពាទោ កំលុ តត្ថ សម្ពាទោ ។ យេវេវ តត្ថ បិក
 អនិវុទ្ធា ហោតំ អយមេត្ថ សម្ពាទោ ។ មុន ចបរំ
 អារុសា ភិក្ខុ បីតំយា ច វិភង្គ ។ មេ ។ តុត្ថយជ្ឈង្គ
 ឧបសម្បជ្ឈ វិហរតិ ឯត្តាវតាបិ ទោ អារុសា សម្ពាទេ
 ឱកាសាធិគមោ វុត្តោ ភកវតា បរិយាយេន ។
 តត្របត្តិ សម្ពាទោ កំលុ តត្ថ សម្ពាទោ ។ យេវេវ
 តត្ថ ឧបេក្ខាសុខំ អនិវុទ្ធា ហោតំ អយមេត្ថ
 សម្ពាទោ ។ មុន ចបរំ អារុសា ភិក្ខុ សុខស្ស
 ច បរិយាទា ។ មេ ។ តុត្ថយជ្ឈង្គ ឧបសម្បជ្ឈ
 វិហរតិ ឯត្តាវតាបិ ទោ អារុសា សម្ពាទេ
 ឱកាសាធិគមោ វុត្តោ ភកវតា បរិយាយេន ។

ព្រះសូមរំលឹកក្នុងន័យវិចារ ។ មេ ។ បានដល់ខ្លះតុត្ថយជ្ឈង្គ
 ម្ចាស់អារុសា ការគ្រាសំដីនិវុទ្ធិឧកាស ក្នុងចិត្តឡើង ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគច្រើនគ្រាសំដីនិវុទ្ធិហើយ ដោយបរិយាយមានប្រយោជន៍ប៉ុណ្ណោះ
 ឯង ។ ចិត្តឡើងនៃនិវុទ្ធិ ក្នុងតុត្ថយជ្ឈង្គនោះ ចិត្តឡើងក្នុងតុត្ថយ-
 ជ្ឈង្គនោះ តើដូចម្តេច ។ កាលណា បើបិក ក្នុងតុត្ថយជ្ឈង្គនោះ
 មិនទាន់លេចទៅទេ កាលនោះ ភាពមិនលេចទៅនៃបិកនេះ ឈ្មោះ
 ថាចិត្តឡើង ក្នុងតុត្ថយជ្ឈង្គនោះ ។ ម្ចាស់អារុសា មួយទៀត
 គឺកុំ ព្រោះប្រាសពាក្យបិកឯង ។ មេ ។ បានដល់ខ្លះតុត្ថយជ្ឈង្គ ម្ចាស់
 អារុសា ការគ្រាសំដីនិវុទ្ធិឧកាស ក្នុងចិត្តឡើង ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគច្រើនគ្រាសំដីនិវុទ្ធិហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។
 ចិត្តឡើងនៃនិវុទ្ធិ ក្នុងតុត្ថយជ្ឈង្គនោះ ចិត្តឡើងក្នុងតុត្ថយជ្ឈង្គនោះ
 តើដូចម្តេច ។ កាលណា បើមេក្នុងនិវុទ្ធិ ក្នុងតុត្ថយជ្ឈង្គនោះ
 មិនទាន់លេចទៅទេ កាលនោះ ភាពមិនលេចទៅនៃមេក្នុង និវុទ្ធិនេះ
 ឈ្មោះថាចិត្តឡើង ក្នុងតុត្ថយជ្ឈង្គនោះ ។ ម្ចាស់អារុសា មួយទៀត
 គឺកុំព្រោះលេចនិវុទ្ធិសព្វក្តីសុខផង ។ មេ ។ បានដល់ខ្លះតុត្ថយជ្ឈង្គ
 ម្ចាស់អារុសា ការគ្រាសំដីនិវុទ្ធិឧកាស ក្នុងចិត្តឡើង ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគច្រើនគ្រាសំដីនិវុទ្ធិហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។

គត្រិបត្តិ សម្ពាដា កំព្វ តត្ថ សម្ពាដា ។ យេនេ
 តត្ថ រូបសញ្ញា អនិរុទ្ធា ហោតិ អយមេត្ថ សម្ពាដា ។
 បុន ចមរំ អារុសា កំត្តុ សព្វសោ រូបសញ្ញា
 សមគំក្កាមា ចជយសញ្ញា អនុដ្ឋេហំ នាទត្តសញ្ញា
 អននសីតាភ អនន្តោ អាកាសោតិ អាកាសានញ្ចា-
 យតនំ ឧបសម្មជ្ជេ វិហរតិ ឯត្តាវតាបំ ចោ អារុសោ
 សម្ពាដេ ឱកាសានំកមោ កុត្តា កតវតា បរិយាយេន ។
 គត្រិបត្តិ សម្ពាដា កំព្វ តត្ថ សម្ពាដា ។ យេនេ
 តត្ថ អាកាសានញ្ចាយតនសញ្ញា អនិរុទ្ធា ហោតិ
 អយមេត្ថ សម្ពាដា ។ បុន ចមរំ អារុសោ កំត្តុ
 សព្វសោ អាកាសានញ្ចាយតនំ សមគំក្កាមុ អនន្តំ
 វិញ្ញាណនំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនំ ឧបសម្មជ្ជេ វិហរតិ

ទិចច្ឆៀតវេយ្យោ កុដិចកុដ្ឋជ្ជានោះ ទិចច្ឆៀតកុដិចកុដ្ឋជ្ជានោះ
 តើដូចម្តេច ។ កាលណា បើរូបសញ្ញា កុដិចកុដ្ឋជ្ជានោះ មិន
 ខាន់លេក់ទៅទេ កាលនោះ ភាពមិនលេក់ទៅ នៃរូបសញ្ញានេះ
 ឈ្មោះថាទិចច្ឆៀត កុដិចកុដ្ឋជ្ជានោះ ។ ខាលរក្សសោ មួយទៀត
 ក៏កុដានដល់នូវភាគសានញ្ចាយតនជ្ជានោះ ដោយការធ្វើទុកកុដិចកុដ្ឋ
 ភាគសម្រាប់មិនមែនជ្ជានោះ ព្រោះកន្លងនូវរូបសញ្ញា ព្រោះលេក់
 នូវរូបសញ្ញា ព្រោះមិនធ្វើទុកកុដិចកុដ្ឋនូវភាគសញ្ញា ដោយប្រការ
 ចំណង់ ខាលរក្សសោ ការត្រាស់ដឹងនូវភាគសញ្ញា កុដិចច្ឆៀត
 ដែលព្រះអង្គមានព្រះកន្លង ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដឹងហើយ ដោយបរិយាយ
 ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។ ទិចច្ឆៀត វេយ្យោកុដិចកុដ្ឋភាគសានញ្ចាយតនជ្ជានោះ
 នោះ ទិចច្ឆៀត កុដិចកុដ្ឋភាគសានញ្ចាយតនជ្ជានោះ តើដូចម្តេច ។
 កាលណា បើភាគសានញ្ចាយតនសញ្ញា កុដិចកុដ្ឋភាគសានញ្ចាយតន-
 ជ្ជានោះ មិនខាន់លេក់ទៅទេ កាលនោះ ភាពមិនលេក់ទៅនៃភាគ-
 សានញ្ចាយតនសញ្ញានេះ ឈ្មោះថាទិចច្ឆៀត កុដិចកុដ្ឋភាគសានញ្ចាយ-
 តនជ្ជានោះ ។ ខាលរក្សសោ មួយទៀត ក៏កុដានដល់នូវវិញ្ញា-
 ណញ្ចាយតនជ្ជានោះ ដោយការធ្វើទុកកុដិចកុដ្ឋ វិញ្ញាណមិនមែនមិនមែន
 ជ្ជានោះ ព្រោះកន្លងនូវភាគសានញ្ចាយតនជ្ជានោះ ដោយប្រការចំណង់

ឯកាភិក្ខុ ទោ អារុសោ សម្ពាទេ ឱកាសាធិគមោ
 វុត្តោ កកវតា បរិយាយេន ។ តត្រិបត្ថិ សម្ពាទោ កក្ក
 តត្ថ សម្ពាទោ ។ យនេវ តត្ថ វិញ្ញាណញ្ញាយននសញ្ញា
 អនិរុត្តា ហោតិ អយមេត្ថ សម្ពាទោ ។ ឬន ចបរិ
 អារុសោ ភំត្ថុ សព្វសោ វិញ្ញាណញ្ញាយនន សម-
 តិញ្ញម្ម ធន្ធិ កក្កតិ អាតកញ្ញាយនន ឧបសម្បជ្ជ
 វិហរតិ ឯកាភិក្ខុ ទោ អារុសោ សម្ពាទេ ឱកាសាធិ-
 គមោ វុត្តោ កកវតា បរិយាយេន ។ តត្រិបត្ថិ សម្ពាទោ
 កក្ក តត្ថ សម្ពាទោ ។ យនេវ តត្ថ អាតកញ្ញា-
 ញ្ញាយននសញ្ញា អនិរុត្តា ហោតិ អយមេត្ថ សម្ពាទោ ។

ឯកាភិក្ខុ ការព្រាស់ជំងឺនូវឧកាស ក្នុងទីចង្អៀត ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។
 ទីចង្អៀតដែលមាន ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយននផ្សានោះ ទីចង្អៀតក្នុង
 វិញ្ញាណញ្ញាយននផ្សានោះ តើដូចម្តេច ។ កាលណា បើវិញ្ញា-
 ណញ្ញាយននសញ្ញា ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយននផ្សានោះ មិនទាន់រលត់
 ទៅទេ កាលនោះ ភាពមិនរលត់ទៅនៃវិញ្ញាណញ្ញាយននសញ្ញានេះ
 ឈ្មោះថាទីចង្អៀត ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយននផ្សានោះ ។ ឯកាភិក្ខុ
 មួយទៀត គិតបានផលនូវកក្កតិញ្ញាយននផ្សាន ដោយការធ្វើឧក្ខន្ធ
 ចិត្តថា វត្ថុនៃកក្កតិញ្ញាយននផ្សានោះ ព្រោះក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយននផ្សាន
 ដោយប្រការម៉្លងក្នុង ឯកាភិក្ខុ ការព្រាស់ជំងឺនូវឧកាស ក្នុងទី
 ចង្អៀត ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយ ដោយ
 បរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។ ទីចង្អៀតដែលមាន ក្នុងកក្កតិញ្ញាយ-
 ននផ្សានោះ ទីចង្អៀតក្នុងកក្កតិញ្ញាយននផ្សានោះ តើដូចម្តេច ។
 កាលណា បើកក្កតិញ្ញាយននសញ្ញា ក្នុងកក្កតិញ្ញាយននផ្សាន
 នោះ មិនទាន់រលត់ទៅទេ កាលនោះ ភាពមិនរលត់ទៅនៃកក្កតិញ្ញា-
 យននសញ្ញានេះ ឈ្មោះថាទីចង្អៀត ក្នុងកក្កតិញ្ញាយននផ្សានោះ ។

ចុន ចប់ អារុសោ កំកុ សត្វសោ អាតិញ្ចញ្ញាយននំ
 សមគិក្កម្ម ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយននំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ ឯត្តាវតាមិ ។ ទោ អារុសោ សម្ពាទេ ឱតោ-
 សាជំគមោ វុត្តោ កកវតា បរិយាយេន ។ តត្របត្ថិ
 សម្ពាទោ តិញ្ច តត្ថ សម្ពាទោ ។ យទេវ
 តត្ថ ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយននសញ្ញា អនិច្ចា ហោតិ
 អយមេត្ថ សម្ពាទោ ។ ចុន ចប់ អារុសោ កំកុ
 សត្វសោ ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយននំ សមគិក្កម្ម
 សញ្ញាវេទយននំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ បញ្ញាយ-
 បស្ស ឱស្វា អាសវា បរិក្ខណោ ហោនិ ឯត្តាវតាមិ
 ។ ទោ អារុសោ សម្ពាទេ ឱតោសាជំគមោ វុត្តោ
 កកវតា បរិយាយេនាតិ ។

ម្នាលអារុសោ មួយទៀត ភិក្ខុបាទដល់នូវទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយ-
 ននសញ្ញា ព្រោះកន្លងនូវកកវតាញ្ញាយននសញ្ញា ដោយប្រការទាំងឡាយ
 ម្នាលអារុសោ ការគ្រាស់ដឹងនូវឧកាស ក្នុងទីចង្អៀត ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះកោតទ្រង់គ្រាស់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។
 ទីចង្អៀត ដែលមានក្នុងទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយននសញ្ញានោះ ទីចង្អៀត
 ក្នុងទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយននសញ្ញានោះ តើដូចម្តេច ។ កាលណា
 បើទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយននសញ្ញា ក្នុងទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយននសញ្ញា
 នោះ មិនទាន់រលត់ទៅទេ កាលនោះ ភាគប៉ុន្មានរលត់ទៅទេ-
 សញ្ញាធាសញ្ញាយននសញ្ញានេះ ឈ្មោះថាទីចង្អៀត ក្នុងទេវសញ្ញា-
 ធាសញ្ញាយននសញ្ញាទាំងនោះ ។ ម្នាលអារុសោ មួយទៀត ភិក្ខុបាទ
 ដល់នូវសញ្ញាវេទយនននិកេត ព្រោះកន្លងនូវទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយន-
 នសញ្ញា ដោយប្រការទាំងឡាយ អាសវាចំណីឡាយរបស់កិក្ខុនោះ គឺរបស់
 រលីងរៅ ព្រោះឃើញដោយមញ្ញា ម្នាលអារុសោ ការគ្រាស់ដឹង
 នូវឧកាស ក្នុងទីចង្អៀត ដែលព្រះដ៏មានព្រះកោត ទ្រង់គ្រាស់សំដែង
 ហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។

[២៣] កាយសត្វី កាយសត្វីតិ អាវុសោ
 វុត្តកំ កំភ្នាវោ ធុ ទោ អាវុសោ កាយសត្វី
 វុត្តោ កកវតាតំ ។ វេទាវុសោ ភិក្ខុ វិវិទ្ធោ
 កាយេហិ ។ បេ ។ បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ
 យថា យថា ច តតាយតំ តថា តថា មំ កាយេន
 ធុសំព្វា វិហារតិ ឯត្តាវតាមំ ទោ អាវុសោ កាយសត្វី
 វុត្តោ កកវតា បរិយាយេន ។ មុន ចបរំ
 អាវុសោ ភិក្ខុ វិគត្តាវិចារិកំ រូបសញ្ញា ។ បេ ។
 ធុតំយជ្ឈានំ តតំយជ្ឈានំ ចតុត្ថជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈំ
 វិហារតិ យថា យថា ច តតាយតំ តថា តថា មំ
 កាយេន ធុសំព្វា វិហារតិ ឯត្តាវតាមំ ទោ អាវុសោ
 កាយសត្វី វុត្តោ កកវតា បរិយាយេន ។ មុន
 ចបរំ អាវុសោ ភិក្ខុ សព្វសោ រូបសញ្ញានំ
 សមត្ថក្ខមា មជ្ឈិមសញ្ញានំ អនុម្ពិមា ធានត្ថសញ្ញានំ
 អមនសិកាវា អនេត្តា អាត្មាសោតិ អាត្មាសា-
 យកាយតំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហារតិ យថា យថា ច
 តតាយតំ តថា តថា មំ កាយេន ធុសំព្វា វិហារតិ

[២៣] ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះដំរែនព្រះភាន់ទ្រង់សំដែងថា កាយ-
 សត្វី កាយសត្វី ផ្សេងៗ ម្ចាស់អាវុសោ កាយសត្វី ដែលព្រះមានព្រះភាន់
 សំដែងហើយ តើដោយហេតុម្យ៉ាង ។ ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ស្ងាត់ថាភក្តាមតាំងឱ្យយ ។ បេ ។ បានដល់ខ្ញុំបឋមជ្ឈាន កាយ-
 នេះតិចបឋមជ្ឈាននោះបាន ព្រោះភក្តាវេទាវុសោ ភិក្ខុកំណត់ស្រីវិទ្យាកាយ-
 កនៈនោះ ដោយកាយ ព្រោះភក្តាវេទាវុសោ កាយសត្វី-
 មុត្តល ដែលព្រះដំរែនព្រះភាន់ទ្រង់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយស្រីប
 ប្រែស្តែងឯង ។ ម្ចាស់អាវុសោ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រះសូម្បែងខ្ញុំវិគត្ត-
 វិចារិក ។ បេ ។ តំបានដល់ខ្ញុំចតុត្ថជ្ឈាន តតិយជ្ឈាន ចតុត្ថជ្ឈាន
 កាយនេះនោះភក្តាព្រះភក្តាវេទាវុសោ ភិក្ខុកំណត់ស្រីវិទ្យាកាយកនៈនោះ
 ដោយកាយ ព្រោះភក្តាវេទាវុសោ កាយសត្វីមុត្តលដែល
 ព្រះដំរែនព្រះភាន់ទ្រង់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយ ស្រីបម្តែងឯង ។
 ម្ចាស់អាវុសោ មួយទៀត ភិក្ខុបានដល់ខ្ញុំអាត្មាសាសនកាយនេះជ្ឈាន
 ដោយសារធ្វើខ្ញុំក្នុងចិត្តថា អាត្មាសមិទធានតំបំផុតដូច្នេះ ព្រោះកម្មវិធី
 រូបសញ្ញា ព្រោះវិមាសខៅខែបដិមមញ្ញា ព្រោះមិនបានធ្វើខ្ញុំក្នុងចិត្ត
 នានត្ថសញ្ញា ដោយប្រការទាំងពួង កាយនេះនោះ ភក្តាព្រះភក្តា
 វេទាវុសោ ភិក្ខុកំណត់ស្រីវិទ្យាកាយនេះនោះដោយកាយ ព្រោះភក្តាវេទាវុសោ ។

ឯកាគាមី ទោ អកុសោ កាយសក្ខី វុត្តោ ភក្កតា
 បរិយាយេន ។ បេ ។ បុន ចបរិ អកុសោ ភិក្ខុ
 សទ្ធសោ ខេវសញ្ញាធាសញ្ញាយនំ សមគំក្កដ
 សញ្ញាវេនយេនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារិ បញ្ញាយ-
 បស្ស ធិស្វា អសវា បរិក្ខណា ហោន្តំ យថា
 យថា ច ឧបាយនំ គថា គថា ចំ កាយេន
 ធុសំភា វិហារិ ឯកាគាមី ទោ អកុសោ កាយ-
 សក្ខី វុត្តោ ភក្កតា ឯប្បវាយេនាតំ ។

[២២] បញ្ញាវុត្តោ បញ្ញាវុត្តោតិ អកុសោ
 វុត្តតិ ភិក្ខុវតា ធុ ទោ អកុសោ បញ្ញាវុត្តោ
 វុត្តោ ភក្កតាតិ ។ ឥនាវសោ ភិក្ខុ វិវិទេវ
 កាមេហិ ។ បេ ។ បមេជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារិ បញ្ញាយ បន បដាធាតំ(១) ឯកាគាមី
 ទោ អកុសោ បញ្ញាវុត្តោ វុត្តោ ភក្កតា
 បរិយាយេន ។ បេ ។ បុន ចបរិ អកុសោ ភិក្ខុ

១ ឧ.ម. បញ្ញាយ ច ឧ បដាធាតំ ។

ខាលកុសោ កាយសក្ខីបុគ្គល ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សម្រែង
 ហើយ ដោយបរិយាយ (តិមបុណ្ណៈឯង ។ បេ ។ ខាលកុសោ
 មួយទៀត ក៏ចូលដល់នូវបញ្ញាវេនយេនំ ព្រោះកន្លងនូវខេវ-
 សញ្ញាធាសញ្ញាយនំជូន ដោយប្រការទាំងឡាយ អសវាទាំងឡាយ
 បេសក្កុទោះ តិមសំល័ងទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញា អាយនៈ
 នោះគឺគ្រោះពាសណា ។ ភិក្ខុកំពាល់ត្រូវនូវអាយនៈនោះដោយកាយ
 ព្រះភាគនោះ ។ ខាលកុសោ កាយសក្ខីបុគ្គល ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់សម្រែងហើយ ដោយបរិយាយ (តិមបុណ្ណៈឯង ។

[២២] ខាលកុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្រាវជ្រាវ
 បញ្ញាវុត្ត បញ្ញាវុត្ត ផ្ទះ ខាលកុសោ បញ្ញាវុត្តបុគ្គល
 ដែលព្រះអង្គសម្រែងហើយ តើដោយហេតុប៉ុន្មាន ។ ខាលកុសោ
 ក៏គិតសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាយទាំងឡាយ ។ បេ ។ ក៏បាន
 ដល់នូវបរិយាយ ទាំងដ៏ទូលំដោយបញ្ញា ខាលកុសោ បញ្ញា-
 វុត្តបុគ្គល ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សម្រែងហើយ ដោយ
 បរិយាយ (តិមបុណ្ណៈឯង ។ បេ ។ ខាលកុសោ មួយទៀត ភិក្ខុ

សត្វសោ ទេវសញ្ញា ធាសញ្ញា យេន៍ សមគំក្កដ្ឋ
 សញ្ញាវេទយេន៍កេន៍ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ បញ្ញាយ-
 បស្ស ធិស្វា អាសវា បរិក្ខណា ហោន្តិ បញ្ញាយ
 បទ បដាទានិ ឯត្តាវតាមិ ទោ អាវុសោ បញ្ញាវិធីត្ថោ
 វុត្តោ ភកវតា ធិប្បវាយាយេនាតិ ។

[២៨] ឧត្តោភាគវិធីត្ថោ ឧត្តោភាគវិធីត្ថោតិ
 អាវុសោ វុត្តតិ ត្ថិត្តាវតា ទុ ទោ អាវុសោ ឧត្តោភា-
 គវិធីត្ថោ វុត្តោ ភកវតាតិ ។ ឧត្តោសោ ភិក្ខុ វិវិទ្ធោ
 តាមេហិ ។ បេ ។ បេ ។ បេ ។ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ
 យថា យថា ច តទាយេន៍ តថា តថា ធិ កាយេន
 ធុសំគ្វា វិហរតិ បញ្ញាយ បទ បដាទានិ ឯត្តាវតាមិ
 ទោ អាវុសោ ឧត្តោភាគវិធីត្ថោ វុត្តោ ភកវតា បរិយា-
 យេន ។ បេ ។ បេ ។ បេ ។ អាវុសោ ភិក្ខុ សត្វសោ ទេវ-
 សញ្ញា ធាសញ្ញា យេន៍ សមគំក្កដ្ឋ សញ្ញាវេទយេន៍កេន៍
 ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ បញ្ញាយបស្ស ធិស្វា អាសវា
 បរិក្ខណា ហោន្តិ យថា យថា ច តទាយេន៍

បាធិស្វរសញ្ញាវេទយេន៍កេន៍ ព្រះកន្ទិទ្ធវេទសញ្ញាធាសញ្ញា-
 យេន៍កេន៍ ដោយប្រការទាំងឡាយ កាសវា ទាំងឡាយរបស់ភិក្ខុនោះ
 ក៏សរសើរទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញា ទាំងភិក្ខុនោះ ក៏ដឹងច្បាស់
 ដោយបញ្ញា មូលកាវុសោ បញ្ញាវិធីត្ថោ ដែលព្រះវិហារព្រះ
 ភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។

[២៩] មូលកាវុសោ ព្រះវិហារព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា កេតា-
 ភាគវិធីត្ថោ កេតាភាគវិធីត្ថោ ដូច្នេះ មូលកាវុសោ កេតាភាគវិធីត្ថោ-
 បុគ្គល ដែលព្រះបាទព្រះភាគ សំដែងហើយ តើដោយហេតុប៉ុណ្ណោះ ។
 មូលកាវុសោ ភិក្ខុភិក្ខុសាសនានេះ ស្ងប់ចាកតាមទាំងឡាយ ។ បេ ។
 ក៏បានដឹងច្បាស់បែបដូច្នេះ អាយតន៍នោះ ក៏គ្រាន់តែអាការណា ។ ភិក្ខុ
 ពាលត្រូវឲ្យរាយការនានាដោយសារ ព្រះអាការណា ។ ទាំងដឹង
 ច្បាស់ដោយបញ្ញា មូលកាវុសោ កេតាភាគវិធីត្ថោបុគ្គល ដែលព្រះ
 វិហារព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។ បេ ។
 មូលកាវុសោ ឧបសម្បជ្ជ ភិក្ខុបានដឹងច្បាស់សញ្ញាវេទយេន៍កេន៍ ព្រះ
 កន្ទិទ្ធវេទសញ្ញាធាសញ្ញាយេន៍កេន៍ ដោយប្រការទាំងឡាយ កាសវា
 ទាំងឡាយរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏សរសើរទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញា
 អាយតន៍នោះក៏គ្រាន់តែអាការណា ។ ភិក្ខុពាលត្រូវឲ្យរាយការនានា

តថា តថា នំ កាយេន ធុសិក្ខា វិហរតំ បញ្ញាយ
បុន បដាធាតំ ឯក្កាវតាបំ ទោ អារុសោ ឧកតោកា-
កវុត្តោ វុត្តោ កកវតា នំប្បវិយាយេនាតិ ។

[៤៦] សន្និដ្ឋកោ ធម្មោ សន្និដ្ឋកោ ធម្មោតំ
អារុសោ វុត្តតិ កកវតា ទុ ទោ អារុសោ សន្និដ្ឋកោ
ធម្មោ វុត្តោ កកវតាតិ ។ នធារុសោ ភិក្ខុ វិវិច្ឆេ
កាមេហិ ។ បេ ។ បវេសដ្ឋានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរតំ
ឯក្កាវតាបំ ទោ អារុសោ សន្និដ្ឋកោ ធម្មោ វុត្តោ
កកវតា បវិយាយេន ។ បេ ។ បុន ចមវំ អារុសោ
ភិក្ខុ សព្វសោ នេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតំ សមតិក្កដ្ឋ
សញ្ញាវេយ្យនិកេហំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហរតំ បញ្ញាយ-
បស្ស នំស្វា អាសវំ បវត្តិណា ហេតុំ ឯក្កាវតាបំ
ទោ អារុសោ សន្និដ្ឋកោ ធម្មោ វុត្តោ កកវតា
នំប្បវិយាយេនាតិ ។

[៤៧] សន្និដ្ឋកំ និព្វានំ សន្និដ្ឋកំ និព្វានន្តំ អារុសោ
វុត្តតិ កកវតា ទុ ទោ អារុសោ សន្និដ្ឋកំ និព្វានំ
វុត្តិ កកវតាតិ ។ នធារុសោ ភិក្ខុ វិវិច្ឆេ កាមេហិ ។ បេ ។

ដោយកាយ ព្រះធាតុកាយនោះ ទាំងបួនដ៏ច្បាស់ហើយបញ្ញា ម្ចាស់
កាយសា ឧកតោកាភិក្ខុកុស្តល ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែង
ហើយ ដោយនិប្បវិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណេះឯង ។

[៤៦] ម្ចាស់កាយសា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា សន្និដ្ឋ-
កធម៌ សន្និដ្ឋកធម៌ ដូច្នេះ ម្ចាស់កាយសា សន្និដ្ឋកធម៌ ដែលព្រះអង្គ
សំដែងហើយ តើដោយហេតុប៉ុន្មាន ។ ម្ចាស់កាយសា ភិក្ខុកុស្តលសទានេះ
ស្ងាត់ចាកកាយទាំងឡាយ ។ បេ ។ គឺបានដល់នូវបរិមជ្ឈាន ម្ចាស់កាយសា
សន្និដ្ឋកធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយហើយ
ត្រឹមប៉ុណ្ណេះឯង ។ បេ ។ ម្ចាស់កាយសា មួយទៀត គឺបានដល់នូវសញ្ញា-
វេយ្យនិកេហ ព្រះកន្លងនូវសញ្ញាធាសញ្ញាយតន្តរៈ ដោយ
ប្រការព្រះពុទ្ធ កាលសំដែងឡាយចេញនូវកាយនោះ គឺដល់រាងទេវ ព្រោះ
ឃើញដោយបញ្ញា ម្ចាស់កាយសា សន្និដ្ឋកធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយនិប្បវិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណេះឯង ។

[៤៧] ម្ចាស់កាយសា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
សន្និដ្ឋកនិព្វាន សន្និដ្ឋកនិព្វាន ដូច្នេះ ម្ចាស់កាយសា សន្និដ្ឋកនិព្វាន
ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ តើដោយហេតុប៉ុន្មាន ។
ម្ចាស់កាយសា ភិក្ខុកុស្តលសទានេះ ស្ងាត់ចាកកាយទាំងឡាយ ។ បេ ។

បឋមជ្ឈិមំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហរតំ ឯត្ថាវតាបំ ទោ អារុសោ
 សន្និដ្ឋិតំ ចំព្វានំ វុត្ថំ ភកវតា បរិយាយេន ។ បេ ។
 មុន ចេវំ អារុសោ ភិក្ខុ សទ្ធសោ នេសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយកំ សមគំក្ខន្ធ សញ្ញាវេនយិកំគេនំ
 ឧបសម្បជ្ឈំ វិហរតំ បញ្ញាយចស្ស ធិស្វា អាសវា
 បរិក្ខិណា ហោត្ថំ ឯត្ថាវតាបំ ទោ អារុសោ នរុត្ថិដ្ឋិតំ
 ចំព្វានំ វុត្ថំ ភកវតា ធិប្បិយាយេនាតិ ។

(២៨) ចំព្វានំ ចំព្វានន្តំ អារុសោ វុត្ថំ ។ បេ ។

(២៩) បរិច្ចានំ បរិច្ចានន្តំ ។ បេ ។

(៣០) ភន្តន្តិច្ចានំ ភន្តន្តិច្ចានន្តំ អារុសោ
 វុត្ថំ ។ បេ ។

(៣១) ធិដ្ឋន្តិច្ចានំ ធិដ្ឋន្តិច្ចានន្តំ អារុសោ
 វុត្ថំ កត្តាវតា ទុ ទោ អារុសោ ធិដ្ឋន្តិច្ចានំ វុត្ថំ
 ភកវតាតិ ។ អារុសោ ភិក្ខុ វិវិច្ឆេ កាមេហំ ។ បេ ។

កំពានដល់ខ្ញុំបឋមជ្ឈិមំ ហួសអារុសោ សន្និដ្ឋិតំព្វានំ ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់សម្រែងហើយ ដោយបរិយាយមានត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។ បេ ។
 ហួសអារុសោ មួយទៀត ភិក្ខុព្វានដល់ខ្ញុំសញ្ញាវេនយិកំគេនំ
 ព្រះភន្តន្តិច្ចានំសញ្ញាសញ្ញាយកំព្វានំ ដោយប្រការវិនិច្ឆ័យ
 អាសវៈចំព្វាយរបស់ភិក្ខុនោះកំសំសេនីទេ ព្រោះឃើញដោយមញ្ញា
 ហួសអារុសោ សន្និដ្ឋិតំព្វានំ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្រែង
 ហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង ។

(២៨) ហួសអារុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ចំព្វានំ ចំព្វាន ដូច្នេះ ។ បេ ។

(២៩) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា បរិច្ចានំ បរិច្ចាន
 ដូច្នេះ ។ បេ ។

(៣០) ហួសអារុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ភន្តន្តិច្ចានំ ភន្តន្តិច្ចាន ដូច្នេះ ។ បេ ។

(៣១) ហួសអារុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ធិដ្ឋន្តិច្ចានំ ធិដ្ឋន្តិច្ចាន ដូច្នេះ ហួសអារុសោ ធិដ្ឋន្តិច្ចានំ ដែល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សម្រែងហើយ ដោយហេតុប៉ុន្មាន ។
 ហួសអារុសោ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្វាគរីយាកាមចំព្វាយ ។ បេ ។

បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតំ ឯត្តរតាមំ ទោ អកុសោ
 និដ្ឋនម្មនិព្វានំ វត្តំ កកវតា មរិយាយេន ។ មេ ។ បុន
 ចបរិ អកុសោ ភិក្ខុ សទ្ធសោ នេវសញ្ញាតាសញ្ញាយ-
 តនំ សមតិក្កម្មំ សញ្ញាមធម៌តនំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហរតំ បញ្ញាយបស្ស ទំស្វា អាសវា បរិក្ខណា
 ហោន្តំ ឯត្តរតាមំ ទោ អកុសោ និដ្ឋនម្មនិព្វានំ វត្តំ
 កកវតា និម្បរិយាយេនាតិ ។

បញ្ចាលវត្ត ចក្ខុវេទ ។

ត្រៀមខ្លី ភិក្ខុ

បញ្ចាលោ កាមហេសត្វ(១) ឧកោ(២) សន្និដ្ឋតា ទ្វេ
 និព្វានំ បរិនិព្វានំ តន្តនិដ្ឋនម្មកេន ទាតិ ។
 នេវកនិទានេ បញ្ចាលសកោ សមត្តោ(៣) ។

១ ឧ. បញ្ចាលោ កាយសត្វ ៦ ។ ឧ. សម្ភារោ កាយសត្វ ចក្ខុវេទ ។ ២ ឧ. ឧកោ
 កាលោ ។ ៣ ឧ. ឧ. បឋម បញ្ចាលសត្វ សមត្ត ។

កំបានដល់ខ្ញុំបឋមជ្ឈាន ម្ចាស់អកុសោ ទំដ្ឋនម្មនិព្វាន ដែលព្រះ
 មានព្រះភាគច្រើនក្រសែសំដែងហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ
 ឯង ។ មេ ។ ម្ចាស់អកុសោ បូយទៀត កំបានដល់ខ្ញុំសញ្ញា-
 មធម៌តនំ ព្រោះកន្លងទៅសញ្ញាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយ
 ប្រការទាំងឡាយ កាសវៈទាំងឡាយ របស់ភិក្ខុនោះ ក៏សំរេចរំលងទៅ
 ព្រោះឃើញដោយមញ្ញា ម្ចាស់អកុសោ ទំដ្ឋនម្មនិព្វាន ដែលព្រះ
 មានព្រះភាគ ច្រើនសំដែងហើយ ដោយនិម្បរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ
 ឯង ។

បឋម ចក្ខុវេទ ។

ឧទ្ទានក្នុងបញ្ចាលវត្តនោះគឺ

និយាយអំពីបញ្ចាលចក្ខុវេទច្រើន កាបៀក្សៀនភាម ១
 បញ្ញាវត្ត ១ ឧកោកាតវត្ត ១ សន្និដ្ឋតៈ ១
 ២ លើក និព្វាន ១ បរិនិព្វាន ១ តន្តនិព្វាន ១ នីតិទំដ្ឋ-
 នម្មនិព្វាន ១ ។

បឋម ចក្ខុវេទ ក្នុងវិចិត្រគោតម ។

បណ្ណាសកាសង្គហ័តា វិគ្គា
បឋមោ ទេមវគ្គោ

(៥២) ទេមំ ទេមន្តំ អារុសោ វុច្ចតំ កំត្តាវតា
នុ ទោ អារុសោ ទេមំ វុត្តំ កកវតាតំ ។ នំបារុសោ
កំកុ វិវិទូរ កាមេហិ ។ បេ ។ បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ
វិហរតំ ឯត្តាវតាមិ ទោ អារុសោ ទេមំ វុត្តំ កកវតា
បរិយាយេន ។ បេ ។ មុន ចមរំ អារុសោ កំកុ
សត្វសោ នេវសញ្ញាសញ្ញាយតនំ សមតំក្កម្ម សញ្ញា-
វេយ្យតនំភេនំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតំ បញ្ញាយបស្ស
នំស្វា អាសវា បរិស្ថិណា ហោន្តំ ឯត្តាវតាមិ ទោ
អារុសោ ទេមំ វុត្តំ កកវតា នំបរិយាយេនាតិ ។

(៥៣) ទេមប្បត្តោ ទេមប្បត្តោតំ អារុសោ វុច្ចតំ ។ បេ ។

(៥៤) អមតំ អមតន្តំ អារុសោ វុច្ចតំ ។

បណ្ណាសកាសង្គហ័តា
ទេមវគ្គទី ១

(៥២) ម្ចាស់អារុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា សេចក្តី
ក្សេម សេចក្តីក្សេម ដូច្នេះ ម្ចាស់អារុសោ សេចក្តីក្សេម ដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហើយ តើដោយហេតុច្បុំឆ្ងាន ។ ម្ចាស់អារុសោ
កំកុកុន៍សាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមចាំនិទ្យាយ ។ បេ ។ បានដល់ខ្ញុំ
បឋមជ្ឈាន ម្ចាស់អារុសោ សេចក្តីក្សេម ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណេះឯង ។ បេ ។
ម្ចាស់អារុសោ មួយទៀត កំកុបានដល់ខ្ញុំសញ្ញាវេយ្យតនំពេច
ព្រោះកន្លងនូវសញ្ញាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយប្រការចាំនិទ្យាយ
កាសវាចាំនិទ្យាយ របស់កំកុនោះតំអស់លើស៧ ព្រោះយើងគ្មានដោយ
បញ្ញា ម្ចាស់អារុសោ សេចក្តីក្សេម ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
សរសើរហើយ ដោយនិម្មិតយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណេះឯង ។

(៥៣) ម្ចាស់អារុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា
បុគ្គលដល់ខ្ញុំសេចក្តីក្សេម ដល់ខ្ញុំសេចក្តីក្សេម ដូច្នេះ ។ បេ ។

(៥៤) ម្ចាស់អារុសោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា អមតៈ
អមតៈ ដូច្នេះ ។

បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហរតិ ឯត្តារតាមិ ទោ
 អាវុសោ អនុបុត្តនិរោតោ វុត្តោ កករតា
 បរិយាយេន ។ បេ ។ បុន ចបរិ អាវុសោ កិក្ខុ
 សត្វសោ ។ នេសញ្ញាតាសញ្ញាយតនំ សបតិក្កុប្ប
 សញ្ញាវេនយតនិរោតំ ឧបសម្បជ្ឈំ វិហរតិ ចញ្ញាយ-
 ចស្ស ធិស្វា អាសវា បរិក្ខុណា ហោន្តំ ឯត្តារតាមិ
 ទោ អាវុសោ អនុបុត្តនិរោតោ វុត្តោ កករតា ធិប្ប-
 រិយាយេនាតិ ។

[៦២] នវ កិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អកញ្ចោ
 អរហត្តំ សុច្ឆិកាតំ ។ កាតមេ នវ ។ វាតំ
 ឆោសំ មោហំ កោតំ ឧបទាហំ មក្ខំ បណាសំ
 ឥស្សំ វជ្ជរិយំ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ នវ ធម្មេ
 អប្បហាយ អកញ្ចោ អរហត្តំ សុច្ឆិកាតំ ។

បានដល់នូវបឋមជ្ឈានំ ខ្នាតអាវុសោ សេចក្តីរលត់ដោយលំអាប់
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយបរិយាយ ត្រឹម
 ប៉ុណ្ណេះឯង ។ បេ ។ ហួសអាវុសោ មួយទៀត ក៏ក្នុងនាមដល់នូវ
 សញ្ញាវេនយតនិរោតំ ព្រះកន្លងទៅសញ្ញាតាសញ្ញាយកន្លែង
 ដោយប្រការទាំងឡាយ អាសវៈទាំងឡាយ ចេសកិក្ខុនោះក៏សំ
 ដែងទៅ ព្រោះឃើញដោយចញ្ញា ខ្នាតអាវុសោ សេចក្តីរលត់
 ដោយលំអាប់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដោយ
 ធិប្បរិយាយ ត្រឹមប៉ុណ្ណេះឯង ។

[៦២] ហួសកិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់នូវធម៌ ៩
 យ៉ាង មិនគួរដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះអាហានុបាទ ។ ធម៌ ៩
 យ៉ាង កើតចេញចុះ ។ ភិក្ខុៈ ១ គោសៈ ១ មោហៈ ១
 កោតៈ ១ ឧបទាហៈ ១ មក្ខៈ ១ បណាសៈ ១ ឥស្ស ១
 វជ្ជរិយៈ ១ ។ ហួសកិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់នូវធម៌ ៩
 យ៉ាងនេះទេ មិនគួរដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះអាហានុបាទឡើយ ។

នវ កិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ អវហត្ថំ
 សង្ខិកាតុំ ។ កាតមេ នវ ។ វាតំ នោសំ មោហំ
 កោធំ ឧបទាហំ មកុំ បលាសំ ឥស្សំ មច្ឆិយំ ។
 វមេ ទោ កិក្ខុវេ នវ ធម្មេ បហាយ ភព្វោ អវហត្ថំ
 សង្ខិកាតុំ ។

ទេវតោ បរិមោ ។

តត្ថវាគ្គំ

ទេមោ ច អមតំ ទេវ អភយបស្សន្តិយេន ច
 និរោទោ អនុបុត្តោ ទេវ ធម្មំ បហាយ ភព្វេន ចាតំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលបានលះបង់ ច្បាប់៧ យ៉ាងនេះហើយ
 គួរដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់នូវព្រះអរហន្តបាន ។ ធម៌៧ យ៉ាង គេដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុៈ១ ទោសៈ១ មោហៈ១ កោធនៈ១ ឧបទាហៈ១
 មកុៈ១ បលាសៈ១ ឥស្សៈ១ មច្ឆិយៈ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
 បុគ្គលបានលះបង់ច្បាប់៧ យ៉ាងនេះហើយ គេបើកដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់
 ច្បាប់នូវព្រះអរហន្តបាន ។

ចប់ ទេវវង្ស ទី ១ ។

ឧទ្ទានក្ក្នុងទេមវត្ថុនោះគឺ

និយាយអំពីសេចក្តីស្រម ១ អ្នកដល់នូវសេចក្តីស្រម ១
 អមតៈ១ អ្នកដល់នូវអមតៈ១ ទីមិនមានភ័យ ១ អ្នក
 ដល់នូវទីមិនមានភ័យ ១ សេចក្តីស្ងប់រង្ស៊ី ១ សេចក្តី
 ស្ងប់រង្ស៊ីដោយរំងាប់ ១ សេចក្តីរលត់ ១ សេចក្តីរលក់
 ដោយរំងាប់ ១ នឹងបុគ្គលលះបង់ច្បាប់៧ យ៉ាង គួរធ្វើ
 ឱ្យដាក់ច្បាប់នូវព្រះអរហន្ត ១ ។

ទុតិយោ សតិប្បដ្ឋានវគ្គោ

(៦៣) មញ្ញំមានំ កំត្វាវេ សំត្វាទុក្ខល្បាធំ ។
កតំមានំ មញ្ញំ ។ ចាលោតំចាតោ អធំប្បធានំ
តាមេស្ស មិច្ឆាចារោ មុសាវនោ សុកមេយេមជ្ឈម្យមា-
នដ្ឋានំ ។ ឥមាធំ ទោ កំត្វាវេ មញ្ញំ សំត្វាទុក្ខល្បាធំ ។
ឥមេសំ ទោ កំត្វាវេ មញ្ញំ សំត្វាទុក្ខល្បាធំ
មហាធាយ ចត្តារោ សតំប្បដ្ឋានា ការេតព្វា ។ កតមេ
ចត្តារោ ។ ឥធំ កំត្វាវេ កិមុត្ត កាយេ កាយោទុ-
បស្សី វិហរេតិ អាតាបិ សម្បជានោ សតំមា វិធម្យ
លោកេ អភិជ្ឈានោមទស្សំ វេទោសុ ។ បេ ។
ចំត្តេ ធម្មេសុ ធម្មាទុបស្សី វិហរេតិ អាតាបិ
សម្បជានោ សតំមា វិធម្យ លោកេ អភិជ្ឈានោ-
មទស្សំ ។ ឥមេសំ ទោ កំត្វាវេ កំត្តុ មញ្ញំ សំត្វា-
ទុក្ខល្បាធំ មហាធាយ ឥមេ ចត្តារោ សតំប្បដ្ឋានា
ការេតព្វាតិ ។

សតិប្បដ្ឋានវគ្គទី ២

(៦៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនៃសិក្ខា មានកំឡាំង៧យនេះ
មាន៥ យ៉ាង ។ ហេតុនៃសិក្ខា មានកំឡាំង៧យ ៥ យ៉ាងតែវត្ថុ៖ ។
គឺបាណនិបាត ១ អទិដ្ឋានាម ១ កាមេស្ស មិច្ឆាចារ ១ មុសាវន ១
សុកមេយេមជ្ឈម្យមាទដ្ឋាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនៃសិក្ខា
មានកំឡាំង៧យមាន៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរ
ចំរើនសតិប្បដ្ឋាន ៦ ដើម្បីលះបង់នូវហេតុនៃសិក្ខា មានកំឡាំង៧យ
៥ យ៉ាងនេះឯង ។ សតិប្បដ្ឋាន ៦ យ៉ាង តែដូចម្តេច៖ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរសាសនានេះ ពិចារណាឃើញនូវកាយ ក្នុងកាយ
ជាប្រក្រតី មានព្យាយាម ដោះត្រឡឹងដុតកំដៅកិលេស ជាអ្នកដឹងខ្លួន
មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអតិជ្ឈានិនិទាមទស្ស ក្នុងលោកចេញ ១
ក្នុងវេទនាទាំងឡាយ ១ ។ បេ ។ ក្នុងចិត្ត ១ ពិចារណាឃើញនូវធម៌
ក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាប្រក្រតី មានព្យាយាម ដោះត្រឡឹងដុតកំដៅកិលេស
ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអតិជ្ឈានិនិទាមទស្ស ក្នុង
លោកចេញ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើននូវសតិប្បដ្ឋាន ៦
នេះ ដើម្បីលះបង់នូវហេតុនៃសិក្ខា មានកំឡាំង៧យ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៦៤] បញ្ចមាធិ កិក្ខុវេ វិវាណាធិ ។ កកមាធិ
 បញ្ច ។ កកមជ្ឈន្ទវិវាណា ព្យាបាទវិវាណា មីនមិទ្ធិ-
 វាណា ទុទ្ធចក្កញ្ញវិវាណា វិចិត្តាធិវាណា ។ ឥមាធិ
 ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច វិវាណាធិ ។ ឥមេសំ ទោ កិក្ខុវេ
 បញ្ចន្ទ វិវាណាធិ បហាឆាយ ចត្តារោ សត្តប្បដ្ឋានា
 កាវេតញ្ច ។ កកមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 កាយេ កាយាធិបស្សី វិហារិក អាភាបិ សម្មជាតោ
 សតំមា វិធម្យ លោកេ អភិជ្ឈានោមធស្សី
 វេយ្យាសុ ។ បេ ។ មិក្ខុ ធម្មសុ ធម្មាធិបស្សី វិហារិក
 អាភាបិ សម្មជាតោ សតំមា វិធម្យ លោកេ
 អភិជ្ឈានោមធស្សី ។ ឥមេសំ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ចន្ទ
 វិវាណាធិ បហាឆាយ ឥមេ ចត្តារោ សត្តប្បដ្ឋានា
 កាវេតញ្ចតិ ។

[៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិវាណាធិមាន៨ យ៉ាង ។
 វិវាណាធិ៨ យ៉ាង តើដូចម្តេចនេះ ។ វិវាណាធិ៨ យ៉ាង ព្យាបាទ-
 វិវាណាធិ៨ យ៉ាង មីនមិទ្ធិវិវាណាធិ៨ យ៉ាង ទុទ្ធចក្កញ្ញ-
 វិវាណាធិ៨ យ៉ាង វិចិត្តាធិវិវាណាធិ៨ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិវាណាធិមាន៨ យ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគ្រប់រូបរើសឲ្យសតិប្បដ្ឋាន៨ ដើម្បី
 លះចង្អុលវិវាណា៨ យ៉ាងនេះឯង ។ សតិប្បដ្ឋាន៨ តើដូចម្តេចនេះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំពោះលោកឃើញឲ្យកាយ ក្នុង
 ភាយព្រឹត្តិ មានព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំរើតវិវាណា ជាអស្ចារ្យ
 ដ៏ធំខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង្អែកកំរើតវិវាណា ក្នុងលោក
 ចេញ១ ក្នុងវិវាណាទាំងឡាយ ១ ។ បេ ។ ក្នុងចិត្ត ១ ចំពោះលោក
 ឃើញឲ្យចិត្តក្នុងចិត្តទាំងឡាយ ជាព្រឹត្តិ មានព្យាយាម ជាគ្រឿង
 ផុតកំរើតវិវាណា ជាអស្ចារ្យដ៏ធំខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង្អែកកំរើតវិវាណា
 ចេញ១ ក្នុងលោកចេញ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគ្រប់រូបរើស
 ឲ្យសតិប្បដ្ឋាន៨ នេះ ដើម្បីលះចង្អុលវិវាណា៨ យ៉ាងនេះឯង ។

[៦៥] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ កាមគុណា ។ កាមមេ
 បញ្ច ។ កក្កុវិញ្ញយ្យា រុតា ឥដ្ឋា កត្តា មតាតា
 បិយ្យតា កាម្មបសញ្ញតា រជជីយា សោតវិញ្ញយ្យា
 សត្តា ។ បេ ។ យានវិញ្ញយ្យា កត្តា ជិក្ខុវិញ្ញយ្យា
 សោ កាយវិញ្ញយ្យា ជាដ្ឋតា ឥដ្ឋា កត្តា មតាតា
 បិយ្យតា កាម្មបសញ្ញតា រជជីយា ។ ឥមេ ទោ
 ភិក្ខុវេ បញ្ច កាមគុណា ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ចន្តំ កាមគុណានំ បហាបាយ ឥមេ ចត្តារោ
 សតិប្បដ្ឋានា ភាវតញ្ចតំ ។

[៦៦] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ឧបាធានក្ខន្ធា ។
 កាមមេ បញ្ច ។ រុត្តាធានក្ខន្ធា វេទ្ខតាធានក្ខន្ធា
 សញ្ញតាធានក្ខន្ធា សត្តាធានក្ខន្ធា វិញ្ញាណុ-
 បាធានក្ខន្ធា ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចតាធានក្ខន្ធា ។
 ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្តំ ឧបាធានក្ខន្ធានំ
 បហាបាយ ឥមេ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា ភាវតញ្ចតំ ។

[៦៥] ម្នាលភិក្ខុចាំឯងឡាយ កាមគុណានេះមាន៥យ៉ាង ។
 កាមគុណ៥ យ៉ាងកើតដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺរូបវេលគប្បីដឹងដោយមក្ខ ជាទី
 ប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីរេញចិត្ត មានសភាពជាទីស្រឡាញ់ ប្រកប
 ដោយកាម ជាហេតុនៃសេចក្តីត្រេកអរ ។ សំឡេងវេលគប្បីដឹងដោយ
 ត្រឡប់ ។ រូប ។ ក្លិនវេលគប្បីដឹងដោយច្រមុះ ។ សេវវេលគប្បី
 ដឹងដោយកណ្តាត ។ ផ្សំវេលគប្បីដឹងដោយកាយ ជាទីប្រាថ្នា
 ជាទីត្រេកអរ ជាទីរេញចិត្ត មានសភាពជាទីស្រឡាញ់ ប្រកប
 ដោយកាម ជាហេតុនៃសេចក្តីត្រេកអរ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឯងឡាយ
 កាមគុណមាន៥យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឯងឡាយ កំតុក្ខបំរើនៃ
 សតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាងនេះ ដើម្បីលះបំបែកកាមគុណ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៦៦] ម្នាលភិក្ខុចាំឯងឡាយ ឧបាធានក្ខន្ធនេះមាន៥យ៉ាង ។
 ឧបាធានក្ខន្ធឥយ៉ាងកើតដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺរូបឧបាធានក្ខន្ធទ វេទ្ខឧបា-
 ធានក្ខន្ធទ សញ្ញឧបាធានក្ខន្ធទ សត្តាឧបាធានក្ខន្ធទ វិញ្ញាណុបាធា-
 នក្ខន្ធទ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឯងឡាយ ឧបាធានក្ខន្ធមាន៥យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុចាំឯងឡាយ កំតុក្ខបំរើនៃសតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាងនេះ ដើម្បីលះបំ
 បែកឧបាធានក្ខន្ធឥយ៉ាងនេះឯង ។

[៦៧] បញ្ចមាធិ ភិក្ខុវេ ឱរត្តាភិយាធិ សំយោ-
ជនាធិ ។ កតមាធិ បញ្ច ។ សក្កាយនិដ្ឋិ វិចិត្តា
សីលត្វតបរមាសា កាមច្ឆន្ទោ ព្យាបាទោ ។ ឥមាធិ
ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ឱរត្តាភិយាធិ សំយោជនាធិ ។
ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្ទំ ឱរត្តាភិយាធិ សំយោជនាធិ
បហាជាយ ឥមេ ចត្តារក សតិប្បដ្ឋានា កាវេតញ្ចតិ ។

[៦៨] បញ្ចមា ភិក្ខុវេ កតិយោ ។ កតមា
បញ្ច ។ ឱរយោ វិចិត្តាធម្មោធិ ចិត្តិវិសយោ មទុស្ស
នេវា ។ ឥមា ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច កតិយោ ។
ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្ទំ កតិយំ បហាជាយ
ឥមេ ចត្តារក សតិប្បដ្ឋានា កាវេតញ្ចតិ ។

[៦៩] បញ្ចមាធិ ភិក្ខុវេ មច្ឆរិយាធិ ។
កតមាធិ បញ្ច ។ អារាមមច្ឆរិយំ កុលមច្ឆរិយំ
ណាមមច្ឆរិយំ វណ្ណមច្ឆរិយំ ធម្មមច្ឆរិយំ ។ ឥមាធិ
ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច មច្ឆរិយាធិ ។ ឥមេសំ ទោ
ភិក្ខុវេ បញ្ចន្ទំ មច្ឆរិយាធិ បហាជាយ ឥមេ
ចត្តារក សតិប្បដ្ឋានា កាវេតញ្ចតិ ។

[៦៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សំយោជនៈ ជាចំណែកទាំងក្រប
នេះមាន៥ យ៉ាង ។ សំយោជនៈ៥ យ៉ាងគឺដូចម្តេចនេះ ។ ភិសក្កាយ-
និដ្ឋិ១ វិចិត្តា១ សីលត្វតបរមាសា១ កាមច្ឆន្ទ១ ព្យាបាទ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សំយោជនៈ ជាចំណែកទាំងក្របមាន៥ យ៉ាង
នេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើនឱ្យសតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាងនេះ
ដើម្បីលះបង់ឱ្យសំយោជនៈ ជាចំណែកទាំងក្រប៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៦៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កតនេះមាន៥ យ៉ាង ។ កត៥ យ៉ាង
គឺដូចម្តេចនេះ ។ ភិកិរយៈ១ ភិច្ឆានយោនិ១ ចិត្តិវិសយ១
មទុស្ស១ វេវតា១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កតមាន៥ យ៉ាង
នេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើនឱ្យសតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាងនេះ
ដើម្បីលះបង់ឱ្យកត៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៦៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីកំណាញ់នេះមាន៥ យ៉ាង ។
សេចក្តីកំណាញ់៥ យ៉ាងគឺដូចម្តេចនេះ ។ ភិកំណាញ់ពាក្យ១ កំ-
ណាញ់ត្រិកូល១ កំណាញ់លាភ១ កំណាញ់អុណ១ កំណាញ់ធម៌១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីកំណាញ់មាន៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើនឱ្យសតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាងនេះ ដើម្បីលះបង់ឱ្យ
សេចក្តីកំណាញ់៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(៧០) បញ្ចូលនិង ពិគ្គយេ ឧទ្ធចក្ខុតិយានំ សំយោជនានំ ។ កតតនានំ បញ្ច ។ រូបរកោ អរូបរកោ មាធ�ោ ឧទ្ធចក្ខុំ អវិជ្ជា ។ ឥតានំ ទោ ពិគ្គយេ បញ្ចុទ្ធចក្ខុតិយានំ សំយោជនានំ ។ ឥមេសំ ទោ ពិគ្គយេ បញ្ចម្ពំ ឧទ្ធចក្ខុតិយានំ សំយោជនានំ បរា-
នាយ ឥមេ ធម្មារកេ សុតិច្ឆជ្ជានា ភាវេតព្វានំ ។

[illegible]

(៧១) ម្ចាស់កុំចាំឆ្ងាយ សំយោជនៈ ជាចំណែកខាងស៊ីមាន
 មាន ៥ យ៉ាង ៗ សំយោជនៈ ៨ យ៉ាងក៏ដូចម្តេចខ្លះ ៗ គឺបូកគ្នា ១
 អបូកគ្នា ១ មាន ១ ឡើយ ១ កើត ១ ៗ ម្ចាស់កុំចាំឆ្ងាយ
 សំយោជនៈ ជាចំណែកខាងស៊ីមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ៗ ម្ចាស់កុំចាំ
 ឆ្ងាយ កុំគួរចាំទៅខ្វល់សតិយូដ្ឋាន ៤ យ៉ាងនេះ ដើម្បីលះបង់ខ្វល់
 សំយោជនៈ ជាចំណែកខាងស៊ី ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(៧១) ហួសភិក្ខុជាងឡាយ សេចក្តីនឹងផ្ដើមនៃចិត្តនេះមាន៨យ៉ាង ។
សេចក្តីនឹងផ្ដើមនៃចិត្ត ៨ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ហួសភិក្ខុជាងឡាយ
ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សង្ឃវ័យ ឆៀងឆ្ងល់ មិនចុះចិត្តស៊ប់ មិនជ្រេថ្លា
ក្នុងព្រះសាស្តា ។ ហួសភិក្ខុជាងឡាយ ភិក្ខុណា សង្ឃវ័យ ឆៀង
ឆ្ងល់ មិនចុះចិត្តស៊ប់ មិនជ្រេថ្លា ក្នុងព្រះសាស្តា ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ
មេនមិនទុរពៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បី
ប្រកបព្យាយាមឡើយ ។ ដើម្បីប្រព្រឹត្តព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីកាន់ទុកខ្លួន
ព្យាយាម ។ ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិនទុរពៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿង
ដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបព្យាយាមឡើយ ។ ដើម្បីប្រព្រឹត្តព្យាយាម
មិនដាច់ ដើម្បីកាន់ទុកខ្លួនព្យាយាម នេះជាសេចក្តីនឹងផ្ដើមនៃចិត្តទី ១ ។

មុន ធម៌វ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ធម្មេ កាដ្ឋតិ ។ បេ ។
 សង្ឃ កាដ្ឋតិ សំក្កាយ កាដ្ឋតិ សព្វញ្ញចារិក
 កុប្បតោ យោតិ អនត្តមនោ អាហារចិត្តោ
 ទីលដានោ ។ យោ សោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សព្វញ្ញ-
 ចារិក កុប្បតោ យោតិ អនត្តមនោ អាហារចិត្តោ
 ទីលដានោ តស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតម្បាយ
 អនុយោគាយ សាគន្ធាយ បដាធាយ ។ យស្ស ចិត្តំ
 ន នមតិ អាតម្បាយ អនុយោគាយ សាគន្ធាយ
 បដាធាយ អយំ បញ្ចមោ ធម៌ោទីលោ ។ នមេសំ
 ោ កិក្ខុវេ បញ្ចមំ ធម៌ោទីលោ បដាធាយ នមេ
 ចត្តារោ សត្តប្បដ្ឋានា កាវេតប្បាតំ ។

ម្ចាស់កុក្ខទាំងឡាយ មួយទៀត កិក្ខុសង្ឃ ក្នុងព្រះធម៌ ។ បេ ។
 សង្ឃយក្នុងព្រះសង្ឃ សង្ឃយក្នុងសិក្ខា ជាមនុស្សទាំង មានចិត្តពាក់កណ្ត
 មានចិត្តត្រូវការសង្ឃាសង្ឃបរិយាយ មានចិត្តវិនិច្ឆ័យ ក្នុងពួកសព្វញ្ញចារិក ។
 ម្ចាស់កុក្ខទាំងឡាយ កិក្ខុណា ជាមនុស្សទាំង មានចិត្តពាក់កណ្ត មាន
 ចិត្តត្រូវការសង្ឃាសង្ឃបរិយាយ មានចិត្តវិនិច្ឆ័យ ក្នុងពួកសព្វញ្ញចារិក
 ចិត្តរបស់កិក្ខុនោះ វេទន៍មិនទុកទេ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំរើក
 កិលេស ដើម្បីប្រកបព្យាយាមរឿយៗ ដើម្បីប្រតិក្កព្យាយាមមិនដាច់
 ដើម្បីកំណត់ទុកព្យាយាម ។ ចិត្តរបស់កិក្ខុណា វេទន៍មិនទុកទេ
 ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំរើកកិលេស ដើម្បីប្រកបព្យាយាមរឿយៗ
 ដើម្បីប្រតិក្កព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីកំណត់ទុកព្យាយាម នេះជាសច្ចក្តី
 វិនិច្ឆ័យនៃចិត្តទី៨ ។ ម្ចាស់កុក្ខទាំងឡាយ កិក្ខុគ្រប់រូបនឹងខិតខំសង្ឃឹមដឹង
 យោធិនេះ ដើម្បីលះបង់ខ្លួនសច្ចក្តីវិនិច្ឆ័យនៃចិត្ត៨ យោធិនេះឯង ។

[៨២] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ចេតសោវិនិច្ឆ័យ ។

កតមេ បញ្ច ។ ៩៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាមេសុ
 អវិភាគោ ហោតិ អវិច្ឆន្តោ អវិច្ឆេស្សនោ អវិច្ឆិ-
 ចាសោ អវិច្ឆបន្នាហោ អវិច្ឆតល្លោ ។ យោ សោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាមេសុ អវិភាគោ ហោតិ អវិច្ឆន្តោ
 អវិច្ឆេស្សនោ អវិច្ឆិចាសោ អវិច្ឆបន្នាហោ អវិច្ឆ-
 តល្លោ កស្ស ចិត្តំ ន ធម៌តំ អាគម្យាយ អនុយោ-
 កាយ សាគង្គាយ បដាធាយ ។ យស្ស ចិត្តំ
 ន ធម៌តំ អាគម្យាយ អនុយោកាយ សាគង្គាយ
 បដាធាយ អយំ បឋមោ ចេតសោវិនិច្ឆ័យ ។
 បុន ធម៌ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាមេសុ អវិភាគោ ហោតិ

[៨២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណងរបស់ចិត្តនេះមាន៨យ៉ាង ។

ចំណងរបស់ចិត្ត៨យ៉ាងនឹងចែកចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 កុសិលានេះ ជាអ្នកមិនចាត់ប្រាសចាកគ្រឹមក មិនចាត់ប្រាសចាក
 សេចក្តីពេញចិត្ត មិនចាត់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនចាត់ប្រាស
 ចាកសេចក្តីស្រឡាត់ មិនចាត់ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ មិន
 ចាត់ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងកាលទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុណាមិនចាត់ប្រាសចាកគ្រឹមក មិនចាត់ប្រាសចាកសេចក្តី
 ពេញចិត្ត មិនចាត់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនចាត់ប្រាសចាក
 សេចក្តីស្រឡាត់ មិនចាត់ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ មិនចាត់
 ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងកាលទាំងឡាយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ វែង
 មិនទាន់ទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកំលើស ដើម្បីប្រកប
 ព្យាយាមវៀយ ។ ដើម្បីប្រព្រឹត្តព្យាយាមមុនដាច់ ដើម្បីគាំទ្រទុកខ្លួន
 ព្យាយាម ។ ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិនទាន់ទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿង
 ដុតកំដៅកំលើស ដើម្បីប្រកបព្យាយាមវៀយ ។ ដើម្បីប្រព្រឹត្តព្យា-
 យាមមុនដាច់ ដើម្បីគាំទ្រទុកខ្លួនព្យាយាម នេះជាចំណងនៃចិត្តទី១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុមិនចាត់ប្រាសចាកគ្រឹមកក្នុងកាល

រូបេ អវិចារកោ ហោតិ យាវនត្ថំ ឧទរាវនេហោតិ
 កុញ្ញត្វា សេយ្យសុខំ មស្សសុខំ មិទ្ធសុខំ អនុយោគោ
 វិហាតំ អញ្ញាតំ នេវចំការយំ មណំនាយ ព្រហ្មជរិយំ
 ចរតំ ឥមំនាហំ សីលេន វា វតេន វា តមេន វា
 ព្រហ្មជរិយេន វា នេវេ វា កវិស្សាមំ នេវញ្ញាតេ
 វាតិ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អញ្ញាតា
 នេវចំការយំ មណំនាយ ព្រហ្មជរិយំ ចរតំ ឥមំនាហំ
 សីលេន វា វតេន វា តមេន វា ព្រហ្មជរិយេន
 វា នេវេ វា កវិស្សាមំ នេវញ្ញាតេ វាតិ
 ឧស្ស ចំនុំ ន ធមតិ អាតម្បាយ អនុយោគាយ
 សាតព្វាយ មនាទាយ ។ យស្ស ចំនុំ ន ធមតិ
 អាតម្បាយ អនុយោគាយ សាតព្វាយ មនាទាយ
 អយំ មញ្ញោ ចេតសោវចិត្តោ ។ ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ
 មញ្ញ ចេតសោវចិត្តោ ។ ឥមេសំ ចោ ភិក្ខុវេ
 មញ្ញំ ចេតសោវចិត្តោ មនាទាយ ចត្តារោ
 សតិប្បដ្ឋាន កាវេតព្វា ។ តតមេ ចត្តារោ ។

មិនខាន់ប្រាសទានតម្រៃកក្កដិយ ជាអកបរិភោគកោជន ដកបដល់ឆ្នេត
 ពេញថ្ម ហើយប្រកបរឿយ។ ខ្ញុំចំណែកស្រួល ខ្ញុំចំផ្អែកស្រួល
 នឹងសេចក្តីសក់ស្រួល ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ ប្រាជ្ញាខ្ញុំទៅវិចារយ
 ណាមួយ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងបានជាទៅតាមានសក្ខី ឬថា
 ទៅតាមានសក្ខីចណាមួយ ដោយសីល ឬ វត្ថុ ឈ្មោះប្រព្រហ្មចារ្យនេះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ ប្រាជ្ញាខ្ញុំទៅវិចារយ
 ណាមួយ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងបានជាទៅតាមានសក្ខី ឬថា
 ទៅតាមានសក្ខីចណាមួយ ដោយសីល ឬវត្ថុ ឈ្មោះ ប្រព្រហ្មចារ្យនេះ
 ចំគួរបស់ភិក្ខុនោះ វេយ្យាសន៍មិនទេ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងជុំគំរាម
 កិលេស ដើម្បីប្រកបព្យាយាមរឿយ។ ដើម្បីប្រព្រឹត្តព្យាយាមមិនដាច់
 ដើម្បីតាំងទុក្ខទូរព្យាយាម ។ ចំគួរបស់ភិក្ខុណា វេយ្យាសន៍មិនទេ
 ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងជុំគំរាមកិលេស ដើម្បីប្រកបព្យាយាមរឿយ។
 ដើម្បីប្រព្រឹត្តព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុក្ខទូរព្យាយាម នេះជាចំណង
 វិនិច្ឆ័យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណងរបស់ចិត្តមាន៥ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកចំរើនខ្ញុំសតិប្បដ្ឋាន ៤ ដើម្បីលះបង់
 ខ្ញុំចំណងរបស់ចិត្ត៥ យ៉ាងនេះ ។ សតិប្បដ្ឋាន ៤ យ៉ាងកើតដូចម្តេចចុះ ។

ឧទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ កាយេ កាយាធម្មស្សី វិហារគិ
 អាគាបិ សម្បជានោ សតិមា វិធម្យ លោកេ
 អកិដ្ឋានោមនស្សំ វេទនាសុ ។ វេ ។ ចិត្តេ ធម្មេសុ
 ធម្មាធម្មស្សី វិហារគិ អាគាបិ សម្បជានោ សតិមា
 វិធម្យ លោកេ អកិដ្ឋានោមនស្សំ ។ សមេសំ
 ទោ កិក្ខុវេ បក្ខន្ធិ ចេតសោវិចិត្តន្ធានំ បហាធាយ
 នេវេ ចក្ការោ សតិប្បដ្ឋានោ កាវេត្យាគិ ។

សន្តិប្បដ្ឋានោ ទុក្ខោ ។

ធម្មបទ្ធានំ ភរិទិ

សិក្ខា វិហារោ កាមា ទទ្វា ច ឧទ្ធកិក្ខុ
 គតិ មច្ឆរិយក្សេវ ទទ្ធកិក្ខុយានំ អដ្ឋមំ
 ចេកោទីលវិចិត្តន្ធានំ ។

មាសកិក្ខុវេ កិក្ខុកុដសាសនាវេ ចិច្ចារណករ្យោ ។ ទូរកាយ
 កុដកាយជាប្រក្រតិ មានព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំរើកលេស ជាអ្នក
 ដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង្ខំអកិដ្ឋាននិទោមនស្ស កុដិលោកេចញ
 កុដវេទនាធម្មស្សី ។ វេ ។ កុដិចិត្តកិច្ចារណករ្យោ ។ ទូរធម៌ កុដ
 ធម៌ធម្មស្សីជាប្រក្រតិ មានព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំរើកលេស
 ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង្ខំអកិដ្ឋាននិទោមនស្ស កុដិលោកេ
 ចញ ។ មាសកិក្ខុវេ កិក្ខុកុដសាសនាវេ ចិច្ចារណករ្យោ ។ ទូរកាយ
 កុដកាយជាប្រក្រតិ មានព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំរើកលេស ជាអ្នក
 ដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង្ខំអកិដ្ឋាននិទោមនស្ស កុដិលោកេចញ
 កុដវេទនាធម្មស្សី ។ វេ ។ កុដិចិត្តកិច្ចារណករ្យោ ។ ទូរធម៌ កុដ
 ធម៌ធម្មស្សីជាប្រក្រតិ មានព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំរើកលេស
 ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង្ខំអកិដ្ឋាននិទោមនស្ស កុដិលោកេ
 ចញ ។ មាសកិក្ខុវេ កិក្ខុកុដសាសនាវេ ចិច្ចារណករ្យោ ។ ទូរកាយ
 កុដកាយជាប្រក្រតិ មានព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំរើកលេស ជាអ្នក
 ដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង្ខំអកិដ្ឋាននិទោមនស្ស កុដិលោកេចញ
 កុដវេទនាធម្មស្សី ។ វេ ។ កុដិចិត្តកិច្ចារណករ្យោ ។ ទូរធម៌ កុដ
 ធម៌ធម្មស្សីជាប្រក្រតិ មានព្យាយាម ជាគ្រឿងផុតកំរើកលេស
 ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង្ខំអកិដ្ឋាននិទោមនស្ស កុដិលោកេ
 ចញ ។

ចម្លើយ សន្តិប្បដ្ឋានោ ២ ។

ឧទ្ធកិក្ខុវេ កិក្ខុកុដសាសនាវេ ចិច្ចារណករ្យោ

និយាយអំពីសិក្ខា ១ និវារណៈ ១ កាម ១ ទទ្ធកិក្ខុ ១
 សំយោជនៈ ជាចំណែកនាវិក្ខាម ១ គតិ ១ សេចក្តី
 កំណាញ់ ១ សំយោជនៈ ជាចំណែកនាវិក្ខាម ១ គតិ ១ សេចក្តី
 សេចក្តីវិនិច្ឆ័យនៃចិត្ត ១ និវារណៈ ១ សេចក្តី ១ ។

ធម៌យោ សម្មប្បធានវិគ្គ

(៧៣) បញ្ចមាធិ កំក្កវេ សំគ្គាទុក្ខល្យាង ។
កកមាធិ បញ្ច ។ ចាណាតិចារោ ។ បេ ។ សុក-
មោយមជ្ជប្បមាធិដ្ឋានំ ។ ឥមាធិ ទោ កំក្កវេ បញ្ច
សំគ្គាទុក្ខល្យាង ។ ឥមេសំ ទោ កំក្កវេ បញ្ច
សំគ្គាទុក្ខល្យាង ចហាបាយ ចត្តារោ សម្មប្បធានា
កាវេក្ខា ។ កកមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ កំក្កវេ កំក្ក
អនុប្បដ្ឋានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនុ-
ប្បដ្ឋាយ ធម្មំ ជនេតិ វាយមតិ វិរិយំ អារាគំ ចំត្តំ
បក្កល្ហាតិ បទហតិ ឧប្បដ្ឋានំ ចាបកានំ អកុស-
លានំ ធម្មានំ ចហាបាយ ធម្មំ ជនេតិ វាយមតិ
វិរិយំ អារាគំ ចំត្តំ បក្កល្ហាតិ បទហតិ អនុប្បដ្ឋានំ
កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បដ្ឋាយ ធម្មំ ជនេតិ
វាយមតិ វិរិយំ អារាគំ ចំត្តំ បក្កល្ហាតិ បទហតិ

សម្មប្បធានវិគ្គ ទី ៣

(៧៣) ម្ចាស់កំក្កវេតាំងខ្យាយ ហេតុនៃសិក្ខា មានកម្លាំងថយ
នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ហេតុនៃសិក្ខា មានកម្លាំងថយ ៥ យ៉ាង គេដូច
ម្តេចខ្លះ ។ គឺ បាណាតិចារោ ។ បេ ។ សុកមោយមជ្ជប្បមាធិដ្ឋាន ។
ម្ចាស់កំក្កវេតាំងខ្យាយ ហេតុនៃសិក្ខា មានកម្លាំងថយមាន ៥ យ៉ាងនេះ
ឯង ។ ម្ចាស់កំក្កវេតាំងខ្យាយ កំក្កវេតាំងខ្យាយមាន ៤ យ៉ាង
ដើម្បីលះបង់នូវហេតុនៃសិក្ខា មានកម្លាំងថយ ៥ យ៉ាងនេះ ។ សម្មប្ប-
ធាន ៤ យ៉ាង គេដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់កំក្កវេតាំងខ្យាយ កំក្កវេ
សាសនានេះ ញ៉ាំងនេះ ឱ្យកើតឡើង សង្ខារ ព្រះធួត្យាយាម
ផ្គត់ចិត្ត ផ្គត់ចិត្ត ដើម្បីបំបាត់អកុសលធម៌តាំងខ្យាយ ដំណេក ដែល
មិនចង់កើតឡើង បំបាត់ឱ្យកើតឡើងបាន ១ ញ៉ាំងនេះ ឱ្យកើតឡើង
សង្ខារ ព្រះធួត្យាយាម ផ្គត់ចិត្ត ផ្គត់ចិត្ត ដើម្បីលះបង់នូវអកុសលធម៌
តាំងខ្យាយដំណេក ដែលកើតឡើងហើយ ១ ញ៉ាំងនេះ ឱ្យកើតឡើង
សង្ខារ ព្រះធួត្យាយាម ផ្គត់ចិត្ត ផ្គត់ចិត្ត ដើម្បីបញ្ចុះបញ្ចូល
អកុសលធម៌តាំងខ្យាយ ដែលមិនចង់កើតឡើង ឱ្យកើតឡើងបាន ១

ឧប្បជ្ជានំ កុសលានំ ធម្មានំ បំភំយា អសម្មាសាយ
 កិយ្យោភាវាយ វេយ្យាភាយ ភាវាយ ចារិយ្យាយ
 ធនំ ជនេតំ វាយមតិ វិវិយំ ភាវតំ ចំត្តំ
 បក្កុណ្ណាតំ បទហតំ ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ចន្ធំ សំត្តាធុត្ថល្យានំ បហាធាយ ឥមេ ចត្តារោ
 សម្មប្បធានា កាវេតត្វា ។ (យាវតា^១) សម្មប្បធានាសេន
 វត្តាមន្តំ) ។

(៧២) បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ចេតសោវិចិត្តា ។
 កតមេ បញ្ច ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាមេសុ
 អវិភកតោ ហោតិ ។ មេ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 ចេតសោវិចិត្តា ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្ធំ
 ចេតសោវិចិត្តានំ បហាធាយ ចត្តារោ សម្មប្បធានា
 កាវេតត្វា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អនុប្បជ្ជានំ ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ
 អនុប្បជ្ជាយ ធនំ ជនេតិ វាយមតិ វិវិយំ
 ភាវតំ ចំត្តំ បក្កុណ្ណាតំ បទហតំ ឧប្បជ្ជានំ
 ចាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បហាធាយ ។ មេ ។

១ ឧ. វ. យាវត្តា ។

ញ្ចាវគ្គខ្លះ ឱកេតឃ្វ័ន សទ្ធាត ប្រាជ្ញាញាយម ផ្គត់ចិត្ត ផ្គត់ចិត្ត
 ដើម្បីញ្ចាវគ្គកុសលធម៌តាំងឡាយ ដែលកើតឡើងហើយ ឱប្រភេទ
 មិនឱ្យវិនាសទេ ឱវិនិក្ខេបនៃចំណង់ ឱជំនួយ ឱជំនួយពេញ
 លេញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុគ្រប់រូបមិនសម្បូរបាន ៤ យ៉ាងនេះ
 ដើម្បីលះបង់ផ្លូវហេតុនៃសំគុំ មានកម្លាំងថយ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បណ្ឌិត
 សំដែងសេចក្តីឱ្យស្តាប់ ដោយអំណាចសម្បូរបានក្រិមណា ៧៧ ចុះ ។

(៧២) ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ចំណង់នៃចិត្តនេះមាន ៨ យ៉ាង ។
 ចំណង់របស់ចិត្ត ៥ យ៉ាងគឺដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ជំនួយមិនបានប្រាសចាកគម្រោងក្នុងកាមតាំងឡាយ ។ មេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ចំណង់របស់ចិត្តមាន ៨ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ភិក្ខុគ្រប់រូបមិនសម្បូរបាន ៤ យ៉ាង ដើម្បីលះបង់ផ្លូវចំណង់
 របស់ចិត្ត ៥ យ៉ាងនេះ ។ សម្បូរបាន ៤ យ៉ាង គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ញ្ចាវគ្គខ្លះ ឱកេតឃ្វ័ន សទ្ធាត
 ប្រាជ្ញាញាយម ផ្គត់ចិត្ត ផ្គត់ចិត្ត ដើម្បីឱ្យអកុសលធម៌តាំងឡាយ
 ជំនួយមក ដែលមិនទាន់កើតឡើង មិនឱ្យកើតឡើងបាន ១ ដើម្បីលះ
 បង់ផ្លូវកុសលធម៌តាំងឡាយជំនួយមក ដែលកើតឡើងហើយ ។ ។ មេ ។

អនុប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នានំ
 កុសលានំ ធម្មានំ មិត្តិយា អសម្មាសាយ ភិយ្យោ-
 ភារាយ វេទុលាយ ភាវនាយ ចាត្រិយា ធម្មំ
 ចនេតិ វាយមតិ វិយំ អាភាតិ ចិត្តំ បក្កត្ថានតិ
 បទេហតិ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ចក្កន្ធិ ធម្មាសា-
 វិនិត្យានំ បហាទាយ ឥមេ ធម្មាភោ សធម្មប្បធានា
 ការោកញាតិ ។

សម្មប្បធានវិញ ពរំយោ ។

ញាតិធម្មោ ឲ្យភេតឡើង សង្ខត ប្រាជ្ញាព្យាយាម ផ្គត់ចិត្ត ផ្គត់ចិត្ត
 ដើម្បីញាតិកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យភេតទាន់ ១
 ដើម្បីញាតិកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យបំបាត់ មិន
 ឲ្យវិវាទសាទ ឲ្យវិនិច្ឆ័យតែចំរើនឡើង ឲ្យចំណាយ ឲ្យចំរើនពេញ
 រោញ ១ ។ ខាលកំពុងទាំងឡាយ កំពុងចំរើនសម្មប្បធាន ២ យ៉ាងនេះ
 ដើម្បីលះបង់ម្លប់ចំណងរបស់ចិត្ត ៥ យ៉ាងនេះដែរ ។

ចប់ សម្មប្បធានវិញ ៣ ។

បញ្ចេញ វិទ្យុបាវិក្ខា

(៧៨) បញ្ចេញ វិទ្យុបាវិក្ខា សិក្ខាបុគ្គលិក ។
 កតមា បញ្ចេញ ។ ចាណាតំចាណា ។ បេ ។
 សុរាមេយមជ្ឈិមាធម្មា ។ ឥមា ។ ចា វិទ្យុបាវិក្ខា
 បញ្ចេញ សិក្ខាបុគ្គលិក ។ ឥមេសំ ។ ចា វិទ្យុបាវិក្ខា
 បញ្ចេញ សិក្ខាបុគ្គលិក បរាបាយ ចត្តារា ឥន្ទ្រាធា
 ការេត្តា ។ កតមេ ចត្តារា ។ ឥន វិទ្យុបាវិក្ខា វិទ្យុ
 ចក្ខុសមាធិប្បធានសង្ខារសមញ្ញកតំ ឥន្ទ្រាធា ការេតំ
 វិទ្យុសមាធិប្បធានសង្ខារសមញ្ញកតំ ឥន្ទ្រាធា ការេតំ
 ចក្ខុសមាធិប្បធានសង្ខារសមញ្ញកតំ ឥន្ទ្រាធា ការេតំ
 វិទ្យុសមាធិប្បធានសង្ខារសមញ្ញកតំ ឥន្ទ្រាធា ការេតំ
 ។ ឥមេសំ ។ ចា វិទ្យុបាវិក្ខា បញ្ចេញ សិក្ខាបុគ្គលិក
 បរាបាយ ឥមេ ចត្តារា ឥន្ទ្រាធា ការេត្តា ។
 (ឧបទសេសា ឥន្ទ្រាធាសេន វិទ្យុបាវិក្ខា) ។

វិទ្យុបាវិក្ខា ២

(៧៩) ប្រាសក្កុតាំងឡាយ ហេតុនៃសិក្ខា មានកំឡាំងថយនេះ
 មាន៨យ៉ាង ។ ហេតុនៃសិក្ខា មានកំឡាំងថយ៨យ៉ាង គេដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ ភិបាណាតំបាត ។ បេ ។ សុរាមេយមជ្ឈិមាធម្មា-
 ឆាន ។ ប្រាសក្កុតាំងឡាយ ហេតុនៃសិក្ខា មានកំឡាំងថយ
 មាន៨យ៉ាងនេះឯង ។ ប្រាសក្កុតាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើនឥន្ទ្រ-
 បាត ២យ៉ាង ដើម្បីលះបង់ឱ្យហេតុនៃសិក្ខា មានកំឡាំងថយ៨យ៉ាង
 នេះ ។ ឥន្ទ្របាត ២យ៉ាង គេដូចម្តេចខ្លះ ។ ប្រាសក្កុតាំងឡាយ
 ភិក្ខុគួរសាសនានេះ ចំរើនឥន្ទ្របាត ដែលប្រកបដោយធម្មសមាធិ
 និធិបធានសង្ខារ ។ ចំរើនឥន្ទ្របាត ដែលប្រកបដោយវិទ្យុសមាធិ
 និធិបធានសង្ខារ ។ ចំរើនឥន្ទ្របាត ដែលប្រកបដោយចក្ខុសមាធិនិធិ
 បធានសង្ខារ ។ ចំរើនឥន្ទ្របាត ដែលប្រកបដោយវិទ្យុសមាធិ
 និធិបធានសង្ខារ ។ ប្រាសក្កុតាំងឡាយ ភិក្ខុគួរចំរើនឥន្ទ្របាត
 ២យ៉ាងនេះ ដើម្បីលះបង់ឱ្យហេតុនៃសិក្ខា មានកំឡាំងថយ៨យ៉ាង
 នេះឯង ។ (បទដ៏សេសចំពោះស្រីស្រីជនឱ្យស្តាប់ដោយអំណាច
 ឥន្ទ្របាតឥន្ទ្រ) ។

[៧៦] បញ្ចមេ កិក្ខុវេ ចេតសោវចិត្តា ។
 កកមេ បញ្ច ។ ឥឡ កិក្ខុវេ កិក្ខុ កកមេសុ
 អភិកកោ ហោតិ ។ មេ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច
 ចេតសោវចិត្តា ។ ឥមេសំ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច
 ចេតសោវចិត្តា មហាឆាយ ឥមេ ចត្តារោ ឥន្ទ្រ
 ចាឆា កាវេត្តា ។ កកមេ ចត្តារោ ។ ឥឡ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ ឥន្ទ្រសមាធិឡាធិសង្កាសមញ្ញកតំ ឥន្ទ្រចាធំ
 កាវេតិ វិយសមាធិចិត្តសមាធិវិសាសមាធិឡាធិ
 សង្កាសមញ្ញកតំ ឥន្ទ្រចាធំ កាវេតិ ។ ឥមេសំ ទោ
 កិក្ខុវេ បញ្ច ចេតសោវចិត្តា មហាឆាយ ឥមេ
 ចត្តារោ ឥន្ទ្រចាឆា កាវេត្តាតិ ។

ឥន្ទ្រចាឆា ចត្តារោ ។

ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា មហាឆាយ ចត្តារោ មេ
 ចត្តារោ ឥន្ទ្រចាឆា មហាឆាយ ចត្តារោ មេ ។

[៧៦] មាសក្កុប្បាធិ ចំណងរបស់ចិត្តនេះមាន៩ យ៉ាង ។
 ចំណងរបស់ចិត្ត៩ យ៉ាងកើតដូចម្តេចខ្លះ ។ មាសក្កុប្បាធិ កិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ មិនទាន់ប្រែសម្រួលក្នុងកាលបរិច្ឆេទ ។ មេ ។
 មាសក្កុប្បាធិ ចំណងរបស់ចិត្តមាន៩ យ៉ាងនេះឯង ។ មាស
 ក្កុប្បាធិ កិក្ខុចំណងដូច្នេះ ៤ យ៉ាងនេះ ដើម្បីលេបនូវចំណង
 របស់ចិត្ត៩ យ៉ាងនេះឯង ។ ឥន្ទ្រចាឆា ៤ យ៉ាង កើតដូចម្តេចខ្លះ ។
 មាសក្កុប្បាធិ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំណងដូច្នេះ វេលាប្រ-
 កបយោធន៍សមាធិឥន្ទ្រចាឆាសង្ការ ចំណងដូច្នេះ វេលាប្រកបយោ-
 ធន៍សមាធិ ចិត្តសមាធិ វិសាសមាធិ ឥន្ទ្រចាឆាសង្ការ ។ មាស
 ក្កុប្បាធិ កិក្ខុចំណងដូច្នេះ ៤ យ៉ាងនេះ ដើម្បីលេបនូវ
 ចំណងរបស់ចិត្ត៩ យ៉ាងនេះឯង ។

មេ ឥន្ទ្រចាឆា ៤ ។

ឥន្ទ្រចាឆាសង្ការ ៤ យ៉ាង បទ ៧ សម្បត្តិ ៤ យ៉ាង ឥន្ទ្រចា
 ៤ យ៉ាង កាលបរិច្ឆេទវេលាមានបទប្បក្កតិក្កន្ធិន្ទ្រចា ។

បញ្ចូល វិញ្ញា

[៧៧] រាគស្ស ភិក្ខុវេ អភិញ្ញាយ វេ ចន្ទា
ការេតញ ។ កាតមេ វេ ។ អសុកសញ្ញា មរណ-
សញ្ញា អាហារ បដិក្កលសញ្ញា សព្វលោក
អនភិកសញ្ញា អន្តរសញ្ញា អនិច្ចេ ធុត្តសញ្ញា ធុត្ត
អនុសញ្ញា បហានសញ្ញា វិភតសញ្ញា ។ រាគស្ស
ភិក្ខុវេ អភិញ្ញាយ វេ ចន្ទា ការេតញ ។

[៧៨] រាគស្ស ភិក្ខុវេ អភិញ្ញាយ វេ ចន្ទា
ការេតញ ។ កាតមេ វេ ។ បឋមជ្ឈានំ ធុតិយជ្ឈានំ
តតិយជ្ឈានំ ចក្កជ្ឈានំ អាគាសានញ្ញាយតនំ
វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ អាគិញ្ញញ្ញាយតនំ វេសញ្ញា-
នាសញ្ញាយតនំ សញ្ញាវេយ្យតនំរោតោ ។ រាគស្ស
ភិក្ខុវេ អភិញ្ញាយ វេ ចន្ទា ការេតញ ។

ក្រដាម

[៧៩] ម្ចាស់កុំចាំឡាយ ភិក្ខុគួរចាំរើនធម៌ យ៉ាង ដើម្បី
ដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។ ធម៌ យ៉ាងតើដូចម្តេចនូវ ។ អិសចក្កិសំគាល់ថា
មិនល្អ ។ សេចក្តីសំគាល់ ដោយមរណានុបស្សនាញ្ញាណ ។ សេចក្តី
សំគាល់ ក្នុងអាហារថាជាមេស្មុគ្រឆ្អឹង ។ សេចក្តីសំគាល់ ក្នុងលោកតាំង
តាំងថា មិនគួរត្រឡា ។ សេចក្តីសំគាល់ថា មិនទៀង ។ សេចក្តី
សំគាល់ ក្នុងរបស់ដែលមិនទៀងថាជាទុក្ខ ។ សេចក្តីសំគាល់ ក្នុងរបស់
ដែលជាទុក្ខថា មិនបែររបស់នូវ ។ សេចក្តីសំគាល់នូវរបស់ដែលត្រូវ
លះបង់ ។ សេចក្តីសំគាល់ថា អន្លើយណាយ ។ ម្ចាស់កុំចាំឡាយ
ភិក្ខុគួរចាំរើនធម៌ យ៉ាងនេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។

[៨០] ម្ចាស់កុំចាំឡាយ ភិក្ខុគួរចាំរើនធម៌ យ៉ាង ដើម្បី
ដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។ ធម៌ យ៉ាងតើដូចម្តេចនូវ ។ អិបបមជ្ឈាន ។
ទុតិយជ្ឈាន ។ តតិយជ្ឈាន ។ ចក្កជ្ឈាន ។ អាគាសានញ្ញាយ-
តនជ្ឈាន ។ វិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ឈាន ។ អាគិញ្ញញ្ញាយតនជ្ឈាន ។
វេសញ្ញានាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ។ សញ្ញាវេយ្យតនំរោតោ ។
ម្ចាស់កុំចាំឡាយ ភិក្ខុគួរចាំរើនធម៌ យ៉ាងនេះឯង ដើម្បីដឹងច្បាស់
នូវរាគៈ ។

(៧៩) ភក្ខុស្ស ភិក្ខុវេ បរិក្ខាយ បរិក្ខាយាយ
 បហានាយ ឧបាយ វាយាយ វិភាយ ធិរោធាយ
 ចាតាយ បដិជំស្សក្កាយ ឥមេ នវ ធម្មា ការ-
 តត្វា ។ ឆោសស្ស មោហស្ស តោទស្ស ឧបទា-
 ហស្ស មគ្គស្ស មហាសស្ស ឥស្សយ មច្ឆិយស្ស
 មាយាយ សាវេយ្យស្ស ជ្ជម្ពស្ស សារម្ពស្ស មាទស្ស
 អតិមាទស្ស មទស្ស បមាទស្ស អភិក្ខាយ
 បរិក្ខាយ បរិក្ខាយាយ បហានាយ ឧបាយ វាយាយ
 វិភាយ ធិរោធាយ ចាតាយ បដិជំស្សក្កាយ ឥមេ
 នវ ធម្មា ការតត្វាតំ ។ ឥន្ទមរោទ ភក្ខក ។
 អន្តមនា នេ ភិក្ខុ ភក្ខវេ ភាសិតំ អតិទន្តំ ។

វិសខកថា សម្មាសោ ។

(៧៩) មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុចំរើនទូទាំង ៧ យ៉ាងនេះ
 ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់រលីងទៅ ដើម្បីលះ ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បី
 សូន្យទៅ ដើម្បីឡើយណាយ ដើម្បីរលត់ ដើម្បីលះបង់ ដើម្បីរលស់
 ចោលខូចរានៈ ។ ភិក្ខុចំរើនទូទាំង ៧ យ៉ាងនេះ ដើម្បីដឹងឫស ដើម្បី
 កំណត់ដឹង ដើម្បីអស់រលីងទៅ ដើម្បីលះ ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីសូន្យទៅ
 ដើម្បីឡើយណាយ ដើម្បីរលត់ ដើម្បីលះបង់ ដើម្បីរលស់ចោល
 ខូចរលាស់ រមាហៈ កោនៈ ឧបទាហៈ មន្ទៈ មហាសៈ ឥស្សា
 មច្ឆិយៈ មាយា សាវេយ្យៈ ជ្ជម្ពៈ សារម្ពៈ មាទៈ អតិមាទៈ មទៈ
 បមាទៈ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ព្រះសូត្រនេះចប់ហើយ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះគឺពេញចិត្តត្រេកអរនឹងភាសនរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

ចប់ វិសខកថា ។